كتاب

البرهان المؤيد

(لصاحب مدّ ابيد)

مولانا الغوث الشريف الرفاعى احمد

(رضى الله عنه) حضرتلرينك ترجمه سيدر

مترجمى

(مابين همايون جناب ملوكانه ايكنجى كاتبى)
قدسى زاده قدرى افندى حضرتلريدر

مطبعهٔ ترسانهٔ عامره

سنه ١٣٠٣

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C.
İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi Müdürlüğü
1923

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud ef
Yeni Kayıt No. 3264
Eski Kayıt No.

بسم الله الرحمن الرحيم

البرهان المؤيد لصاحب مدّ اليد

اشبو كتاب مستطاب حقيقتده بر فصل الخطابدركه شريعت، طريقت، حقيقت، معرفت، خصوصنده اولان مباحثك غوامض مشكله‌سنی كشف وحل ايتمشدر §

نثارش پيرای درر مندرجاتی، اول دريای بيكران كمال وعرفان اولان امام اكرم وغوث اعظم السيد الشيخ احمد الرفاعی ﴿ رضی الله تعالى عنه ﴾ حضرتلريدر §

مشار اليه طرفندن مجالس وعظده تقرير والقا بيورلمش اولان مسائل ومواعظدن اولمق اوزره همان برسنه ظرفنده بونی خطهٔ عراقيه ده واسط علمای اعلامندن وسلالهٔ طاهرهٔ عباسيه‌دن اولوب غوث مشاراليه ﴿ رضوان الله تعالى عليه ﴾ حضرتلرينك خلفای طريقت عليه‌لرندن اولان شيخ الاسلام مولانا « شرف الدين » ابن الامام العلامه الشيخ عبد السميع الهاشمی الواسطی جمع وترتيب ايلمش و (البرهان المؤيد لصاحب مدّ اليد) اسميله تسميه ايتمشدر §

يازق كه! بوكتاب شريف عصر سادسده زيورش بخش صحايف ترتيب وتأليف اولمشيكن يقينده طبع وتمثيل اولننجه‌يه قدر نسخه‌لری نادر الوجود ايدی، حالبوكه محتويات جليله‌سی هروجهله حائز اهميت اولوب طريقت وشريعت ايكی اسم ايله مسما برحقيقت اولديغی وامتثال اوامر واجتناب نواهی وظائفنك حسن ايفاسندن عبارت بولنديغی جملهٔ مندرجاتندن و « برهان » اسمنه فقط بومسئله‌نك ويرديكی استحقاق كافی اولديغی حالده اساس طرايق عليه خصوصنده نيجه مباحث شريفه دخی محتويانندر §

مشار اليه شرف الدين حضرتلری بشيوز اللی آلتی سنه‌سنده بوكتاب شريفی تلقی وجمع ايتمشيدی . تأليفات عديده ده بيان اولنديغی اوزره اوسنهٔ مباركه ده غوث اعظم مشار اليه ﴿ رضوان الله تعالى عليه ﴾ حجازدن عودت بيورمش واوحجده حجرهٔ معطرهٔ نبويه ده مدّ يد كرامت معجزه نماسيله غبطه بخش اقران اولمش ايدی §

تلثيم يد مقدس حضرت صاحب رسالت كبی مرتبهٔ اعجازده بر كرامت جليله‌نك فيوضات آثار عليه سندركه بوكتاب شريف خوارقدن بر تأليف اولمشدر §

طوغريسی حضرت شرف الدينك اخوان طريقته وهپ اهل ديانته بوخدمتی ازهرجهت سزاوار تقدير اولوب ترجمه‌سنه طرف عاجزانه‌مدن ابتدار اولنمسی دخی عربجه بيلميان اخوانه مخصوص برخدمتدر §

ترجمه ده قصور وخطا وارايسه ارباب كمال طرفندن اصلاح واكمال وذيل عفو وصفحك اسدال بيورلمسی مستدعادر §

مقدمه

الحمدلله وحده ، والصلاة والسلام على سيدنا محمدالذى لانبىّ بعده ، وعلى آله وصحبه وعشيرته و حزبه الطاهرين اجمعين §

اما بعد ــ شرع جليل واجب الاعظام والاحترام والتبجيل جناب اشرف صدور انبيايه و طريق مظهر التوفيق حضرات اوليايه خدمت خالصه نيتيله بحمده تعالى بوكره پير كبير دستكير ، و غوث اعظم بى نظير ، پيشواى اقطاب جهان ، وتاج ابتهاج اجلهٔ پيران ، روضهٔ مطهرده على ملأ الناس تلثيم يد مقدس جناب رسالتپناهى ايله مشرف و ممتاز اولان پيرمز افنديمز امام طريقمز حضرت غوث سيد ﴿ احمد ﴾ ابى العلمين الرفاعى الحسينى ﴿ عليه رضوان البارى ﴾ تأليف بيوردقلرى « البرهان المؤيد » كتاب جليل الالقابنك حرفياً ترجمه‌سنه خدمت تصورنده بولنور ايدم . آنجق قلت بضاعه مدت وفيره باعث تأمل وتردد اولمقده ايكن بوكره جناب مؤلف افنديمزك امدادات كثيرة الفيوضاتلرندن استمداد اولنه‌رق ربّم ايام عمر وشوكت شاهانه‌لرينى روز افزون بيورسون ! عصر مبارك ملوكانه‌لرى منافع دارين ايچون متكفل تقدم وهمت فلك منزلت خلافتپناهيلرى معارف دينيه وعوارف كليه‌يى متمم ، ولى نعمتمز خليفهٔ اعظم ، ولى‌نعمت عالم ، پادشاهمز السلطان ابن السلطان ابن السلطان السلطان الغازى { عبدالحميد } خان افنديمز حضرتلرينك زمان سعادت اقتران شهنشاهيلرنده مابين همايون ملوكانه‌لرى ايكنجى كتابت خدمتيله حائز شرف اولديغم شوآوانده يعنى بيك اوچيوز ايكى سنهٔ هجريهٔ قريه ذى‌الحجه شهر مهبط الخيرى ايچنده بروجه مقصود خدمت مبرورهٔ مذكوره حمد اولسون رسيدهٔ حدّ ختام اولشدر ، جناب حق درگاه الوهيتنده مقبول بيورسون آمين §

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله حمداً يرضاه لذاته ، والصلاة والسلام على سيد مخلوقاته ، ورضى الله عن الصحابة والآل ، واتباعهم من اهل الشرع والحال ، والسلام علينا وعلى عبادالله الصالحين §

﴿ زهادت ﴾

افنديلر !

حق تعالى حضرتلرينه توجيه وجههٔ عزيمت ايدنلر ايچون آته جقلرى الك اوّل آياق زهادتدر . اساسى دخى تقوادر . تقوى معلومدركه حق تعاليدن قورققدر . حق قورقوسى‌ده رأس حكمتدر §

هب خيراتك اجتماعگاهى ، متابعت حضرت رسالتپناهى اولوب طريقت متابعتك مبدأى دخى حسن اقتدادن و { انما الاعمال بالنيات } حديث شريفنك احكامى اوزره نيت خالصه‌دن عبارتدر . كورمزميسكزكه مفخرعالم (صلى الله عليه وسلم) افنديمز طرفلرندن « برآدم جهاد و غزاده بولنسه ، فقط فائدهٔ دنيويه‌ده مأمول ايتسه » سؤالنه نصل (ثوابى يوقدر) جوابى ويرلمشدر ؟ §

حتى حاضراولانلر بوجوابدن مدهوش اوله‌رق صاحب سؤالدن « بردها سؤال ايت ، شايد مرامكى آكلاده‌مامشكدر » ديمشلر . اودخى ينه « بريسى جهاده كيتمك ايستر ، لكن فائدهٔ دنيويه‌يى دخى استيوراولسه ثوابى وارميدر ؟ » ديو ايضاح ايله سؤال ايدر . بوكره دخى (ثوابى يوقدر) جوابى صادراولمسيله

حضار دها زياده اعظام ماده ايدرك بركره دها صورمسنى تكليف ايتدكلرندن صاحب سؤال اوچنجى دفعه اولمق اوزره « بريسى فائدهٔ دنيويه ايچون جهاده كيتمك استرايسه » صورتنده ايراد سؤال ايتمش وبودفعه دخى (ثوابى يوقدر) فرموده‌سى صادر اولمشدر . بوحديث شريف ذوات موثوقه طرفندن روايت وتصحيح اولنمشدر . بوندن وامثالندن اعمال عباده‌ده نتايج هرحالده اثر نيت اولديغى معلوم اولور . حق تعالى حضرتلريله ايديله‌جك معاملاتده كركدركه نيت حسنه اولسون و هرحركت وسكونده اللهدن قورقيلسون §

﴿ آيات متشابهات قرآنيه ﴾

قرآن شريف ـ ده وآثار و سنت نبويه ده اولان متشابهاتك ظاهرينه اتباع كفردر . متشابهاتده دلالت ظاهره اوزره اعتقاده صاپمامليدر . كلام قديمده { فأما الذين فى قلوبهم زيغ فيتبعون ماتشابه منه } بيورلمشدر . بومثللو متشابهاتده مكلفيتمز بونك حق تعالى طرفندن پيغمبر حضرتلرينه نازل اولديغى بيلوب نزولنى اينانمقدن عبارتدر . بزه تفصيل وتأويل تكليف اولنمامشدر . { ومايعلم تأويله الا الله و الراسخون فى العلم يقولون آمنا به كل من عند ربنا } بيان جليلى دخى بونى مؤيددر . اسلاف كرامدن اهل تقوى بومثللو متشابهاتك ظاهراً وبرديكى دلالتدن ذات اجلّ واعلايى تنزيه ومعناى علم الهى يه تفويض ايدرلر ايدى . سلامت وسعادت ايشته بونده‌در §

﴿ ذات حق جل وعلا ﴾

ذات اجل واعلا ــ ايچون ايراد اولنان استفسار وسؤال اوزرينه ارباب عرفاندن بريسى (اكرمقصد ذات الوهيت ايسه { ليس كمثله شئ } برشيئه بكزمز واكر صفات الوهيت ايسه سورهٔ اخلاصده دركه { احد صمد لم يلد

ولم يولد ولم يكن له كفواً احد } صفات جليلهٔ ربانیه بودر ، و اكر اسم جليل مولا صوريليور ايسه { فهو الله الذى لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة هوالرحمن الرحيم } اسماء الهيه دندر ، و اكر افعال الهيه سؤال اولنيور ايسه { كل يوم هو فى شأن } كافيدر) ديمش §

امامنز شافعی ــ حضرتلری توحيد الهى خصوصنده هرنه دنيلمش ايسه هپسنى برسوزده جمع ايتمشدر . شويله كه « هركيم كندى خالقنى بيلمكه چاليشورايسه ، شونى بيلمليدركه اكرفكرينك يتيشه بيله‌جكى برشيئه قدر تفكر ايدوبده اوراده قالورايسه تشبيهدركه مشبّه ديمكدر . جناب حق ايسه برشيئه بكزه‌مز و اكر فكرنجه هيچ برشى بوله‌ميوب عدم محضه ذاهب اولور ايسه معطلدر . جناب حق ايسه واجب الوجوددر . و اكر « بر وجود واردر » ديوب فقط ادراك ايده‌ميه‌جكنى كسديررايسه موحّد ومؤمن بودر » ديمشلردر §

تنزيه ذات اجل واعلا

افنديلر !

جناب مولايى تنزيه ايتمه‌ليدر . حادثلرك صفاتندن مخلوقاتك سماسندن تنزيه و تقديس ايلمك لازمدر . استوا بحثنده تطهير اعتقاد ايتمه‌ليسكز . { استوى على العرش } ى استقرار ايله تفسير ايتماملیدر §

چونكه بونوعدن اولان استقرارده حلول معناسى جارى اولديغندن حق تعالى بوندن منزهدر و جناب حقه « يوقاريده در ، اشاغيده در » ده دنيلماملیدر . بو مقوله سوزلردن احتراز اولنمليدر . مكان ياخود ال ، كوز كبى اعضا و اينوب ، چيقمق مثللو حركاتدن تنزيه لازمدر §

متشابهات خصوصنده قرآن شريف ايله احاديث نبويه متحد المآل اولمق حسبيله بزم ايچون بومسئله‌ده منحصراً اسلاف كرامك سويلدكلرينه اتباعدن

بشقه طريق سلامت يوقدر . هپ سلف بومثللو متشابهات حقنده من عندالله اولديغنه ايمان ايله برابر تفسير خصوصنده جناب حقه وپيغمبر ذيشانه تفويض علم ايدرلرايدى وحضرت بارى تعالى‌يى كيفدن واحوال مخلوقاتدن تنزيه ايدوب قرآن كريمده كندى ذات اجلّ واعلاسنى نصل توصيف بيورمش ايسه تلاوت ايدوب تفسير وتعيين معنا ايتمزلر ايدى . چونكه متشابه اولان صفات وتوصيفاتى كندى ذات اجلّ واعلاسندن و پيغمبر ذيشان افنديمزدن بشقه كيمسه تفسير ايده‌مز . سزك ايچون آيات متشابهاتى محكماته حمل ايتمه‌كز كركدر . مسلمدركه متشابه هيچ برحالده محكماته معارض اوله‌مز §

امام مالك ــ حضرتلرندن بريسى { الرحمن على العرش استوى } آيت جليله‌سنك تفسيرنى صورمش ، حضرت امام « استوانك معناسى غير مجهول ايسه‌ده كيفيت حق تعالى حقنده غير معقول اولديغندن بزجه وظيفه انجق بوكا ايماندن عبارتدر » ديمش و « بويله شيلرى صورشديرمق بدعتدن معدود اولمسيله سنده ارباب بدعتدن اولمليسن » ديوب سؤال ايده‌نى حضورندن چيقارتمشدر §

امام شافعى ــ حضرتلريده بويله برسؤال اوزرينه « تشبيه ايتميه‌رك ايمان ايتدم و تمثيل ايلميه‌رك ايناندم و ادراكده قصورمى اعتراف ايتدم وبويله بحثلره كيريشميه‌رك امساك ايلدم » ديمشدر . امام اعظم ابو حنيفه حضرتلريده « الله تعالى يرده ميدر كوكده ميدر بيلمم ، ديان اولور ايسه كفر ايتمش اولور . چونكه بوسوزلر حق تعالى‌يه ايهام مكان ايلديكندن مكاندن زماندن منزّه اولان ذات بارى حقنده بومثللو توهمات تشبيهدر » ديمشلر §

امام احمد ــ حضرتلرى دخى بوبولده برسؤال اوزرينه « قرآن كريمده بيان بيورلديغى كبى حق تعالى دن استوا صادر اولمشدر . فقط بشرك تخطر ايتديكى كبى دكلدر » ديديلر §

امام جعفر ــ الصادق ﴿ عليه السلام ﴾ دخی « هر كيم كه ذات اجلّ واعلايی بر مكانده وياخود بر شيئك اوستنده ظن ايدر ايسه محض شركدر . چونكه بر شی اوستنده اولمق آكا يوكلانمش ديمكدر و مكانده ديمك برشی ايچنده صغشمقدر » بيورمشلر §

﴿ طلب مولا ﴾

افنديلر !

طلب حق يوركدن اولمليدر . چونكه جناب مولا قوللرينه حبل الوريد يعنی كردن طمرندن يقيندر و هرشيئی احاطه بيورمشدر §

الدين النصيحه ــ دين نصيحت ايتمكدر . كلمهٔ توحيدی اويله اخلاص ايله ايراد ايتمه‌ليدركه ماسوايه هيچ يرقالمسون . جناب مولايی تشبيه وتكييف كبی خاطره كله‌جك شيلردن تنزيه ايدوب يوقاريلق ، اشاغيلق ، يقينلق ، اوزاقلق ، بويله شيلر دوشونلماملیدر . نتايج اعمالی دخی نيت خالصه‌دن استحصال ايتمه‌ليدر . مفخر عالم ﴿ صلی الله عليه وسلم ﴾ عمل نيتله‌در بيورمشلردر . حديث شريفده « عمل نيت ايله متحقق اولوب هر كسك استفادسی نيتندندر . بركيمسه رضای باری ورضای پيغمبری ايچون هجرت ايتمش ايسه هجرتی حق تعالی‌يه وپيغمبره برهجرتدر و اكر دنيا وياخود تزوّج ايچون ايسه هجرتی نيت ايلديكی شی ايچوندر » بيورلمشدر §

اعمالی ــ مبنای اسلام اولان احكام خمسه اوزرينه اجرا و احكام ايتمك لازمدر . معلومدركه بونلر كلمتين شهادت ، نماز ، اوروج ، زكات ، حجدر . محدثات اموردن احتراز ايتمه‌ليدر . زيرا پيغمبر افنديمز ﴿ عليه السلام ﴾ هر كيم كه « دينمك ايچنده اولميان بر شی احداث ايدر ايسه رد اولنور » بيورديلر . حق تعالی ايله معامله‌مز حسن اخلاق و تقوی ايله اولمليدر

و نفسمز ايله معامله‌مز دخی مخالفت اوزره اولمق كركدر . حدود الهيه‌نك يانده طوروب تجاوز ايدلمامليدر . قرآن كريمده { واوفوا بعهدالله اذا عاهدتم } امری اوزره ايفای معاهدات ايديكز ، پيغمبرمز افنديمز نه‌امر بيورمش ايسه اجتناب ايليكز . يلاندن صاقنمليسكز ، كرك ذات باری حقنده كرك مخلوقات حقنده استعمال كذب ايتمه‌يكز . دعوالی اولمه‌يكز . دعواده بولنمق حقه‌ده ، خلقه‌ده ، يلان سويلمكدر . حقيقت عبوديت وهرعبديت انجق عبوديتی طانيمقدر « دين » اوامری اجرا منهياتدن اتقادر . انجق هرايكيسنده انكسار وخضوع لازمدر §

امتثال اوامر قرب الهی موجباتندندر . اجتناب نواهی حق قورقوسيدر . سعيسز ، عملسز ، حق تعالی‌يه تقرّب آرزوسندن بر شيئك حصولی ممكناتدن اولميوب محالاتدندر . الله قورقوسيله برابر بوبر جسارت وفضاحتدر . حق تعالی‌يی طلب متابعت ، حضرت پيغمبری ايله‌در . طريق حقه صاقنكز نفس وهوا ايله كيدلمز . زيرا دها ايلك خطوه‌ده ايكن ضلالت تقرر ايدر §

﴿ تعظيم رسالتپناهی ﴾

افنديلر !

مفخر موجودات ﴿ عليه اكمل الصلوات ﴾ افنديمزك شان قدسيت نشان رسالتپناهلرينی تعظيم ايديكز . زيرا خلق ايله خالقك آره‌سنده اولان واسطه و برزخ اوذات جليل الشاندر . بندهٔ خدادر . حبيب خدادر . رسول كبريادر . مخلوقاتك اكمليدر . پيغمبران ذيشانك افضليدر . جناب حقه دلالت و دعوت ايدر . حقدن خبر ويرر . جانب حقدن تلقی ايدر . جمله ايچون حضرت رسول حضيرهٔ رحمانيته باب دخولدر . حضيرهٔ صمدانيه‌ده

جماعيه وسيله‌در . اشته بو پيغمبر عاليشان حضرتلرينه هركيم توسّل و توصّل ايدر ايسه واصلدر . يوقسه بی‌حاصل ومنفصلدر . حديث شريفده « بنم كتورديكم شيلره هوای نفسانی بيله تابع اولمايدر . بو يله اولميانلركز مؤمن اوله‌مزلر » بيورلمشدر §

نبوت محمديه‌نك قيامته قدر بقاسی

افنديلر !

پيغمبرمز افنديمز حضرتلرينك رسالتی دار آخرته رحلتندن صكره دخی باقی اولوب احكام رسالت ممات و حيات عليهٔ جناب رسالتپناهيده بردر . بلا فرق جاريدر . تايوم قيامته قدر استمرار ايدر . جميع بشر دخی اشبو فسخ شرايع ايدن شريعت احمديه ايله مخاطبدر . معجزات محمديه دخی باقی و مستمردر . قرآن كريمدر . حق تعالی « بو قرآن كريمده انس وجن هپ بر يره كلوب بونك كبی برشی ياپه‌جق اولسه‌لر ممكن دكلدر ياپه‌مزلر » بيورمشدر §

افنديلر !

پيغمبرمز افنديمز طرفندن و يريلان خبرلری رد ايدوب قبول ايتميانلر عينيله قرآن شريفی رد ايدوب قبول ايتمامش كبی اولورلر . بز جناب حقه ، قرآن كريمه ، مفخر عالم افنديمز هرنه كتورمش ايسه جمله‌سنه ، ايمان ايتدك . جناب باری بيورمشلردر كه « واقف هدايت اولدقدن صكره هركيم كه رسول مكرمه ايراث مشقت وابراز مخالفت يولنده بولنور ايسه او مثللولری ديله‌دكلری كبی براقوب صكره جهنمه القا ايدرز . انجامكار آنلر ايچون دار البوار جای قرار اولور » §

صحابهٔ كرام حقنده

رسول اكرم ــ و ارحم افنديمزك شرف صحبت سنيه‌لريله سعادتياب

اولان صحابهٔ كرامك افضلی صديق اكبر (رضی الله تعالی عنه) بعده فاروق اعظم (رضی الله تعالی عنه) بعده عثمان (رضی الله تعالی عنه) بعده علی المرتضا (رضی الله عنه وكرّم وجهه) حضراتيدر . وهپ صحابهٔ كرين فخر المرسلين هدايت اوزره درلر . حديث شريفده « بنم اصحابم كوكده‌كی يلديز كبيدرلر . هرهانكيسنه باقوب استدلال طريق ايدرسه‌كز هدايتياب اولورسكز » بيورلمشدر . صحابهٔ كرام حضراتی آره‌سنده ظهورايدن وقوعات خصوصنده اطلاق لسان هيچ جائز دكلدر . بومباحثده امساك لسان ومكارم و محاسنلری بحثنده ارخای عنان ايديلوب محبت ايتمه‌لی و مدايح لايقه‌لرينی ذكر ايلمليدر . (رضی الله تعالی عنهم اجمعين) بو صحب كرامه محبت ايديكز . اخلاق عليه‌لريله متخلق اولمغه چاليشيكز . كنديلرينه خطاباً « سزه تقوا ايتمه‌كزی وسمع وطاعتده بولنمه‌كزی توصيه ايدرم . شويله كه : بر سياه كوله دخی امير اولورسه اطاعت ايدك . زيرا صاغ قلانلركز اختلافات كثيره كوره جكلردر . سز بنم سنتمی و بندن صكره خلفای راشدينك سنتلرينی ديش صيقوب محافظه ايتمه‌ليسكز . محدثات اموردن احتراز ايلمليسكز . چونكه هربدعت ضلالتدر » وصايانی اجرا بيورمشدر §

محبت آل بيت

آل بيت ــ محمديك محبتيله تنوير قلوب ايتمه‌ليدر . چونكه بونلر انوار لامعه و شموس ساطعه‌دركه محبتلريله كوكللر ضيادار انوار اولور . قرآن كريمده { قل لا اسألكم عليه اجراً الا المودة فی القربی } بيورلمشدر . حديث شريفده دخی { الله الله فی اهل بيتی } وارد اولمشدر §

حق تعالی ــ خيره موفق ايده‌جكی هرقولنه بو وصيت شريفه‌يی التزام ايتديررك آل بيت حضراتنی سوديرر . اوده سور ، تعظيم ايدر ، اعتنا ايلر ،

محافظه‌لرنده بولنور . هر خصوصده اجرای رعایت ایلر . الحاصل حقوق جلیلهٔ حضرت پیغمبری‌یی بووجهله حسن اجرا ایدوب آل بیت رسالتپناهینك مودتنی التزام ایدر §

کشی سودکلریله برابر دریا — حق‌تعالی حضرتلرینی سونلر لاجرم حبیبنی دخی سورلر . رسول الله حضرتلرینه‌ده محبت ایدنلر اهل بیتنه دخی محبت ایدرلر . چونکه کشی سودکلریله برابردر . اوده بونلرله برابر بولنه‌جقدر . بونلر ایسه شبهه‌سز پدر اعظملریله برابردرلر . آل باکمالی سون آدم دائما نفسنه ترجیح ایتمه‌لیدر . اوست طرفلرینه کچمیه‌رك کندیلرینی کچورملیدر . اعانتده بولنملیدر . اکرام ایتمه‌لیدر . بومعاملاتدن کندوسنه خیر ومنفعت حاصل اولور §

﴿ حرمت اولیا ﴾

حضرات اولیا — دن تقرّب ایتمه‌لیدر . اولیای کرام حضراتی ایچون روز قیامتده قورقو یوقدر . حزن یوقدر . اهل ایمان اهل تقوا بونلردر . ولی اول کمسنه‌درکه جناب حق ایله اجرای مودت ایدر . ایمان کتورر قورقار . حق ایله مودتلری اولان بومثللولری تضییق البته لایق دکلدر . بعض کتب الهیه‌ده « بنم اولیامدن برینه اذیت ایدن بکا اعلان حرب ایتمش اولور » بیورلمشدر . حق تعالی کندی اولیاسی ایچون اجرای غیرت بیوررلر . اذیت ایدنلردن اخذ انتقام ایدرلر . آنلری سون آدملریده ینه آنلر ایچون محافظه بیوررلر وکندیلرینه التجا ایدنلری صیانت ایدرلر ﴿ نحن اولیاؤکم فی الحیوة الدنیا وفی الآخره ﴾ خطاب قرآنیسنك اك اخص مخاطبی اولیادر . کندولرندن یقین اولیك . سویك . برکتلره نائل اولورسکز . برابرلرنده بولنکز . بونلر حزب الهیدر . غلبه حزب الهینکدر §

﴿ تحدید مراتب ﴾

افندیلر!

مراتبی تحدید ایتمك — لازمدر . تجاوزدن ، غلودن ، صاقنملیدر . هرکس کندی مرتبه‌سنده طوتملیدر . نوع انسانك اشرفی حضرات انبیادر . انبیای ذیشانك اشرفی دخی محمد مصطفا ﴿ صلی الله علیه وعلیهم وسلم ﴾ در . بونلردن صکره اشرف خلق آل بیت وصحابهٔ کرام حضراتیدر . بعده تابعین حضراتیدرکه قرون عالمك اك خیرلیسنده بولنمشلر ایدی . اشته اجمال بودر . تفصیلاته کلنجه نصّ هرنه ایسه اودر . رأی ایله عملدن بغایت احترازاتمه‌لیدر . هلاکه اوغرایانلر هب رأی یوزندن اوغرامشلردر . دین میننده رأی ایله اصلا حکم اولنه‌من . رأیکزی مباحات خصوصنده استعمال ایده بیلورسکز . برشیده اختلاف وقوعبولورایسه حق تعالی‌یه ردّ وتفویض اولنور . آیت کریمه‌نك حکم جلیلی بویله‌در §

حضرات اولیا — یی خیر ایله یاد ایتمه‌لیدر . انجق یکدیکره تفضیل ایتماملیدر . حق تعالی بونلری درجات متفاوته ایله تفضیل ایتمش ایسه‌ده کندوسندن وایستدیکی پیغمبرلردن بشقه‌سی بوکا واقف دکلدر . بیله‌مزلر . بوجمعیت محترمه‌یی تأیید ایچون دعوالی اولمقدن احتراز لازمدر . ترك دعوا وطریقت محمدیه‌یی احیا ایدوب سنت ایله عمل وبدعتدن تباعد ایتمه‌لیدر §

﴿ آداب صوفیه وسبب تسمیهٔ صوفیه ﴾

افندیلر!

درویش — فقیر متابعت سنت سنیه‌ده دوام ایتدکجه ، یول اوزره کیتمکده‌درکه بومتابعتدن سرمو انحراف ایدر ایسه یولی شاشیرر . بونلره

« طائفهٔ صوفیه » دینلمشدر . بو تسمیه‌نك اسبابنده اختلاف اولوب سبب صحیحی دخی غریب برشی اولدیغندن درویشلرك چوغی بیلمزلر (مضر قبیله‌سندن برطاقم آدم ایچون بنو الصوفه دنیلور اوده « غوث بن مر بن آد بن طابخة الربیط نام کمسنه‌در » بوآدمك اناسی نقدر چوجق طوغرر ایسه صاغ قالمز ایدی . براولادی اولور ایسه باشنه یوك باغلایه‌جغنی وکعبه‌یه مرابط ایدجکنی آده‌مش ایدی . ایشته بونك اولادینه « بنو الصوفه » دینیلوب بونلر حجاجه قلاغوزلق ایدرلر ایدی . ظهور دین اسلامده داخل زمرهٔ مسلمین اوله‌رق عبادتله مشغول اولدقلرندن کندیلرینه مرافقت ایدنلره « صوفیه » دنیلمشدر . صکره عبادتله هرمشغول اولانلره یوك البسه کیدیکی حالده (صوفی) دنیلور اولدی . اشبو بنوالصوفه‌دن بعض احادیث شریفه روایتی‌ده واقع اولمشدر . انجق درویشان وجه تسمیه‌ده اسباب متنوعه ایراد ایلدیلر . بعضیلری « صفا » یعنی صفوت قلبدن مشتقدر . بعضیلری ده مصافاتندر دیدی . دها بشقه درلو اسباب بیان اولنوب معنایه کوره هپسیده صحیح اوله‌بیلور . بوطاقم چونکه مصافاتیده صفانی ده التزام ایتمشلردر . بونلر آداب ظاهره‌یی اجرا ایدوب ادب ظاهر آداب باطنه‌یه دلالت ایدر) دیمشلردر . ادب ظاهر عنوان ادب باطندر . دیرلر ادب ظاهر بیلمیان ادب باطن ایچون امین عد اولنمز ده دیمشلردر §

« حقیقت ادب »

آداب فی‌الحقیقه ـ متابعت پیغمبر عالی جنابدر . قولده ، فعلده ، اخلاقده ، حالده متابعت محض ادبدر و ادب بونلره منحصردر . صوفینك آدابی بونك ایچون نائل اولدیغی مقامه دلیل اولمشدر . صوفینك هرفعلنی ، هرسوزینی وهرخلق وحالنی ، میزان شریعت ایله سنجیده ایلدیککز حالده البته خفت و ثقلت میزان مستبان اولور §

اخلاق محمدیه ــ فحاوی آیات قرآنیه‌در . حق‌تعالی قرآن کریمده { مافرطنا فی‌الکتاب من‌شیء } بیورمشدر . شوحالده آداب ظاهره‌یی التزام ایدنلر صوفیه‌نك جنسنه داخل اولورلر وآنلردن معدوددرلر . انجق آداب ظاهره‌یی التزامده اولمیانلر بونلرك آره‌لرنده بولنمش اولسه‌لر دخی جنسلرندن دکلدر . بو مقوله‌لر صوفیلره نهان دکلدرلر . چونکه دلیل جنسیت انجق استعمال آدابدر . انضمامه سبب و علت دخی جنسیتدر . اکابر صوفیه‌دن « رویم » (رضی الله عنه) بیورمشدر که صوفیلق صرف ادبدر وطائفهٔ صوفیه‌نك آداب دیوب مراد ایتدکلری شی آداب شرعیه‌دن عبارت اوله‌رق سن مقتضای شریعت اوزره حرکت ایت ، وارسون حسدکار اولانلر افترا ایتسونلر ونه ایسترلر ایسه سکا اسناد ایتسونلر §

« ولست ابالی من رمانی بریبة . اذا کنت عند الله غیر مریب »
« اذا کان سری عند ربی منزهاً . فما ضرنی واشٍ اتی بغریب »

خلاصهٔ معنی ــ بکا افترا ایدندن قورقم ، اکرچه عندالله صدقم محقق ایسه ونزد الهیده مضمراتم قرین تنزیه اولور ایسه ، وارسون مفتریلر غریب شیلر سویله‌سونلر ، بکا ضرری طوقنمز ! §

ای‌سالك ! ـ کندیکی بکنمك بلاسنه صاقن دوشمه ، مغرور اولمه ، کبر ایتمه ، بونلرهپ موجب هلاکدر . خلقی حقیر ، کندی نفسنی اعظیم ، کورنلر ایچون ساحهٔ قرب الهی‌یه یول یوقدر . فی‌الحقیقه بن کیم ؟ سن کیم ؟ برادر ! هربریمز برر مسکینجکز . مبدأمز برمردار صودن ، نهایتمز دها مردار برلاشه‌دن ، عبارت دکلیدر ؟ عرض جسمانینك شرفی جوهر عقلدر . عقل ایسه نفس انسانی قید ایدن شیدر . اکرچه عقل نفسی درقید ایدوب تجاوز حدود ایتدیرمز ایسه عقلدر . یوقسه آلوب ویرمکده حکمنی بوصورتله

اجرا ایتمز ایسه آکا عقل دنیلهمامیدر . شمدی بو جوهر دخی بویله اولور ایسه آرتق انسان جوهرسز برعرض ثقیل وکثیفدن عبارت قالورکه مرتبهٔ اعزازه ومنصب عالی‌یه اصلا سزاوار اولەمز و اکر عقل تام و مکمل اولور ایسه اوحالده انسان جوهر محض اولەرق پادشاهلرك تاج ابتهاجنه زینت ویرر §

عقلك مراتبدن الك برنجی مرتبه انسانی انانیت کاذبەدن قورتارمسیدر . دعوای باطلەدن یعنی « کسرم بچرم » کبی سوزلردن « آلورم ویررم » امثالی «طوتوب آتمەلر » دن قورتارمقدر . بونك اربابنه یعنی اول کونه عاقللره مقام دخی اعطای تمکین ایدر ایسه اولوقت عقل برصفت عالیه اولور . فقط کرکدرکه بونکله برابر طوپراقدن یارادلمش اولدیغنی ، ینه طوپراق اولەجغنی ، بیلەرك وشو بدایت وشو نهایت آرەسنده بولنان حالنه مناسب اقوال وافعال نەایسه تعیین ایدرك اجرا ایتمەلیدر . واعظ الهی هرمسلمانك قلبنده موجوددر . انسانك کندیسنه کندندن واعظ ونصیحتجی اولمزایسه ، ایدیلەجك وعظ ونصیحتدن مستفید اولەمز . غفلتده قالان بیچاره موعظەدن نصل منتفع اوله بیلور §

سهل — حضرتلری دیمشدرکه : « یورکده‌کی قره‌لق غفلتدر ، غفلت یورکك قره‌لغیدر ، هم اویله دکلی ؟ که حدیث شریفده « جسم انسانیده برطوتمش برقان پارچەسی واردرکه فنالشور ایسه جسم فنالشور ، ایولشور ایسه جسم ده ایولشور ، قلب انسان اودر » بیورلمشدر §

برادرلر !

ایراد ایلدیکم شو موعظه‌لردن حصەدار منفعت اولەکزه چالیشیکز . برادر ! سنکده ایراد ایدەجکك مواعظدن انتفاع ایچون بنده چالیشمقلغم لازمدر . انجق بو منفعت متقابله هر ایکی طرفدن نیت خالصه‌یه متوقفدر .

بشقەدرلو اولەمز . ذلت تعلم شمدی سنی براز صیقمش اولدیغندن بندن دها کوزل برحالك واردر . چونکه بن لذت تعلیمه دوچار اولوب سرمست افتخار اولورم . شوقدرکه بن نفسمه غلبه ایتدم وتعلیم علم شرفنی حق تعالی سکا احسان ایلدی ایسه اخوانه القا وتفهیمنی دخی واجباتدن ایلمش اولدیغندن وهرکیمکه علوم نافعەدن بیلدیکنی کتم ایدرایسه روز آخرتده آغزینه آتشدن کم اوریله جغندن « چکمکده اولدیغك تعلیم یورغونلغنك فائدەسی و ضرری هرنه اولورایسه سکا عائددر » دیەرك و برده اخوان مستمعین آرەسنده سندن زیاده مقبول الهی اولانلر بولنه بیلور . بونی شمدی بیلەمیور ایسەك جائزکه برای امتحان سندن نهان ایدلمش اولمسی احتمالنی کوسترەرك ایقاظ ایلدم . بوسوزلرله نفسه غلبه ایتدیکم جهتله یالان یره قباریشی زائل اولدی وحدینی بیلوب تجاوز ایتمدی . شو حالده بنم نفسم شمدی بختیاردر . سنجەده بومعاملەنك اجراسی لازمدر §

برادر !

سنده نفسکه غلبه ایدرك تعلمه کندیکی مجبور ایتدیکك و حسن اقتدا ایله برابر هوا وهوسنه غلبه ایتدیکك وتلقی حکمنه چالیشوب شرف یاخود حسب ، نسب وبونك کبی ده علم ، مال ، جاه ومنزلت هرنه ایسه هپسندن کچدیکك صورتده بنم کبی بختیاراولورسن . بزم رجالمز هرنەسده محاسبهٔ نفس ایتمیانلری دفتره قید ایتمیورلر ! §

❊ وجیبهٔ تواضع ❊

افندیلر !

بن شیخ دکلم . بوجمعیته حق تقدم ادعاسنده بولنەمم . واعظده دکلم . معلم هیچ دکلم . جهانده برمخلوق ایچون شیخلك ایده بیلمك ادعاسنی خاطریه

کتوررایسه‌م فرعون ایله حشر اوله‌یم . بن مکرکه مظهر رحمت الهیه اوله‌رق مسلمانلردن اوله‌یم . اسلامیت آز نعمت دکلدر ! §

اسلامیت ـ جناب قدس حقه سر رشتهٔ وصلتدر . مسلمان اوله‌رق بودنیادن کیدرایسه‌ك قورقمه ! مسلمان اولمیان « انسلرك ، جنلرك ، ایتدکلری عبادت قدرعبادت ایتمش اولسه » نزدالهیده مقبول دکلدر ومطرود ومبغوضدر . حالبوکه بونك عکسنه اوله‌رق بر مسلمان دخی جنلرك ، انسلرك ایتدکلری کناهلر قدر کناه ایشلسه ینه مظهر حظ عبودیت اوله‌جقدر . قرآن کریمده { قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله } آیت کریمه‌سنك تبشیراتنه کوره حق تعالی حضرتلرینه اسلامیتك شرائطیله اتخاذ رابطهٔ وصلت ایتمه‌لیدر . مسلمان اودرکه الندن ، آیاغندن ، مسلمانلر سلامتده اولسونلر . نرده ؟ دین اسلامك اول صداقتکاری که هم خاقی افعال خیره تشویق ایتسون همده کندوسی اجرا ایتسون . نرده ؟ اول کمسنه‌لرکه مظهرایتان کامل اوله‌رق تحری٘ حکمتله نردن تلقی ایتدکارینی آره‌مسونلر . انسانك کندی نفسنه نصیحت ایتمه‌سی و بشقه‌لرینی ده منتفع ایلمسی و حکمتی نرده بولور ایسه تلقی ایدی ویرمسی کال ایماندن وکمال صدقندر . بو طائفه‌نك هپ رجالی بندن اعلادر . بن لاشی اولان احمدجکرم !!! بن هیچ برشی دکلم ! هیچ ! انجق سوزك الك طوغریسی (صوفی) اولدرکه تعلق مکوناتدن یوزکی صاف و تمیز اولدیغی حالده کندی نفسنده دیکرلرندن برفرق ومزیت کورمیاندر . حق تعالی بویله امر ایتمشدر . ماسوایه نظردن مبرا و پاك قوللرك هپ اخلاقی والله بویله‌در . برادر ! سن بشقه ، نفسکده ، بشقه‌در . نفسك سن دکلدر . سکا غیردر . نته‌کیم غیرلر دخی سنك غیرکدر . هرکوردیکك وهرشکلنی توهم ایتدیکك وکیفیتندن قلبکده هرتخیل بولدیغك شی مخلوقدر . حق دکلدر . حق تعالینك غیریسیدر . جناب حق افکار ایله تکیف اولنمز . منزهدر . ابصار ایله ادراك اولنمز . متعالیدر §

﴿ کرامت ﴾

برادر !

اظهار کرامت مسرتندن بن سکا قورقیورم . هپ اولیای کرام بوندن قورقارلر . اظهار کرامت خصوصنده اولیاء قادینلرك آی‌باشنده تستر ایتدکلری کبی « حاقلانوب احتراز ایدرلر §

برادر !

کرامت اکرچه محترمدر ، فقط احترام ، کرامت ، احسان ایدن ذات اجل واعلایه نسبتندندر . یوقسه کرامتك انسانه نسبتی برشی دکلدر . حق تعالی جانبندن اکرام اولمق حیثیتله کرامت محل احترام اولوب قلباً تعظیم ایله تلقی اولنور ایسه‌ده انسانه نسبتی تقدیرنده بوشان وشنشنه قالمیور . جانب قدمدن طرف حدوثه تحویل نسبت ایتمسندن طولایی قورقیلیور . مرد کامل کرامتدن قورقار . فی‌الحقیقه سم قاتلدر !!! §

بز نه‌یز ؟ هپ چپلاق دکلی یز ؟ مکرکه حق تعالی اکسا ایتسون . هپ آج دکلی یز ؟ مکرکه جناب باری طویورسون . هپ ضلالت کرفتاری دکلی یز ؟ مکرکه حضرت ارحم الراحمین احسان هدایت بیورسون . عاقل ایچون حلقهٔ باب کرم الهی یه یاپشمقدن بشقه چاره یوقدر . طارلق زماننده ، بوللق هنکامنده ، هروقتده ، بوقپویه التجا ایتمه‌لیز . مخلوق ندر ؟ ضعف محضدر ، عجز محضدر ، فقردر ، احتیاجدر ، عدمدر ، بعض فقرا قولنه اکراماً حق تعالی اظهار خوارق بیوروب آنلری استعمال ایتمش و روح الهی ایله تأیید ایلمشدر . شانلرینی بوصورتله اعلا ایلمش وکندولریده عبودیت ایله مشغول اوله‌رق بشقه شی کندیلرینی اشغال ایتمامشدر . بونلر حق تعالیدن قورقدقلری ایچون قرب الهیده بولنوب مظهر مکافات اولمشلردر . اورایه

واروب كرامت وصوله ده نائل اولدقده مظهر ديدار اولورلر . { واما من خاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى فأن الجنة هى المأوى } حق تعالى حضرتلرندن قورقوب متابعت هوا و هوسدن منع نفس ايدنلرك مسكن ومأواسى جنتدر ديمكدر §

طغيان نفس امارەنك الك بلاسى هوادر كه ماسوايه اهميت ويرمكدر وحضرت خالق ايله مشغول اولميوب خلق ايله اشتغال ايتمكدر . عاقل نه مطالعه ده بولنه بيلور؟ كه خالقى براقوب مخلوق ايله مشغول اولسون . معلومدر كه جناب قدس اعلادن بشقه سنك كلى وجزؤى بر تأثيرى اولديغنك اعتقاد اولنمسى شركدر ، كفردر !!! §

حضرت رسول اكرم ـ ﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ ابن عباس ﴿ رضى الله تعالى عنه ﴾ حضرتلرينه « سكا بر قاچ سوز اوكرەدەيم » بيوروب شويله بيورمشلردر كه « جناب حقك عظمت وكبرياسنى اونوتمه ، خاطركده اولسون ، الله ده سنى حفظ ايدر . بارى تعالى حضرتلرينى حفظ ايت كه قارشوكده كورەسن . عرض سؤال ايدەجك ايسەك جناب حقه عرض ايت . استعانه ايدرسەك اللهدن طلب ايت . شونى بيلكه بتون عالم بر يره طوپلانوب مضرت ويرەجك اولسه دخى قدركده اولمدقجه متضرر اولمزسن . يازيلر قوريمشدر ، قلملر سيلنمشدر §

افنديلر !

طائفهٔ صوفيه بر قاچ فرقه اولمشلردر . احمدجكز ايسه مذلت وانكسار ومسكنت واضطراب فرقه‌سيله برابر قالمشدر §

﴿ دعواى كاذبه‌دن تحذير ﴾

مولا ـ حضرتلرينه افترادن حذر ايديكز . { ومن اظلم ممن افترى على

الله كذباً } الوهيت عليهنده يالان سويليانلردن دها ظالم كيمدر ؟ حلاجك ، انا الحق ديديكى سويلنيور . حقه تابع اولسيدى بويله سويلمزايدى ، وهماً خطا ايتمشدر . وحدت وجودى ايهام ايدر بعض اشعارى وار ، دينيليور . بويله سوزلر باطلدر . حلاجى رجال واصليندن كورەمم . بادهٔ حقيقتدن ايچمامش ، كورمامش ، كوريبورم . بر اوفق صدا ايشيدرك دوچار وهم اولمشده بويله حالدن حاله كرفتار اولمشدر ، ظن ايده يورم . زمرهٔ مقربينه داخل اولويده خوف الهى قلبنده تزايد ايتميان هر كيم ايسه مكر الهى يه اوغرامشدر ، امان بومثللو تفوهاتدن احتراز ايديكز ، بونلر باطل شيلردر . اسلاف كرام حدودى كوزه‌دەرك كيدرلر ايدى ، كندولرندن تجاوز ظهور ايتمامشدر ، حدود الهيه‌يى ، اللهى سورسه‌كز جاهلدن بشقه كيم تجاوز ايدر ؟ كورلردن بشقه قويو يه كيم آياق آتار ؟ بوتجاوز ندر ؟ انسان بر كره آچ قالسه بتر ، بر صوسزلق محو ايدر . او يقو يه دخى غلبه ايده ميوب مغلوب اولور ، بر آغرى يه طوتلسه بيچاره قالور . اختيارلقله تاب و طاقتدن دوشر ، بر يورغنلق ايله حالسز اولور . بو رتبه بيچاره اولان عاجز وضعيف نرده ؟ { لمن الملك اليوم } فرمان فرماسى اولان قادر وقيوم نرده ؟ در . اين كجا وآن كجا ؟ بوسوزلره نصل جسارت اولنور §

قول ـ اقران آرەسنده بيله حدّينى بيلميوب تجاوز ايتديكى حالده صاحب نقصاندر ، تجاوز حدود نقصان ايچون آچيلمش برلواى اعلاندر . بويله شيلر صاحبنك دعوالى اولديغنه ، غفلتنه ، حالندن خوشنودلغنه حجاب آرەسنده قالديغنه ، دلالت ايدر . واقعا حضرات اكابر تحديث نعمت قبيلندن بعض سوزلر سويلمشلر ايسه ده حدود مشروعه تجاوز اولنمامشدر ، حقوق الهى يه هر حالده هر قالده تعقيده در . اوليالق فرعونلق دكلدر ، نمرودلق ده دكلدر ! §

سيد انبيا ــ وسند اصفيا ﴿ عليه افضل التحايا ﴾ افنديمز « بن پادشاه دكلم » بيورمشلر ايكن قوللرى اولديغمز حالده « بز اللهمى يز » ديه‌جكز ؟ پيغمبر افنديمز كسوۀ علويتى ، صفت آمريتى ، دعواى تفوّقى ، قبول بيورمامش ايكن مرد عارف بونلره جسارت ايدرمى ؟ ﴿ وامتازوا اليوم ايها المجرمون ﴾ كلام الهيدر . صفت ايمان ، صفت اسلام . حق تعالى‌يه فقر واحتياجدر . ﴿ يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله ﴾ بيورلمشدر . بوعلم سزه لازمدر ، اوليانك علمى بودر ، اوكرنه‌جك تحصيل اولنه‌جق بوعلمدر §

بو زمانلر ــ ده جذبات الهيه آزالمشدر . حق تعالى‌يه احوالدن عرض شكايت ايتمه‌ليز . مرد عاقل وكامل هيچ پادشاهلره عرض شكايت ايتمز ، عاقللرك ، كامللرك ، افعالى رضاى بارى ايچوندر §

﴿ نصيحت ﴾

افنديلر!

بو سويلديكم اخلاق ، اتخاذ ايتديكم و ياپديغم شيلردر ، بشقه برشى سويلميورم ، بكا قارشو بهانه‌كز يوقدر . بر واعظى وياخود برمدرسى استماع ايتديككزده سويلدكلرى موعظه ويا مسئله كلام الهيدن و احاديث نبويه‌دن وياخود عدالتى آكلاشيلان ائمۀ دين سوزلرندن ايسه قبول ايتمه‌ليسكز ، چونكه حقدر . بوندن بشقه‌سنك آرتق لزومى يوقدر . خصوصاً سنت سنيه‌نك خلافنده يعنى مفخر عالم ﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ افنديمزك كتورديكندن غيريسى برشى بيان ايدرلر ايسه قبول ايتمامليدر . سويليانك يوزينه آتمه‌ليدر . مخالفت اوامر حضرت رسالتپناهيدن چوق حذر ايتمه‌ليدر . حق تعالى ﴿ فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة او يصيبهم عذاب اليم ﴾ بيوروب تعيين حدود ايلمشدر §

قطعۀ عراقيه برزمان مجمع ارباب عرفان ايدى . يازق‌كه هپ اولديلر!!! سزلر الله ايچون آنلره متابعت ايديكز ! محاسن اخلاقده آنلره خلف اوليكز ! كمال صدق ايله آنلره پيرو اوليكز ! آيت كريمه ده ﴿ فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة واتبعوا الشهوات ﴾ صفتلريله صاقن متصف اوليه‌سكز ! §

﴿ تحذير ﴾

برادرلر!

يارن حضور ــ رب العالمينده بنى محجوب ايتميه‌سكز ! زيرا اصحاب اعمال حسنه سزدن اول كوچوب كيتمشلردر . درويش اولانه كوره برنفس آلمق قدر زمان كبريت احمردن بالادر . اضاعۀ اوقاتدن صاقنمه‌ليسكز ! زيرا وقت قليجدر ! اعمال حسنه ايله قطع وقت ايدلمز ايسه وقت سزى قطع ايدر ، كسر ، جناب حق ﴿ ومن يعش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطاناً ﴾ بيورمشدر . ذكر الهيدن غفلت ايدنلره شيطان قرين ايديله‌جكى بيان بيوريلور §

ادب ــ خصوصنه اهميت ويرمليدر . چونكه ادب دروازۀ مقصد واربدر . « سعيد بن المسيب » حضرتلرندن روايت اولنمشدركه اوزرنده اولان حقوق الهيه‌يى بيلميوب اوامر و نواهى ايله تأدّب ايتميانلره « مؤدّب در دنيلمز » ديمشدر . حق تعالى ﴿ انما يخشى الله من عباده العلماء ﴾ بيورمشدركه حقدن خوف وخشيت نتيجۀ علم اولديغى آكلاشيلور ، « حسن بصرى » حضرتلرندن « ادبك هانكيسنده فائده زياده‌در » صورولديغندن امر دينده تفقّه ودنيادن تنزّه ايتمك . قول اوزرنده‌كى حقوق جناب حقى بيلمك ، ديمشلردر . « سهل بن عبد الله » حضرتلرى دخى « كيم كه التزام ادب ايله نفسنه غالب اولور ايسه ، كمال اخلاص ايله عبادت ايده بيلور » ديمشلر §

حضرات ــ مشايخ ايله تأدب دخى بحث ايتديكمز آدابدندر . حضرات

مشايخك يوركلرينه طوقنه‌جق شيدن صاقنمق لازمدر . بويله صاقنميانلره اذيت ايچون كلبلر مسلط اولور . سنك مافوقنده اولانلر ايله صحبتده ايديله‌جك ادب ايسه حسن خدمتدر . برابر اولانلر ايله ادب دخى نفسكه ترجيح ايتمكدر . مادونلرله دخى شفقت ، نصيحت ، حسن تربيتدر §

عارف — اولانلرك حق تعالى حضرتلريله اتخاذ ايلدكلرى « ادب صحبت » اوامر الهيه‌يه امتثال ونواهيدن اجتنابدر . نفس ايله اولان ادب صحبت دخى نفسه مخالفت وشيطان ايله ادب اكا عداوتدر §

شكر نعمت

انكار نعمت — موجب زوال نعمتدر ! مجازاتى بودر : اوت ! حق تعالى قولنه نه احسان ايتسه استرداد بيورمز ، كيرو آلمز ، حمد اولسون ، ايشته بن محزونيتدن آزاده و قورقوسز اولان قوللردنم ! شكر نعمت اعتراف قدر نعمتدر ! كيم كه نعمت مستدام اولسون ديرسه قدرينى بيلمليدر و شكر ايتمه‌ليدر . شكر « حضرت جنيد » ك سوزنجه « نعمت جناب خدا ايله اكتساب اولنان اقتدارك معصيتلره صرف اولنمامسيدر » برده حضرت منعمه قارشو مركز ادبده طورمقدر ، شكران حق تعاليدن قورقمقدر . خوف الهى دخى عصيانده بولنمامق و ذكر الهيدن غفلت ايتمامك وشكر نعمت ايفا اولنوب نانكور اولمامقدر . برده حضرت منعمك غضبنى دعوت ايدن شيلردن اجتناب دخى شكراندر ، همده نعمتى كوروب آنكله مشغول اوليه‌رق منعم حضرتلرينى كورمكده شكراندر §

حضرت عائشهٔ صديقه — (رضى الله تعالى عنها) دن منقولدر كه مفخر عالم (صلى الله عليه وسلم) افنديز بركيجه يتاغنه كيروب يرلشدكدن صكره « عبادته قالقه‌يم براق » بيوردقلرندن مقارنت رسالتپناهيلرينى آرزو

ايتديكمى بيان ايله ممانعتده بولنمش ايدم . لكن قالقوب آبدست آلدى وچوق صو استعمال بيوردى . صكره نمازه طوره‌رق كوزلرينك ياشى كوكسنه دوكولنجه‌يه‌قدر آغلادى . سجودده ، ركوعده ، هر حركتده ، بويله بكا ايدرك صباح اولديغنى بلال كلوب خبر ويرنجه‌يه قدر دوام بيورديلر . بناءً عليه « حق تعالى سنك اول وآخر هپ كناهلريكى عفو بيورمشيكن نيچون آغلايورسك ؟ » ديدم . حق تعالى‌يه شكر ايديجى قوللرندن اولمه‌يمى ؟ بيورديلر §

نبى الله داود — (عليه السلام) « يارب بن نصل وجيبهٔ شكرى ايفا ايده بيلورم كه شكره موفق اولمق دخى سندن بر نعمتدر » ديو عرض مناجات ايتمش و « ايشته شمدى ايفاى وجيبهٔ شكرانيت ايتدك » تبشيريله كندوسنه وحى نازل اولمشدر §

شكرك — بر حقيقتى ده حضرت منعمك طلب رضاسنده بولنه‌رق دنيا ومافيهادن كچمكدر . طلب منعم ايسه زهادتله اولور . زاهد آكا دنيلور كه دنيايى هركيم آلور ايسه آلسون باقيوب ترك ايدندر §

اميرالمؤمنين حضرت على (رضوان الله عليه وسلامه) اشعارندندر كه :

« دنيا تخادعنى كانى — لست اعرف حالها »
« ذم الاله حرامها . وانا اجتنبت حلالها »
« بسطت الى يمينها . فكففتها و شمالها »
« و رأيتها محتاجة . فوهبت جملتها لها »

دنيا — بنى آلداتمق ايستر ، صانكه بلميور ايمشم ، حق تعالى حرامنى ذم ايتدى . بن حلالندن دخى كچدم . صاغ النى بكا اوزاتديسه‌ده بن صولنى دخى چويردم . كنديسنى محتاج كورديكم ايچون بنه هپسنى كنديسنه براقدم . ديمكدر §

ارباب ـــ عرفان زهادت اوزون امل صاحبی اولمامقدر . یوقسه عبالر کیمك ، بیاغی یمکلر تناول ایتمك ، دکلدردیمشلردر . ترك دنیا ایدوب زهادتله اتصاف ایدنلره جناب حق بر فرشته کوندروب یورکلرینه القای حکمت ایدر . قرآن کریمده ﴿ تلك الدار الاخرة نجعلها للذين لا يريدون علواً في الارض ولا فساداً والعاقبة للمتقين والعاقبة للتقوى ﴾ بیورلمشدر . انجامکارده اصحاب تقوی شرفیاب اولورلر . جناب حق خیرلری صانکه براوطه‌یه طولدیروب کلیدلمش وتقوایی آکا اناختار ایتمشدر . قرآن شریفنده ﴿ من عمل صالحاً من ذكر او انثى فلنحيينه حيوةً طيبةً ﴾ بیورمشدرکه بورادده اوراده تقوا موجب شرف حیاتدر §

دنیادن تحذیر

افندیلر !

دنیادن ـــ حذر ایتمه‌کزی توصیه ایدرم . ماسوادنده ! چونکه حال کوجدر . تمیز احوال ایدن ایسه بینا ودانادر . غفلت وعطالت الویرمز . بونلردن واز کچمه‌لی . عالم نه کزه لازم ؟ عالمدن صاقنمه‌لیدر . امور محدثه‌دن ده صاقنمه‌لیدر . هپسنی ایستمکلك ، هپسنی براقمقدر . چونکه هپسنی براقور ایسه‌ك هپسنه نائل اولورسن . یوقسه هپسنی ایستر ایسه‌ك هپ الدن کیدر . هپ ایستکلریکزی اصلاح ایدن شی هپسنی ترك ایتمکدر . واوته‌سنده طورمقدر . مطلوبکز براولسون . هپ مطالب سزك اولور . حق تعالی‌یه واصل اولان هر خیره نائلدر والعياذ بالله عکسی‌ده محض خسراندر §

الاهی ـــ سورسه‌کز بومعارف محو اولورمی ؟ کچرمی ؟ معرفت خورما اغاجنك اولمش میوه‌سیمیدرکه بالسهوله تناول وتلذذ ایدلسون . هیهات ! نفسندن ، ماسوادن ، واز کچمش وطبیعتنی محو ایتمش اولانلر مؤبداً جهلدن

قورتولمشلردر ، آزاددرلر . بیلدیککز شو جبه ایله شو عمامه ایله دکلدر ، جبه حزندن اوللی ، عمامه صدق و اخلاصدن ، اثواب توکلدن نسج اولنملیدر ! بیلدیکزکه عارف ظاهرده انوار شریعتدن خالی اولمز وباطننده آتش محبت سونمز ، یولدن سرمو انحراف ایتمیه‌رك اوامره تبعیت و امتثال ایدر ، یورکی آتش وجد وحال اوزرنده کباب اولور ، فقط وجدی ایماندر . طورمسی اذعاندر §

احسان ـــ حق تعالی حضرتلرینی کور بیورجه‌سنه عبادت ایتمکدر ، مفخر عالم ﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ افندیمز اویله بیورمشلردر . سن آنی کورمز ایسه‌ك اوسنی کورر ! بوحالده امر احسان عبادتده کوربیورجه‌سنه طورمامزی الزام ایتمشدر دیمك اولور . حق تعالیدن نهان اوله‌جق برنهان یوقدر §

وجود ـــ کافهٔ ممکنات « علم ، امر ، اراده » ایله‌در . بونلردن صکره امکان حاصل اولورکه بوامکان اوزرینه تکوین بعده تکلیف جاری اولور . بونلرك هپسندن صکره وصلت ویاخود قطیعه وفرقتدر . یعنی علم الهی موجبنجه اراده تعلق ایدوب امر صدور ایتدکده ممکن موجود ونتیجه متعین اولور . صدق عبودیت قولك جانب مولاسنه تسلیمیتده بولنمسیدر . چونکه انسان کندی نفسنه یاردم ایتمکه قالقیشور ایسه یوریلور ، حق تعالی حضرتلرینه تسلیم وتفویض امور ایدر ایسه قوم و قبیله سزدخی مظهر معاونت و نصرت اولور §

حق تعالی ـ بزلری مفخر عالم افندیمزك نیابت علیه‌لرنده بولندیره‌رق کندوسنه خلقی دعوت ایتمك اوزره امام تعیین بیورمشدر . بزه اقتدا ایدنلره سلامت مقرردر . بزم واسطه‌مز ایله جناب حقه انابت ایدنلر ، نائل غنیمتدرلر §

* علاوه *

« موسی کوره‌من طور و شجرده بزی بالله »
« بز شعلهٔ سیمای تجلاده نهانز »

حق - سوز سویلنور ۔ بز اول خانمانزکه مضرتمزه چالیشانلر البته ضرر کوررلر ۔ بزلره برکوپك هاولاسه اویوز اولور ۔ کیم که بزی ضرب ایتمکه قالقشدیسه کندیسی مضروب اولمشدر ۔ بزم دیوارلردن یوکسك دیوارلر خرابدر ۔ قرآن کریمده { ان الله یدافع عن الذین آمنوا } بیورلمشدر ۔ برده { النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم } قرآن کریمك آیتلرندندر ۔ یعنی « مؤمنلر ایچون جناب خدا مدافعه بیوررلر ۔ مؤمنلر ایچون پیغمبر ذیشان کندی نفسلرندن اولادرکه مدافعه‌لری شان رسالتپناهیلری » اقتضاسندندر ۔ ارواح شریفه‌نك بو مثللو بارقه‌لرینی انکار امداد حضرت کردکاری بیلمامکدر ۔ کلمهٔ الهیه ممکن دکل تعطیله اوغرامز ۔ قرآن شریفده بیورمشلرکه { الله الذی نزل الکتاب وهو یتولی الصالحین } صلحادن اولان قولنه بو تولیت الهیه تولیت امور دیمکدر ۔ کندی امورلرینی و کندیلرندن استغاثه واستمداد ایدنلرك ایشلرینی تحت تولیته آلمشدر ۔ حیاتده مماتده دخی جاریدر ، بیلسونلر ، بیلمسونلر ، حکم تولیت جانب حقدن اجرا بیوریلور §

باقکز ! که انسان بیله مرحمتکار اولورایسه اویقوده‌کی آدمی آچیلمش کوردیکی حالده خبر ویرمیه‌رك اورتر ، برفقیره ایلك ایدرده خبر ویرمز ۔ قالدی‌که اکرم الاکرمین ، ارحم الراحمین حضرتلری کندی اولیاسندن یعنی « تحت تولیته آلدیغی قوللردن برقوله البته بیلسون بیلمسون ، هم یاردم ایدر ، رزقنی ویرر ، کندی صاییسنده اولمیان رزقلری احسان ایدر ، طوفان کدردن عنایت ومرحمت طاغلرینه چیقاروب صاقلار مقدراتی ینه مقدرات ایله دفع

ایدر ۔ بونلر اولیا اولان قولك کندیسندن دکلدر ، تنزلات الهیه دندر ۔ دفع بلایایه بوندن بشقه یول یوقدر ۔ حق تعالی‌یه کیم صیغنور ایسه قورتیلور ، یوقسه پشیمان اولور » مولانا امام منصور ربانی (رضی الله عنه) بیورمشدرکه حق تعالی حضرتلرینه صغنمق یعنی جناب کبریادن امین اولوب اغیاردن قلبی تمیزلمکدر §

حضرات - صوفیه‌دن الله راضی اولسون ، بزلری ارشاد ایتدیلر ، یوللری کوستردیلر ، کلام قدیم خزینه سنده اولان درر غوامضی کشف ایدوب اوکرتدیلر ، سنت سنیه ده اولان مغلقاتی آچدیلر ، تعلیم ایلدیلر ۔ ذات الوهیت وحضرت مفخر رسالت ایله ایدیله‌جك حکمت ادبیه‌یی تعریف بیوردیلر ۔ ایشته بونلردرکه { هم القوم لایشقی جلیسهم } یعنی بونلرله همنشین اولان شقاوتدن امین دیمکدر §

﴿ احوال صوفیه ﴾

افندیلر !

بونلر صدق نیت ایله اجرای بیعت ایتمشلردر وخلوص طویت ایله تکثیر مجاهده والتزام طاعت ومراقبه ایلمشلردر وهپ کوجلکلره صبر وتحملده بولنمشلردر ، قرآن کریمده بونلرك حقنده { رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه } بیورلمشدر ، بونلر عزم وقوت ایله طاورانوب عبادتك اك کوجنی اجرا ایدرك اویقودن ، طعامدن ، وازکچدیلر ۔ کیجه قراکلقلرنده عبادت ایله مشغول اولدیلر ۔ خشوع ایله خدمت ورکوع وقیام وسجود وصیام ایله طاعته مداومت قیلدیلر ۔ بونلر نمازکاهلرده حق تعالی‌یه نه یالواردلر و محبوبلری حضورنده نیل مطلوب ایچون نه عبودیت ایدرلر ۔ مقام قرب الهی‌یه وصول بولنجه‌یه قدر بونلر بویله کیدرلر ، { انا لا نضیع اجر من احسن عملا } سر جلیلنه مظهر اولورلر ۔ ایتدکلری اعمال حسنه نزد معنوی الهیده ضایع اولمیه‌رق مقام قربده عالی

رتبه‌لر کندیلرینه احسان اولنور . بونلر که مقربان الهیدر . بونلره مقرب اولانلردخی البته مقرب اولور وسودکلری سویلور . بونلرك محبتلری نزد معنوی الهیده انسانی درجهٔ محبوبیته قدر ترقی ایتدیرر . ماشاالله §

« محبت اولیا »

افندیلر !

حضرات اولیای کرامه تقرب ایدیکز ! چونکه اولیا ایله موالات نزد معنویٔ الهیده دخی موالاتدر . نته‌کیم بونلره عداوت دخی طبق اویله‌در . برادر ! سنك دشمنلریکی سونلری سورمیسك ؟ بوممکن دکلدر . حق تعالی ایسه البته سندن دها غیرتلیدر . انتقام ایدر . قهر ایدر . یاپار . قصقانور . بونك کبی دخی سکا محبتی اولان کیمسه‌یی سونلره بغض ایدرمیسك ؟ بوده ممکن دکلدر . حق تعالی ایسه قوللرندن چوق زیاده کریم وارحم الراحمین‌در . احسان ایدر . انعام ایدر . اکرام ایدر . هرکوزللکی یاپار §

حق تعالی ــ نك احسانی سویله‌ملیدر . بخش ایلدیکی مظهریت احسانی صاقلاماملیدر . قرب الهی‌یه کیمی سوق ایدرسه‌م مقرب اولور . اوزاق ایتمك ایستدیکم دخی اوزاق قالور §

ای ! بزدن دور اولان بیچاره بودوری . بوهجران . سندنمیدر ؟ ظن ایدرسن . هیهات ! اکرچه خلوص قلبله ذات حقه وخالص قولنه محبت ایچون سنده آرادیغمز استعداد بولنوبده دیله‌مش اولیدك ، ایسته‌سه‌کده ایستمه‌سه‌کده سنی جذب وجمع ایدوب محسوبمز ایدر ایدك . طوغریسی بختك مانع اولمشدر . استعدادك سنی کیرو براقمشدر . زمرهٔ محسوبینه سنی ادخال ایتمش اولیدك . بزدن اوزاق دوشمز ایدك §

برادر !

کوکللر علمنی کل بندن اوکرن ! علم ذوق ، علم شوقی ، ده بندن اخذ ایت ! سن نرده‌سین ؟ بنی نه ظن ایدییورسین ؟ سن ورای حجابده قالمشکدر ! بکا سندن اوّل بوحجاب وپرده‌لر انکشاف ایتمشدر §

برادر !

نصیحتمی دکله‌یوب اصغا ایتسیدك ، آرقه‌م صره کلوب متابعت ایدرایدك ، دیه ، که سن ایستیه ایدك ، آرقه‌ك صره کوتورر ایدك ، بن سکا نصیحت ایدرم ، سن‌ده دکله‌یوب اتباع ایتملیسین ! §

طاعت وعبادت ــ ایله مشغول اول ! قضایه راضی‌اول ! انسیتك ذکر الهی ایله اولسون ! اولوقت اصفیادن اولورسین ، حق تعالی حضرتلرینی هرکیم طانیور ایسه کدردن قورتولمشدر ، عارف اولدر که مخلوقاتدن تجرّد وهجرت ایتمشدر ! §

افندیلر !

مغبون اولان کیمدر ؟ مدت عمرینی طاعت خدا ایله کچورمیندر ! زاهد اولان کیمدر ؟ حق تعالیدن کندوسنی اشغال ایده‌جك نه وار ایسه هپسندن واز کچندر ! صاحب اقبال کیمدر ؟ حق تعالی حضرتلرینه میل وتوجه ایدندر ! اصحاب مروت کیمدر ؟ اللهدن بشقه‌سنه تنزّل ایتمیاندر ! قوت اصحابی‌ده حق تعالیدن طلب قوت ایدنلردر §

توحید ــ ده تجرید ایتمه‌لیسکز . نصلدر ؟ بیلورمیسکز ؟ وحدانیت الهیه اعتقادیله ماسوانی یوق بیلمکدر ! §

یاالله ! دیر ایسه‌ك ــ اسم اعظم ایله ذکر ایتمش اولورسین ، اما

حرمت و هيبتى نرده ؟ چونكه جناب حقك حيثيتندن طولايى ذكر ايتميوب كندى حيثيتكدن ذكرده بولنيورسين . ايشته اولميور !!! §

جناب حق ــ ايله اكتساب انسيت ، الك بيوك غنادر!!! مرده حكمنده اولانلرله انسيت ، دخى فقراعظمدر !!! كوكلر اوستنده كى پردەلرك الك قالينى دخى مخلوق ايله مشغول اولمقدر !!! §

قلب ــ كوكل ، واقعا معدن معرفتدر ، چونكه قرآن كريمده { لمن كان له قلب } وبرده { فمن يعظم شعائرالله فانها من تقوى القلوب } آيت كريمەلرى بويله شهادت ايدەيور §

تقوى

افنديلر!

اصحاب تقوى آنلردركه « ماسوايه التفات آفتندن درونلرنى محافظه وصيانت » ايلمشلردر ، بونلره { من يتق الله يجعل له مخرجاً } آيت كريمەسنده بيان بيورلديغى كبى حجاب دوريدن خلاص احسان و حسابه آلمدقلرى جهتدن مشاهدهٔ وصلت كنديلرينه ارزانى بيوريلور §

معرفت ــ نفس معرفت ربّه سببدر ، [من عرف نفسه فقد عرف ربّه] هركيم نفسنى خدانكدر ، بنم دكلدر ، بيلور ايسه فانى اولور §

داود ــ (عليه السلام) ه دخى بيورلمشدركه ، بنى بيلانلر ، بنى طلب ايدرلر ، طلب ايدنلرده بولورلر ، بولانلرده ماسوايه آرتق كوكل ويرمزلر وبندن بشقەسنى سومزلر ، §

« عجبت لمن يقول ذكرت ربى ، وهل انسى فاذكر مانسيت »
« اموت اذا ذكرتك ثم احيا ، و لولا ماء وصلك ما حييت »

« فاحيا بالمنى و اموت شوقا ، فكم احيا عليك و كم اموت »
« شربت الحبّ كأساً بعد كأسٍ ، فما نفد الشراب و لا رويت »

افنديلر!

ذكرخدايه مواظبت ايديكز ! زيرا وصلت الى الله ايچون ذكر مقناطيسدر وسر رشتهٔ تقرّبدر ، ذكر الهى ايله مشغول اولانلر خوش اولورلر وبركات ذكر ايله واصل اولورلر §

ذكرك ــ جايكير فؤاد اولمسى ، اثر بركت صحبتدر ، چونكه « المرؤ على دين خليله » دنيلمشدر ، بزه كلمكزى توصيه ايدرم ، بزم صحبتمز مجرّب ترياقدر ، نته كيم بزدن دور اولمق زهردر !!! اى بزدن دور اولان بيچاره ! اوكرنديكك علم ايله اكتفا ايدوب بزه احتياجك قالمديمى ؟ ظن ايدرسين ؟ عملسز اولان بو علمدن نه اولور ؟ خلوصسز اولان عملدن دخى نه فائده كوريلور ؟ حالبوكه اخلاص بيله مخاطره يولنك كنارنده اولور ، سنى عمل طرفنه كوتورەجك ، رياكارلق زهرندن قورتارەجق ، امنيتلى اولان سلامت يولنى كوسترەجك ، كيمدر ؟ { فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون } آيت كريمەسنده « بيلمز ايسەكز اهلى ذكردن سؤال ايديكز » بيورلمشدر ، عجبا كندينى اهل ذكردن ظن ايدرميسين ؟ بديهيدر كه آنلردن اولمش اوليدك ، كنديلرندن حجاب دوريده قالوب اوزاق اولمز ايدك ! ثمرهٔ افكاردن محروم بولنماز ايدك ، حجابك سنى آليقويمش ، عمل واجتهادك يولسزلنى مانعك اولمشدر ، حديث شريفده [اللهم انّى اعوذ بك من علم لاينفع] بيوريلوب فائده ومنفعتى اوليان علمدن استعاذه بيورلمشدر §

كل قپومزك يانلرنده طولاش! اورالرده كچورديكك هر لحظه، يوريديكك هرخطوه ، سكا انابت وقربتدر ، بزم حق تعالى حضرتلرينه انابتمز صحيحدر ،

قرآن كريمده حق جل وعلا { واتبع سبيل من اناب } بيورمشــدر . اى صوفى بوبطائت ندر ؟ صوفى اول كه بزده سكا (صوفيدر) ديه‌لم §

دوستم ــ ظن ايدرميسـنكه ؟ طريقت پدردن ميراث قالور ! آبا واجداددن اولاده تسلسل ايدر كلور . بكر ، عمرو ، نامنه يازيلور ، شجرهٔ نسبه درج اولنور ، خرقه‌نك ياقه‌سنه يافته اولور ، يوق تاج اوستنه نقش ايديلور ، بويله‌مى ظن ايده‌يورسين ؟ يوقسه صوفيلق بضاعه‌سى برقالين خرقه ، بردكنك ، بركلاه ، بربيوك عمامه‌دن وبوكونه قيافتلردن عبارتميدر ؟ قياس ايده‌يورسين ؟ خدا بيـلوركه بويله دكلدر ! بونلرك هيچسى نظركاه الهى اولمز اولمز ، حق تعالينك نظركاهى كوكلدركه القاى اسرار ايچون اورايه نظر بيورر ! بركت قرب وسرك موقعى كوكلدر ! حالبوكه سـنككى غفلتده وتاج وتسبيح كبى شيلرله اشتغال ايدوب وراى حجابده‌در §

ندر؟ بوعقل ــ كه نور معرفتدن خاليدر ! ندر؟ بوقفاكه ايچنده عقل يوقدر ! صوفيلرك اعمال حسنه‌لرينى ايتمه‌دن قيافتلرينه كيره‌يورسين §

برادر !

بوركڭده خشيت وظاهركده ادب و نفسكده تواضع و مذلت اولدقدن ومحو انانيت وذكره مواظبت ، اثوابنى كيوب حجابلردن قورتولدقدن صكره ، صوفيلر قيافته كيرمش اولسيدك ، دها اولى ايدى ! آنجق سـكا بويله سوز سويلنورمى ؟ كه سن تاجكى ، قيافتكى ، صوفيلر تاج وقيافتى كبى كوره‌يورسين ! واولدى ، بكزه‌دى ، ديورسين ! حاشا اشكال بر ايسه‌ده حال بشـقه‌در ، شكللر ، قيافتلر ، بكزه‌يور ايسه‌ده يوركلر ، بكزه‌مامشدر . سن اكر بصيرت اوزره اوليدك ، دكل كه تاج وعصا ، آنا كبدن ، بابا كدن ، هرشيدن واز كچوب بزه كاور ايدك وكمال اخلاص ايله انتساب ايدر ايدك ! واحراز آداب ايلدكدن

صكره بو قيافتـلره كيرر ايدك . هله ظنمجه تأدّب احرازندن صكره آرتق اومثللو علايقدن بتون بتون فراغت ايدر ايدك ! نه چاره كه شمدى اوهام وخيالاته دوشمش‌سين ! عجب وغرور ايچنده قالمش‌سين ! انانيت نجاسـتيله برابر كنديكى برشى ظن ايده‌يورسين ! بيلمم نصل اولور ؟ §

ياهو ــ كل علم تواضعى تحصيل ايت ! علم حيرتى اوكرن انكسار ومسكنت تحصيلنه چاليش ! بيله‌يورميسين ؟ بطال ! سن كبر ودعوا علملرينى اوقويوب اوكرنمش‌سين ! كنديكى بيوك كورمك ايستيورسين ! فقط نه‌حاصل ايلدك ! اهل آخرت قيافتنده بولنوب جيفهٔ دنيايه قوشمقدن بشقه نه‌يايدك ؟ عادتا نجاستى نجاستله مبادله واشترا ايده‌يورسين ! كندى كنديكى نصل اغفال ايدرسـين ! هم نفسكه همده ابناى جنسكه نيچون يلان سويلرسين ! دوست دوسـتدن قريب اوله‌بيلورمى ؟ دشمنلرندن تباعد ايتمز ايسه‌ك ؟ دوستكك دشمنلريله برابر دوشوب قالقار ايسه‌ڭ سنى قبول ايدرمى ؟ §

درويشلرك بريسى صو ايچون برقويويه قوغه‌سنى صارقيدوب چكديكنده ايچى آلتـون ايله طولمش اولديغنى كورر . درحال آلتونلرى ينه قويويه بوشالته‌رق « يارب ! سندن غيريسنى بن ايستمم !!! » دير . ايشته بويله هركيم كه مريد اولديغنى اثبات ايدر ايسه ، كندوسى مراد اولور . اثبات طلب ايدن مطلوب وقپوده طوروب بكله‌يان ايچرويه داخل اولور . كيردكدن صكره دخى حسن حركتله بالانشين بزم وصلت اولور §

حضرت امام على ــ (كرم الله وجهه) بركون مسجد سعادته كيروب اوراده براعرابينك « يارب برقيونجق » ديوب دعا وديكر كوشه‌ده صـديق اكبر حضرتلرينى دخى « الهى انت مطلوبى » مناجاتنى اجرا ايلديكنى كورمش اولديغندن « نه‌قدر تفاوت ! نه‌قدر فرق ! بوايكى مطلبك آره‌سنده ، نه‌عظيم مباينت واردر » ديمش ! امل انسانلرك عقلنى اوبونجغه دوندرمشدر ! همتلرينى

بتورمشدر ؟ انسان ایسه پر وبال همتله سمت مقصوده پرواز ایدر ، حد وغایتنه کلنجه اوراده قالور ، قرآن کریمده { قل کل یعمل علی شاکلته } یعنی « نیت وهمتنه کوره هرکس عمل ایدر » بیورلمشدر §

برادر !

طریق صوفیه‌ده سنك‌ده غایت همتك، صواوستنده یوریمك یاخود اوچمق اولمسون ! بونلری بالقلر ، قوشلر ، یاپیور ، پروبال همتله بی منتها بر مقصد ایچون پرواز ایتمه‌لیدر !!! §

عارف — صاحب تمکین نزدنده حضرت مولایه واصل اولمق مسرت عالیه‌سی قارشوسنده عرش اعلادن یره قدر نه وار ایسه برشی دکلدر واول مسرت عالیه نسبتنده بونلرك هپسی بیوك بر اووه اورته‌سنده بولنان اوفق برحلقه‌دن ودانهٔ خردلدن کوچکدر §

جناب منعم — دن غفلت ایدوب نعمت ایله اشتغال ایتمك دنائت همت و خساست نفسدندر ! عارفلر ایکی جهاندن تجرّد ایدرك وصلت الی الله طلبنده بولنورلر ! بونلر نفسدن ، اولاد ، دن دخی تجرّد ایتمشلردر §

مرویدرکه — حضرت یعقوب (علیه السلام) { یااسفا علی یوسف } دیدکده کندوسنه وحی اولنمش که « تا بکی یوسفك یاد و ذکریله وقت کچوریورسین ؟ سنی خلق ایدن یوسفمیدر ؟ یوقسه رزقکی‌می ، نبوتیمی سکا ویردی ؟ عزتم حق ایچون بنم ذکرم ایله مشغول اولوب بشقه‌لری براقش اولسیدك ، سنی برساعت بومحزونیتده براقمزایدم! » بناءً علیه حضرت یعقوب اعتراف قصور ایدوب اندن صکره امساك لسان ایتمشدر §

حضرت موسی — (علیه السلام) « الهی سن یقینده‌میسنکه ؟ مناجات

ایده‌یم ؟ اوزاقده میسنکه ؟ ندا ایلیه‌یم؟ » دیمش و { بن ذکرم ایله مشغول اولانك همنشینی وکردنده‌کی طمردن یقینی‌یم } بیورلمشدر §

افندیلر !

اولیای کرام (رضی‌الله تعالی عنهم) دیمشلردرکه ذکر الهی‌ایله مشغول اولانلر ، نور الهی‌یه مظهردرلر و قلبلرنده طمانینت و کید اعدادن سلامت بولمشلردر §

همده دیمشلردرکه : ذکر غدای روحدر وثنای حق شرابیدر ، اللهدن حیا دخی جامهٔ روحدر ، برده حق ایله انسیت قدر بر نعمت اوله‌مز وذکر ایله تلذذ قدر لذت کسب ایدیله‌مز §

بعض کتب الهیه‌ده وارد اولمشدرکه « خلق ایچنده بنی ذکر ایدنلری بنده برجمعیت ایچنده ذکر ایدرم وقلبده ذکر ایدنلری‌ده نهان ذکر ایدرم ، کندی هویتندن بنی ذکر ایدنلری دخی بنده کندیلکمده ذکر ایدوب آکا کوره مکافات ایلرم» §

حضرات اولیا — ذکر ایله مشغول اولمشلر و مقصدلرنی ده جناب اجلّ واعلاده حصر ایلمشلردر ، بونلر حوادث کونیه‌یی قضاء وقدر ایله جاری کورلر ، بونك ایچون نه قلباً ونه ده لساناً معارضه‌ده بولنمزلر §

{ ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان تذکروا فاذاهم مبصرون } اصحاب تقوی دوچار خاطرهٔ شیطانیه اولورلر ایسه درحال تیقظ ایدرك حقیقت بین اولورلر §

ابن عباس — (رضی الله عنه) دیمشلردرکه هر مؤمنك قلبی اوزرنده بر شیطان بولنور ، ذکر الهی قلبده جاری اولدیغی کبی شیطان کوچولوب چکیلور ، « خناس بودر » §

ایمان بالقدر

افندیلر !

عالم ایکی فرقه اولسه‌ده بریسی بنی مقصلرله قرقسه‌لر، دیکرلری‌ده کوزل قوقولرایله توتسیلایوب مطیب ایتسه‌لر، هرایکی فرقه بنم نظرمده مساواتده‌در! چونکه معاملاتی آثار مقدراتدن بیلورم §

نوقت‌که ــ حق تسلیمیت بجاغیله رشتهٔ اغراضی کسوب بتوررسه‌کز، اولوقت ذکر ایتمش اولورسکز، خبرده وارد اولمشدرکه { اذکرالله حتی یقال لك مجنون } یعنی «سکا مجنوندر » دنیلنجه‌یه‌قدر ذکرخدا ایله مشغول اول ! §

افندیلر !

شــوخیالات باطله سزی دره‌دن دره‌یه کوتوریبور وبو حجابلر سزلری حالدن حاله نقل وتحویل ایده‌یور . بویله حجابلرك یاننده قالمق همت دکلدر ، پرده‌لری قالدیروب سمت مقصوده طوغری کچمك همتدر ، شــمشیر همت اویله کسکیندرکه توهم اولنه‌میان شــیلرده تأثیرایدر ، کوکل اوستنده اولان پرده‌لری ییرتوب آچان ینه کوکلدن چیقان اوقلردر §

امام علی ــ (علیه‌السلام) بیورمشلردرکه :

شرف عقل

« دواؤك منــك وماتبصر ٭ وداؤك فيك وما تشــعر »

« و تزعم انك جرم صغير ٭ وفيك انطوى العالم الاكبر »

یعنی ــ علاجك سنده‌در ، آنجق کورمیورسین ! دردك دخی سندندر، لکن خبرك یوقدر، سن کندیکی اوفق برشی ظن ایده‌یورسین ! حالبوکه عالم اکبر سنده منطوی اولمشدر §

عالم اکبر ــ عقلدر، اوده سنده‌در، سنده منطوی اولان عالمدن کوچك قیاس ایتدیکك کندی جرم وجسمانیتکك نه‌اولدیغی سکا معلوم وظاهر اولور. چونکه ســنك جرم وجسمانیتك بویله برعالم اکبری احاطه ایتمك شرفنه نائل وبواقتداره لایق اولمسیدی اکا موقع احاطه اولمز ایدی ، سنده آرتق بویله برعالمی احاطه ایتمش اولان هیکل جسمانیتکه یاقیشــه‌جق صورتده همت علیا کوستر ! چونکه سنده منطوی اولان بوعالم اکبر، هردائره‌ده بارقه ساز التماع اولور وهربر حضرته ایصال شــعاع ایدر ومدارکنك قوتی هر مشکلی حلّ وبرید فکرتی هریره عزیمت ایدر ، حق تعالی کافهٔ معاملاتی عقل اوزرینــه اجرا بیورمشدرکه ویررسه عقله کوره ویرر ، منع ایدرسه‌ینه اونسبتده منع ایدر ، وصلت ، فرقت ، جمعیت، پریشانی ، بیومك ، کوچولمك ، هپ عقله منــوط ومربوطدر ٭ کائناتك مداری اودر ، آدمیتك بیوك ماده‌لرندن الك اوّل خلق اولنان مادهٔ عقلدر §

مفخرعالم ــ وحبیب اکرم (صلی‌الله علیه وسلم) افنــدیمز بزه خبر ویرمشدرکه { اوّل ماخلق الله العقل } یعنی « الك اولکی مخلوق عقل » در §

سزده منطوی اولان شیئی بیلدیککزکبی هیکل جسمانیتکزی تحقیر ایتمیوب البته سزاوار تعظیم اولدیغنی بیله‌رك تعظیم ایدرسکز وشرف صفاتکزك اعتلاسنه چالیشورسکزکه آرتق محجوب یعنی پرده آرقه‌سنده قالمق منزله‌سندن یوقارویه اعتلا ایتسون ، اما فداکارلق ایله یعنی مال ، جمال ، اهل، عیال ، هپسندن، منصبدن ، ریاســتدن ، واز کچمکله هرشــیله چاره‌سنی بولورسکز §

مولانا ــ امام شافعی (رضی الله عنه) بیورمشلردرکه بلا علم اولان ریاست سوپرندی اوزرنده اوتورمقدن زیاده مورث مذلتدر ، عقل ایســه علمی ربط ایدیجیدر ، شرف علم مخلوق ایچون آنجق عقل ایله‌در ، علم عقل

ایله تمام اولور . بعضیلری علم عقلدن عالیدر دییورلر ، بوسوز آنجق علم الهی‌یه کوره‌در ، چونکه علم الهی صفات ازلیه‌دندر ، عقل ایسه مخلوق برصفتدر ، بزم ایچون عقلمز ، علممز ، موازنه ایدیلور ایسه مسلمدر که عقل دها عالی مرتبه‌ده‌در ، چونکه بزه‌کوره عقل اولمزسه علم اوله‌مز ، هرحالده مرد عاقل سورچسه‌ده ، دوشسه‌ده ، قورتولمسی امید اولنور ! آنجق بی‌عقل اولان احمق سورچه‌جك ، دوشه‌جك ، اولورایسه آنك ایچون چاره بولنه‌مامسندن قورقولور §

عاقل ـ اولدرکه حکمت دینیه‌یی آکلار . حضرت امام علی (کرم‌الله وجهه ورضی الله تعالی عنه) دیمشلردرکه [کل عقل لم یحط بالدین فلیس بعقل وکل دین لم یحط بالعقل فلیس بدین] دیمکدرکه عقلی دین احاطه ایتمه‌لیدر ، دین دخی عقل ایله احاطه اولنملیدر ، زیرا عقل دین ایله محاط اولمز ایسه عقل دکلدر ، دین دخی عقل ایله محاط ومعلوم اولمز ایسه دین دکلدر §

دین مبین ـ اسلامده بزه مفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) احکام تبلیغ بیورمشلردرکه بعضیسنك اجراسی وبعضیسنك اجتناب اولنمسی فرمان بیورلمشدر ، اشبو « امرونهی » ایله وعد مکافات ووعید مجازات جاریدر ، منهیات قسمنك ترك واجتنابیله ومأمورات قسمنك دخی ادا واجراسیله عقل ریاضت اولنور ایسه اوحالده هم وعد وهمده وعیدك اسرار غامضه‌سنی احاطه ایدر §

حکمت اوامر ونواهی

افندیلر!

تفکر ایتمه‌لیدرکه طبع سلیم ایله استقرار ایتمش بر ذکا وعقل وارمیدرکه اوامرونواهئ دینیه‌نك حکمتندن خبردار اولمیه‌رق ردّ ایلسون ! قسم ایدرم‌که

یوقدر ! حتی هر عاقل ذکی ، صاحب طبع سلیم ، شبهه‌سزدرکه درکاه اوامر ونواهیده اشعهٔ عقلنی یرلره سوره‌رك طورر ، چونکه دنیا وآخرت ایچون جمع ایلدیکی خیر وفائده‌یی کورر §

قالدیکه وعد خصوصنده اولان آثار فضل واحسان الهی برچوق ابحاث علیه‌یه محتملدرکه هپ عجائب قدرت الهیه‌یه دلالت ایدر ! وعید خصوصنده اولان تهدیدات وتخویفات دخی قوّت بطش وعدالت ایچون ینه برچوق ابحاث غامضه‌یی شاملدرکه غرایب عظمت الوهیته دلالت ایلر ، بونلره سنك طبعك ، حجابك ، فهم وفکرك ، زیر وبالای اکوانده اولان مشهوداتك شهادت ایده‌یور ایسه‌ده حقیقتك سکا انکشافنه مانعدر ، قلت قابلیت ودنائت همت بوکا سببدر §

غبار ـ غفلتی مرآت قلبدن سیلوب جلالندیره‌جك ریاضتلر نرده ؟ دلیل اعظم هادی عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمزك قولاً وفعلاً امرلرینه وحالاً وخلقاً اثرلرینه اقتدا ومتابعتلر نرده ؟ ایشته بونقدی اولا حاضرلمه‌لی ، آندن صکره بوکالای کرانبهایه مشتری اولملیدر §

سرای پادشاهی ـ قپوسنده اولان قپوجی ، سرای داخلنده قرنا ومقرّبین پادشاهی‌یه مشهود اولان تزیینات ابنیه‌دن ومفروشات و تجملات وملبوسات کبی شیلرك نفاستندن وآوانی و اسلحه وسائر مخزوناتدن بونلر بحث ایدرلر و اجرا ایدیلان انواع مجازات و مکافاتك شدت و منفعتلرندن اظهار معلومات ایلرلر ایسه قپوده قالمش اولان اوبیچاره قپوجی ایچرولره هیچ بر وقت کیره‌مامش وبر شیلر کوره‌مامش ایکن انکاره قالقشمه‌لیمیدر ؟ قرنالق شرفنی احراز ایچون اقتضا ایدن حسن مساعی واجتهاد جهتلرینه اهمیت ویره‌میه‌رك بولندیغی حال کندوسنه مانع و حجاب اولوب آنلرك

کوردکلرینی کورهمامکده اولدیغنی بیلسه وکندوسی ده چالشسه دها اولی دکلیدر ؟ البته اولادر واعلادر §

ژنك غفلتله مرآت ضمیرجلاسز قالورایسه وجوه حقایق انعکاس ایدوب کورینه‌مز و نور الهام آیینهٔ قلبه کیره‌مز ، اوهام و خیالات بلوطلر کبی بریکمش و شاهد بیانی قراکلقلرده براقشدر ! کمال اشراقیله برابر کونش اعمایه نه فائده ویرر ؟ کوزلری یوق که نور برهانی کورسون ! بواشراق کورلکله برابر نه‌یه یارار ؟ ایشته بزده آفتاب قدرت الهیه‌نك موقع اشراقنده بولنیورز ! نه یاپیورز ؟ کوزلرمزی غفلت پرده‌لری اورتمش، قوت باصره‌مز یوقدر ، جمال باکماله باقه‌جق دیدهٔ روشنامز یوقدر ، عظمت و جلالك عزتنه کوره مهابته متحمل یورکارمزده یوقدر ، طریق فنا بزی یوریده‌یور و بیلمدیکمز غایتسزلرك مهالکنه کوتوریور ! بحر امله طمعمزدن یلکن وحرصمزدن بر روزکار ایله سفینهٔ هلاکده چالقانیورز ! اجل اینکیلری نه طوغری کیده‌یورز ! بزایسه حالا همّ وغممز آنجق ایشیمزی کورمك وشوغاجله اهمیت ویرمکدر ، حادثات ایام بریاندن بریانه بزی آتوب ، طوتوب اویونجغه دوندورمش وهاتف زوال قولاقلریمزی طولدیرمشدر §

« الناس فی غفلاتهم • ورحی المنیة تطحن »
« مادون دائرة الرحی • حصن لمن یتحصن »

خلق ـ غفلتده ایسه‌ده آسیاب محو وانقراض طورمیوب دونیور ! وبو دکرمنك دائره‌سندن دیشاروده برتحصنکاه بولنمیور ! اوکیمزدن آرقه‌مزدن « ملك الموت » هرکون (اینما تکونوا یدرککم الموت) آیتنی اوقویوب اسماع ایتمکده ! ومزارلرك قراکلق چیقورلری بزی بکلمکده ، بز ینه غفلتده ، میل شهوتده قالوب بزه تیقظ کلمامکده‌در §

ای عاقل ـ تابکی ؟ طریق نجاتی براقوب نفسکی راه هلاکه سوق

ایده‌یورسین وفسحتسرای طاعت وعبادتی براقوب تنکنای مخالفده قالیورسین ، الویرر ! ایچدیکك زهرابهٔ سیئات وخطا الویرر ! زیرا کیتدیکك شهراه فنادر ، برادر ! عمر انسانی بر قیصه‌در ، ممیز احوال ایسه بینا ودانا ومرجع ومصیرمز حضور مولادر §

« ایها المعدود انفاسه • لابد یوماً یتم العدد »
« لابد من یوم بلا لیلة • ولیلة تأتی بلا غد »

شو انفاس معدوده‌نك صاییسی برکون بته‌جکدر وکیجه‌سز برکون کلوب برکیجه‌ده ایرته‌سز اوله‌جقدر !!! §

عبادت فکریه

افندیلر!

تفکر مفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمزك اوّل اعمالیدر ، فرائض الهیه‌نك فرض اولنمسندن اول (صلی الله علیه وسلم) افندیز حضرتلرینك عبادتلری تفکر ایدی ! آلاء ومصنوعات الهیه‌یی تفکرله مشغول اولورلرایدی ، تکالیف اجراسنه‌قدر بویله دوام بیورمشدر ! سزده آلاء الهیه‌یی تفکر ایدوب عبرت آلملیسکز ! چونکه عبرت آلنمزایسه تفکر هیچدر ، بروسواس وخیالدن عبارت اولور ، آنجق موجب عبرت اولور ایسه موعظه وحکمتدر ، تفکردن صکره اعمالی دخی براصل صحیح اوزرینه بنا ایتمه‌لیدر ، بعد الاعمال اخلاق دخی تحکیم واصلاح اولنملیدر وهپسی حسن نیت ایله زینتیاب اولمق لازمدر ! سر رشتهٔ سخاوتك الله آلنمسی‌ده اقتضا ایدرکه زهادت علامتیدر ! هله بنجه « زهادتك قپوسی سخاوتدر » دیرم ! حتی سخاوت کسب علوّیت ایدر ایسه زهادت همان اودر ، زهد ایسه معلومدرکه طریق حقه یونیلانلرك ایلك آته‌جقلری آدیمدر §

قرآن كريم ــ ده { الذين يؤمنون بالغيب و يقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون اولئك على هدىً من ربهم و اولئك هم المفلحون } آيت كريمه‌سنك دلالت جليله‌سى اوزره انفاق ايمان ونماز كبى اسباب فلاح وهدايتدندر §

خلقك ــ خطيئاتنه باقمه‌يكز ، جناب قدس اعلا ايله اولان رشتهٔ اتصالى خلقده كورديككز احوالى كورمامزلكله تحكيم ايدرسكز ! حق تعالى اصلاح ايدر . تعمير بيورر ، نته‌كيم { ومن نعمره ننكسه فى الخلق } بيورمشدر §

منتهاى آمال ــ وانظار مخلوقى كورمكدن عبارت اولماميدر ، خلقك طبقهٔ عليا وسفلاسى وپادشهلرى ، فقر وعجز ومسكنت خصوصنده مساوات اوزره‌درلر ! كورينان شو تفاوت كوزلر اوستنده بر پرده‌دن عبارتدر ! تمشيت امور عالم ايچون ارادات ازليه‌نك جريانى بونى مقتضيدر ! بونى كيم ادراك ايدرسه عاقلدر وحجاب ومحجوبدن واز كچمشدر وجناب حىّ وقيومه التجا ايدوب بشقه‌سندن صرف نظر ايتمشدر !!! { الا له الخلق والامر } §

صاقنمليسكزكه لسان علمانى استعمال ايدوبده كوكللريكز فرعون يوركى اولمسون ! زنديقلر كبى جرأت ، كافرلر كبى فجور ، ايله برابر استعمال لسان علما ايتميكز !!! §

جناب حق ــ ك غضبنى موجب هرشيدن حواس وقلبى محافظه ايدرك لسان علمانى اويله استعمال ايديكز ! هرحالده اييلكه چاليشمه‌ليدر ، اللهله ايى اولملى ، خلق ايله ايى اولملى ، كندى نفسك ايله ايى اولملى ، الحاصل خلوتده ، جلوتده ، جتى اولومده ، محشره قالقيله‌جق وقتده ، هنكام سؤالده هپ احسان لسان ايله اولمليدر . كتاب اعمال { لايغادر صغيرة ولا كبيرة الا احصاها } حكمنجه بيوك ، كوچك برشى براقميوب نه‌ياپيلورايسه يازيله‌جقدر ! حق تعالى دخى { يعلم خائنة الاعين وما تخفى الصدور } سينه‌ده نهان ايديلان كوز اوجيله باقشدن عبارت اولان خفايا دخى جناب حقه معلومدر §

حضرات اوليا

حق تعالى ــ دن حذر ايتمه‌ليدر . كندوسى حذر ايدلمسنى امر وفرمان بيورمشدر ، بنده « امتثالاً حذر ايتمه‌كزى » توصيه ايدرم ، اسناد صحيح ايله تلقين ذكر خصوصنى حضرات اوليا جناب فخر عالم (صلى الله عليه وسلم) افنديزه اسناد ايلمشلر در ، هم منفرداً همده مجتمعاً فخر عالم افنديزك صحابهٔ كرامه تلقين كلمهٔ توحيد بيوردقلرى روايت صحيحه ايله ثابت اولمشدر وسلسلهٔ صوفيه‌نك روايت واقعه‌لرى صحابهٔ كرامه قدر متسلسلاً اتصال ايتمشدر ، شويله‌كه :

صحابهٔ كرام ــ دن شداد بن اوس (رضى الله عنه) ديمشدركه حضور عالئ حضرت پيغمبريده ايدك ، ايچكزده بربيكانه وارميدر ؟ ديو سيد كائنات (عليه افضل التحيات) افنديز سؤال بيوردى ، مقصد سعادتلرى مسلمان اولميان اهل كتابدن كيمسه وارميدر ، ديمك ايدى ، بزده « يارسول الله يوقدر » ديدك ، قپونك چويرلمسنى فرمان بيوردقدن صكره « اللريكزى قالديرك » ديدى و { لا اله الا الله } دين امرينى ويردى ، هپمز { لا اله الا الله } ديدك ، مفخر موجودات (عليه افضل الصلوة) افنديز { الحمد لله ، الهى بنى بو كلمهٔ توحيد ايله بعث و ارسال ايلدك و بونى امر ايتدك و بو كلمه اوزرينه جنتى وعد بيوردك ، انك لاتخلف الميعاد ، سن ايسه حقيقةً سوزنى اجرا ايدوب دونمزسين } كلمانى ايراد بيوردقدن صكره « سزلره مژده‌كه مظهر غفران اولديكز » بيورديلر §

ايشته مجتمعاً كلمهٔ توحيدك صورت تلقينى بووجهله روايت اولنمشدر وبعض صحابهٔ كرامه منفرداً واقع اولان تلقين كلمهٔ توحيد صورتنه كلنجه :

صحتياب ــ اولمشدركه حضرت على (رضى الله عنه) وصول الى الله

ایچون اك قیصه وقولای وافضل یولك دلالت بیورلمسنی مفخر عالم ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ افندیمزدن استدعا وسؤال ایدوب ذات رسالتپناهی دخی « کرك بن وکرك بندن اوّل انبیای عظام حضراتندن واقع اولان ذکرك افضلی ﴿ لا اله الا الله ﴾ کلمه‌سیدر ، کوکلرك ، یرلرك ، یدیشر قاتلری ، ترازونك بر طرفنه قونیلوب دیکر طرفنه دخی ﴿ لا اله الا الله ﴾ کلمهٔ شریفه‌سی قونولسه ، کلمهٔ مبارکه دها آغیر کلور» بیورمش وآنجق « یریوزنده ﴿ الله الله ﴾ دیه‌جك کمسنه قالمینجه قیامت قوپاز » دیمشدر ! بناءً علیه علی ﴿ رضی الله عنه ﴾ نصل ذکر ایده‌یم دیو استفسار ایدوب مفخر عالم ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ افندیمز دخی « کوزلریکی قپایوب بندن اوچ کره دیکله صکره سنده اوچ کره سویلیوب بن دیکله‌یه‌یم » بیوره‌رق ومبارك کوزلرینی قپایه‌رق اوچ کره ﴿ لا اله الا الله ﴾ دیمش وبراز سسنی چیقاره‌رق حضرت علی‌ده استماع ایتمشدر ، صکره حضرت علی دخی کوزلرینی قپایه‌رق وسسنی چیقاره‌رق اوچ کره ﴿ لا اله الا الله ﴾ دیمش ، مفخر عالم ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ افندیمز دیکله‌مشدر §

صوفیه — حضراتنك بونك اوزرینه یوللری تسلسل ایتمش وتوحیدلری صحتیاب اولمشدر ، بونلر کافهٔ اغیاردن تجرّد ایدرك آثارك وهم تأثیرینی اسقاط ودست اعتقاد ایله مؤثر حقیقی‌یه اسناد ایدوب پای استقامت اوزره قیام ودوام ایتمشلردر ، بونك اوزرینه عرفانلری مکمل وطریقتلری عالی اولمشدر §

سزده حق تعالی حضرتلریله بو صورتله معاملات اخلاصکاری اجرا ایتمه‌لیسکزکه انلرك اثرلرنده حائز انتظام اولوب کندیلریله مناسبت پیدا ایتمش وایزلرنجه کیتمش اوله‌سکز !!! §

صوفیه — ایفای وجیبهٔ امتثال ایدوب مطیب الفؤاد اولمشلردر ، لکن احسن قوله اتباع واحسن اولمیاندن اجتناب ایدرك حلقهٔ ذکری ومجلس توحیدی ترتیب ایتمشلر وکمال شوق واجتهاد ایله کشاده دل وروحلری ایله

بالا پرواز اولمشلردر ، حال ذکرده بارقهٔ اخلاص اوزرلرنده لمعه نثار وحضورده غیبت وغیبتده حضوره مظهر اوله‌رق وارد روحانی ایله اغاجلرك داللری کبی اهتزازلری نمودار اولور ! §

بونلر ﴿ لا اله الا الله ﴾ دیرلر وماسوادن قلبلرینی تمیز طوتارلر ، ﴿ الله ﴾ دیرلر ، بشقه‌سنه عبادت ایتمزلر ﴿ هو ﴾ دیرلر ، بشقه‌سیله افتخار ایلمزلر ، ذاکرك نغمات دلسوزنی دیکله‌یوب همتلرینه اعتلا ویررلر !!! §

برادر !

دیه بیلورسین که — ذکر برعبادتدر ، حلقهٔ ذکرده انشاد اشعار اهل عشقده معنا ندر وارباب صلاحك اسملرینی بو صره‌لرده نیچون یاد وتذکار ایتمه‌لیدر ؟ §

سکاده دنیلورکه — نماز اجلّ عبادات اولدیغی حالده ایچنده کلام قدیم تلاوت اولنورکه وعدووعیدی شاملدر وقعودده ﴿التحیّات﴾ اوقونورکه ﴿ السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبرکاته ، السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین ﴾ عباره‌سنی مشتملدر §

ایشته — بونلرله برابر مصلّی دوچار شرك اولمامشدر وحدّ عبودیتدن وسجادهٔ عبادتدن چیقمامشدر §

بونك کبی ذکر الهی ایله اشتغال ایدنلر ناشدلرك اوقویوشنده ملاقات سوزنی استماع ایدرك لقای الهی ایچون خوشلانورلر ﴿ ومن احب لقاء الله احب الله لقاءه ﴾ بیلورلر ، ناشدلرك سوزلرنده فرقته دائر اولانلری دیکلرلر ، اولومی درخاطر ایدرك آکا بناءً حبّ دنیادن واز کچرلر ، ﴿ حب الدنیا رأس کل خطیئة ﴾ هر خطانك باشی دنیایی سومکدر ، ناشدك رجال صالحینی ذکر ایلدیکنی ایشیدیرلر ، آنلرك محبتیله جناب قدس حقه تقرّب ایدرلر §

ايشته — خلقك نفسلرى صايشنجه حق تعالى‌يه وصول ايچون اولان يوللرك بعضيلرى بويوللردر ! §

« غنى بهم حادى الاحبة فى الدجى ٠ فاطار منهم انفساً وقلوبا »
« فاراد مقطوع الجناح بثنية ٠ وهموا ارادوا الواحد المطلوبا »

خوانده — كيجه قراكلقلرنده نغمه شاز اولوب يوركلرينه پرواز ويره‌يور ، قنادسزلر ليلا بثنيه طلبنده ايسه بونلرك مطلوبلرى واحد احد حضرتلرى اوليور §

اوت ! — يلانجى مواخذه اولنور ، آكا سماع حرامدر ، مجالس سماعه كلاملرى لازمدر ، يلانجيلقدن قورتولنجه‌يه قدر بونلر منع اولنمليدرلر ، لكن اهل صدق اولانلر ازدها ، فرشته اوله‌جقلركه بونلر نفس امّاره‌يه غلبه چاله‌رق پروبال ارواح ايله طيران و { دنى فتدلّى } سمتلرينه چشم بصيرتى نكران ايتمشلردر ، يازقكه آزدرلر ، كمال اخلاص ايله رقيت اغياردن آزاد ومظهريت حرّيت ايله برمراد اولمشلردر ، بونلرى ماسوا تملك ايده‌مامش ، اصل حرّيت بونلره صفت اولمشدر ، بويله رجال وار ايدى §

رحم الله القائل :

« اتمنى على الزمان محالا ٠ ان ترى مقلتاى طلعة حرّ »

بن ديمم كه — ابناى عصره سوء ظن ايدوب صوفيه‌دن كيمسه قالمدى ، آنجق ابناى زمان اكثر اويله‌در ، بز بوزمانده يزكه جهالت طوفاننده وبطالت زماننده يز ، دعواى كاذبه‌ده بولنانلر چوغالمش واخبار مزخرفه نقل اولنور اولمشدر ، نه‌يايه‌يم ؟ كيمه كوسه‌يم ؟ خلقك چوغى بو يوللرده كيده‌يور ! بزده

« دارهم مادمت فى دارهم ٠ حيهم مادمت فى حيهم »

يولنده مدارايه مجبور اوليورز ، نه‌فائده كه مدارادن بونلر كبرلنيورلر وحسن معامله‌دن غفلته طاليورلر §

{ اصدع بما تؤمر واعرض عن الجاهلين — وأمر بالعرف } حكمنى اجرا ايتمك لازم كليور §

يوركدن اولميان سماعى نه يايه يم ؟ يوركمز بر اويمه در ، خباثت نفس بونى تلويث ايتمشدر ، بورقص ونقص ايله برابر اومقوله لره نصل ذكر الهى ايله مشغولدر ، ديتيلور ؟ §

« رب تال تلا القرآن مجتهداً ٠ بين الخلايق و القرآن يلعنه »

تلاوت قرآن — ايدنلردن بعضيلرى واردركه خلق ايچنده چاليشه‌چاليشه اوقور ايكن قرآن كندوسنه لعنت اوقويور !!! §

زير عرشده حق تعالينك ساده رو فرشته‌لرى واردركه ذكر الهى ايله اشتغال واهتزاز ايدرلر ، بونلر اويله ارواح طيبهٔ مجرّده‌دركه لله وبالله رقص ايده‌يورلر §

سن ايسه مسكين كندى نفسكه رقص ايده‌يورسين ، آنلر ذاكر ، سن مفتونسين ، صوفيه اثناى ذكرده حاصل اولان اهتزازه (سماع) ديمشلرسه‌ده سبب اهتزاز وارد ارواح اولور ايسه روحانى اولوب سماع دنيلور ، يوقسه ذكر نرده ؟ رقص نرده ؟ در ، بريسى حق ديكرى ضلالتدر §

« سارت مشرّقة وسرت مغرباً ٠ شتان بين مشرّق ومغرب »

* مآلاً ترجمه‌سى *

« ترسم نرسى بكعبه اى اعرابى ٠ اين ره كه توميروى بتركستان است »

رقص ایدنلر یلانجیدرلر ، ذکر ایدنلر ایسه نزد الهیده مذکور اولورلر ، ملعون ایله محبوب آره‌سنده‌کی فرق عظیمدر §

مجلس ـ ذکر خدایه دخولکزده حضرت مذکورك مراقبه‌سنده اولملیسکز ! قولاغکز ایشتدیکنی ادارك ایتسون ، صلحای اسلافك اسملرینی ذاکرلر یاد ایتدکجه متابعتلرینه الزام نفس ایدیکزکه معیتلری شرفنه نائل اوله‌سکز { المرؤ مع من احب } کشی سودیکیله برابردر §

بونلرك اخلاق حسنه‌لریله تخلق سزك ایچون واجباتدن اولملیدر ؛ شوق و وجدانی بونلردن اخذ ایتمه‌لیسکز ! حق اوزره اولان وجد حق ایچون اولور ، نفسه تابع اولماز §

دیمم‌که ـ بن سماعی سومم ! چونکه بن احسن قولی استماع مقامنده واصل حقیقت اولدم ، آنجق نقصانلری اولان فقرا ایچون سماعی اکراه ایدرم ، بو مرتبه‌یه واصل اولمدقلرندن حقلرنده بلایادن اولور ، خطیئاته کرفتار ایدر §

اکر سماعدن لابد ایسه باری مؤتمن بر ناشد نعت شریف پیغمبری ایله ترنمساز و صلحای اسلافی یاد ایله نغمه پرداز اولسون ، مرشد کامل و عارف دخی سماعدن لازم کلان حصه‌یی اخذ ایله حضورنده بولنانلره باذن الهی افاضه و القا ایلسون ، زیرا احوال قلبیه رائحهٔ طیبه کبی سرایت ایدر ، نقطهٔ اخلاص ایسه اکسیردر §

رجل ـ اولدرکه حال ایله تربیهٔ درویشان ایدوب مقال ایله دکل ! اما ایکیسی دخی جمع اولنور ایسه اکملدر §

موکب ـ اذکاری تشکیل ایله شوکت کفاری کسر وتنزیل ایتدیکز وبو دیارده اولان اهل زیغ وضلالی وخسته دلان نفاقی قورقوتمق ایستدیکز

وشرف اسلامی ابراز و کلمهٔ دینی اعلا ایلدیکز ، اکر حسن نیت ایله یاپمش ایسه‌کز پك کوزل عمل ایتدیکز ! بونك مکملیتی هرحالکزده کتاب قدیم وسنت سنیهٔ نبی کریم حکمنه رجعت ایدرسه‌کز، ولوکه برجهتدن اولسون ! یوقسه بواحوال واقوال واعمال هپ ضلالتدر ! اولقدر دیه بیلورم‌که حسن نیت اولمیوب کتاب وسنته تطبیق حرکت ایدلمامش اولور ایسه قورقوتدیغکز ارباب ضلالدن فرقکز برعلامه وعمامه‌دن عبارت قالور !!! ارتق خدایه محبوب اولمق یولنی طوتکزده اعداسندن اولمیکز §

افندیلر !

دجال ، شیطان ، اولمقدن صاقینکز ، بو ایکی نقطه‌یه واران یوللرده کیتمیکز ، خالص ایمان ایله شیطانی خجیل ایتمه‌لیدر ، دست صدق ایله یلانجیلق بناسنی ییقملیدر §

شهراه ـ هدایت آچیقدر ، بللیدر ! صلاة ، صیام ، حج ، زکوة ، وحدت الهیه ورسالت محمدیه‌یه ایمان ـ در ، ارکان دینك برنجیلری بونلردر ، اجتناب محرمات دخی عبد مؤمنك جناب حق ایله اولان معامله‌سیدر ، یوللرده بودر §

عبد مؤمن ـ ك جملهٔ احوالندن دخی ذکر الهی ایله مشغول اولمقدر واشتغال ذکر ایچون ادب صدق عزیمتدر ، وکمال خضوع وانکساردر ! هر شیدن انخلاع وصورت خالصه‌ده پای عبودیت اوزره قیام وجلال ایله تحصن ایدرك اویله برحالده اولملیدرکه ذکرایله مشغول اولانی برکافر کورسه صدق اوزره ماسوادن تجرد ایلدیکنی یقیناً آکلاملیدر ، وهرکیم کوررسه بوارق مهابتی قلبنه کیررك خواطردن نه وار ایسه کافه‌سنی محو ایده‌جك صورتده هیبت یاب اولملیدر ! §

اكرچه — حال بومنوال اوزره اولمزسه عامه‌یه کوره الك ایجه‌سی تمکیندر وضبط مقالدر ، ومهما امکن ظاهر وباطن آدابنی جمع ایتمکدر ، برطرفه ده عطف نکاه ایدلماملیدر §

دعا

اللهم اجعلنا ممن رکبت علی جوارحهم غلاظ القیود ، واقمت علی سرائرهم من المشاهدة دقائق الشهود ، فهجم علیهم نشر الرقیب ، مع القیام والقعود ، فنکسوا رؤوسهم من الخجل وجباههم للسجود ، وفرشوا لفرط ذلهم علی بابك نواعم الخدود ، فاعطیتهم برحمتك غایة المقصود ، وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه وسلم §

ای درویش فقیر ! — قرآن شریفی مقتدا اتخاذ ایدوب احکامنه اویملیسین ! آثار سلفه اتباع ایتملیسین ! بن کیمم که سکا دعا ایده‌یم ، بن دیوار اوستنده برسیوری سنك قدر اوفق برشیئم ! فرعون وهامان وقارون ایله حشر اوله‌یم ، کرفتار اولدقلرینه کرفتار اوله‌یم ، اکر بوجمعیتده بولنانلرك شیخی اولدیغم خاطریمه کلورایسه شیخ دکل حق تقدم ویاخود اوزرلرینه تحکم دخی کلامشدر ، بونلردن درویش اولدیغم دخی خاطریمه کلمز ، برشی اولمیان وبرشیئه یارامیان بویله شیلر دوشونورمی ؟ §

افندیلر !

وقتکزی موجب راحتکز اولمیان شی ایچون اضاعه ایتمه‌یکز ، هر برنفسکز زیرا صاییلور ، مغرور اولدیغکز شیدن حذر ایدیکز ، وقتی ، قلبی ، محافظه ایتمه‌لیسکز ! چونکه وقت وقلب هرشیدن عزیزدر ، اکر وقتلری اهمال وکوکللری اضاعه ایدرسه‌کز هپ فوائد ومنافع الکزدن کیتمش اولور !!! §

شونی — بیلملیدرکه کنهکارلق یورکلری کورلادر وقراردیر وخسته وبرباد ایدر ، توراة شریفده یازیلیدرکه مؤمن اولانك قلبی کندوسنه اغلایجی برقادیندر ، دائما کندی کندیسنی آغلار ! ومنافق اولانك قلبی خواننده‌در ! دائما کندوسنه نغمه پرداز اولور ، عارفك یورکنده بریر واردرکه مسرور اوله‌ماز ! منافقك قلبنده بریر واردرکه محزون اولماز ! §

افندیلر !

سز بوتکیه‌ده ذکر الهی ایله اهتزاز ایدوب اظهار شوق ایدرسکز ، فقها ایسه « فقرا اوینیورلر ، رقص ایدیورلر » دیرلر ، طوغریسی‌ده « کیم که مقاصد فاسده ایچون چالیشوب یلاندن ابراز شوق ایده‌یور ایسه فقهانك دیدیکی کبی رقص ایده‌یور اوینیور » دیمکدر ، کیم که مقاصد حسنه ایله مشغول ذکر اولوب قرآن کریمده { الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه } امرینه امتثالاً چالیشیور وبو اتباع دعوت حقه اجابت دیمك اولدیغندن وقرآن کریمده { واذ اخذ ربك من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم واشهدهم علی انفسهم الست بربکم قالوا بلی } آیت کریمه‌سنده بیان بیورلدیغی اوزره بلا کیف ولاحد استماع ایلدیکی خطاب الهی ایله لذت سماع قلبنده جایکیر بولندیغندن حضرت آدمك خلقتدن وذریتنك دنیایه کلمسندن صکره اسرار مکنونه‌سی ظهور ایدن حالدن طولایی برنغمه ویاخود برکلمهٔ حسنه ایشتدکجه اوعهد قدیمده‌کی سماع ایچون طائر قلبی پروازه کلیور ایسه‌که بونلر من الازل ارباب عرفان ومحبتلری ومودتلری لله وبالله اولانلردر ، ایشته بومثللو فقرا ایچون ذاکر دینیلور ، یعنی « ذکر ایله مشغولدر » دینیلور و بونك اویونی رقص روحانی وعزیمتی عزیمت صحیحه و عقلی کالده اولوب صحایف اعمالنی سیاتدن پاك وسماعده منطوی اولان سرّ مکنونی ادراك ایلمش وحظنی آلمشدر ، چونکه { الست } خطابنك سرّ استماعی بتون ذی روح اولانلرك طبعنده موجوددر ، آنجق هرجنس طبعنه موافق

برصورتده استماع ایدر وساعدن کندی همتی نسبتنده حصه یاب فهم اولور §

کورمزمیسین ؟ که طفل شیرخوار « ننّی » نغمه‌سندن اویور ، دوه‌لر دخی یوکلندکلری بارکرانك ثقلتنی نغمه ایله اونودر §

خبرده وارد اولمشدرکه « برده ، کوکده « اسرافیل (علیه السلام) ك سسندن کوزل سس یارادلمامشدر ، بونك ایچون اسرافیل نوقت اوقور ایسه یدی قات کوکلرك فرشته‌لری کندی ذکر و تسبیحلریله اشتغال ایده‌میوب دیکلرلر » §

حضرت آدم ــ (علیه السلام) روی زمینه هبوط ایتدیکنده اوچیوز سنه بکایه مداومت ایتمشدر ، جناب حقدن « نیچون اغلارسین » دیو سؤال بیورلدقده « یارب ! نه جنت ایچون نه ده آتشدن قورقدیغم ایچون دکلدر ، پیرامن عرش اعظمده ال اله ویررك شوق ایله رقص ایدوب (پادشاهمز ، مالکمزه نه بیوکدر ، مالکمز اولمسه هلاکمز مقرردر ، مادامکه سن ربمز معبودمزسین ، بزلرکبی بختیار کیملردر ؟ محبوبمز سن سین ، مستغاثمز سن سین ، بزه کیم بکزر) دیه‌رك طولاشان یتمش بیك ساده رو فرشته‌لره اشتیاقدن اغلایورم » دیمش اولدیغندن { باشکی قالدیرده آنلری کور } بیورلمش ، حضرت آدم دخی پیرامن عرشده بونلرك او بنادقلرینی و جبریل (علیه السلام) ریاست ایدوب میکائیل (علیه السلام) دخی ذاکرلك ایتدیکنی کورمش اولمسیله اه وبکایی کسمشدر §

{ فهم فی روضة یحبرون } آیت کریمه‌سنك تفسیرنده دینلمشدرکه { یحبرون یسمعون } ایشته سماعده عارفلرك اساس مقاصدی واسباب تواجدی بودر ، حالبوکه بوعنایت آلهیه جهلانك زعم ایتدیکی اوزره حرام وممنوع اولان رقص دکلدر ، اشبو احسان الهی برعطیهٔ ربانیه‌درکه خواطرقلبیه‌سنه مالك اوله‌رق

وساوس شیطانیه‌دن قورتولمش واعراض کونیه‌دن صرف نظر ایتمش وجناب قدس اعلادن بشقه مقصد اتخاذ ایتمز اولمش رجاله مخصوصدر §

اولکه چرکاب طبیعت وخس وخاشاك وسوسه ایله بیسلانمش قالمشدر ، ذکر ایله مشغول اولدیغی اثناده هم نطقنده همده حرکتنده ادبه رعایت ایتمسی لازم کلور ، رجال محترمه‌نك مراتبنه واصل اولدیغنی یالاندن ادعا ایدرك دریای کذب ودروغه طالمالیدر §

{ الم یعلم بان الله یری } بیلمزمی ؟ که جناب مولا کورر ، بیلمزمی ؟ که مولا غیوردر ، ایشته بوقدر کافیدر §

﴿ التزام شریعت ﴾

افندیلر !

ظاهر وباطنده اتخاذ ایتدیککز آداب هپ شریعت اوزره اولملیدر ، زیرا کیم که جلی و خفی شریعت غرایه تطبیق حرکت و معامله ایدر ایسه بهره دار قدس اعلای مولا اولور و هرکیم که بهره دار قدس اعلادر { فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر } مقامنه احرادر §

افندیلر !

ایچکزده فقها وعلما واردر ومجالس وعظه ودرسلره دوام ایدوب اوقورسکز وبیلدیککز احکام شرعیه‌ده واردرکه خلقه‌ده تعلیم ایدرسکز ، صاقنملیسکزکه الك کبی دقیقك خالصنی دوکوب کپك سزه قالمسون ، حکمت بیاننده استعمال لسان ایلدیککز حالده اغزیکزدن حکمتلر چیقار ایکن یورکلریکزده شو اخلاقك آثارندن اولان غلّ وغش قالمسون ، صکره { اتأمرون الناس بالبر و تنسون انفسکم } حکمیله مطالبه اولنورسکز §

حق تعالی ــ برقولنی سزاوار محبت ایلدیکی حالده نفسنك عیبلرینی

كنديسنه كوسترر وبتون مخلوقات ايچون يوركنه القاى شفقت ورأفت ايدر ، كنديني سماحته ، اللى سخاوته ، يوركنى ده رأفت ومرحمته ، آلشديرر ونفسنى خور كورمك ايچون عيبلرينى ازالة ايله كوزنده كوچولدير ، عارفلر خلق سونسه‌ده حزن دائمده‌درلر ، فقط يأسه دوچار اولميه‌رق كدرده بولنورلر ، سونجلرى پك آزدر ، چوق اغلارلر ، پك آز كولرلر ، محبوب حقيقيدن بشقه مطلوبلرى يوقدر ، عيوب وذنوبك محوندن ماعداسنه اهتمام ايتمزلر §

« الناس فى العيد قد سروا وقد فرحوا ° وما سررت به والواحد الصمد »
« لما تيقنت انى لا اعاينكم ° اغمضت عينى ولم انظر الى احد »

خلق — بيرام كونلرنده ممنون ومسرور اولديلر ، بن ايسه الله بيلوركه بيرامه سونمدم ، سزى كوره‌ميه‌جكمى آكلاينجه كوزلرمى قپايوب كيمسه‌يه‌ده باقمدم §

مجاهده

بن بذل نفس ايتدم وسلوك ايتديكم طريق براقدم و صدق نيت ومجاهدات ايله صحيحنى اكلادم ، سنت سنيهٔ محمديه اوزره عملدن بشقه مقبول الهى و آچيق بر يول كوره‌مدم ، بو يولده كيتمك ومذلت و انكسار اربابنك اخلاقيله تخلق ايتمك وحيرت وافتقارده بولنمق اقرب واحبّ طرقدر §

صديق اكبر — (رضى الله تعالى عنه) حضرتلرى ديرلر ايدى كه [الحمد لله الذى لم يجعل الوصول اليه الا بالعجز] يعنى «عجزدن بشقه كنديسنه وصول چاره‌سى براقمامش اولان ذات اجل واعلايه حمد اولسون ،

« والعجز عن درك الادراك ادراك »

يعنى ادراك ايده‌ميوب عاجز اولمق ادراكدر §

مرويدركه — حق تعالى حضرتلرى موسى (عليه السلام) ه « ياموسى!

بنم خزينه‌لرمده اولميان شيلرله بكا كلوب طلب قربيت ايتمه‌ليسين » بيورمش اولديغندن جناب كليم « اى رب رحيم ! سنك خزائن الهيه‌كده نه نقصان اوله بيلوركه كتوره‌يم » ديمش ، بنم خزينه‌لرمده كبريا و عظمت و جبروت طوليدر ، مذلت ، انكسار ، مسكنت ، يوقدر ، بنم ايچون منكسر القلب اولانلره پك يقين بولنورم ، « ياموسى ! بوندن دها بيوك برشى ايله بكا قربيت كسب ايده‌بله‌مز » خطاب قدسيسى صادر اولمشدر §

افنديلر !

محاسبهٔ نفس خوف وخشيتدندر ، مراقبه دخى محاسبه‌دن منبعث اولور ومراقبه تأثيريله ذكره دوام اوزره اشتغال اولنور §

بوزمانده سزاوار غبطه اوكمسه‌دركه زمانني بيلوب لسانني حفظ ايدن مرد مؤمندر §

اولياى كرام — دن «عبد الملك الخرنوتى» قدس سره حضرتلرندن نصيحت ايستدم ، بكا « يا احمد ! ملتفت لا يصل ومشكك لا يفلح ومن لم يعرف من نفسه النقصان فكل اوقاته نقصان» ديدى يعنى « هرشيئه التفات ايدن واصل اوله‌ماز ، شك و شبهه‌دن قورتيله‌ميان فلاح كوره‌مز ، كندى عيب ونقصاننى بيلميان هر بر وقت وزمانى نقصان » در §

برسنه قدر بو نصيحتلرى خاطرمده طوتوب تكرارينه دوام ايلدم وهر نه وقت بكا بر خاطره خطور ايدر ايسه بو سوزلرى تفكر ايدوب مدافعه ايدر ايدم ، بناءً عليه برسنه مروريندن صكره مشار اليه حضرتلرينه بردها كيدوب ينه استدعاى نصيحت ايلديكمدن بودفعه « يا احمد ! ما اقبح العلة بالاطباء والجهل بالالباء والجفاء بالاحباء » ديدى ، يعنى «طبيبك دردلى اولمسى نه‌قادر ، عاقل آدمك جاهل قالمسى نه‌كوتيدر ، احباده جفا نه‌مناسبتسز» در §

بوسوزلری دخی برسنه قدر درخاطر ایدرك مشارالیه ایله وسوزلریله انتفاع ایتدم §

عارف بالله — اولان عالمك نفسنده اجرا ایلدیکی سیاست یك عظیمدر ، خوف الهی ومراقبه‌دن منبعثدر ، بناءً علیه سویلیه‌جکی برسوزی آغزندن چیقمه‌دن موازنه ایدر ، موجب فائده ایسه سویلر ، یوقسه آغزینی قپایوب صوصار ، چونکه لسان برآرسلان اولوب ضبط ایدرسه‌ك قورتیلورسین ، یوقسه سنی هلاك ایدر » دینلمشدر §

مرد عارف — ك سوزلری جلابخش ژنك دروندر ، سکوتی ده دافع مضرتدر ، اهل وارباینه امر بالمعروف ایدر ، افعال منکره‌دن منع ایلر §

قرآن کریم — ده { لاخیر فی کثیر من نجواهم الا من امر بصدقة او معروف او اصلاح بین الناس } بیان بیورلمشدر ، « اصلاح ویاخود صدقه‌یه ویامعروفه دائر اولمیان سوزك اکثرنده خیر یوقدر » دیمکدر §

حضرت مولا — یی بیلانلر ، البته‌ادبلری مزداد اولور ، مولایه کسب قربیت ایدنلر لابد زیاده قورقارلر §

خطیب — بغدادینك سندیله ابی الجارود العبسی حضرتلرینه متسلسلاً امام صالح القاضی المقری سیدعلی ابوالفضل بکا خبرویرمشدرکه جابر بن عبدالله ﴿ رضی الله عنه وعنهم ﴾ بیورمشلرایدی که قصاص مسئله‌سنده برحدیث شریف ایشتمش ایدم ، صاحب روایت مصرده ایدی ، بردوه مبایعه ایدرك شدّرحل ایتدم ، برماه یولجیلقدن صکره مصره واصل اولوب صاحب روایتك نرده اولدیغنی صوره‌رق اوینه کیتدم ، قپویی اوردیغمده آچان عربه « فلان بورا‌ده‌میدر » دیدم ، جواب ویرمه‌دن ایچرویه کیروب « قپوده براعرابی سنی ایستیور » دیه خبرویردی ، کیمدر صور دیمش اولدیغندن اصحاب رسول

﴿ علیه الصلوة والسلام ﴾ دن « جابر بن عبد الله » اولدیغمی سویلدم ، درحال چیقوب نوازشله المی طوتدی ، نردن اولدیغمی عراقلیمی یم سؤالنی ایراد ایتمیله « اوت ! قصاص مسئله‌سنده برحدیث شریف ایشتدم ، قلانلرده سندن دها ای بیلوب حفظ ایدن کیمسنه ده بیلمیورم » دیدم « اجل » یعنی اوت دیدی §

(سمعت ﴿ رسول الله علیه وسلم ﴾ یقول { ان الله یبعثکم یوم القیمة } حفاة عراتاً غرلاً و هوعز وجل قائم علی عرشه ینادی بصوت له رفیع غیرفضیع یسمع البعید کما یسمع القریب ، یقول انا الدیان لاظلم عندی و عزتی و جلالی لایجاوزنی الیوم ظلم ظالم ولو بلطمة کف و لو ضربة ید علی ید و لاقتصن للجماء من القرناء ولاسئلن الحجر لم نکب ولاسئلن العود لم خرش صاحبه فی ذلك انزل علی یعنی فی کتابی { و نضع الموازین القسط لیوم القیمة فلا تظلم نفس شیئاً } ثم قال ﴿ رسول الله صلی الله علیه و سلم ﴾ ان اخوف ما اخاف علی امتی من بعدی عمل قوم لوط الافلیر تقب امتی العذاب اذا کافأ الرجال بالرجال والنساء بالنساء) §

بوحدیث شریف تکلیف تحتنده اولمیان حیوانات حقنده دخی قصاص اجرا اولنه‌جغنك بیانیله کمال عدالت الهیه‌یی اظهار ایلمشدر وروز قیامتده قائم علی العرش اولدیغی حالده دنیلمسی « عرش اوزرنده طورر ایکن » دیمك ایسه‌ده بومثللو متشابهاتده تمثیل و تکییف جاری اولمیه‌جغی معلومدر ، لواطه وسحاق خصوصنده دخی وعید عقوبت بیان بیورلمشدر §

علم کتم اولنمز ، حق سوز سویلنور ، قبر شریفنه فدا اولدیغم شارع حضرتلری لهمزده وعلیهمزده اولان احکامی تبلیغ وایضاح بیوردی ، نجات اوامر پیغمبری‌یه اتباع وکندوسنه ایماننده‌در ، مخالفت ایدنلر ایچون هلاك مقرردر §

﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ افنديمز نصل مأمور بيورلمشلر ايسه تماماً تبليغ بيورمشدر ، آرتق بهانه‌مز يوقدر ، هرمكلف اوزرنده پيغمبرمز افنديمزك حجت قاطعه‌سى مسلمدر ، جناب حق ايچون دخى رسول اكرم ﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ افنديمز مكلفلر عليهنده حجتدر ، قضاى الهى بويله جارى اولمشدركه قرآن كريمده ﴿ وما كنا معذبين حتى نبعث رسولاً ﴾ بيورلمشدر ، ﴿ وكفى بالله ولياً وكفى بالله نصيرا ﴾ §

﴿ تواضع ﴾

افنديلر !

جناب مولايه محبتى اولان كيمسه نفسنى تواضعه آلشديرر ، وعلائق دنيويه‌دن انقطاع ايدر ، وجانب حقى هرشيئه ترجيح ايدرك ذكر الهى ايله مشغول اولور ، اللهدن بشقه‌سيچون نفسنده برنسنه‌يه اثر رغبت براقماز ، وحقايق اسرار اوزره ايفاى عبادت ايدوب منبر وسرير كبى اسباب عظمتدن واز كچر ، والله ايچون تواضع ايدر ، اللدن كلسه دخى او مقوله اسباب عظمته ميل ايتميوب شاعرك ديديكى كبى ياپار §

« ترك المنابر والسرير تواضعا ٭ وله منابر لو يشا و سرير »
« ولغيره يجبى الخراج وانما ٭ تجبى اليه محامد واجور »

افنديلر !

عبديت برصفتدركه آنكله اتصاف ايدن قولك افنديسندن بشقه هرشيدن كسلمك حقى مقرردر ، عبديت كلى جزئى هرشيئى ترك ايتمكدر ، عبديت نائل حريت اولمق قصدنده بولنمامقدر ، عبديت قولك كندنده اخواندن فرق وبركونه ترفع كورمامكدر ، عبديت آدميتك طينتنه تعيين اولنان حدودى

تجاوز ايتمامكدر ، عبديتك كمالى حريتده‌در ، حريت ايسه ماسوايه رقيتدن بالكليه قورتولمقدر §

افنديلر !

نى ديلنجى كشكولى يرينه قوميك ! تكيه‌مى شمدى حرم و بعد الوفات مزاريمى صنم ايتميك ! بن حق تعاليدن دنياده منفرداً يشامق استدعا ايتدم ، جمعيت ايچنده يشاتدى ! عندالممات بلكه بوامنيه‌يه نائل اولورم !!! حق تعالى ايله جمعيت صحتياب اولور ايسه هر شى قولايدر §

للمترجم — پير دستگير حضرتلرى بورادە بعدالوفات قبر شريفلرينك تنها و يالكزجه بر يرده قاله‌جغنى خبر ويروب اظهار كرامت بيورمشلردر ، چونكه بوكونكى كونده تربهٔ شريفه‌لرى جوارنده كيمسه يوقدر ، قيرك اورته‌سنده تنها بر يرده بولنديغى معلومدر § (انتهى)

« اذا صح منك الوصل فالكل هين ٭ وكل الذى فوق التراب تراب »

وصلت ميسر اولدقدن صكره كچن شيلر هپ آساندر ، خاك اوستنده هرنه وار ايسه نهايتده خاكدر §

افنديلر !

الله بس باقى هوس ! خدا حقى ايچون جناب مولادن بشقه مضرت ويا منفعت ويره‌جك يوقدر وصل وقطع ، تفريق وجمع ، اعطا ومنع ، ذات اجلّ واعلايه مخصوصدر §

وسيله‌لر انكار اولنه‌مز واسطه‌لر يوقدر ، دينه‌مز ، آنجق مادهٔ كبرى بر كلمه‌دركه آنى ديوب كسب وصلت ايدرسين ! اوده « آمنت بالله » حق تعالى‌يه ايمان كتورديكك حالده كتابنه پيغمبرينه پيغمبر طرفندن تبليغ اولنان كافهٔ

احكامه ایمان کتورمش و { ما آتاكم الرسول فخذوه وما نهاكم عنه فانتهوا } آيت كريمه‌سی موجنجه عمل ایتمش اولورسين §

حق تعالى — يه دلالت ايدن وسائط و وسائلی تعظيم ايدوب توحيد الوهيت ايدر و كوزلرندن ياشلری دوكه‌رك قپوده بكلر و كمال مذلت وخضوع ايله يرلری اوپر ومآل ومرجع نه‌سيدر آكلار و مقام ملاقاته لايق برصورتده حاضرلانور وكافهٔ اعمالی خلوص ايله اجرا ايدوب خالص ومخلص اولور ايسه‌ك ، اولوقت سزاوار مراتب وموقع فيوضات ومواهب اوله‌رق آثار كرم الهی سنك حقكده ظهور وموائد نعم سبحانی ترادف ايدركه شبكهٔ عرفانكه بتون خلق طوتيلوب باطن وظاهرده نيابت ودعوتكك تأثيراتی كوريلور §

افنديلر !

علما و فقها حضراتی دخی ارباب عرفان و حضرات اوليا كبی تعظيم ايتمه‌كز لازمدر ، چونكه يول بردر ، بونلرده ظاهرشريعته وارث اولمشلردر، احكام شريعتی تفهم ايله اوزرلرينه آلوب خلقه بيان وتبليغنی درعهده ايتمشلردر، وصول الى الله ايسه بواحكامك اجراسنه مرهوندر، شريعت غرانك احكامنه مغاير اولان عبادات ومجاهداتدن برثمره حاصل اوله‌ماز، صورت غيرمشروعه‌ده برآدم عبادت وطاعتله بشيوز سنه مشغول اولسه حائز قبول اوله‌میه‌رق مردود اولور وكنديسی ثواب يرينه كناه قازانور، روزقيامتده اومقوله‌لرك كافهٔ اعمالی ميزانه كيرمز و صاييلمز وصورت مشروعه‌ده بر فقيه ايكی ركعت قيلار ايسه امور دينيه‌ده جاهل اولان درويشك قيلديغی بيك ركعتدن افضلدر §

شوحالده حقوق حضرات علمايی اهمال ايتمه‌مليدر وجمله‌سی حقنده حسن ظن ايتمه‌ليدر، شوقدركه ارباب تقوی علملريله عامل اولانلردر، فی الحقيقه اوليا

بونلردر، حرمت مخصوصه‌لری محفوظ اولمليدر ، فخر عالم وآدم (صلى الله عليه وسلم) افنديز بيورمشلردركه « من عمل بما يعلم ورثه الله علم مالم يعلم » ، « العلماء ورثة الانبياء » اوكرنديكی علم ايله عمل ايدنلره جناب حق بيلمدكلری علمی دخی آنلره تعليم ايدر « علما انبيا وارثلريدر » خلقك افنديلری بونلردر ، اشرف ناسدرلر ، طريق حقی كوسترن بونلردر §

بعض متصوّفه‌نك ديدكلری كبی ديه‌يكز، كنديلری اهل باطن اولدقلرينی ادعا ايدرلر وبونلره اهل ظاهر ديرلر §

دين مبين — اسلام اويله جامعدركه باطن ظاهرينك ايچيدر وظاهرده باطنك ظرفيدر، يكديكرينی جمع وتوحيد ايلمشدر ، چونكه ظاهر اولمسيدی ايچنده‌كی باطن اولمازايدی ، باطن‌ده اولمسه ظاهره محل قالماز ايدی ، وجود اولمازسه يورك اولماز ، « لولا الجسد لفسد » واقعا يوركده نور جسددر §

بعضيلرينك « باطن » تسميه ايلدكاری « علم شريف » اصلاح قلبه دائردر ، هرشيدن اول جنان ايله تصديق واركان ايله عملدر ، اما يوركنده حسن نيت ودروننده طهارت اولوبده برطرفدن قتل ، سرقت ، زنا ، ريا ، شرب خمر ، كذب وكبر ، كبی جناياتی اجرا ايلسه‌ك طهارت درونكدن ، نيت حسنه‌كدن ، آرتق نه فائده اوله بيلور ؟ باطن يالكز اوله‌ماز ! نته‌كيم عفت وعبادت وصيام و صدقه و تواضع كبی هپ حسناتی اجرا ايدوبده فساد ضمير و ريادن قورتولمامش اولورايسه‌ك اعمالكدن نه‌منفعت كوريلور ؟ ظاهر يالكز اوله‌ماز ! بويله اولنجه باطن ظاهرك ايچی وظاهر باطنك ظرفی اولوب يكديكرندن منفك اوله‌میه‌جغی و بريسی ديكرينك يرينی طوته‌میه‌جغی دركار اوله‌رق « اهل ظاهردنم » ديسه‌ك « اهل باطندنم » ديمش اولورسين ، و « ظاهر شريعت رجاندنم » ديسه‌ك ينه « باطن حقيقتی ذكر ايتمش » دينيلورسين §

حضرات صوفيه — ده قنغی برحال واردر ؟ كه ظاهر شريعت آنك

اجراسنی امر ایتمسون ، قنغی حال بولنور ؟ که انك ایچون اصلاح باطنی ظاهر
شریعت امر ایلمسون §

ظاهر — وباطن آره سنك تفریقه چالشمیك ، بو بر بدعتدر ،
حقوق علما وفقهایی اهمال ایتمیك ، بوده جهل وحماقتدر §

عالم — لذتی آلوب عمل آجیلغنی ترك ایتمیك ، زیرا او لذت ، بو آجیلق
طادلدقجه برشیئه یارامز ، حالبوکه اشبو مرارت لذت ابدیه‌یی انتاج ایدر ،
{ انا لانضیع اجر من احسن عملا } نصّ قرآنیسی بوکا شاهددر که اعماله کوره
وعد مکافاتی متضمندر §

اخلاص — هپ اعمال الله ایچون اولملیدر ، دنیا وآخرت ایچون
اولمامیلیدر ، هرحالده دخی ذات اجل واعلا حقنده حسن ظنده بولنملیدر ،
ایماناً و امرینه امتثالاً و رضاسنی طلباً هرحال ، هپ افعال و مقالده ذات
الوهیت ایچون حسن ظندن انفکاك اولنمامیلیدر §

افندیلر !

متصل ابو یزید بویله دیدی ، حارث شویله سویلدی ، حلاج بوسوزلرده
بولندی ، بونصل شیدر ؟ بویله لاقردیلردن اوّلجه امام شافعی ، امام مالك ،
امام احمد ، امام نعمان ، بونلر نه دیدی ؟ قوللق معاملاتی بونلرك اقوالیله
تصحیح ایتمه‌لیسکز ، بعده مقولات زائده ایله تفکه ایده بیلورسکز §

ابو حارث — و ابو یزیدك دیدکلری ایله بر شی آرتوب اکسیلمز ، اما
مقال شافعی و مالك احسن طرق و اقرب مسالکدر ، علم وعمل ایله دعایم
شریعتی تشیید ایلدکدن صکره غوامض علم وعمل جهتنه همتکزی اعلا
ایدیکز ، « مجلس علم افضل من عبادة سبعین سنه » یعنی « فرائض دینیه‌دن ماعدا
یتمش سنه‌ده علمسز اوله‌رق ایدیلان عبادتدن افضلدر » دیمکدر §

{ هل یستوی الذین یعلمون والذین لایعلمون ، امهل تستوی الظلمات
والنور } آیات قرآنیه‌دندر §

حضرات علما

فارسان — میادین حقیقت ، مشایخ کرام طریقت ، سزه حضرات
علمانك دامنلرینه صاریلوب یاپشمه‌لیسکز دیورلر ! بنده سزه فلسفه‌یه
چالیشیك دیمم ، انجق شونی دیرم که { من یرد الله به خیراً یفقهه فی الدین }
کیم که امور دینیه‌ده فقیه اولور ایسه آنده خیر واردر ، اولیا جاهل اولماز ،
امور دینیه‌ده فقیه اولور ، چونکه نصل اوروج طوتیلور ؟ نصل نماز قیلنور ؟
نصل حج ایدیلور زکات ویریلور ؟ نه‌کونا ذکر ایله اشتغال اولنور ؟
بیلور ، حضرت خالق ایله ایدیله‌جك معاملاتك علمنی تیقن ایتمشدر ،
بویله برآدمه امی اولسه دخی عالمدر ، جاهل دینیله‌مز ، مکرکه اصل مطلوب
اولان علمی بیلمیانلر جاهلدر دیسونلر §

شعرانك — اعتنا ایلدیکی بدیع و بیان وادب فنلری علم دکلدر ، جدل
ومناظره دخی علمدن دکلدر ، علم مختصراً اوامر ونواهی‌یی بیلمکدر ، علم اتم
وجامع دخی تفسیر ، حدیث ، فقه ، علملریدر ، فنون لفظیه وقواعدنظریه که
واضعلری طرفندن علوم تسمیه اولنمشدر ، برطاقم فنوندن عبارتدر ، بونلر
{ العلم بالشیئ ولا الجهل به } قبیلندن شیلردر ، برشیئی بیلمك بیلمامکدن
یکدر دیمکدر §

وحدته دائر اولان علمدن یکا قولاقلرکز صاغر اولسون ! فلسفه وبونك
کبیلره‌ده !!! چونکه بومقوله شیلر سورچوب دوشه‌جك یرلردر ، انسان
جهنمه قدر یووارلنوب کیدر ! §

امان — ظاهر ظاهر [اللهم ایماناً کایمان العجائز] ، { قل الله ثم ذرهم

فی حوضهم یلعبون } عجوزه لر کبی شکسز شبهه‌سز ایمان طلب ایدرم ، سن الله دی ده ! آنلری طالدقلری یرده براق اویناسونلر §

سز علمادن کسیلمه‌یکز ، دائما تردد ایدوب کوروشکز ، مجلسلرنده اوتوروکز . کندیلرندن اوکره‌نکز ، فلان «عالمدر ، اما عامل دکلدر » دیه‌رك ، سز علمندن استفاده ایدوب عمل ایدیکز ، کندوسنی جناب حقه ترك ایدیکز §

اولیا حضراتی ــ استفادهٔ حکمت ایدرلرده نره‌دن آلدقلرینی آره‌مازلر ، کیمك لساننده ظهور ایتدی ؟ قنغی طاشه یازلمشدر ؟ نصل بر کافرك واسطه‌سیله ایشیدلمشدر ؟ بونلره باقیوب { و یتفکرون فی خلق السموات والارض ربنا ماخلقت هذا باطلاً } دیمك ایسترلر ، یعنی کیفیت خلق سموات وارضی تفکر ایدوب یارب ! بونی سن باطل یاراتمامشکدر ، چونکه باطل مخلوق یوقدر §

حضرات اولیا ــ راه حقده کوپری حکمنده‌درلر . خلق انلرك اوزرندن جانب قدس حقه مرور ایدوب کیدرلر ، اهل عمل واخلاص خالص آنلردر ، بونلری حق تعالی کندی عبادتی ایچون تعلق ماسوادن قورتارمشدر ، قرب شرفیله شرفیاب ایلمشدر ، بونلرك یورکلری اوستنده پرده یوقدر ، قالقمشدر ، آره‌دن حال دوری‌یی برطرف ایتمشلردر ، انجق مظهر اولدقلری اسرار الهیه اوزرینه طلسملر قویه‌رق کتم ایتمشلردر ، کیجه‌لر قائم ، کوندز صائم ، بعضیلری عبادت فکر وبعضیلرینك ده اشتغال ذکر و بر طاقنی ده هپسنی جمع ایله عبادته مداوم اولمشلردر ، { رجال لاتلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله } بونلردر §

واجبات ــ دینیه‌یی تحصیل ایدوب اوکرندکدن صکره اول ذوات کرامك صحبتنده بولنمکزی توصیه ایدرم ، بونلر تریاق مجرب بدر ، بتون سرمایه

کندیلرنده‌در . صدق صفا ، ذوق وفا ، دنیا وآخرتدن تجرد ایله طالب مولا ، بونلرده‌در که بومثللو خصائل جلیله درس وقرائت ایله استحصال اولنه‌ماز ، حال و قالی جمع ایدن شیخ کاملك صحبتنه موقوفدر ! مقال ایله دلالت وحال ایله تربیت ایتسون { اولئك الذین هداهم الله فبهداهم اقتده } §

شیخك ــ کمال ویاخود نقصان حالی ، هرنه ایسه بطناً بعد بطن مرید و درویشاننده ظهور ایدر ، شیخك حالی کمال ایسه مرید کامل ترقی واعتلا ایدر وناقصك حالی تزاید ایلر و اکر شیخك حالی نقصان ایسه مرید کاملك نقصانه سبب وناقصك زوال حالنه باعث اولور ، مکرکه جناب وهاب کریمك موهبه‌سیله احوال تأثیر ایتمسون §

بناء علیه حذر ایتمه‌لیسکز که سزدن صکره اتباعکزه ایراث نقصان ایده‌جك برحال براقیه‌سکز ، انسانك آثاری کندیسی کیتدکدن صکره ظهور ایدر §

« ان آثارنا تدل علینا . فانظروا بعدنا الی الآثار »

اثرلریمز ــ نه حالده بولنمش اولدیغمزه دلالت ایدر ، بز کیتدکدن صکره آثاره نظر ایدیکز دیمکدر . سزدن صکره‌یه قاله‌جق اثرلر مذلت و انکسار آثاری اولملیدر ، ادعای اعتلادن دعوادن تجرد وباب مولاده تذلل وعلمایه محبت وقدره موافقتله عرض تسلیمیت واتباع سنت اثرلری سزدن قالملیدر . وقته مغرور اولمقدن احتراز ایدیکز ، عارفلر عندنده طاعت خدا ایله امرار ایدلمیان وقت برشی دکلدر . اوت ! { من سن سنةً حسنةً فله اجرها و اجر من عمل بها الی یوم القیامه ومن سن سنةً سیئةً فعلیه وزرها ووزر من عمل بها الی یوم القیمه } حدیث شریفی ما آلنجه شرعاً مردود اولمیه‌رق کیم که اعمال حسنه‌دن برشیء ایجاد واجرا ایدر ایسه کندوسنك ثوابندن بشقه اول عملی اجرا ایدنلرك ثوابلرینه ده نائل اولور و اکر افعال سیئه‌دن برشی احداث ایدر ایسه کندی کناهندن بشقه اول عملده بولنانلرك ده کناهلرینه کرفتار

اولور ، اعمال حسنه و اعمال سیئه ابتداعنده ثواب و عقابك بوصورتله متسلسلاً اجراسی اشبو حدیث شریفده ایضاح بیورلمشدر §

باقمه‌لیدر! ــ حضرت سلیمان ﴿ علیه السلام ﴾ بر پیغمبر ذیشان ایکن قومندن برکیمسه وملکندن براثر قالمامشدر وشریعتی دخی نسخ بیورلمشدر ، حالبوکه مفخر عالم ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ پیغمبر افندیمزك شان عالیٔ رسالتپناهیلری قیامته قدر مؤبّددر وشریعتی جاریدر ، ﴿ ان الله لایخلف المیعاد ﴾ چونکه حضرت سلیمان ﴿ علیه السلام ﴾ ده ملك وسلطنت صفتی‌ده وار ایدی ، جناب ملك دیانك وصفی صفت ملکیت ایله منازعه ایدوب ﴿ لمن الملك الیوم لله الواحد القهار ﴾ حکمی او ملکیّتی باتردی ، وصف سامیٔ جناب محمدی ایسه ﴿ علیه الصلاة والسلام ﴾ عبدیتدن عبارت ایدی ، وصف جلیل ربوبیت صفت عبودیتـه یاردم ایدوب بو جهتله مظهر بقا واستمرار اولدی ، ﴿ والله یعصمك من الناس ﴾ §

کوریبورسکز ! که برچوق پادشهلرك سلاله‌لری وکندیلری وتعلقات وخدم وحشملری انقراض بولیور و رسم سلطنتلری دوچار انقلاب اولوب بتیور ! رعیتلری ایسه ینه رعیتلکده دوام اوزره درلر ، چونکه مالکیت صفتلرینی وصف ربوبیت بونلردن ازاله ایده‌یور وربوبیت ایسه تابعیت صفتنی حفظ ایلیور ، مملوکیت ایله تحقق مستلزم دوام واستمرار اولمشدر §

مولانا الشیخ ــ منصور حضرتلری بیورمشلردرکه « برشیخك درویشان واتباعی اوشیخك صحیفهٔ احوالیدر ، درویشلرك شیخلری اخلاق واحوالندن حصه‌یاب اولملری وبونك تأثیری لابددر ، مگرکه درویشه برحال سماوی ایله اختصاص مزیتی احسان بیورلسونده اوحالده بلکه شیخنه‌ده تفوق ایلسون ! ﴿ ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء ﴾ §

حلاج ــ ك اصحاب واتباعنده وحدته دائر سوزلره محبت کوریلور ،

حضرت « ابویزید » ك اتباعنده دخی دقائقدن بحث ایتمك واغماض معامله‌سی اجرا ایلمك ایچون محبت مشاهده اولنور ، حضرت جنید ﴿ رضی الله عنه ﴾ طاقمنده ایسه لسان شریعت وطریقتك اجتماعی آرزوسی بولنور ، سلما باذی اصحابنده ایسه حبّ معالی مشهود اوله‌رق چونکه صاحب منزلت ایدی ، سید ابوالفضل جماعتنده دخی جناب حقه وخلقه مذلتله انفراد ووحدت محبتی مشاهده ایدیلور ، بعضیلرنده بوقاعده جاری اولمیوب عکسی صورتی بعض درویشانده مشاهده اولنه‌بیلور ایسه‌ده براختصاص الهی اثری اولور ، ﴿ یختص برحمته من یشاء ﴾ §

معروف کرخی – داودطائی، حسن بصری، وبونلرك صحبتلریله اکتساب اداب ایدنلر ﴿ رضی الله تعالی عنهم ﴾ سیرالی الله اسبابنی ایکی کلمه‌ده حصر ایدوب اختصار ایتمشلردر ، « شریعت غرایه تمسك واتباع وجناب حقی مطلوب اتخاذ ایتمکدر ، دیرلر » ایشته شریعت دخی میدانده‌در §

برادر !

پیغمبرمز ﴿ علیه افضل الصلاة والسلام ﴾ افندیمز نه‌حالده ؟ ایدیلر، باقمه‌لی ونه بیوررلر ؟ ایدی و خلقك صالح وغیر صالحلریله نه کونا معامله ایدرلر ؟ ایدی ، دقت ایتمه‌لی‌ده اکا کوره اجرای اعمال ایتمه‌لیدر ، اویله اخلاق ایله تخلق ایدوب دیدیکی کبی سویلملیدر ، ﴿ فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون ﴾ §

جضرات اولیا ــ اعتراف نعمت ایچون تحدیث نعمتده بولنورلر ، بوصورتله شکر نعمتی اجرا ایدرلر وخلقه مدار تشویق اولوب کندولرینه برکاتی شامل اولمسنی آرزو ایدرلر ، « والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا »

تحدیث نعمت ــ ایدن «حق تعالی بنی فلان شیلره مطلع ایتدی ، لدنی شو علمی، احسان ایتدی ، خیرات وبرکاتندن شویله موهبه‌لره مظهر اولدم »

دیر ، انجق « بن سزدن اعلایم ، سزلردن بیوکم دیتز » سزدن زیاده صاحب شرفم کبی سوزلر سویلمز ! چونکه بویله ادعالر نفسك دها زعونتده اولمسندن منبعث اسبابه مستند اولور ، لسان حماقت بونی سویلر ، بنی سندن دها خیرلی ایدن ندر ؟ ندن سندن شرفلی وبیوك اولیورم ، نماز قیلمق ، اوروج طوتمق ، کبی عبادات ایسه مسلمدر که { لا یأمن مکر الله الا القوم الخاسرون } مکر الهیدن امین اولمق ارباب خسران ایچوندر ، { اشکروالی ولا تکفرون } امر جلیلی واجب الامتثال اولمسه ایدی عاقل اولانلر آغزلرینی ایکنه ایپلکیله دیکرلر ایدی §

برادر !

بدرکله‌می افتخار ایده‌یورسین ؟ صفی الله آدم (علیه السلام) ك اکثر اولادی کافردرلر !!! بونك کبی برچوق انبیاء مرسلین (علیهم السلام) حضراتنك اولاد وذریتلری‌ده !!! §

علمکله می افتخار ایدرسین ؟ ابلیس حلّ مشکلات ایتمش و صحائف موجوداتی تکمیل اوقومشدر ! مال ایله‌می افتخار ایلرسین ؟ قارون بلای مال ایله دوچار هلاك اولمشدر! ملککله‌می افتخار ایلمك ایسترسین ! فرعون ملکنك غضب الهی‌یه قارشو نه فائده‌سی کورلمشدر ؟ حالبوکه جناب قدس باری‌یه تجرّد واختصاص ایتمسیله ابراهیم (علیه السلام) آتشدن ، هلاکدن ، قورتولدی ! حضرت اجلّ واعلایه مذلت و مسکنت کوسترمسیله موسی (علیه السلام) خلق ایچنده ذلیل اولمدی ! صدق ایله جناب مولایه التجا ایدرك « لااله الا انت سبحانك » دیدکدن صکره یونس (علیه السلام) شان جلیلنی غائب ایتمدی ! قضاء الهیه‌یه عرض تسلیمیت و انقیاددن صکره یوسف (علیه السلام) حضرتلرینك اعتمادی بوشه چیقمدی ! رسل عظام ، انبیای کرام ، ایشته بویله ! زمرهٔ صدیقین ، رجال صالحین ، هپ بویله‌در ! « لاتبدیل لکلمات الله » §

برادر !

نه‌وادیلرده کزینیورسین ؟ نره‌سین ؟ وهمنه‌می تابع اولیورسین ؟ میدان دور یده‌می قالدك ؟ اللهه امانت ، کندیکی طویله ، محافظه ایت ، یولدن قالورسین ! قورقارم که خذلانه دوچار اولورسین ، « اللهم انی اعوذ بك من القطع بعد الوصل » §

برادر !

کندیکی ارباب وصلتدن ظن ایدوب فرقتده قالور ایسه‌ك وکندیکی عالم قیاس ایدوب جهلده اولور ایسه‌ك ، بندن کوسمه ، زیرا موسم کچدی ! آلان آلدی ، صاتان صاتدی ، بن سزه دیم که اسبابدن انقطاع ایدرك تجارت تعاطیسنده ، صنعت اجراسنده ، بولنمه‌یکز ! انجق بونلرده «حرام وغفلت اولمسون » دیرم ! بن دیم که اهل وعیالی اهمال ایدیکز ، کوزل کینمه‌یکز ! شوقدر که « اهل وعیال سزی جناب قدس اعلادن اشغال ایتمسون » ایسترم ! §

کوزل تلبس ایدرك فقرایه کوسترشلر ، تکبرلر ، ایتمه‌یکز ! فقرای منکسر ایدرسکز ! اوستکز ، باشکز ، تمیز اولسون اما اظهار زینت ایچون کوزل کیه‌رك تزیین اندام ایتمه‌یکز ! قورقارم که غفلت ، خود پسندلك ، ورطه‌سنه دوچار اولورسکز ! یوقسه { قل من حرم زینة الله التی اخرج لعباده والطیبات من الرزق } یعنی اشبو آیت کریمه‌نك مفاد جلیلنه کوره کوزل کینمك ، لذائذ اطعمه‌یی تناول ایتمك ، ممنوع دکلدر ، لکن بویله شیلرله اشتغال ایدرك غفلته دوچار اولنه‌یکز ! §

یورکلریکزی تمیز و پاك ایدیکز که اوستی باشی دوزلتمکدن اولادر ! نظر الهی البسه‌یه دکلدر ، کوکللریکزه‌دیر §

مفخر عالم ــ ﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ افنديمز بويله وياخود بو مآلده امر بيورمشلردركه [حاربوا الشيطان بمضكم] يعنى « بربريكزايله استعانه ايدرك شيطان ايله محاربه ايديكز » ديمكدر ، بربريكزه نصيحت ايتمكله ياخود اخلاقكز ايله ، حالكزله ، مقالكزله ، معاونت ايدرك تسويلات شيطانيه‌يه غلبه ايتمكه چاليشكز ! §

قرآن كريم ــ ده { و تعاونوا على البرّ والتقوى ولا تعاونوا على الاثم والعدوان } ، { الذين يقاتلون فى سبيله صفاً كأنهم بنيان مرصوص } آيتلرى مفاد عاليسنه كوره « هم نفس ، ايله همده شيطان ، ايله محاربه ايدرلر» ديمكدر وهمده عدوى دين ايله محاربه‌در ، طريق حقده كيدر ايكن يولنى كسمامسى ايچون انسانك شيطان ايله محاربه ايتمسى وشهوات دنيويه‌يه ميل ايله عبادتدن آليقومامسى ايچون نفس ايله محاربه‌سى واعلاى كلمهٔ دين ايچون عدوى دين ايله غوغا ايلمسى و طريق حقه خلقى سوق ايتمك اوزره نشر لواى دلالت قيلمسى تقديرنده { اولئك حزب الله الا ان حزب الله هم الغالبون } حكمنه مظهر اولور §

شان ــ علمى تعظيم ايديكز ، واجبات تعظيمى ايفا ايدن تعظيمانده بولنكز ! چونكه علمك ماهيتى معقولاً و مسموعاً حقايق اشيايى درك ايلمكدر §

ايمان ــ كده حقنى ايفا ايديكز ، ايمانك ماهيتى‌دخى قلباً تصديق ولساناً اقرار ايتمكدر ، دين اسلامك حكمنى التزام ايديكز ، بوده شريعت غرايه متابعتله طبيعتدن اعراض ايتمكدر ، معرفت ايله تحقيق ايديكز ، او دخى حق تعالينك وحدانيتنى بيلمكدر ، نيتكز پاك اولسون، چونكه قلبك برخاطره‌سندن عبارتدر ، بوكا جناب اجلّ واعلادن بشقه مطلع اولان يوقدر ، ادب مكمل اولميدر ، او دخى هرشيئى كندى محلنه وضع ايلمكدر ، موعظه قيصه‌جه

اوللى ، چونكه غفلتده اولانلرى ارشاد ايلمكدر ، نصيحت ايديلوركن كوزل تفهيم كلام اولنمليدر ، چونكه نصيحت طريق زهدك صورت محافظه‌سنه اطلاع حاصل ايلمكدر ، محبتده صدق اوللى ، اوده محبوبك ماسواسنى اونوتمقدر ، دعاده ادب اكمال ايدللى ، چونكه رفيع الدرجات حضرتلرينه عرض حاجاتدر ، منار تصوف تشييد اولنملى ، اوده ترك دنيا ودعوا وتحمل بلا وحبّ مولا ايله‌در ، حق تعالى‌يه طريق تقربى تمهيد ايتمه‌ليدر ، اوده ماسوادن وازكچمكدر ، صدق ايله متحقق اولمليدر ، اوده ايچين ، طيشين براولمسيدر ، عافيت نعمتنك قدرينى بيلوب تعظيم ايتمه‌ليدر ، عافيت شودركه : بلاياسز نفس ، تعب ومشقتسز رزق ، رياسز ، اعمال صالحه‌در ، استقامتك حدودينى كوزه‌دوب يانده طورمليدر ، اوده جناب حقدن بشقه‌سنى اختيار وطلب ايتمامكدر ، حلالى آرايوب تحرّى ايلمليدر ، حلال اولدركه تناولندن دنياده تضمينات وآخرتده مسئوليت ترتب ايتميان شيدر ، طاعت وعبادت يوللرى سداد اوزره اولمليدر ، اوده اقوالده ، افعالده ، احوالده ، رضاى باريى طلب ايتمكدر ، رشتهٔ صبرك دوكمه‌سنه طوتونملى ، اودخى احكام الهيه‌نك اجراسنده كوكللرك طورديرلمسيدر ، خلوت وعزلت پاك اولمليدر ، بونلرده طمعدن وازكچه‌رك ابناى زماندن تباعد ايلمكدر وقلباً اختلاطدن چكيلوب خلقى هجران ايتمكدر ، ولوكه شخصاً خلقك آره‌سنده بولنسون §

معلوم اولسون كه اوليادن مقصد ، هواى نفسانيدن ، شيطاندن ، دنيادن ، يوزچويروب جناب قدس اعلايه توجيه وجه قلب ايدن كامللردر ، دنيا وآخرتدن اعراض ايدرك يالكز جناب مولايى طلب ايدر و قناعتكاردن مراد قسمته راضى اوله‌رق جزئى برشيله اكتفا ايدندر ! §

بعض ــ اوصاف وخصائلدن سزى تحذير ايدرم ، زنهار آنلرله اتصاف ايتمه‌يكز! زيرا سمّ هلاهلدر !!! بونلردن اجتناب وتباعد ايدرك خوف الهيده

بولنمکزی توصیه ایدرم ، خصال مذکوره بونلردر ، حسد ـ حسد ایدیلان ذاتك زوال نعمتنی ایستمکدر . کبر ـ کندینی بشقه‌سندن دها ایجه کورمکدر . کذب ـ خلاف واقع سوز اختراع ایدوب سویلمك ومنفعتدن عاری اوله‌رق تکلم ایتمکدر . غیبت ـ بشریتك فنالغنی بیان ایتمکدر . حرص ـ دنیادن طویمامقدر . غضب ـ انتقام ایچون قانك قاینامسیدر . ریا ـ اغیارك کوردیکنه سویتمکدر . ظلم ـ نفسك مشتهیاتنه متابعتدر §

دائما ـ خوف و رجا آره‌سنده بولنمکزی توصیه ایدرم . خوف ـ اولدرکه بیلدیکی کناهندن طولایی یورکك مولادن قورقمسیدر . رجا ـ دخی حسن وعد ایله یورکك اطمئنانده بولنمسی ـ در §

دائما ـ ریاضت اجراسیله تصفیهٔ روحه چالیشکز! بوده احوال مذمومه‌یی احوال ممدوحه ایله مبادله ایتمك دیمکدر §

دینکز امر بالمعروف نهی عن المنکر اولسون ، ﴿ان الدین عندالله الاسلام﴾ امر بالمعروف نهی منکر وجیبه‌سنی ایفا ایدن . یر یوزنده خلیفهٔ الهی اولور وپیغمبرمز افندیمزك وقرآن کریمك ده خلیفه‌سیدر ، ذات رسالتپناهی بزه بویله خبر ویرمشدر §

امیرالمؤمنین ـ حضرت علی (علیه السلام) دخی بیورمشلردرکه امر بالمعروف نهی منکر جهادك افضلیدر §

کیم که « ارباب فسق وفجورك حالنی تحقیر ایدر وغضب ایتدیکی حالده الله ایچون ایدر و جهادینی دخی الله ایچون ایدوب اسلامدن بشقه دینه تابع اولمازسه » مظهر مغفرت اولور §

اهل سنت ـ حدودالهیه‌ده مداهن اولانلری شویله تشبیه ایدرلرکه ـ

روی دریاده برسفینه‌ده بولنانلرك کیمیسی یوقاروده کوکرته‌ده وکیمیسی اشاغیده انبارده ایکن ایچلرندن بریسی سفینه‌نك دیبنی دلمکه قالقیشور ونه ایستدیکی صوروانجه «صویه احتیاجم واردر» دیر، ایشته بوآدم اکر حالنه براقیلورایسه سفینه باتوب ایچنده کیلر کافة هلاك اولورلر ومنعنه چالیشیلور ایسه هم کندیسی همده کندولری قورتیلور §

خبرده وارد اولمشدرکه ـ بر قوم یوقدرکه عصیان حالنده بولنه‌رق ایچلرنده ده منع عصیانه مقتدر اولانلر بولنوب ممانعت ایتمسونلر ده عذاب الهیدن نائل نجات اوله بیلسونلر §

سفیان ثوری ـ حضرتلری بیورورلرکه برآدم قوکو قومشوجه سویلور واخوانجه ثنا ایدیلور ایسه او آدم مداهندر! اوت برآدم منکراتدن برشی کوررده انکار ایتمزایسه کندوسی ده شریك اولور ، استماع غیبت مشارکتدر! شریعت غرانك تحذیر ایلدیکی کناهلرك جمله‌سنده بو قاعده مطرداً جاریدر ، هر حالده اختلاط صاحب تقوایه دخی بادئ کثرت معاصی اولوب مکر که یولی اوغورنده برشیدن چکینمسون و مداهن اولمسون! اول حالده امور احتسابیه وممانعته اشتغال ایتسون §

احتساب شرعینك اصلی ایکیشیدر ، برنجیسی حسن اسلوب ایله صورت رفق وملایمتده وعظ ایتمکدر ، عنف شدت واعتلا ادعاسی صورتنده اولمیه‌جقدر . چونکه بوصورتله ایدیلان موعظه دواعئ نفسانیه‌یی تأکید ایدوب وعظ ایدیلان عاصینك قبول ایتمامسنی و اذیته چالشمسنی مستلزم اولور . قالدی که وعظ ایدن ذات اخلاق سیئه ایله متصف اولور ایسه حماقتدن مدافعه‌ده ایدمز و قالقوب غضب نفسانی اجرا ایدرك لوجه الله اولان وعظ و نصیحتدن کچر و اخذ انتقام ایچون چالیشوب کندوسی عاصی اولور §

خبرده وارد اولمشدرکه — امر ایلدیکی حالده رفق و ملایمت و نهی
ایتدیکی تقدیرده دخی رفق و ملایمتله برابر هر حالده استعمال حکمت ایده‌میانلر
امر بالمعروف نهی عن المنکره قالقشمسونلر §

ایشتدککه — واعظلرك بریسی خلفای عباسیه‌دن مأمون حضرتلرینه
بیان موعظت ایتدیکی صره‌ده تهدید و غلظت کوسترمش اولدیغندن جناب
خلیفه « یاهو رفق و ملایمت ایت ! زیرا جناب مولاسندن چوق بیوك برقولنی
بندن چوق فنا برعاصی‌یه موعظت اجرا ایتمك اوزره ارسال بیورمش
و رفق ایله معامله ایتمسنی امر ایلمشیدی { فقولا له قولا لیناً لعله یتذکر
او یخشی } بو آیت کریمه‌ده موسی و هارون (علیهما السلام) ك فرعونه
تبلیغ رسالت اجراسنده استعمال رفق و ملایمت کلام ایلملری » امر بیورلمشدر §

افندیلر !

ابتدا سزه دیرم که حق تعالی لطف واحسان ایدوب بن سویلدیکم اخلاق
حسنه ایله تخلق ایتدم واناك اوزرینه تشویق ایلدم ، انجق واعظ ونصیحتچی
مقوله‌لرندن اتعاظ وتنصح ایچون بونلری مشروط عد ایتمك مقبول دکلدر .
بوشروطی واعظلردن مطالبه ایله بویله برخصلتله اتصافکز ایچون شیطانه
مظفریت ویرمیکز که « افعال معروفك هپسنی اجرا ایتمدکجه امر بالمعروف
ایتمه‌یز ، منهیاتك کافه‌سندن اجتناب ایتمدکجه نهی منکره قالقشمه‌یز »
دیه‌یه‌سکز ! زیرا بوقپو آچیلور ایسه ارتق احتساب قپولری قپانمق لازم
کلور §

معروف اولان اعمالك هپسنی ایفا ایتمسه‌کز دخی امر بالمعروف اجرا
ایدیکز ، منهیاتك کافه‌سندن اجتناب ایتمسه‌کز دخی نهی منکرده بولنکز !
پیغمبرمز (صلی الله علیه وسلم) افندیمز بزه بویله امر بیورمشدر ، سعادت

ابدیه قپولرینك مفتاحی رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) افندیمز حضرتلرینه
اقتدادر ، ذات رسالتپناه افندیمزك کیدیش ، کلیشلری ، یمك ، ایچمك ،
قالقمق ، اوتورمق ، اویومق ، تکلم ایتمك . الحاصل هر برحال سعادتلرینه
اقتدا اولنملیدرکه اتباع مطلق بویله صحیح اولور §

بعض — ائمهٔ کرام ایچون سویلنورکه مدت عمرنده قاوون تناول
ایتمامشدر ، چونکه مفخر عالم افندیمزك کیفیت تناوللری حقنده معلومات
آله‌مامشیدی ، ائمه‌نك بریسی‌ده سهواً اولجه صول آیاغنه مست کیمش وبوده
خلاف سنت بولنمش اولدیغندن بوقدرجق برشی ایچون سهو اولدیغی حالده
دخی برمقدار بغدای اعطاسیله کفارت ویرمشدر §

بومثللو خصائل عاداته تعلق ایدن خصوصاتدندر — دیوب صاقینکز اهماله
قالقشمیکز ! چونکه بویله شیلری اهمال ایتمك سعادت قپولرندن بربیوك قپویی
قپامقدر ، هله عبادت خصوصاتنده مفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمزه
عدم اتباعده برمعذرت کوره‌مم ! مکرکه کفر خفی ویاخود حمق جلی اوله !
ربم بزی ده سزی ده حفظ ایلسون §

عبادتده اتباع

افندیلر !

ظن ایدرم که نیك وبد تمییزینه مقتدر شو جهانده برعقل یوقدرکه
حضرت حبیب اعظمك تشریع ایلدیکی واتخاذ بیوردیغی عادتك محسناتنی قلباً
اذعان و اعتقاد ایتمسون ! و حقجه و خلقجه محبوب ومرغوب اولدیغنی
کسدیرمسون !!! بوآداب ایله کوکل مطمئن اولور، یورك خلجاندن قورتیلور §

عاقل — نصل فرقنی ادراك ایتمسون ! هشیار ومخمور برمیدر ؟ خرسز

ایله امین آدم بر اولورمی ؟ کرجك سویلیان ایله یلانجی مساویمیدر ؟ بونك کبی‌ده ، متکبر ایله متواضع ، عفیف ایله زانی ، بخیل ایله سخی ، ظالم ایله عادل ، مبطل ایله محق ، غیبت ایله برائت ، غدارلق ایله مرحمتکارلق ، عابد ایله نائم ، عاقل ، متفکر ایله غیر متفکر ، صالح ایله فاجر ، مؤمن ایله کافر ، آره‌لرنده‌کی فرق عظیم بدیهی دکلمیدر ؟ { ان فی ذلك لآیات لاولی الالباب } §

للمترجم — غوث اعظم صاحب وعظ شریف بوصورتله بیان اضداد بیورمقدن مقصد عالیلری سیاق وسباقدن آکلاشیلدیغی اوزره امر بالمعروف ، نهی عن المنکر ، ایچون امر اولنمسی و نهی ایدلمسی لازم کلان شیلری تعداددر ، و دین مبین اسلامك منهیاتی نه مقوله سیئات و امر ایتدیکی نه رتبه‌ده حسنات اولدیغنی بیان ایله متابعت صاحب رسالت ﴿ علیه افضل السلام ﴾ خصوصنده محسنات شرعیه و عقلیه‌یی اساساً اثباتدر ، بناءً علیه بوندن صکره بیوررکه { الله الله بالمتابعة المحضة ، لهذا الرسول العظیم ، الذی جاءنا رحمةً للعالمین وحجةً علی المخلوقین ونعمةً للموحدین } §

اولومی — اونوتمقدن صاقینکز ! چونکه نسیان موت انتاج غفلت ایدر ، غفلت ایسه ذکر الهی ایله آز مشغول اولمقدندر که اوده قلت ایماندندر ، بوایسه جهالتك اناسی ، باباسیدرکه محض ضلالتدر §

بعض — کتب الهیه‌ده وارد اولمشدرکه جناب حق جلّ واعلا { ای قولم ! بنم ویردیکم عافیت ایله بکا عبادت ایتدك وتوفیقم ایله ادای فریضه ایلدك واحسان ایلدیکم رزق ایله تدارك اسباب ، عصیان ایده‌بیلدك ونفسك ایچون نه دیله‌دك ایسه هب مشیتم ایله ایستدك ونعمتمله قالقوب اوتوردك ، کیتدك ، کلدك و صیانت و حفظمله اقشامله‌یوب . صباحله‌دك وفضل واحسانمله یشادك ونعمتم ایچنده یتیشوب ویردیکم عافیتله تزیین وجود ایلدك ، بونلرله برابر

بنی نسیان ایدوب بشقه‌لرینی ذکر ویاد ایدرسین ! وایفای شکرانیت ایتمزسین !!! §

ای آدم زاده ! — اولوم سنك اسراریکی کشف ایده‌جکدر ، قیامت سنك خبرلریکی ویره‌جکدر ، عذاب سنك شو آرقه‌سنده صاقلاندیغك پرده‌لری ییرته‌جقدر ، اوفق بر کناه ایشلر ایسه‌ك دخی کوچکلکنه باقه‌یوب کیمه عصیان ایتمش اولدیغکه نظر ایت ! سکا احسان اولنان رزق آز دخی اولورایسه قلتنه باقه‌یوب کیمك احسانی اولدیغنی تفکر ایت ! اوفق کناهلری مهمسه‌میوب کوچك کورمه ، قنغی کناه ایله بکا عصیان ایتمش اولدیغکی هم بیلمزسین ؟ همده مکرمدن امین اوله‌مزسین ! بنم مکرم اولقدر خفیدرکه قراکاق کیجه‌ده قره طاش اوستنده‌کی قرنجه کبی کورنمز کزلیدر !!! §

ای آدم زاده ! — برکره اولسون عصیانده بولنوب ده صکره غضبمی تفکرله ترك عصیان ایتدکمی ؟ امر ایتدیکم فریضه‌یی امرم وجهله ادا ایلدکمی ؟ محتاج ومسکینلره مالکدن ویره‌رك تطییب ایتدیکك وارمیدر ؟ سکا ظلم ایدن اولوپده کچدیکك وارمیدر ؟ سکا کلك ایدنلره ایلك ایتدیکك وارمیدر ؟ سنی ترك ایده‌نی آرادیغك اولدیمی ؟ سکا خیانت قیدنده اولانلره انصاف ایتدکمی ؟ اولادیکی تربیه ایلدکمی ؟ قومشولریکی خوشنود ایده‌بیلدکمی ؟ امور دینیه ودنیویه ایچون علمایه مراجعت ایلدکمی ؟ آدم زاده‌لر ! بن صورت ظاهره‌کزه ، محاسنکزه ، نسب وحسبکزه ، نظر ایتمم ! نظرکاهم کوکللرکزدر ، بوخصلتلرله سزدن راضی اولورم !!! §

افندیلر !

بوشیلر قیامت کوننده میدانه چیقه‌جق شیلردر ، { یوم التغابن ، یوم الحاقه ، یوم لاینطقون ولا یؤذن لهم فیعتذرون ، یوم الطامّه ، یوم الصیحه ، یوم

نشيب الولدان ، يوم الزلزله ، يوم القارعه ، يوم ينسف الجبال ، يوم لاتملك نفس لنفس شيئاً والامر يومئذ لله ﴾ §

﴿ مجالس علما ﴾

افنديلر!

علما وارباب عرفان ايله همنشين اولكز! كه اسرار مخصوصه‌سی واردر ، همنشينلری برحالدن ديكر حاله نقل ايدر §

سنت ــ نبويه‌ده وارد اولمشدركه سكز صنف ايله مجالسه سكز شيئك جانب حقدن آرتيرلمسنی موجبدر ، بريسی امراء ايله اوتورمق ، قلبده كبر وقساوتك آرتمسنه باعث اولور ، اغنيا ايله اوتورمق دنيا ايچون حرصك تزايدنی موجبدر ، فقرا ايله اوتورمق قسمت ورزقده راضی اولمقلغك ازديادينه سببدر ، چوجق يعنی صبيان ايله اوتورمق ، اوينامق بيهوده وقت كچيرمك ايچون باعث ازدياددر ، قادينلرله اوتورمق شهوتك آرتمسنه باعثدر ، صلحادن اولانلرله اوتورمق طاعتده موجب تزايد رغبتدر ، علما ايله اوتورمق ازدياد علم وتقوايه سبب اولور ، فاسق مقوله‌سيله اوتورمق تزايد ذنوب وتأخير توبه‌يه باعثدر ، برده وارد اولمشدركه عاقللرله صحبت دين ودنيا وآخرت ايچون باعث ازدياد منفعتدر ، نته‌كيم احمق ايله صحبت بونك اوچنده مورث نقصاندر وصوك نفسده ايسه حسرت وندامت ويوم قيامتده خسراندر §

﴿ حسن اخلاق ﴾

افنديلر!

اوچ صنف شفعا واردركه روز قيامتده شفاعت ايدرلر ، بريسی عالم ، بريسی خادم ، بريسی فقير صابردر §

افنديلر !

غيبدن هرنه كلور ايسه وكوكدن نه اينر ايسه حسن تلقی ايتمه‌كز واللهدن راضی اوله‌كز لازم كلور ، الكزدن كلديكی قدر ، خلقك ايشلرينی كورمكه چاليشيكز ، مسلمان قرنداشيچون كيم بر ايش كورر ايسه روز قيامتده بتمش ايشی جانب اجلّ واعلادن تسويه بيوريلور ! بيوكلرك دوشكونلرينه مرحمت ايدك ، زنكين ايكن فقير اولانلره ده چوق چوق صدقه ويرك ، صدقه ايله حق تعالی طرفندن بلالر دفع اولنور ! مسافرلره اكرام ايديكز ! چونكه بونی مفخر عالم (صلی الله عليه وسلم) افنديز حضرتلری عبادت اتخاذ بيورمشيدی ، خلق ايله حسن اخلاق استعمال ايديكز ! حسن اخلاق افضل اعمالدر ، دينيليوركه مال ايله خلقی ممنون ايده‌مز ايسه‌ك اخلاق حسنه ايله ممنون ايت ! احسن الحسن الخلق الحسن ! دنيلمشدر ، اخلاق حسنه صاحبی اولانلر ياتدقلری يرده صيام وقيام ايله عبادت ايدنلرك رتبه‌سنه نائل اولورلر ، اخلاق حسنه فرائض الهيه‌دن صكره عبادتلرك افضليدر ، ظارغين طارغين ، عبادتده بولنور ايسه‌ك نه‌يه يارار ؟ ای بيچاره ! حضرت مولايه امتنانمی ايده يورسين ؟ ان الله غنی عن العالمين ، عالمه محتاج دكلدر ، مولا غنيدر §

عبادت ــ حالنده باب عبوديتده دوام اوزره طورمليدر ، دركاه الوهيته التجا ايدوب ماليدۀ جبين ضراعت ، دوچار خوف وخشيت ، اعتراف عجز ومسكنت ، حالنده سلطنت رب الاربابه خضوع ايتمه‌ليدر ، عملكدن ، نفسكدن تجرد ايدرك باب جلال وعزت صمدانی‌يی دست ذلت ايله قرع ايدر ايسه‌ك ، بلكه مظهر قبول اولورسين ! §

لايعنی ــ اولان سوزلردن لاقرديكی پاك وتميز ايتديكك حالده بلكه

كلامك حضيرهٔ قدسه اعتلا ایدر ، سماواته عرشه صعود ایلر ! بونلری حق تعالی طلب ودعا ایچون جهت تعیین ایتمشدر ! نته‌کیم کعبهٔ مکرمه‌یی جهت عبودیت وعبادت ایلمشدر §

الیه یصعد الکلم — یعنی مخلوقاتنك همتنی نه طرفه تخصیص وصرف ایتدیرمش ایسه اوجهته صعود ایدر ، تنزلات اوامر الهیه‌سنی موقعنه صعودنده جانب اعلادن لطف ومرحمت امر اولنور ، وکرم صدور ایلر ، سنده اوراده خضوع ایله کندیکی سفیل وحقیر ، کوررسین ! اسرار قرآنیه بومعناده واضحة المفاددر ، قرآن کریمده { وفی السماء رزقکم وماتوعدون ومن یتق الله یجعل له مخرجاً ویرزقه من حیث لایحتسب } کوزکی آچ !!! §

﴿ لسان ارباب عرفان ﴾

اوغلم ! — ارباب عرفانك سوزلری ، هم آکلاشیلور ، همده قپالیدر ! سید اهل حکمت وبیان وافصح نوع انسان ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ افندیمز جوامع کلم ایله نطق بیورمشدر که ایجاز وفصاحت ایله ایضاح واغماض کلام بیوررلر ایدی ، اصحاب وراثت ومتابعت دخی بویله‌در §

برادر !

بندن کوسمه ، شونی بیلکه خاطریکه نه کلور ایسه ، مال اولسون ، نفسك اولسون ، حسب ، نسب ، علم ، مملکت ، اهل ، عیال ، کرامت ، مزیت ، اعمال حسنه ، بونلرك هپسی برخاطره‌دن عبارتدر ! اکر مولایه حمد وشکر ایدوب خضوع ومذلت ومسکنت ایله مقابله ایدر ایسه‌ك حقکده فتح الهی اولور واکر غفلت وتکبر ایله مقابله ایدر ایسه‌ك وسوسه وقنالق اولور §

آرتق سن کندی نفسکی تهلکه‌یه دوشورمیوب حالکی اصلاح ایت ! زیرا عبادت خدادن سکا انقطاع وقوعبولور ایسه اوزرنده عبادت اجرا ایلدیکك یرلر سکا آغلار وحسب الموده تأسفندن سکا دیرکه §

« وکنت اظن ان جبال رضوی ⋅ تزول وان ودك لایزول »
« ولکن القلوب لها انقلاب ⋅ وحالات ابن آدم تستحیل »

یعنی — طاغلر یرندن اوینارده سن ثبات ایدرسین ، ظن ایدر ایدم ، کوکللرده تقلبات ، وآدمزاده‌ده تبدلات ، واردر §

یرلر سکا بویله سویلرلر وخیری سنك ایچون آرزو ایدوب آجینور ایسه ، سن دها اولی دکلمی که کندی خیریکه چالیشه‌سین ؟ §

رجال — عصردن اولان بعض اخوانك

« عقدت بباب الدیر عقدة زناری ⋅ وقلت خذوا لی من فقیه الحمی ثاری »

دیدکلرینی خبر آلدم ، کویا بوندن بشقه درلو معنی مراد ایتمش ، الحذر بومقوله اقاویلدن تباعد ایدیکز ! سویلیان شیخ حضرتلرینه حسن ظن ایدرز ، لکن آداب دینیه‌یه رعایت محتم وبوندن الزمدر ، بزمناستر قپوسنده ، زنار باغلامق دکل ! یانندن بیله کچمیز وجناب فقیهك النی دکل ، آیاقلرینی اوپرز وعلوم دینیه‌یی کندوسندن تلقی ایلرز ، شیخ برطاقم مقاصدی بوسوزلرله کیزلدی اماکاشکی بویله مقاصدی اولمیدی وصاقلامغه حاجت قالمیدی !!! بویله دیه‌جکنه ،

« حللت بباب الشرع عقدة زناری ⋅ وطهرت بالفقه الالهی اسراری »
« وما الدیر والزنار الاضلالة ⋅ وما الشرع الا الباب للوصل بالباری »

بویولده سویلیدی §

اوت ـ اهل محبت بعضا يوركلرينك حال استغراقى شعورلرينه طوقنور ، لسانلرنده سرخوشجه « دليجه » لاقرديلر دخى جريان ايدر ، ارتق قانيى قاپنامش ، غشيى اولمش ، آنى مولا بيلور ! بزخدايه حواله ايدرز ، ايشته بو قدر معامله سزه كافيدر ! اصل تمسك ايده‌جك حبل متين هدايت ، شريعتدركه ضلالت بونك ايچون ابداً يوقدر « الله الله » الحذر الحذر تجاوز حدود ايدلمسون ! سنت سنيهٔ نبويه‌يه ياپشمه‌ليدر §

« مالى و الفاظ زيد ٭ ووهم عمرو و بكر »
« وجه الشريعة اهدى ٭ من سر ذاك وسرى »

يعنى ـ زيد وعمروك سوزلرينه و اوته‌كينك بريكنك توهملرينه نه قولاق آصه‌يم ؟ شهراه شريعت بندنده آندنده اولا واجلادر §

بو مثللو كلمات ـ وبونك امثالى اولان شطحيات تحديث نعمت حدودينى تجاوز ايدر ، بونلرشونك كيدرلركه مثلا بريسى آبدستخانه‌ده اويويوب رؤياده كنديني پادشاه اولمش وتخت عالئ سلطنته جلوس ايتمش ، كورردهٔ پرده اوياتوب كنديني آبدستخانه ايچنده بولور و مكان ومكانتنى بيلوب شرمسار اولور §

معلوم مدركه ـ « صدق الله وكذبت بطن اخيك » بيورلمشدركه هرحالده احكام الهيه وكلام الهى سزاوار اعتباردر §

برادر !

بولنديغك حال اگرچه برحال حلال ايسه ثوابسزدر و مباحاتدن دكلسه موجب مسئوليتدر و حرام اولديغى صورتده يارين روز جزاده « ومن يعمل مثقال ذرة شراً يره » سكا اوقونه جقدر §

ديمم كه ـ آرتق يول يوقدر ! باب كرم الهيدن ردّ و طرد ايدلديكز !

الله حقيچون بويله ديمم ! حتى روز قيامتده جانب جناب مولادن اويله كرم واحسان و لطف و عطا ظهور ايدركه ابليس لعين واظلم كافرين دخى طمعكار مرحمت اولورلر !!! فقط دوشونمليدركه قرآن كريمده { غافر الذنب وقابل التوب } بيوريلوب « شديد العقاب » دخى بيورلمشدر ، شوحالده غفران الهى قپولرينه تائب و مستغفر اولمقله اكتساب قربيت ايتمه‌ليدر و نزد الهيده مرضى اولان اعمال حسنه ايله تقرب ايلمليدر وعقاب الهيدن ترك معاصى ايله تباعد قلنمليدر §

عظمت – وقدرت الهيه‌يى بيلانلرك قورقوسى كبى اللهدن قورقمليدر ، وكرم و احسانته كوانمش كبى كوكلده مرحمت الهيه‌نك اميدى برلشمليدر ، عبد مؤمن ايچون اميد و رجا قدر خوف و قورقو اولمق لازمدركه ترازويه قونولمق لازم كلسه هر ايكيسى بر كلمليدر §

المصير الى الله ـ اك صكره حضور الهيده بولنيله‌جق واورايه عودت ايديله‌جكدر ، هركس كندى معدننه دونوب برلشور واجلنى تماما استيفا ايدر ، قرآن كريمده { منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم تارةً اخرى } بيورلمشدر ، سزى طوپراقدن ياراتدق ينه طوپراغه چويريرز ! صكره برده‌ها طوپراقدن چيقاريرز !!! بيوريليور §

بو يديككز دانه‌لر ، سزك كبيلرك طوپراقلرنده بتمش يتشمشدر !!! بونلركده قوت وشدتلرى وار ايدى ! شمدى هانى يا ؟ هپ كيتدى بيتدى ، صانكه بوعالمه كلمديلر ، بوراده بولنمديلر §

« هذا تراب لو تفكره الفتى ٭ لراى عليه من الجباه بساطا »
« وكأنما ذراته لو ميزت ٭ صيغت لالسنة الاولى اسفاطا »

المعنى ـ بوخاكدان اويله طوپراقدركه امعان نظر ايدلسه ، يرلره كليم كبى

سريلان طوپراق هپ كچمشـلرك ييشانيلريدر ! ذراتى بر بردن آيرمق لازم كله ايدى ، شوخلقك ديللرى اوزرينه يوللر اولور ايدى . بزم باصديغمز طوپراق دكلدر ، كچمشلرك يوزلرى يناقلرى طوداقلريدر ! { فاعتبروا يا اولى الابصار } ايشته دنيا بودر ، حاللرى بوندن عبارتدر . مسكنلرى سا كنلرى شوحالده در . آرتق دوشونمليدركه بو عبرت و فكرتدن صكره طمع ايدوب بونك اعمار واصلاحى ايستنيلورمى ؟ بن بوتكيه‌يى بندن صكره صالح وابراهيم و بر طاقم قادينلر ايچونمى يايه‌يم ؟ يوقـــه دوسـتلردن آيريلوب طوپراقلره قاريشه‌جغم وقتده صيغينه‌جق بر بر يايمغه‌مى چاليشـــه‌يم ؟ بو تكيه‌يى بابام قوت وثروتيله ياپوب بكا براقدى ! حق تعالى احسان واعطا ايلمشدر ، بو نعمت وامتنان الهى بكامى مختصدر ؟ حاشا دنيا كنديسنكدر ، هم ســوديكنه همده سومديكنه ويرر ، آنجق دار آخرتى فقط ســودكلرينه ويره‌جكدر ! بندن اوّل پدريمه مقام و مكان و ثوب وطعام احسان بيورمشـيدى : بنمده اولاد وعيالمك لوح غيبنده مسطر ومقدر رزقلرى واردر ، هپ خلايق بويله‌در ، آرتق خيالات واهيه نيچوندر ، راه ضلالتده ندن يويلن اولورز §

عاقل ـــ وزكى اولدركه حقدن قورقار ومحاسبهٔ نفس ايدر ، واولومدن صكره فائده ويره‌جك ايشلرده يعنى اعمال حسنه‌ده بولنور !!! §

قرآن كريمده ـــ { ولقد كتبنا فى الزبور من بعد الذكر ان الارض يرثها عبادى الصالحون } آيت شريفه‌ســنك تفسيرنده رجال تفســير اختلاف ايلمشـــلردر . بر ارث معنويدركه قول طوپراق اولنجه جانب قدس اعلايه كيفيت قربيتنى كوزللشديرر ، ياخود خلقك سياستندن طولايى ميراثه صالح اولانلره ويريلور ، يعنى خلقــك استحقاقنه كوره اجراى ســياسته صالح قوللريمزه ميراث اوله‌رق ويريرز ، چونكه عمال عين اعمالدر ، اوت ! { اعمالكم عمالكم } يعنى نصل عملده بولنورسه كز ؟ حكومت مأمورلرى آكا

كوره اولورلر ، { كما تكونوا يولى عليكم } نصل ايســه كز واليلريكزده سزه كوره در ، { ان الارض لله يورثها من يشاء من عباده } آيت كريمه‌سى بوكا شاهددر ، بعض مفسرين دخى ارضك تفسيرنده « جنتدر » ديمشلر ، هپسيده هدايت اوزره تفسيردر §

برادر !

چوجنى طوغار ايكن كورمدكمى ؟ كه دنيايه كلديكى كبى پارمقلرينى بوكوب آوجنده بر شى طوتيور كبى صيقار ، بو حرصدر ! دنيادن آخرته ســفر ايتديكمزده آوجلريمزك ايچى بوش اولديغنـــدن اللر آچيقدر ، بوده حرص ايتديكمز شى عرض زائلدركه اليمزده آندن برشى قالمديغنه اشارتدر ! { كفى بالموت واعظاً ، كفى بالموت واعظاً } §

« ابكى ومثلى من يبكى اذا سبقت • قوافل القوم اهل العلم والعمل »
« بكاء قوم للقيا الو الهـين به • وانى الخائف الباكى من الزلل »

اغلادم هر بنم كبى اولانلر اعمال صالحه وعلوم دينيه طاقملرى ايلرولينجه كيرو قالمقدن طولايى البته اغلارلر ، بعضيلرى عشق الهى ايله اغلايور ايسه‌ده بنم اغلايشم ايتدكلرمدن قورقديغمدندر §

افنديلر !

كوج بر يول قالمدى كه كيتمه‌يم ، بر مســلك يوقدركه حقائقنه واقف اولمامش اوله‌يم . عساكر همتك دست شجاعت واقداميله هپسنك پرده‌لرينى قالديروب آچدم وهرقپودن ايچرويه كيردم ، انجق مذلت وانكسار قپوسنى تنها كورديكم جهتله اورادن صوقيله‌رق مطلوبه بن دسترس اولدم ، سائر قپولرده كيلر ايسه حالا يرلرنده ايديلر !!! §

حقمده صادر اولان عطا واحسان الهى كوزلرك كورمديكى قولاقلرك

ايشتمديكى وعصر حاضرده بر كيمسه‌نك تخطر ايده‌مديكى درجه‌ده‌در ، رسول كرم الهى بنى تأمين ايدوب سوز ويرمشدركه بنم مريدلريمى وبنى سونلرى وخليفه وذريتلريمه طوتينانلرى شرق وغربده نرده بولنورلر ايسه وقيامت كوننه قدر نه وقت بوعالمه كلورلر ايسه جمله‌سنه دسترس اوله‌جقدر ! عرصات قيامتده هركسك كوجسز ، چاره‌سز ، بولندقلرى وقتده اللرندن طوتوب قورتاره‌جقدر ! روحاً مبايعه بوصورتله اجرا اولندى ، { ان الله لايخلف الميعاد } حق تعالى ويرديكى سوزدن دونمز §

واقعا ــ « لاتصح المكالمة لمخلوق مع الخالق بعدالنبيين والمرسلين، الذين كلمهم سبحانه وحياً اومن وراء حجاب » يعنى انبياى كرام ورسل عظامدن زمان حياتلرنده وحى طريقيله وياخود حجاب ارقه‌سندن مكالمه ايتدكلرندن ماعدا قوللريله حق تعالينك مكالمه ايتمسى واقع دكلدر وادعا اولنور ايسه غير صحيحدر ، انجق وعد الهى اوليا واحبا يوركلرينه واسطهٔ رؤيا ايله منجلى اولور وواسطهٔ محمديه ايله‌ده اوله‌بيلور والهام دخى صحيحدر ! هپسى‌ده هيچ برحالده شريعت غرانك احكامنه مخالف اولميان بريولده‌در . { وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء } بوده برفضل واحسان الهيدركه ديلديكنه عنايت ايدر §

« مواهب الرحمن لاتنقضى ۰ وامة المختار مثل المطر »
« خزائن السر لاحبابه ۰ والاهل للحكمة نوع البشر »

يعنى عنايات وموهبهٔ الهيه توكنمز ، امت محمديه دخى ياغمور كبيدر ، قنغيسى خيرلو اولديغى كسديريله‌مز ، خزائن اسرار الهيه احبا اولان اوليا ايچون ايسه‌ده اهليت حكمت خاصهٔ نوع بشردر §

﴿ تتمه‌سى ﴾

« قديضلع السابق فى سيره ۰ ويسبق الضويلع المنتظر »

بعضا « ايلرو كيدنلر طوپاللاشوب قالورلرده كيرو قالان طوپال كچوب كيدر » ديمكدر ، دعاء شريف « اللهم زدنى حكمةً و فهماً ومعرفةً وعلماً واجعلنى والمسلمين من المحبوبين المقربين عندك المقتدين بنبيك ، انك تفعل ماتشاء وتحكم ماتريد وانت ارحم الراحمين §

افنديلر !

يديككز يمكلر ، ايچديككز صولر ، كيديككز اوربه‌لر ، نائل اولديغكز صحت بدنيه وعافيتلر ، ايچنده بولنديغكز حال امنيت ، دين مبين واسلاميت ، الحاصل هپ نعمتلرى تعظيم ايتمه‌ليسكز ! نعمت زائل اولميوب دوام ايتسون §

اعتقاد و يقينكزى صاحبانك اشارات واقعه‌سيله تصحيح ايديكز ! بونلرك اوزرينه باران رحمت دائما دوكولمكده وامدادات معنويه كسيلمامكده‌در ! نائل اولدقلرى دلالت قبل‌حقدندر ! كنديسنه وصول ايچون كنديني كندولرينه دليل ونزدمعنويسنده قريب ايتمشدر ! بونلرك سينه‌لرى نورايمان ايله پرانشراح ذواتلرى نوع انسانى‌يه مدار شرف اولمشدر ، عرفان احسان ايدوب نائل معرفت و مظهر محبت ومحبوبيت بيورمشدر « رضى الله عنهم ورضوا عنه ذلك هو الفوز العظيم » تشييد مبانئ توكل ايدوب كمال متانتنه چاليشمق وحق تعاليدن ديلكلريكز صورت خالصه‌ده اولمق لازمه‌دندر ! نفسكزدن شيطاندن دائما حذرده واتخاذ حزم و احتياط هربر امرده اولمليدر ! همتله قوشانوب جانب قدس اعلايه يونيلان وسوار عزم وقوت اولوب سير الى الله ايدنلرك چاليشمشلرى بوشه چيقماز §

واعظلر ــ نه‌ديه بيلورلركه قرآن كريمده { لتجزى كل نفس بما تسعى } بيورلمشدر، هركس ايتديكنى بوله‌جقدر! ايجاز ايدنلر نه‌ترجمه ايده‌بيلورلركه فرقان عظيمده { قل كل يعمل على شاكلته } ذيلمشدر ! هركسك حالى كنديسنه

كوره‌در ، تنبيهاتده نه وعد اولنســه بيلوركه جناب قرآن { انا لا نضيع اجر من احسن عملا } بيورمشدر ! ايپلك غايب اولماز ! نه ديوبده قورقوتمليدركه كتاب منزلده { يعلم السر واخفى يعلم خائنة الاعين وما تخفى الصدور } بيورلمشـــدر ! جناب حقه بر شى نهان اولميــوب اسرار وخفايايى وكوز قيرپقلغى ، وسينه‌ده‌كى مضمراتى بيلور §

ايضاحات — نصل ويريلوركه { وما آتاكم الرسول فخذوه ومانهاكم عنه فانتهوا } امرى صادر اولمشدر ! نهى ايله نه اعلان قيلنوركه { فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة اويصيبهم عذاب اليم } جلال آراى تحذير اولمشدر » يعنى پيغمبر طرفندن سزه نه كتورمش ايســه آلوب اجرا ونه منع بيوريلورايســه اجتناب وانتها اولنمسى واوامرحضرت رسالتپناهى‌يه مخالفت ايدنلر عذاب وفتنه‌يه اوغرامق مصائبندن حذرلرى لازمدر ! نه‌يولده تقدير اعمال وموازنهٔ حال اوله‌بيلوركه { فمن يعمل مثقال ذرة خيراً يره ومن يعمل مثقال ذرة شراً يره } قرآن كريمك تعيين ايلديكى مقاديردر ، ذره دكلو خيروشر اولسه هر يابيلان لابد كوريله‌جكدر ! بونلر هپ { الم ذلك الكتاب لاريب فيه هدى للمتقين } آيات كريمه‌سندندر ! بوكتاب الهى بر حجت قائمه ومعجزهٔ دائمه‌دركه نه اولمش ، نه‌اوله‌جقدر ، خبر ويرمشدر واسرارى كشف وعيان ايلمشــدر ! بونكله عامل اولانلر مظهر نجات و احكامندن آيريلانلر دوچار ندامت وانقطاع اولور §

سنت — سنيهٔ سيد انبيا وسند اصفيا (صلى الله عليه وسلم) دخى بودر، بوبر آچيق يولدركه اويولدن كيدنلر اصلا شاشمازلر وطريقت رجال صوفيه دخى { ان الله مع الذين اتقوا } سرينه مظهر اولمشلردر ! بوآيت كريمه معيت الهيه‌يه مظهريتلريچون شهادت ايديور ! بومعيت اختصاص وامداد ومعاونت معيتلريدر ! كيم كه جناب حقه وكتاب منزله يعنى قرآنه ايمان كتوروب سنت نبى

ذيشانه اقتدا ايله صافجا طريقنده كيدر ايسه انلر ايله برابر اولور وكنديلرندن عد ايديلور { ان حزب الله هم الفائزون } زمره‌سندن صاييلور §

برادر !

وسوســه يوللرنده كيتمه ! خلق ايله انسيت ايتمه ، حق ايله برابر اول ، اندن صكره حكم وحكمتى تلقى ايدرسين ! { يؤتى الحكمة من يشاء ومن يؤت الحكمة فقــد اوتى خيرا } خط وبخشــك لسانكدن عبارت اولمسون ، نهايت الامرده كندى كنديكى آلداتوب يلانجى اولميه‌سين ! §

« بدلت بالحنا بياضــك احمرا » وخدعت‌فيه وقلت شعرى احمر »

قنا ايله قيرلرينى كنــدك بويامش ايكن آلداتوب صــاچلرم قرمزيدر ديورسين ! اشهب سوار عزم وهمت اوله‌رق قرب الهى يولنى طوت ! عساكر همتــله اوهامك صفلرينى بوز ! اكواندن يوزيكى چوير » مكوّن كائنــات حضرتلرينى مراقبه ايله مشــغول اول ! حال دوريدن قورقه‌رق كنديســنه التجا ايت ! لواى افتقار واحتياجى آچه‌رق واوكنده مذلت طاوولرينى چالديره‌رق كيت ! زوجه‌دن تجرد ايله ! اولاد حجابندن ! مال حجابنــدن ، وجودكـدن ، عبادتكدن ، تيقظكدن ، غفلتكدن ، بونلر هپ حجابدر ! جملـه‌ســندن كچ ! چونكه تيقظده اولديغكى كورمك دخى غفلتدر ! نورى كورمكده ظلمتدر ! الحاصل هرشى حجابدر ! هپسنى قالديروب باب مقصوده ونزد معنوىّ معبوده حائل براقمه §

زوجه‌يه باغلانمق ودنيايه‌كوكل ويرمك ، درهم وديناره ، فريفته اولمق ! كرامته آلدانمق ! خلقه قول اولمق ! دون همتله حقه‌يولونمق هپ دنائتدر ! §

« سر للجنـاب بهمة مرفوعة » عن عالم التفصيل والاجمال »
« وارفع جنابك عن عبادة غيره » بحقيقة الافعـال والاقوال »

عالم ــ تفصيل واجمالدن يوقاروبه اعتلا ايتمش برهمتله جناب قدس اعلايه كيتمه‌ليسين ! حقيقت افعال واقوال ايله ماسوايه عبادتدن كنديكى منزه ايتمه‌ليسين ! §

{ الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم الملائكة ان لا تخافوا ولا تحزنوا وابشروا بالجنة التى كنتم توعدون } جناب مولايه ايمان كتوروب ثبات واستقامت ايدنلره فرشته‌لر ارسال اولنه‌رق قورقميك ، محزون اولميك ، دينيلور ووعد اولندقلرى جنت ايچون مژده ويريلور §

موعظت ــ آچلقدن ، طوقلقدن ، صوسزلقدن ، تبدلات احوالدن ، تغيرات عالمدن ، هپسندن آلنور ، بونلردن موعظه آلمليسين ، لقلقهٔ لسان ايله سويلمه‌مليسين ! اغياره توجيه روى التفات ايتدكجه لقلقهٔ لسانيه‌دن نه اولور ؟ پاره آولامق ايچون اولور ايسه ، بالفرض غائلهٔ نفقه ايله ده اطمئنان كلورمى ؟ محبت الهيه‌دن مفلس اوله‌رق فلسفه ايله مشغول اولمه ، تصوفه آلدانمه كه حال دوريده او دخى يارامز §

« كل العلوم اذا تخللها السوى ٭ صارت لداعى الانفصال معالما »

ماسوا ايله قاريشيق اولان علومك هپسى قرب حقدن اوزاق اولمق اسباب وموانعندندر §

افنديلر !

حق يولنده كيتمك ، برمملكتدن ديكر مملكته كيتمك كبيدر ! يوللر ايشلى يوقيشلى اولور ، دوز اولور اكرى اولور ، اووه طاغ صوسز اوتسز بروبيابانه تصادف اولنور ! چمنلى صولى قوناقلر ، باغلى باغچه‌لى يرلر ، كوريلور ! انجق كيديله‌جك مملكت دها ايلروده اولوب بونلر هپ يول اوزرنده شيلردر !!! كيم كه يوقيش چيقار ايكن خوشلانوب قالور و ياخود اينركن يوريلوب طورر

و ياخود دوز محللرنده راحت بولوب سوينور و اكرى بوكرى پارچه‌لرندن اوصانوب قاله قالور و ياخود اووه ايچنده‌كى سهولتدن و طاغ اوستنده‌كى زحمتدن الحاصل هرندن اولور ايسه ايليشوب قالديغى و ياخود اوغراديغى كوزل موقعلرك برنده وچمنستان وباغلرده مشغول اولديغى تقديرده مسلمدركه منزل مقصوده وارەماز §

طريق حق ــ همان اويله‌در . تصادف ايديله‌جك كوچلكلر كنديسنه مانع اولماز ولذائذ دخى اشغال ايتمز ايسه واصل مقصود اولور ! خلقك كندوسنه توجهندن سرمست اقبال اولوب مقلب القلوب حضرتلرندن كندوسنى بو اقبال چويرر وياخود سلوكك مشقتلرى اوزرينه جناب محول الاحوال طرفندن دونديريلور ايسه مطلبك الدن كيده‌جكى ويولده قالنه‌جغى شبهه‌سزدر ، اما طاتلى آجى باقيه‌رق هپ كوچلكلره غلبه ايدوب دوام ايدر ايسه { فقد فاز فوزاً عظيماً } حكمنه مظهر اوله‌جغى‌ده بى‌شكدر §

افنديلر !

جبل عرفاتده بن مالدن نفسدن واز كچمك اوزره جناب حق جل وعلا ايله مبايعه اجرا ايلدم §

بعض رجال عالم رؤياده مناجات ايدوب « يارب سكا واصل اولمه‌نك طريقى ندر؟ » ديه صورمشدر ، جوابده { همان بر نفسكى براقده كل } بيورلمشدر!!! §

حضرت ـ موسى (عليه السلام) حرم محترملرينى صانجى طوتوب ابه‌قادين كتورمك اوزره يوله چيقمش ايكن عيالنه آيت كريمه‌ده بيان بيورلديغى اوزره { انى آنست ناراً لعلى آتيكم منها بقبس اواجد على النار هدى } ديمش ايدى ! شوراده آتش كوريورم بلكه سزه ايشيق كتوريرم ياخود ابه قادين بولوب كتورمك ايچون برمعلوماتلى‌يه تصادف ايدوب خبر آلورم §

{ فلما اتيها نودی یاموسی انی انا ربك فاخلع نعليك انك بالواد المقدس طوى } عيال ونفسى كورمكدن مقدس بر واديده بولنيورسن ديمكدر §

افنديلر !

سزكده واديكز مساجد در ؛ مسجده كيرديككز كبى نعـل اغيارى چيقارمليـدر ! چونكه نمازده قول مولا ايله مناجات ايده‌يور ! ارتق نصل مناجات اجراسى لازم كله‌جكنى دوشونمليدر ، كيم ايله مخاطبه ايدوب نه‌وجهله حضرت مخاطبه‌ده بولنمق ايجاب ايده‌جكنى ملاحظه ايتمه‌ليدر !!! §

حضرت ــ احسان بودر ، حديث شريفده « اعبد الله كانك تراه فان لم تكن تراه فهو يراك » بيوريلوب اقلام تقديس ايله تطريز بيوريلان حضرت بودر §

عيال ــ ونفس ايله اشتغال ايتمك جهالتدن بر نشانه‌در ! ديمكه بونلرى اهمال ايت ، آرامه كندكده بر طاغه چكيلوب اوتور ! انجق ديرم كه عيال ايچون چاليشديغكى دخى جناب قدس اعلايه تقرب ايچون بر خدمت حالنه قويمليسين ، جانكده راحت ويرمليسين ! شوقدر كه جناب رب ايله مطيب اولوب اكتفا ايتمه‌ليسين ! چونكه قدس ربوبيت بر وصف عاليدر كه شركت قبول ايتمز §

اعمال شرك ــ مشركينه رد اولنمشـدر ، موحدلرك اعمال حسنه‌سى قبول بيولمشدر { الا لله الدين الخالص ، فمن كان يرجوا لقاء ربه فليعمل عملاً صالحاً ولا يشرك بعبادة ربه احداً } دين خالص اولمليدر ! كيم كه لقاء الهى يه ايمان كتورر ايسه اعمال صالحه اجرا ايدوب عبادتلرده بر كيمسه‌يى تشريك ايتمه‌مليدر !!! §

﴿ اوليادن استمداد ﴾

افنديلر !

حق تعالينك قوللرى اولان اولياى كرام (رضى الله عنهم) حضراتندن

استمداد ايدرايسه‌كز ؛ كوريله‌جك معاونتى كندولرندن اعتقاد ايتمه‌مليسكز ! بو اعتقاد شركدر ! انجق حق تعالينك اوليادن اولان قوللرينه محبت الهيه‌سى اولديغندن استمدادى بو محبت اوزرينه بنا ايدوب ديلكلريكز اللهدن اولمليدر ! §

حديث شريف ــ ده « رب اشعث اغبر ذى طمرين مدفوع فى الابواب لو اقسم على الله لابره » اوله بيلور كه طوزلى ، طوپراقلى ، بر بز پر ده‌نك قپولردن قوغيلور بر حالده اولمسيله برابر ايده‌جكى يمينى حق تعالى اجرا ايلسون ، يعنى يمين ايدرسه حق تعالى حانث ايتميوب ايستديكنى ياپسون ، بونلرى حق تعالى سوديكيچون كنديلرينه محبتنى وسيله ايدرك قوللك ايتديكى استمداد نزد الهيده باعث حصول مراد اولمقده‌در ؛ مع هذا بونلر اذن حق ايله اكوانده اجراى تصرفات ايدرلر وكندولريچون قلب اعيان ايديلور ، حتى بونلر { كن فيكون } سرينه مظهر اوله‌رق « كن » ديرلرسه اذن الهى ايله « كائن » اولور §

عيسى ــ (عليه السـلام) اذن حق ايله چاموردن قوش ياراتدى ، مرده‌لرى ديرلتدى ، پيغمبر افنديمز مفخر عالم (صلى الله عليه وسلم) حضرتلرى ايچون معجزهٔ باهره اوله‌رق ستون حنانه دخى مفارقتده بكا و فغان ايلدى ، جمادات مقوله‌سى رهكذار رسالتپناهيلرنده صلات و سلام كتوردى ، انبياى كرام حضراتنده ظهور ايدن معجزات ذات رسالتپناهيده هپ اجتماع ايتدى ، ايشته بو معجزات جليلهٔ حضرت پيغمبرينك آثار عليه‌سى امت محمديه‌ده ظهور ايدرك اولياى امته كرامت اولمشـدر كه بو حالده ينه آثار معجزات جناب رسالتپناهيدندر §

اوغلم ! برادرم !

يارب ! ــ « سنك مرحمتكله توسل ايدرم » ديديكك حالده صانكه شيخ منصور قوللك ولايتيله سندن سؤال ايده‌يورم ديمش سين ! سائر اولياى كرام دخى بويله‌در ! چونكه ولايت بر اختصاصدر { يختص برحمته من يشاء }

بو حالده خدای مرحمتکارك کندی قدرت ازلیه‌سنی مستحق و محتاج رحمت
اولان قوللرینه اسناد ایتمه ! حول و قوت و فعالیت حقکدر ، ولی قوللرینی مظهر
بیوردیغی اختصاص رحمت انجق بر وسیله‌در ، بناءً علیه جناب قدس اعلایه
انجق مظهر بیورمش اولدیغی اختصاص رحمت و محبت و عنایتدن طولایی خاص
قوللریله تقرب ایدیلور ، لکن هر فعلده ذات اجل و علا توحید اولنملیدر !
یوقسه غیرت الهیه‌دن قورقیلور !!! §

برادر !

ظاهر و باطنده شریعت غرایه متابعت و ملازمت ایدرك قلبکی نسیان
ذکردن صیانت و فقرا و غربایه خدمت و اعمال صالحه‌دن اوصانمیه‌رق مبادرت
و مداومت ایتمك و تحصیل رضای الهی ایچون اعمال مرضیه ایله اشتغال ایدوب
باب الهیده پای عبودیت اوزره قیام ایلمك و کیجه نمازینه نفسکی آلشدیرمق
و افعال خیریه‌ده و اعمال حسنه‌ده ریادن قورتولمغه چالیشمق و کرك کیزلیجه
و کرك که خلق ایچنده کچمش کناهلرك ایچون دائما آغلامق سنك ایچون واجب
الالتزامدر ! §

اوغلم !

بیلورسن که دنیا خیالدر و دنیاده نه وار ایسه سریع الزوالدر ! اهل دنیانك
همتی دنیا ایچون مصروف و ارباب آخرت اولانلرك همتی آخرته معطوفدر !
دعوای کاذبه‌ده بولنمه و دریای بیکران توحیدك مباحثنه طالمه ! اعتقادك تغیر
قبول ایده‌میان صورت ثابته‌ده اولسون و سوسهٔ شیطانیه‌سنی مشغول ایتمسون ،
فنا آدملرك دوستلغندن حذر ایدوب انلرله مصاحبت ایتمه ! بو کونا مصاحبتك
صوکی ندامت و روز قیامتده ایسه تأسف و حسرتدر ! نته کیم قرآن کریمده
{ یالیتنی لم اتخذ فلاناً خلیلاً ، یالیت بینی و بینك بعد المشرقین } آیت کریمه‌لرك
فحاوی شریفه و معانی منیفه‌لریله بو حسرت و ندامت بیان بیورلمشدر ، سن

دخی بویله سوء قریندن کندیکی محافظه ایت ! تا که بو آیات کریمه‌لرك
مفادلرنجه تأسف و ندامت ایتمیه‌سین ! چونکه اوراده ندامت پاره ایده‌من
و معذرت قبول اولنماز §

اوغلم !

یدیکك یمش کیتمشدر ! کیدیکك چوریمشدر ! انجق اعمال حسنه
سکا قالمشدر ! حضور حقده بولنمق مقضی و محتم و فرقت احباب الابد و مقرردر !
دنیانك حالنجه ابتدامز ضعف و فتور ، انتهامز موت و قبوردر ! دنیاده
بقا اولسه بنالر ییقیلماز ، حضرت مولایه ربط قلب ایدوب ماسوادن
وازکچمك و جناب مولایه تسلیم و تفویض امور ایتمك اولادر ، طریقت فقرایه
سلوکك صورت تواضعده و خدمتده استقامتك وجه مشروعده اولسون !
نیتکی شیطانك دساسی تلوثاتندن پاك ایدوب خلقه میل ایتمه ، باب مولاده
طوزلی صوا یچوب قوری اکمك یمك بشقه‌لرینك قپوسنده کبابلر ، طاتلیلردن
سکا دها اعلادر ! معیشت ایچون اتخاذ ایلدیکك اسباب کسب حلال
اسبابندن اولسون ، ایشلرینه حیله قاریشمسون ، فقرا قلبنی صاقینکه
قیرمیه‌سین ، اقربا و تعلقاتنه احترامده قصور ایتمیه‌سین ، سکا ظلم ایدن اولور
ایسه سن عفو ایت ، و تکبر ایدن بولنور ایسه تواضع ایت وزرا و حکام
و امرا قپولرنده بولنمه ، فقرا ایله کوروش ! قبرلری زیارت ایت ، سوزك
یومشاق اولسون ، هرکسله ادراك و فهمنه کوره لاقردی ایت ، حسن امتزاج
و الفت ایله برابر جاهلاره قاریشمه ، اوکسوزلرك ایشلرینه یاردم ایدوب اکرام
ایت ، بیچارکان فقرایه و طول قالان عجزهٔ نسایه خدمت و همت ایت ، الحاصل
« ارحم ترحم » « کن مع الله تری الله معك » یعنی مرحمت ایت که سنده مظهر
مرحمت اوله‌سین ! جناب حقه ربط قلب ایت که عون الهی‌یه مظهر اولوب
سنکله برابر اولسون ! هر حالده قولاً و فعلاً ارقداشك اخلاص اولسون
و خلق طریق حقه هدایت ایچون چالیشمق سکا ایش اولسون §

كرامت ـ خوارق « بونك كبي شيلره رغبت ايتمه، بونلردن اولياى كرام قادينلر عادتلرندن نصل تستر ايدرلر ايسه اويله تستر » ايدرلر §

باب الهی ـ یه ملازمت ایدوب کوکلك دخی جناب رسالتمأبه متوجه اولسون ، درکاه رسالتپناهیدن استمداد کده مرشدیکی واسطه اتخاذ ایله ! شیخکك خدمتنده پای اخلاص اوزره قیام وبرکونه امید وطلب ایچون اولمیه‌رق قیامنده ادبی التزام ایله ، شیخکك غیابنده دخی شرفنی محافظه ایدوب خدمات بیتیه‌سنی دخی ایفا ایت ، حضورنده آز لاقردی سویله ، نظر تحقیر ایله باقیوب دائما تعظیم وتوقیر ایت §

اخوانك ـ نصیحتنی‌ده التزام ایت ، آره‌لری بوزولمسون ، دیو کوزل چالیش ، تألیف ایت ، خلقجه‌ده اصلاحه و الدن کلدیکی قدر طریقتك اوزره دلالت الی الله‌ه چبالایه‌رق باب فقرایه کیرمك ایچون خلقك رغبت ایتمسی وسلوك صوفیه‌یه کیرمسی اوغورنده بذل مقدرت ایت ، یورکك ذکر ایله مشغول اولسون ، جسمانیتك اعمال فکر ایله زینتلنسون ، نیتك اخلاص ایله نورلنسون ، حقدن طلب عون و عنایت ایت ، مصائبه اوغرار ایسه‌ك صبر ایله مقابله ایت ، هر حالده الله‌دن راضی اول ، دائما حمد وثناده وپیغمبر محترم ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ افندیمزه صلاة وسلام کتورمکده بولنوب « الحمد لله علی کل حال » سکا هروقت زیورش لسان مقال اولسون ! §

اکر غلبهٔ شهوت ویاخود تکبر ایله نفسك یاره‌مازلغه قالقیشور ایسه اورج طوت ! جناب حقه التجا ایت ، چارشولره چوق چوق چیقمه‌یوب خانه نشین اول ، مسافرینه اکرام ایت ، اهل وعیالکه خدمتکاریکه مرحمت ایت « واذکر الله فی کل امر » هر ایشده ذکر خدا ایله ترطیب لسان ایت ! سراً و جهراً اخلاص اوزره عمل ایت ! الحاصل شودنیاده هر ایشلدیکك آخرت ایچون اولسون ، { و قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون } مألنجه

سن الله‌دی‌ده خلقی کندی اویونلرنده طالغین براق دیمکدر ، ایشته سکا و بنم طریقتمه کیرن اخوانه وکافهٔ اهل ایمانه و زمرهٔ محبانه نصیحتم بودر « و استغفر الله العظیم من جمیع الذنوب خفیها وجلیها کبیرها و صغیرها و اتوب الیه انه هو التواب الرحیم » §

اوغلم !

پیغمبرمز افندیمز ﴿ علیه‌الصلاة والسلام ﴾ بیورمشدرکه « ماسرعبد سریرةً الا البسه‌الله ردائها » یعنی برقول درونده هرنه صاقلر ایسه حق‌تعالی مطلقا‌انی اوستنده‌کی جبه کبی دیشاریدن کوستره‌جکدر ، بوحالده خیرلی برشی کیزلیور ایسه خیرظهور ایدر درونده شر صاقلایور ایسه شر کورینور §

اوغلم !

سید اولاد آدم ﴿ صلی الله علیه وسلم ﴾ افندیمز بیورمشلردرکه « ان الله یحب العبدالتقی الغنی الخفی » الله‌دن قورقوب غناسی واموزنده اعتناسی اولان قولی مولای متعال سورمألنده‌در §

اوغلم !

برعقل حقیقی‌یه نائل اولیدك سکا توجه ایتسه دخی دنیایه سن میل ایتمزایدك ، چونکه دنیا خائندر ، یلانجیدر ، اعتبار ایدنلرینك یوزلرینه کولر ، سلامت اندن تباعد ایتمکده‌در ، انواع بلا میل دنیاده‌در ، حدیث شریفده « حب الدنیا رأس کل خطیئه » شوحالده دنیانك محبتی هر خطانك باشی اولدیغی کبی دنیانك بغضی‌ده هب محسناتك باشی اولمق لازم کلور واقعا اویله‌در چونکه یلان کبی یومشاق وزهریله مهلکدر ، لذائذ دنیویه هپ سریع الزوال واوقات وازمانی محض خیالدر ، دنیاده کندیکی الله قورقوسیله مشغول ایت ، ذرهٔ واحده ذکر الهیدن غفلت ایتمیه‌رك اره‌لقده برحال غفلته اوغرارسه‌ك‌ده استغفار ایت

و چابك ملاحظه‌یه رجوع ایت و ذکرایله مشغول اولوب مولادن حیا وخلوت وجلوتده وظیفهٔ مراقبه‌یی اجرا ایت « فقر وغنا » نه حالده بولنور ایسه‌ك هرحالده شکروثنا وماسوایی ترك ایله « مافی‌الدارغیره‌دیار » اللهدن بشقه‌یوقدر زمزمه‌سیله لسانی کویا ایت §

اوغلم !

صافی صوفی اول ، صاقین منافق‌صوفی اولوب کندیکی هلاکه اوغراتمه، تصوف ندر ، ماسـوادن اعراض ایتمك و ذات بحت الهی ایله اشـغال فکر ایلمامك و جناب مولایه توکل ایتمـك و زمام اموری باب تفویضده براقق و درکاه کـرم الهیده پای ثبات اوزره طوروب فتوحات انتظارنده بولنمق و فضل وکرم سبحانی‌یه اعتماد ایلمك وهرحال ووقتده ذات اجل واعلادن قورقق وجانب قدس حق ایچون دائما حسن ظنده بولنمقدر §

اوغلم !

کوزل برشی اوکرنوب ویاخود ایشـیدیرایسه‌ك موجبنجه عمل ایت ، (من‌الذین یعلمون ولایعملون) اولمیه‌ســن، چونکه اوغل علمدن نجـات عمل‌ایله‌در ترك عمل هلاکدر §

حدیث شریف ـ ده « ان اشدالناس عذاباً یوم‌القیمة عالم لم ینفعه‌الله بعلمه » بیورلمشدرکه تحصیل ایتدیکی علم ایله عمل ایدوب انتفاع کندوسـنه مقدر اولمیان عالم روز قیامتده خلقك کوره‌جکی عذاب و عقابك اك شدیدینه دوچار اولور §

ارتق مدت عمری بیهوده شـیلرله و اکلنجه‌لرله و موسـیقی آلاتیله ویاخود برطاقم مضحکات ایله کچورمامليدر، دنیاده سوینمامليدر، بودار دنیاده سوینمك جنتدر ، محزون اولمق عقل و بصیرتدر ، چونکه دنیاده خلود محال وتکاپو جهل وضلالدر §

کچمش اولان رسـل کرام وانبیای عظام ﴿ علی نبینا وعلیهم اکمل الصلاة والسلام ﴾ حضراتی و برده اساطین و سلاطین سالفه‌یی برکره فکره آلوب ملاحظه ایت، صانکه کلوب کیتمامشلردر، انلرپیشرو بزلردخی پیرواولدیغمزدن زمرهٔ صلحا یولنده کیدوب بویله برزمره ایله محشور اولمق و فرقهٔ صلحادن عداولنمق لازمدر (اولئك حزب‌الله الاان حزب‌الله هم‌المفلحون) §

افندیلر !

اسرار حقایق نمایاندر ، لوای‌معرفت آچیلمشدر، باب وصلت قپالی دکل آچیقدر، انجق اولومی اونوتمق ودنیایه محبت ایتمك کوز اوستنده پرده اولمش وبویله شیلری کوسترمامکده بولنمشدر ، البته اولوب کیده‌جکنی بیلان تعجب اولنورکه اولومی نصل اونودر ودنیادن لابد مفارقت ایلیه‌جکنی کسـدیران بونك ایچون نصل چالیشور و محبتیله ایام عمرینی کچورر وهرحالده حضورحقه واریله‌جکنی اعتقادایدن نصل انحراف ایدوب ماسوایه التفات ایدر، الله بیلورکه بوحال بربیوك شیدر، { لاحول و لاقوة الا بالله‌العلی‌العظیم } یاالانجیاق ایله‌می خوشلانورسکز جهالت مرعاسنده‌می اوتلانیورسکز رزق ایچونمی حیله کارلغی ایدییورسکز ؟ صانکه عذاب الهیدن سزه تأمینات ویرلمشمیدر ؟ { افحسبتم انما خلقناکم عبثاً وانکم الینالاترجعون } آیت کریمه‌سی « صانکه سزه اوقوتمامشدر یاخود { وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون، مااريد منهم من رزق ومااريد ان یطعمون } آیات کریمه‌سی قولاقلریکزه دکمامشدر §

جن وانس انجق عبادت ایچون یرادلمشدر ، بونلردن رزق ایستنلمیور ، یدیرسونلر دنیلمیور ، اولکی آیت کـریمه « سزلری بیهوده‌می یراتدق ظن ایده‌یورسکز ؟ حضور عزتمه هیچ کلیه‌جکمیسکز » مألنده‌در §

حق تعالی ـ قوللرینك رزقنی تکفل بیورمشـلر ایکن اکتساب رزق ایچون حیله کارلقله اشـتغال ایتدیکز ، حالبوکه جنته کیرمك ایچون کفالت

وتأمينات يوق ایکن صانکه سزه مژده سی کلمش کبی طوراندیکز ، وقتلری هپ بیهوده شیلرله و اکلنجه‌لرله کچیرییورسکز ، غفلت و عصیان ایله اضاعهٔ ایام وازمان ایده‌یورسکز ، لطیفه‌لریکز اویله‌که آرتق پشیمانلق یوقدر کبی اکلنجه‌لریکز صانکه قیامت قوپمیه‌جقدر . حالبوکه مزارلر کوزلریکزك اوکنده در ، بو مزارلری کورمیورمیسکز ؟ ایچنده یاتانلردن عبرت آلمیورمیسکز ؟ انالر ، باباлر ، نرده در ؟ سزدن اول کلانلر نه اولدیلر ؟ طوپلادقلری مال سزك کندن چوغیدی ، جهالتلری ده سزدن زیاده ایدی ، سز کافرمی اولدیکز ؟ جناب مولایه تکبرمی ایده یورسکز ؟ §

برادرلرم !

کندنی فانی بیلانلر، مولا حضرتلرنی باقی بیلورلر ، ودنیایه میل ایتمزلر ، قرآن کریمده حق تعالی بیورمشلردر که { واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی } برده حبیب اکرمنه خطاباً بیورمشکه {انك میت وانهم میتون } مألا ، کیم که حق تعالینك عظمتی قورقوسیله کندنی هوای نفسانیدن آلیقورایسه مأواسی جنتدر ، ای حبیم سن اوله‌جکسك آنلرده اوله‌جکلردر » بوحالده سلف صالحك مرتبه‌لرینه ارتقا ایتمك اوزره همت ایتمه‌لیسکز که { فخلف من بعدهم خلف } حکمنك آلتنه کیرمیه‌سکز §

دائما باب کرم الٓهی یه ملازمت وحلقه‌لرینه دست افتقار و اضطرار ایله یاپیشوب دریچهٔ مذلت و انکساردن دخوله انتظار فرصت ایتمه‌لیدر ، چونکه بنده سزده لابد برکون اولوبده اوبر عالمه کیدرز ، وقبرلره کیریرز ، واوراده { فمن یعمل مثقال ذرة خیراً یره و من یعمل مثقال ذرة شراً یره } احکامنه مظهراولورز ، مولا قورقوسیله اصلاح معاملات ایدنلر وحال حیاتده خشیت الٓهیه صفتیله متصف اولانلر رهیاب نجات اوله‌جقلردر §

قرنداشلرم !

الك کوج شی احبادن مفارقت و اعدا ایله مقارنتدر ، الك طاتلی شی ده اعدادن مفارقت واحبایه مقارنتدر ، سزده اعمال سئیه‌دن آیریلوب مفارقت ایدیکزکه اعمال حسنه ایله مقارنت ایده‌سکز ! قبرکزده قرینکز اعمال حسنه اولسون ! قسم ایدرم‌که طوپراق آلتنده اعمال صالحه‌دن بشقه انسانه مقارنت ایدن احبا یوقدر !!! §

قرنداشلرم !

حکام وامرانك کورینان آلایشلری، حشمت وسلاحلری، سزی مغرور ایدوب یورکلریکزه خلجان کتیره‌یور ایسه ، هایدی قبرستانه ؛ مزارلغه ؛ کیدوب باقك ! انلرك ده ؛ سزك ده ؛ بابالریکز ، آنالریکزك ، سیاه طوپراقلر ایچنده اولدقلرینی کوررسکز !!! اما بونلردن قنغیسی نعیم قنغیسی عذاب الیم ایچنده‌در ؟ الله بیلور ؛ سزده بومساواته کرفتار اوله‌جغکزده شبهه یوقدر !!! { وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون } §

اوغلم !

لاقردی اولسون ، ایش اولسون ، مالا یعنی ایله اشتغال ایتمه ؛ طریق غفلتدن آرتق دونوب تیقظه کل ! میدان مذلتده انکسار ایله طور ؛ عظمت وتکبر بلیه‌سندن کندیکی قورتار ؛ سن نه سین ؟ بر مردار صودن باشلایوب بر قوقمش لاشه‌ده نهایت بوله‌جقسین ! بونلرك آره‌سنده نصل لایق ایسه اویله بولنملی دکلمی ؟ حسددن حذر ایت ، هپ خطایانك مادری حسددر ، ابلیس حسدندن جناب آدمه تکبر ایدرك سجده‌دن امتناع ایتمش و { انی لکما لمن الناصحین } آیت کریمه‌سنده بیان بیورلدیغی اوزره قسم ایدرك ، بن سزه نصیحت ایده‌یورم ، دیوب حسدندن (آدم ، حوا) حضراتنی آلداتمش

اولدیغندن مطروداولدی ، ابداً رحمت الٓهیه‌دن محروماولدی ۰ یالان ، کذب ، حسد ، هپسی باب الٓهیدن سبب طرددر ، حذر ایت بومثللو اخلاق ذمیمه ایله اتصاف ایتمیه‌سین ؛ کندیکی حق تعالی یه کلیا براق ؛ رزقك محققدر که مقسومدر ؛ بو حالده حسددن نه فائده اوله‌جقدر ؟ شو تحقیق اوزرینه ارتق حسد ایتمزسین { و انك میت و انهم میتون } بوده تحقق ایدنجه کبر ایتمزسین ، حسابك دخی البت کوریله‌جکدر ؛ بونی ده ایناندیغك کبی یالان سویلمزسین §

سن خلقك عرضنه باقه‌یوب کفّ نظر ایتمه‌لیسین ، قالدی‌که فنالق ایده‌سین ! زیرا « کما تدین تدان » نه معامله ایدرسه‌ك آنی کوررسین ؛ سنك کوزك وار ایسه خلقك متعدد کوزلری وار در ، سن نه حالده بولنورسه‌ك اکا کوره سنك اوزرکده بر حاکم بولنور ، دیلنی دخی خلقك مذمتنده بولندیروب اطلاق لسان مذمت ایتمه ؛ خلقك دیللری واردر ۰ کندی قصوریکی کورمك سنك ایچون کافیدر ، چونکه خلقك حقنده نه سویلرسه‌ك ، انلرده سنك حقکده سویلرلر ، هرکون محاسبهٔ نفس اجرا ایدوب چوق استغفار ایتمك وکندی کندیکه طبابت ایدوب طریق رشد وسداده کیتمك البته اولا وحظوظات نفسانیه ایله اشتغال مسلمدرکه خطادر §

افندیلر !

جناب قدس حق ایله انسیت پیدا ایتمك قول ایچون استکمال طهارت ونزاهت ایتمدکجه ممکن اوله‌ماز ! استکمال طهارتله برابر ذکرده اخلاص وصفوته متوقفدر ! نه‌وقت جانب حقدن اشغال ایده‌جك هرشیدن توحّش ایدیلور ایسه بو انسیت میسر اولور !!! §

توحید الٰهی

افندیلر !

توحید الٰهی — اولدرکه تعطیلدن ، تشبیهدن ، منع ایدن تعظیمك کوکلده بولنمسیدر ! کشف دخی برقوتدرکه خاصه‌سندن اولان جاذبه نور بصیرتی فضای غیبه جذب ایدوب نوریله کسب اتصال ایتدیرر ! شویله‌که صاف شیشه‌نك فیضان شعاعه قارشو طوروب شعاع ایله کسب اتصال ایتمسی کبیدر ؛ ایشته بومقابله‌ده فضاء غیبك نوری ضیا ایله قلب صافی‌یه انعکاس ایدر ، صکره عالم عقله سطوع ایدوب صورت معنویه‌ده اره‌لرنده اتصال وقوعبولور ؛ بونك نورعقلك ساحهٔ قلبه افاضه ایلمسی خصوصنده اثری واردرکه عین بصیرته قلب اشراق ایدوب کوزلرك کوره‌میه‌جکلرینی ودقایقنی فهمك تصور ایده‌میه‌جکی شیلری ومنظره‌سی انظار اغیاردن مستور اولان دقایقی کورر !!! §

افندیلر !

یورك ایلشور ایسه وحی الٰهی‌یه واسرار ربانیه‌یه وانوار ملائکهٔ کرامه مهبط وموقع اولور ! العیاذ بالله فنالشور ایسه اوحالده ظلمت وشیطنت ایچون محل اولور ! قلبك ایلشمسی حالنده اوکده ، آرقه‌ده ، نه وار ایسه صاحبنه خبر ویرر و بشقه طریق ایله بیلنه‌میه‌جك شیلری بیلدیرر ؛ نته‌کیم فنالشمسی تقدیرنده برطاقم باطل شیلرله افساد ایدوب یوللری شاشردر وسعادتدن محروم ایدر §

بونك ایچون بنم رأیمجه درویشلر اولانلر نفس آلوب ویرمك قدر برزمانی کبریت احمردن بالاتر بیلمك کرکدر وهرنفس آلیش ویریشده ایشنه اك زیاده یارایان شیله آلوب ویرمکدر ، شویله‌که بر نفس بیله ضایع اولمامیلدر ، زیرا ایش بیلدیککز کبی دکلدر ، دها بیوکدر ودها کوچدر !!! §

﴿ مراقبه ﴾

عبادات ــ وطاعاتك افضلی علی الدوام مراقبهٔ حقدر ، حق تعالی ایله انسیت پیدا ایدلدیکنك علامت و نشانه‌سی قلب ایله حقك اره‌سنده پرده قالمامقدر §

محبت ــ کوکلده غرس اولنورایسه‌ده عقله کوره میوه ویرر! شهرتیاب اولمسنی ایستیان انجق شقیدر ! نبی سوك ، زیارته کلك ، اکرام ایدك ، دیمك تصوف دکلدر ؛ اهل دنیا اولانلرك قپوسنده معرفتلری کامل اولان طورماز ، خلق ایله انسیت ایتمك حقدن وحشتدر ، اللهدن غیریسیله عزت محض ذلتدر ، مظهر علم یقین اولمیان مراتب متقینه ترفع ایده‌مز §

اما هرشیدن الله ایچون واز کچمش اولانلر جناب قدس اعلایه وصلتیاب اولورلر ، جناب حق ایچون هرشیدن کسیلمك ، ارباب احوال اولان رجالك حالیدر §

لسان ــ حال ایله سزه لاقردی سویلمك ایستسه‌م، اذن حق ایله التمش دوه یوکی سوز سویلرم ! انجق سزه بونی دیرم که دیکلیانلری صاغر ایدنجه‌یه قدر سویلیجی سویلسه سوزی ظاهر شریعته موافق اولمدیغی صورتده مردود درکه سویلمامش اولمسی اولادر ، بر دها آغزینی آچوب برلاقردی سویلمیه‌جکی ظن اولنجه‌یه قدر بریسی سکوت ایدوبده صکره باطن سنوحاتندن اوله‌رق ظاهره موافق وشریعت غرایه مطابق برتك سوز سویلمش اولسه کوکللر استماع ایتمکه مهیا وایشیدنلر تلقیسنه برپا اولورلر §

الویرر که شریعتك رد ایتدیکی هرحقیقت زندیقتدر ، بالفرض بریسنی هواده اوتوریور کورسه‌کز ، امر ونهی مشروع خصوصنده حالنه واقف اولمدقجه نظر التفات واعتباره آلمیکز §

﴿ رجال ظاهر و رجال باطن ﴾

افندیلر!

جمله رجالك ابتدادن نهایته قدر حاللری فی الحقیقه درت درجه دن عبارتدر ، رجال باطن درجاتندن برنجیسی عوام ناسك طائفهٔ صوفیه یه اولان میللرینی کوروب خوشلانه‌رق قیافتلری ، جمیتلری ایچون سومش و تکیه‌دن ممنون اولمش اولمسی اوزرینه مرشد طلب و تحریسنه قیام ایدن درویشدر ، ایکنجیسی طائفهٔ صوفیه حقنده حسن ظن ایدرك سومش وروایات ومنقولات صوفیه‌یی اعتقاد پاك ایله اعتقاد ایلمش اولدیغندن مرشد طلبنده بولنان مریددر ، اوچنجیسی‌ده مرشده انابت ایدرك سلوکه کیردیکی ومظهر ترقیات عالیه اولدیغی حالده ﴿ سنریهم آیاتنا ﴾ آیت کریمه‌سنك اسرارینه واقف اولدیغندن کاه اشبو آیات آفاقیه و انفسیه شهودنده بولنوب بونلری کوسترن واجد احددن غیبت وکاهیجه کندی نفسنده‌کی آیات ایله تغیب ایدنلردر ، چونکه بوراسی برمشهد نازودلال وشطحات وتجاوزات واظهار اعتلا بونك خاصه‌سندن برحال اولمق جهتله بونلرده حال سلطنتله کورینوب قولاً و فعلاً حشمتانه ظهور ایدرلر وصول وقوت ابراز ایدرلر ، دردنجی درجه دخی اثر سعادت حصر جناب رسالتپناه ﴿ علیه صلوات الله ﴾ افندیمزه اقتفا ایدرك سلوك طریقی اجرا ایتمش و قولاً و فعلاً وحالاً وخلقاً رایت عبودیتی آچه‌رق درکاه ربانیده فرش جبین ذلت وهرشیده ﴿ کل شیء هالك الا وجهه ﴾ نقش عبرت نماسنی قرائت ایدرك ذرات کونیه‌نك هپسنده ﴿ الا له الخلق و الامر ﴾ سرینی صحیفه آرای انتباه وحدینی بیلوب وظیفه‌سی تراب ادبه بسط جباه اولدیغنی و اثنای سیرده ظهور آیات عقبه‌لرینی مرور وسمت مقصوده عبور ایلدیکندن ﴿ ولا یشرك بعبادة ربه احداً ﴾ مظهریتنی اکلامشدر، برنجی درجه‌نك صاحبی محجوب ودرجه ثانیه‌ده‌کی محب ودرجهٔ

ثالثه‌ده‌كی مشغول و اشبو درجۀ رابعه‌ده اولانلر ایسه كامل ودرت درجه‌نك هر بری نیجه نیجه درجاته قابل انقسام اولدیغی دركار اولوب بوده عارفلره اربابنك حاللرندن معلوم اوله‌جغی وارستۀ دلائلدر §

طریقت ـ صوفیه‌ده درجات اربعه بونلر اولدیغی مثللو درجات علما وفقها دخی درتدر كه برنجی درجه جدال و مناظره ایله افتخار و مال ادخار ایتمك وكثرت قیل وقاله دوچار اولمق درجه‌سیدر كه بونك ایچون طلب علم ایدیلور ، ایكنجیسی مناظره وریاست ایچون دكلسه ده عداد علمایه داخل اولمق و اقربا و عشیرتی ایچنده كسب ممدوحیت ایتمكله اكتفا ایدرك طلب علم ایتمكدر وعض ظاهره اتباع وتمسك ایلمكدر ، اوچنجیسی مشكلات مسائلی حل ایدوب دقایق معقولات و منقولاتی كشف ایتمش و دریای جدله طالوب فقط هرحالده شرع شریفه انتصار ایتمك نیتنی اضمار ایلمش ! شوقدركه بعضا مادونی حقنده دعوای اعتلاده و شرع شریفه انتصار اثناسنده كندوسنه اقامۀ دلیل ایله معارضه اولنور ایسه نصرت نفس قصدیله افراطده بولنوب خصمنه قارشو اقامۀ دلائله وطعن وتشنیعه و بعضا دخی تكفیره قالقیشه‌رق یرتیجی حیوان كبی هجوم ایدر و خصمنك قارشوسنده حدود محدودۀ شرعیه‌یی بتون بتون ترك ایلر ، بو مثللولر درجۀ ثالثه ده درلر ! دردنجیسنه كلنجه لوجه الله تحصیل علم ایدوب نفسنی ارباب غفلتی ایقاظه نصب ایتمش ونشر فوائد وارشاد جاهل ورد شارد كندوسنه وظیفه اولمش شرعك منكراتنی انكار ایدر و بلا غرض شرع شریفك مقبولی اولان شیلری قبول ایلر و نصیحت اجراسنی التزام ایدوب شرعك تحسین ایتدیكی شی حسن و تقبیح ایتدیكی شی قبیح اولدیغنی كسدرمكله برابر امر بالمعروف و نهی عن المنكر ایتدیكی حالده استعمال حكمت ایدوب تعدی و غلظتده بولنماز ومعاملۀ مشفقه‌دن آیرلماز اولان علمادر §

برنجی درجه‌ده اولان سیئ الحال و ایكنجی درجه‌نك صاحبی محروم ودرجۀ ثالثه‌ده‌كی مغرور اولوب عرفان وكمال دردنجی درجه صاحبنده‌در !!! بودرجه‌لرك دخی هر بری درجات متعدده‌یه انقسام ایدوب صاحب عرفانه اربابنك حالندن معلوم اولور { والمعصوم من عصمه الله تعالی } سوزلرده ظاهر اولمشدر §

﴿ طریق صوفیه وطریق فقها ﴾

افندیلر!

طریقت ـ صوفیه‌نك نهایتی طریقت فقهانك نهایتی عینیدر ، طریق فقهانك‌ده نهایتی ، نته‌كیم طریق صوفیه‌نك عین نهایتیدر ؛ وطلبۀ علومك اثنای تحصیلده تصادف ایلدكلری نهایتی عقبات طریقت صوفیه‌نك سلوكنده تصادف ایدیلان عقباتك بشقه‌سی دكلدر ، طریقت عین شریعت وشریعت عین طریقتدر ، ایكیسنك اره‌سنده اولان فرق لفظیدر ، مادةً ومعناً نتیجه متحددر ، هله بن فقهایی انكار ایدن صوفیلری دوچار مكر الهی كوررم وصوفینك حالنی انكار ایدن فقیهی دخی دركاه الوهیتدن دوچار دوری عد ایلرم ، مكركه فقیه ویردیكی امرده لسان شرعی استعمال ایتمیوب عندی امر ایلسون و صوفی ده صورت مشروعه ده سلوك كورمیوب نفسانی برسلوك اجرا ایتسون ، اولوقت یكدیكرینی انكار ایدر ایسه دیه‌جك یوقدر ، انجق بوراده بزم مراد ایتدیكمز صوفیٔ كامل و فقیه عارفدر ، اللهی سورسه‌ك صوفی كامل نه‌یایه بیلور؟ كه اكر كندوسنه اصحاب عرفاندن برفقیه مریدلرینه نماز قیلمایك ، اوروج طوتمایك ، حدود الهیه‌یی طانیمایك دیان صوفی سنمیسین ؟ دیه‌رك سؤال ایتسه بالبداهه معلومدركه « حاشا » دیه‌جكدر ، بونك كبی دخی برصوفی كامل طرفندن عارف برفقیهه طلبه‌یه ذكر الهی ایله مشغول اولمایك ، مجاهدات ایله محاربۀ نفسده بولنمایك ، معاملاتكزی اخلاص صحیح اوزرینه

بنا ایتمایك، دیان سنمیسین ؟ دیه صورسه‌اوده معلوم دکلیدر ؟ که حاشا دیمکدن بشقه جواب ویرمز ، بویله اولنجه ، هم مادةً ، همده معناً ، هم دخی نتیجةً اتحادوارسته تذکار وایرادد، آره‌پرده لفظاً براختلاف قالوب صوفیه‌دن بواختلاف لفظی پرده‌سنك ارقه‌سنده قاله‌رق معنی وماده ونتیجه‌نك اقتطاف ثمراتندن محروم اولان شبهه‌سزکه جاهلدر ، حالبوکه { مااتخذالله ولیاً جاهلاً قط } یعنی «جناب حق برجاهلی هیچ برزمانده ولی اتخاذ ایتمامشدر » فقهادن دخی اشبو اختلاف لفظی‌ایله پرده ارقه‌سنده قالوب حقیقتی کوره‌میان شبهه‌سزکه ثمرهٔ علمدن محرومدر ! اللهم انی اعوذبك من علم لاینفع §

برادر !

ورای — حجابده قالان شومسکین صوفی‌یه دی که حجت قاطعه ایله اهل بدعت والحادك ردّی ایچون شهریکزده برعالمك بولندیغنی ایسته‌میورمیسین ؟ یاخود شو حجاب ارقه‌سنده قالان مسکین فقهایه دی که اهل ضلال وعنادی کرامات باهره ایله قهر ایده جك بر مرد کاملك مملکتلریکزده بولنمسنی ایستمزمیسکز ؟ لسان حقایق محمدیه هیچ قالمسونمی ؟ سلطان معجزهٔ نبویه خذلانه می دوشسون ؟ { یوم لایخزی الله النبیّ والذین معه نورهم یسعی بین ایدیهم } آیت کریمه‌سی لسان نبوی وسلطان محمدینك بقا واستمرارینه شهادت ایده‌یور { نحن اولیاؤکم فی‌الحیوة الدنیا وفی الاخره } آیت جلیله‌سی بوحقایقی اثبات ایلیور ، دوشمك ایچون قیوبی کندی اللریکز ایله قازییورسکز !!! §

﴿ آداب وعظ ﴾

ای خواص ! — ای عوام ، ای ایکی طائفه‌نك ارلری ! هپکز حقیقتده برطائفه‌دن عبارتسکز { ان الدین عندالله الاسلام ، یریدون لیطفؤا نورالله بأفواههم } دائرهٔ خذلانته کیرمه‌یکز ! فقیهکز جاهله نصیحت ایتسون ، کاملکز

ناقصه دلالت ایلسون، حق تعالینك { وتعاونوا علی البرّ والتقوی } امرجلیلیله عمل ایدیکز ، فقط قهروغدر وظلم وکبراولمسون ! علوّ واعتلا قصد ایدلمسون؛ واقعا فخر عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمزه اتباعاً { فاصدع بما تؤمر } حکمنك اجراسنده بأس یوقدر ، انجق حسن معامله ومجامله بر مقناطیس انجذاب بخشادر §

ای فقیه ! — ای صوفی ! ای ایکیسیله متصف اولان آدم ، سویله بکا نه ایسترسین ؟ عالمی سوکوب صایه‌جقمیسین ؟ اعتلا وتکبر ایده‌جکمیسین ؟ سنت سنیهٔ نبویه (علیه افضل التحیه) بویله دکلدر ، برخلق ایله تخلق ایدن آدمه نصیحت اجرا بیورر ایکن اسمنی سویلمز ایدی ، بعض آدملر نیچون بویله یاپیورلر ؟ بیوروب بوصورتله نهی ایدرلر ایدی { اومابال الرجل یقول کذا } یعنی بعض کمسنه‌لر نه‌اولدی‌که بویله دییورلر وبونك کبی عباره‌لر استعمال بیوررلر ایدی §

عجبا بوراده بن دخی « ای امّ عبیده [١] » اهالیسی ! سز بویله‌سکز ، شویله‌سکز ، دیسه‌م ؛ سوکسه‌م ؛ هپ فناقلری سزلره اسناد ایتسه‌م ؛ آجی آجی سویلسه‌م ؛ اندن صکره بومجلس وعظده بالفرض هواده اوچسه‌م ؛ یورکلریکزده بوایتدیکم غلظتك ، شدتك تأثیری قالمازمی ؟ سوکوب صایه‌نك آجیلغنی ، برهانك قهری کیدررمی ؟ مهابتمدن کوکللریکزده اثر انفعال زائل اولورمی ؟ البته کیتمز ، زائل اولماز ، طبایع انسانیه عموماً بویله‌در ، بن بویله قبالق یاپه‌جق اولسه‌م بلکه « ابوشجاع [٢] » ذات قدسیت آیات جناب رسالتپناهی اثنای موعظه‌ده بومثللو شتم وسب استعمال بیورمازلر ایدی وکیمسه‌نك اسمنی بیله تصریح ایتمز ایدی ، نه‌ده اوچوب قوهٔ معجزه ایله خلقی مقهور ایدر ایدی ، بو فناقلر ندر ؟ دیسون « بلکه‌ده « الشیخ

[١] ام عبیده برقریه‌در که حضرت پیردستکیرك مهاجرهٔ اتخاذ بیوردقلری وطنلری ایدی .
[٢] مجلس وعظده بولنانلردن واکابر فضلادندر .

الفقيه عمر الفاروقى [۱] » دخى قرآن كريمده { لو كنت فظا غليظ القلب لانفضوا من حولك } بيورلمشدر ، ديمكه باشلاسون §

ايشته منوال مشروح اوزره اولان حال نرده ؟ وشط كنارندهكى مسجده يرتيق البسه ايله برحصر اوزرينه اوتورمش برواعظك « دوستلرم ! قرنداشلرم ! شارب خمر ملعوندر ، كذاب ملعوندر ، ظالم ملعوندر ، بونلر سزاوار لعندر » ديهرك نصيحت ايتمسى نرهدر ؟ ظن ايدرم كه بونك مجلس وعظنده اوصاف مذكوره ايله متصف برآدم بولنسه دخى نفرت ايتمز ! وكنديسنه آغر كلمز ! بلكهده واعظك حال فقر ومسكنتى تأثيريله كنديسنه بر انكسار حاصل اولهرق كناهلرندن توبه ايتسون ولوكه نفسنه كوجى يتمسهبيله ؛ قسم ايدرم كه اتعاظ يعنى واعظك وعظنى قبول ايتمك واعظك كنديسنده نفسندن تجرد وحول وقوت ادعاسندن تباعدايله دها قوتلى اولور ، چونكه تحت القهر ايديلان تأثيراتك مغلوبيت آجيلغى سببيله چارهسز كوكللرده برشى براقيور ، انجق انكسار ومذلت يولندهكى حال تأثير كوكللرده برشى براقميهرق خس وخاشاك نه وارايسه سوروب كوتورر !!! §

بناء عليه لسان موعظت استعمال ايدرايسهكز ، صاقينكز تصريح ايتميهسكز ، كنايهلر ايله نجى ويريكز ، سنت سنيهٔ نبويهنك رايحهسى بوندهدر ! ونفحات نبويه بوصورتدهدر ! قسم ايدرم كه بونكله كوكللر قرين صلاح اولور وسزك احوالكزه اصلا حاجتده قالماز §

شوخلقه اعتلا ايتمك وكندوسنه انقياد ايدلمك ايستيان وبويله شيلرى بكنان آدمه نه ديهلم ؟ اى بيچاره ! وازكچ بوحالدن كه خلقك سكا انقيادى ظاهريدر ، كوكللر منقاد اولمامشدر §

حالندن وسكا مخصوص اولان وارد غيبدن آيرلديغك كبى كوكللر سكا

[۱] بودخى بواثنالردن واجلهٔ علمادندر .

توجهدن يوز چويروب آياقلر آلتنه آلنورسين ! وسواد وجه ايله قالورسين ! §

شهيد كربلا — امام حسين مجتبا (عليه السلام) ك بشريتى كندى حق شرعيسنى طلب ايتمشيدى كه شبههسز حقلى ايدى ، غيرت الهيه بونى چكهميوب روح پاكى « مقعد صدقه » عروج ايتدى ، وقتاكه روح مباركهلرى مقام عاليسنده استقرار ايتدكده قلب جسمانى طرفنه ميلى ظهور ايدرك { فقطع دابر القوم الذين ظلموا } شمشير عدالت تأثيرى اجراى حكم ايلمشدركه امام حضرتلرينك شهادت واقعهسى سبب رفعت واعداى بدكرداركمظفريت موقتهسى بادئ خذلان وضلالت اولدى §

غيرت الهيه — نك قالب جسمانئ حضرت امام (عليه السلام) ده هر يايدقلرينى يابى ويرمسى شول قبيلدندركه سن عالمك جهت ربوبيتمه انقيادينى آرزو ايتدك ؛ بن ايسه سنك بكا كليت اوزره انقياد ايتمكلكنى ايستدم ، بنم ايچون سنك ايستديكك ، بنم سنى ايستمكلكمك يانندهبركونه مؤثر اولهميهرق ارادهٔ الهيهم قرب عزتمدن دور اولان مهجور قوللريمك واسطهسيله سكا قارشو قويمش و سنى بكا تقريب ايتمش اولدى ، بو صورتله بن ايستر ايسهم ياپارم و بنم ايچون ايستيلانى ارادهٔ ازليهم تعلقندن اول اولور ايسه آنى ياپمم ، انقياد عالمى بنم ايچون ايستديكك جهتله سكا بو طلبنك ثوابى مقرردر ، اكرچه خلقك سكا انقياد ايتمسنى آرزو ايتمش اولايدك بنم يانمه سنى كتورمز ايدم ، چونكه خلقك كنديسنه منقاد اولمسى آرزوسنده اولانلر قهر واستدراج مخاطرهلرينك ايكيسندهده احتماللرى واردر . اكر سوديكم قوللرم واسطهسيله قهريمه مظهر اولورلر ايسه بندن دور ايتمش اولورم واكر { سنستدرجهم من حيث لايعلمون } عساكرينك صدمهسنه اوغرادير ايسهم ارتق كرفتار ضلالت اولمش اولورلر §

افندیلر !

ارادۀ الهیه‌نك تعلقندن اولجه خلقك جناب مولایه انقیادنی ایسته‌مك زادۀ شاه ولایته اعدای الهینك جرأتی انتاج ایتمشدر ، بوشهید سعید سبط نبی ولد علی محبوب کبریائی زادۀ احباب الهیدر ، منار بشریتی خلقی الی الله دعوت ایتمکه قیام ایتمش ایکن طائر روح نورانیلری حضیرۀ قدس اعلایه طیران ایتدکدن صکره ارتق خلقی کندی نفسنه دعوت ایدن نه اولور ؟ هم بشریتی دوچار قتل و اعدام وهمده روحی ورای مسافۀ دوریده بی‌مقام اولمازمی ؟ حالی دخی بوکا شهادت ایدر §

الله الله – للمترجم معلومدرکه لسان عربیده لفظۀ جلال بووجهله منصوباً تکرار اولنور ایسه اللهدن قورقلسون دیمك ایستنیلور ، بوراده دخی [الله الله بالأدب مع الله] یعنی اللهدن کمال ادبله حذر ایدیکز ، مخلوقات هپ حجابدر وبرر قپودر ، اکر مخلوقات ایله اجرا ایدیله‌جك ادب معامله‌نك سرینه واقف اولور ایسه‌کز ابواب قبول آچیلور واکر بوندن جاهل قالور ایسه‌کز یعنی مخلوقات سبحانیه ایله ایدیله‌جك ادب معاملاتی بیله‌مز و سرینه واقف اوله‌مزسه‌کز سزلره حجاب اولورلر ، بوندن طولایی ذائقه شناس عرفان اولانلر تطیب قلوبه اهمیت و یررك مخلوقاتك ممرلرنده یوزلرینی طوپراقلره سوردیلر وبومعنوی شهبال ایله طائر روحلری اوج قبولده طیران ایلر §

بونلر دیمکدرکه خلق ایله حقی طانیدیلر و جناب حقی تنزیه ایلدیلر ، { انا عند المنکسرة قلوبهم لاجلی } برنص قدسیدرکه خلق ایله حقك طانمش اولمسی یولنی کوستردیور وبونك ایچون مفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) بیورمشلردرکه { تفکروا فی خلق الله ولا تفکروا فی الله } بومأمور اولدیغمز تفکر حضرت خالق ایچون مخلوقات و مصنوعاتیله تأدب تصل ایدلمك لازم کله‌جکنك فکریدر §

شرف نبوت

افندیلر !

عالم نبوت عالم اکبردر ، جمیع عوالمی جامعدر ، انبیای ذیشان (علی نبینا وعلیهم صلوات الرحمن) یریوزنده جناب حقك حقیقی خلیفه‌لریدر ، همت علیالری آسمانیدر ، کوکللری عرشیدر ، اسرار ربانیه صاحبلریدر ، اغیاردن بالکلیه انخلاع ایتمشلردر ، خلقی جانب حقه سوق ایدوب یدرلر ، انبیای کرام (علی نبینا وعلیهم السلام) حضراتنك بدایت مراتب علیه‌لریله صدیقین حضراتنك مراتب صدیقیتلری اره‌سنده اول قدر بیوك فرق واردرکه بدایت نبوتله نهایت مراتب صدیقیت بیننده اوچیوز التمش سکز بیك مرتبه واردر ، حضرات صدیقینك بومراتبه وصوللری ایچون اصلا یول یوقدر وفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمزك مرتبۀ علیالریله مراتب انبیا اره‌سنده دخی اول قدر چوق فرق واردرکه مرتبۀ محبوبیتده اولان درجات ومراتبی صایلمز ، توکنمز ! بونکله برابر زماندن برلحظه مرور ایتمزکه سبب وجود عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمز مظهر ترقیات اولمسونلر ، هرلحظه‌ده بردرجه ارتقا ایلدیکی کبی دیکر درجه استحضار اولنه‌رق مقام قرب الهیده شاه رسالتپناهی ادراك اولنه‌ماز وکیفیتی بیلنه‌مز ، هپ اتمام نعمت واکمال شرف محبت ایچوندر وحضرات صدیقین مراتبنك بدایتلریله اولیای مقربینك نهایت مراتبی اره‌سنده دخی یوزاللی ایکی بیك اللی مرتبه واردر ! اولیای مقربینك بومراتبه وصوللری ایچون یول وار ایسه‌ده نهایتنه قدر واره‌مازلر ! هر عصرده قطب جامع حضرت غوث زمان (علیه السلام) ك سکسان سکز بیك یکرمی التی مرتبه‌سی واردر ! و بومرتبه‌لرك هربری برعالمه متوجهدر وکافۀ اولیای عصرك مراتبی قطب جامع حضرتلرینك مرتبه‌سی نسبتنده یرایله

كوك كيدر ! هپ مراتب اوليا بو نسبتده يرلرده قالور ورتبۀ قطبانيت جامعه كوك قپولرينه ارتقا ايدر ! ومراتب ابتدائيۀ اوليا ايله صلحاى امت كه اوليادن معدود اولميانلرينك مرتبه‌لرى اره‌سنده دخى فرق يرايله كوك كيدر ومراتب صلحا ايله عوام امت احمديه اره‌سنده فرق ايكى مرتبه‌دن عبارتدركه برى توبت ديكرى اعمال صالحه‌در §

رؤيا

رؤياى صالحه ـ حقنده « نبوتك قرق التى جزؤندن بر جزؤدر دنيلمشدر » بوده مفخر عالم (صلى الله عليه وسلم) افنديمزك رؤياسيدر . چونكه مدت رسالت مصطفويه يكرمى اوچ سنه اولوب بوندن التى ماه ايچنده وحى الهى‌يى عالم رؤياده تلقى بيورمشلر ايدى ، يكرمى اوچ سنه بو وجهله التيشر آيه تقسيم اولنور ايسه قرق التيدن برجزؤ اوله‌جنى اكلاشيلور ، اوحالده رؤياى حضرت رسالتپناهى نبوت مقدسه‌لرينك برجزؤى اوله‌جغنى اكلارسين؛ منزلات نبوت حضرت مفخر رسالت (عليه الصلاة والسلام) يقظةً ومناماً محفوظ ومراتبى مصوندر ؛ انجق مؤمن ايچون رؤيا بروحيدركه ملائكۀ كرامك تنزليله وقوعبولور ، شوقدركه ايمان واستقامت ودوام ذكر ايله‌دز ؛ اوحالده رؤيا برامنيت ومژده ويرمش اولور، نته‌كيم قرآن كريمده { ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم الملائكة ان لاتخافوا ولاتحزنوا وابشروا بالجنة } آيت كريمه‌سى بوكا شاهددر §

تحديد بشريت

افنديلر!

مراتب بشرى تحديد ايتمه‌ليدر، يوقسه آياقلر التنده قالوب پايمال اولورسكز؛

براوليا حضرات صديقين ايله صحابۀ كرام (رضوان الله تعالى عليهم) مراتب عليه‌سنك نهايت درجه‌سنه ممكن دكلدر، نائل اوله‌ماز! چونكه مظهريت نظر عالئ پيغمبرى كنديلرينى مقام محبوبيته سوق ايلمشدر ؛ محبت رسالتپناهى ايله بونلر فانى وطرف اشرف صاحب رسالتدن دخى مظهر محبت اوله‌رق قدرلرى عالى اولمشدر؛ حق تعالى‌يه تقرب ايتمك ايستر ايسه‌كز كندولرينه اقتدا ومحبت ايله تقرب ايديكز «اولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده» سرينك مظهريتى بودر! حقلرنده ذات رسالتپناهى بزلره بيورمشلردركه « اصحابى كالنجوم بأيهم اقتديتم اهديتم » نم اصحابم كوكده‌كى يلديزلر كيدر ، هر قنغيسنى دليل اتخاذ ايدرك اقتدا ايدرسه‌كز واصل سرمنزل هدايت اولورسكز { رضى الله عنهم ورضوا عنه ذلك هو الفوز العظيم } آيت كريمه‌سى حق عاليلرنده نازل اولمشدر؛ يعنى رضاى الهى‌يه مظهر اوله‌رق راضى اولمشلردر ، فوز عظيم بودر §

مبحث حقايق

برادرم !

ارباب احوال سكا ديرلركه ربك سنى وارايدر ، صكره يوق ايدر ، سكا ارائه ايدوب دوچار مشقت ايلر ، يعنى سكا ارائه ايلديكى شيئى احراز ايتمك اوزره سعى وانهماكه موفق ايدر ، سر صفۀ اصطفاده بر كريده ايدوب تعليم ايچون اوتوردير وتكليم ايچون مقام انسده مقيم ايدر ، صكره‌ده سطوات جلال و عظمتله سنك ايچون كوستردیكى حالده مظهريت فنا اعطا ايلر ، تصميم ايله شاهد توفيقى مرآت قلبنده بوصورتله عكس انداز ثبات ايدر، طاقت بشريه‌دن وقوت آدميتدن تبرى ايتديررك احسانلريى ويرديكم قوت تثبيت ايله قبول ايت آل دير ، منحت الهيه ومواهب ربانيه‌يه شكرانيتله برابر هر بر امورنده ذيل رضا وتسليمك التنه كيرمش اولديغك حالده و يردكلريمى آل ده تشكر ايت بيورركه بونلر سنك كسبك دكلدر ، هپ فضل وعطاى الهيدر ، اجتهادك

اثری دکلدر ، جود صمدانیدندر ؛ حرصکدن‌ده دکلدر ، اختصاص ربانیدر ؛ علمکدن‌ده دکلدر ، الهامدر ؛ استحقاقك ده دکلدر ، محض عنایتدر ؛ §

طینت بشریه صورتده مساویدر ، ظهور آثارك دلالتیله طرف حقدن احسان بیوریلان فضائل ایله آره‌لرنده مباینت وتفاوت حاصل اولمشدر ، هر نه ظهور ایدرسه قدردر ؛ §

نه زمانکه — ابتلاج صباح ایله بلوطلر صیریلورایسه ونور اسفار اشراق ایدوب کورینور ایسه وهرجهته ممتد اوله‌رق هر بر تحت قهر انتشارنده اولور ایسه ومشاهده‌ءی تمکن واستقرار ایدر ایسه وصورتلر اوزره اشارات ومعانی ظهور ایدوب کندینی کوستررایسه ایشته اول زمانده { نفخ فی الصور ووضع الکتاب المسطور } یعنی حشر واقع ودفتر اعمال منتشراوله‌رق هر غائب ونهان اولزمان اشکار وعیان اولور ، قبرلردن هرکس چیقمش وسینه‌لرده کی رازنهان آچلمش وغرورده زائل اولمش اوله‌جغندن اصحاب تقوی رهین شادانی واهل محبت قریرالعین شادمانی اولمش اولورلر §

بو اسرارك وراسنده برحقیقت واردرکه اکثر کوزلر کور اولدیغندن کوره‌مزلر ! کندیسندن کندیسنه ظهور ایدنلر ایچون ممکن الادراکدر ، انك ایچون مشاهده‌سی ینه کندندن تجلی ایدر وکندی اوزرنده‌کی آثاری ینه کندیسندن ظهور ایلر { ذلك من آیات الله من یهدی الله فهو المهتدی } §

قسم — ایدرم‌که یاهواورادە اتصال یوق ، انفصال‌ده یوق ، حلول وانتقالده یوقدر ! حرکت و زوال دخی اولماز ! مجاورت و تماس وقوعبولماز ، محاذات ومقابله ویاخود مساوات ومماثله ینه واقع دکلدر ؛ مجانست ومشاکله دخی اولماز ، تصور ، انفعال ، تکون ، تغیر ، هپسی سنك حدوثنك وصف ونعوتیدر ، جناب قدس اعلا ایسه سنك وصف و نعتکدن عالی وبالادر ! چونکه نعت

وصفت حادثات مخترعات و مبتدعاتدن اولوب ذات قدیم بونلرك ایچنده نصل اولور ؟ بونلردن نصل ظهور ایدر ؟ اظهار ایدن کندیسیدر ، بویله اشکال وصور ومعانی ایچنده نه باطن و نه ظاهردر ، هپسنك فوقنده‌در ، فکر ایله ادراك اولنه‌ماز ، نظر ایله حصر ایدیله‌مز ، منطقهٔ کفتار ، بوحقیقتك ایضاحنه کافی دکلدر ، ضرورت تفهیم ایچون الفاظده مسامحت تجویز اولنمشدر ، یوقسه حقیقت نره‌ده‌در ؟ سن انجق کندی صفتکله مقایسه ایده‌بیلدیکك صفتلری اکلایه بیله‌جککدن بونك ایچون ضرورت حاصل اوله‌رق لاجل التفهیم عباره‌ده مسامحه اجرا قلنمشدر ، بویولده‌کی افادات ایله سنك عندکده قدرتکك یتیشه‌جکی حیثیتدن برموجود متحقق الوجود اولیور ایسه‌ده ینه نعوت الهیه‌دن سکا برشی بیان اولنمش دیمك دکلدر « تقدس عمادلت علیه ظواهر النعوت » §

جناب — ربوبیت نعت ظاهرك ویردیکی دلالتلردن مقدس ومنزهدر ، چونکه حادثك وصفیله بالمقایسه نعت و وصف ایدلمشدر ، بوایسه حادثاتدن انفکاك ایده‌میه‌جك ونعوتده استحقاق حقیقتنی علم وادراك بشر احاطه ایلیه‌میه‌جکدر ، استحقاق جهتنی همان اثبات ایچون نعوتی بویله‌جه مذکور وحقیقتی ایسه ورای عقلده ، ورای فهمده ، ورای علمده ، مستوردر §

ای جماعت ! — نه بیان ایده‌لم ؟ دیللر طوتولمش ، عقللر شاشمش ، کوکللر خلجانه دوشمش یانمش ، دهشت وحیرتدن بشقه برشی قالمامشدر ، { زدنی فیك تحیرا } §

یاهو ! — سنك شوظاهراوزره توحیدکله سکا یکانه کوه‌دنیلمسی برنوع متارکه ومسالمتدن عبارتدرکه دائرهٔ ایمانه دخول ایچون دعوت واقعه‌نك تحت قهرنده اوله‌سین ! وصورت مسالمت وتسلیمیت اوزره سندن ایدیلان دعوته اطاعت ایتمکلکك ایله بلامنازعه قناعت ایدلمشدرکه ، بعدالاسلام دوچار تردد

وارتداد اولیه‌سین ! مسلم اسمنك سکا ویرلمسی‌ده بونك ایچوندر ، سندن حقیقتی ارامامشدر ، چونکه کوجك یتمز و فوق الطاقه تکلیف اولنماز { لایکلف الله نفساً الا وسعها ولا یحملها فوق طاقتها } ایشته بوحالده سنك یکانه کویانه ایتدیکك شهادت توحید سنی زمرهٔ اهل جحوددن چیقارمش اولان اسلامیتده‌کی حظ وبختکدر ؛ انجق بونکله زمرهٔ مؤمنیندن اوله‌جغکی دها اثبات ایتمش اوله‌میه‌جقسین که رتبهٔ عرفانه ویاخود زروهٔ اهل کشفه ارتقا ایتمش اوله‌سین { قالت الاعراب آمنا قل لم تؤمنوا ولکن قولوا اسلمنا } آیت کریمه‌ده زمرهٔ اعراب ایمان ایتدك دیدیلر « انجق ایمان ایتمدیکز تسلیمیتده بولنوب مسلمان اولدیکز دی » بیورلشدر §

سنده اولان علم ومعرفتك نسبتی صدیقیت مرتبه‌سنده‌کی وانبیا حضراتنده‌کی علم ومعرفته قیاس ایله همان انلرك علم وعرفانیله کندیلرینه افاضهٔ علوم ومعارف ایدن جناب فیاضك علمی اره‌سنده‌کی نسبته معادلدر . بلکه سنده‌کی علم صدیقین وانبیانك علمندن برجزؤ اولوب انلرك علمی ایسه علم فیاض ازلیه‌نك دکلکه اجزاسندن جنسندن دخی دکلدر §

ظن ایتمه‌که برکیمسه مادهٔ توحیددن ادراك اولنور برحقیقته واصل اولمشدر ، اوتوحیدکیمده ایسه انك شخصنك توحیدیدر ، دیمك ایسترم‌که کشفدن نائل اولدیغی بهره و نصیب متناهی اولمق حسبیله ، غیر متناهی‌یی دائرهٔ انحصارینه الهمز ، حادث قدیمی ادراك ایده‌مز ، بوکونا توحید کشفك ویردیکی حقایقدر ، اکرچه بوحقیقت اوزرینه ثبات ایدلسیدی مطالبده غایته ترقی ایدلمش اولورایدی وغایته وصولدن صکره ترقی قالمازایدی ومعرفتك کماله رسیده اولمسندن صکره زیاده‌یه محل بولنه‌ماز ، حالبوکه بویله دکلدر ، چونکه بویله اولسه عالمك علماً دخی اکملی و کشفاً اعظمی اولان ذات رسالتپناهی‌یه { وقل رب زدنی علما } آیت کریمه‌سنده ازدیاد علم ایچون طلب ودعاده بولنمسی امری

صادر اولماز ایدی ؛ مسلمدرکه مفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) حالاً جمله‌دن اعلا ومنزلةً دخی جمله‌دن بالادر §

فخر کائنات — (علیه افضل التحایات) افندیمزدن مرویدرکه « کل یوم لاازداد فیه علما یقربنی الی خالقی فلا بارك الله فی صحبة ذلك الیوم » بیورمشلردر ! خالقمه تقربی موجب اوله‌جق علممك تزاید ایتمدیکی کون ، اوکونك مقارنتی مبارك اولمسون ، مألنده‌در ؛ بویله برذات عالی صفات طلب ازدیاد ایله مدارج ترقیده اولدیغنی وغایته وصول منزلتنده بولنمدیغنی بیان بیوردقدن صکره غایت نرده قالور ؟ همده بدیهیدرکه ، تناهی مؤدی انحصاردر ، انحصار ده مستلزم تجزیدر ، تجزی ایسه مستبع فنادر ، برده کندیسنی بشقه‌سی حصر ایده بیلمسی دها اعم برحصر ایدیجی اولمق لازم کله‌جکی دخی بدیهیاتدندر ، هر حالده ده حادث قدیمدن اعم اوله‌ماز ، مع مافیه ینه بوتقدیرات و فرضیات ، مسامحات لفظیه‌دن و تقدیرات کلامیه و عادات جدلیه‌دن عبارت اوله‌رق یوقسه ذائقه‌یاب حقایق اولانلر بوکونه مسامحاتدن مستغنی اوله‌جق شواهد برهانیه و براهین قطعیه بیلورلر ایکن بضاعه‌لری عجز محض و غایتلری قصور اولدیغنی بیلدکلری حقیقت حال ایله کندیلرینه معلوم اولمشدر ، صویه النی صوقان صاغوقیدر ؟ صجاقیدر ؟ بیلور ، لسان هرنه ترجمه و بیان هرنه افاده وکوکل هرنه اضمار ایدر ایسه نهایتی محصور وغایتی ممکن الادراك اولمق لازم کله‌جکی جهتله نهایت الامرده ایش ینه عجز وتقصیر دائره‌سنده قالور §

اویله دکلیدر ؟ که سید کائنات (علیه افضل الصلوات) « لا احصی ثناء علیك انت کما اثنیت علی نفسك » دیمامشمیدر ؟ ودیکری دخی « العجز عن درك الادراك ادراك » سویلمامشمیدر ؟ بوایسه مشهودات جنسندن اوله‌رق برشی حاصل اوله‌میه‌جغنی اعترافدر ، دیمك اولیورکه وجودینی بیلدم ، انجق

صفاتكی احصا وذاتكی ادراك ایدەمم ، شوقدركه موجودیتمك ویردیكی ضرورت اقتضاسنجه سنك موجودیتكی بیلدم ، چونكه سكا بن معلومم ووارلغم سنكله قائمدر . بونك ایچون جحد ایدەمیەجك برصورتده سنك وجودیكی اعترافه مجبور اولدم . حالبوكه بنده اولان تجلیاتك بالضروره سكا احتیاج و افتقار وفاقه ایله بندەكی اتصاف حیثیتندن اعطا ایلدیكی نقصان و بونك شاهد و مثبتی اولان لزوم عجز و قصورمله لایتناهی اولان صفات كمال ازلیكی متناهی و ناقص اولان صفاتم ایله طلب و جستجو ایلدم ، باشەده چیقامیوب ورای سرادق عظمت وكبریائیدن سجات جلالك ، ای متناهی حادث هایدی محل حدوثكه رجعت ایت ویاپەمیەجغك شی ایله اوغراشوب بیهوده چالیشمه دیه جاغیردی ، عجب كه سنی ارایورم ده برابرمده ایمشسین ونصل كورەمیورم كه یانمده ایمشسین ! دها زیاده شایان تعجبدركه معلوماتمك جنسندن دكل ایكن سنی نصل بیله بیلەجكم . مألوفات ایله سنك ارەكده مشاكله یوقدر ، بلاانتها اولدیغك جهتله سنك ایچون انحصار دخی یوقدر ، تصور اولنمق ایچون جسدده دكلسین ، كورلمك ایچون صورتك ده یوقدر ، نصل بیلنورسن ؟ نه كونه تقدیر ایدیلورسین ؟ حاضر دكلسك كه ادراك ایدەیم . غائب دكلسك كه جستجو ایلیەیم ، ظاهر دكلسك كه تناول ممكن اولسون ، باطن دكلسك كه انكاره مجال بولنسون ، مقیساتدن دكلسك كه مثال تصوراولنسون §

« فیا غائباً حاضرا فی الفؤاد . فدیتك من غائب حاضر »

(ترجمەسی)

« كوكلده غائب و حاضرا وجانانم . فدادر غائب وهم حاضره جانم »

وجود اشیاسنكله قائم اولمسی ضرورتیله سندن یقین یوقدر ، اشیا ایله هیچ مناسبتك اولمامق حیثیتلەده سندن اوزاق یوقدر §

سویلدكلرینی انكار ایدنلردن نقدر تعجب ایدیلورایسه آزدر ، دست همتلری كوتاه اولدیغندن رسیدۀ جای فهم اولەماز ، آفتاب عقل و ادراكلری زوالدن قورتیلەماز §

« فقلت لاصحابی هی الشمس ضؤها . قریب و لكن فی تناولها بعد »

بونلرجه شو مشهوداتده هم ظاهر وباطن وهمده باطن وظاهر یوقیدر ؟ بونجه الوان و اشكالی ضیای آفتابك روی ارضه منتشر اولمسنده حاصل اولدیغنی بونلر كورەمیورلر ، بیلمیورلرمی ؟ كیزلی وخفی اولان اشكال والوان ضیای آفتاب ایله متبین اولمیورمی ؟ صاقلانان شیلر او ضیا ایله میدانه چیقمیورمی ؟ صور اشیا و اشكال هب آفتاب ایله ظهور ایتدیكی جهتله كورلمامسی شدت ظهوردندر ! یعنی اشكالدەكی ضیانك مشهود اولمامسی ، شدت ظهوردندر §

حقایق ــ اشیایه واقف اولمیانلر بوالوان واشكالك ظهورنده فضله برشی یوقدر ظن ایدەیورلر وكندی كندینه ظهور ایتدیكی اعتقادنده اولیورلر §

انجق ــ انحجاب آفتابده وظلمتك یریوزنی قاپلامسنده فرقنه واررلركه ضیا ایله بونلر ظاهر وقائم اولیور ایدی ، ضروریاتدن اولان برفرقی ادراك ایدرلر §

شوحالده ــ اشكال و الواندن اختفای ضیا شدت ظهوردن نشئت ایتمشدر وبعدیت قربیتك شدتندن كلمشدر §

بناءً علیه ظاهر ایكن باطن و بطونده ایكن ظاهر اولەجغی بی اشتباهدر ، ضیا ظاهر اولمسیدی الوان واشكال نصل ظهور ایده بیلور ؟ وقربیتده

بولنمسيدى كندوسيله كوريتان و ادراك اولنان اشيانك كورلمسندن اولجه كنديسى نيجون ادراك اولنور كوريلور ؟ §

البته اصحاب فهم وكياست ، كندى كندينه ظاهر اولان ضيادر وآخرينى اظهار وايضاح ايدن اودر و الوان واشكال تجليسندن ظهور ايتمشدر واشراقيله كورلمشدر ، يوقسه ذاتاً ظلمتداردرلر ، بيلورلر §

بتون اجسام كثيفه وصلبه طبيعى وجبلى اوله‌رق ظلمتداردرلر ونور ظهورهپسنده مستعاردر ، بوسوز جائزكه { ان الله خلق الخلق فى ظلمة ثم رش عليهم من نوره } حديث شريفنك فهمنه سنى دعوت ايتسون ، ايشته ظهور حقيقى مظهرك دكلدر ، مظهركدر ، حتى صاحب فهم وكياسته بعضاً اشكال والوان كورلميه‌رك يالكزجه نور كنديلرينه مشهود اولور ، بوسوز دخى حضرت ابراهيم (عليه السلام) ك كواكبى ، قمرى ، كونشى ، كوروب { هذا ربى } ديمسنك معناسنى فهم ايتمكه سنى سوق ايلسه جائزدر { هذا ربى ، هذا ربى ، هذا ربى } اوج كره كوكبه ، قمره ، كونشه ، باقوبده مخلوقدن خالقه انتقال بيورمشدر وصديق اكبر (عليه رضوان الله تعالى) حضرتلرينك سوزينه مثال اولمشدر ، چونكه « ما رأيت شيئاً حتى رأيت الله قبله » ديمشدر ، اولجه مولايى كورمدكجه برشى كورمدم ديمكدر وبرده { اولم يكف بربك انه على كل شئ شهيد } آيت كريمه‌سنك سرينه انتقالدر ، اما اصحاب بلادتدن اولان غفلتزلر بونك عكسنه‌در ، انلر الوان واشكالدن بشقه برشى كوره‌مزلر ، بونلرى كوروب قالورلر واظهار ايدن ندر كورمزلر ، بومقوله‌لر باش اشاغى كلمش ، يوزى قويو دوشمش ، كيروسنه دونمش اولانلردركه اوبرلرينك كوردكلرينك ضدينه كوريبورلر ومشاهدهٔ حقيقت ايدنلرك عكس حالنده بولنيورلر ، بوسوز دخى بلكه { افمن يمشى مكباً على وجهه اهدى ام من يمشى سوياً على صراط مستقيم } آيت كريمه‌سنك فهمنه سنى سوق

ايده بيلور « يوزى قويو سوركلنوب يور ييانمى يوقسه طوغرى يولده دوز كيدنمى مظهر هدايتدر ؟ » ديمكدر §

اكر عوام مقوله‌سى صور واشكالى كوروب بشقه شى مشاهده ايتمامك مرتبه‌سنده قالميه‌رق ترقى ايدرلر ونظر واستدلال مرتبه‌سنه واصل اولورلر ايسه اولوقت كندى كندينه ظهور ايتمش اولانلر ايله آخرينك اظهار وابراز ايتمسى اوزرينه ظاهر اوله بيلانلرك اره‌سنده‌كى فرقى اكلارلر ، حلول حجابده يعنى پرده‌لر ايندريلوب هرشيئك قرا كلقده قالمسى واندن صكره ظلمتك ضدينك ظهور ايتمسى ، يعنى ضيانك ينه منتشر اولمسى وقتده برهان حقيق ودليل قطعى ايله الوان واشكال حد ذاتنده ظلمتدن عبارت اوله‌رق ظهوردن حظ ونصيبى اولمديغنى ونه كورر ونه كوريلور ايدوكنى و نور تسميه اولنان ضيا اولمسيدى كورلميوب مخفى قاله‌جغنى وكافهٔ صور و اعيان ومقادير واشكال تميز ايتميه‌جكنى و نور ايسه بونلره نه حلول ايتمش ونه اوزاقده قالمش اولوب انجق اشراقيله هپسنى حصه‌ياب شرف ظهور ايلمش بولديغنى مشاهده ايدرلر §

ايشته بوحالده اومقوله‌لر ارباب ارادتدن اولورلر ايسه‌ده ينه نظر واستدلاللرى همان آفاقده محصور ومحدود اولور ، چونكه نورك وجودينى بيلمش اولديلر ايسه‌ده بشقه‌سنه نسبت ايتمدكجه بيله‌ميورلر ، بومعناجه بونلر { سنريهم آياتنا فى الآفاق وفى انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق } حكمندن مستفاد اولان مرتبهٔ ثانيه اربابندندرلر §

اشيايى نور ايله كوروب نورى او برلرى كبى اشيا نسبتيله كورمكه مجبور اولميانلرك كوروشلرى يوقاريدن اشاغى يه تنزلدر واوته كيلرينككى اشاغيدن يوقارويه ترقيدر ، شوقدركه ابتدا نورى كوروب صكره نور ايله مظاهر ظهور اولانلرى كورنلر ارباب استدلاله تقدم ايدرلر ، بونلر اسرارده واستحقاق تعليمده انلره هم تقدم همده كندينه نهان اولان حقيقتى تعليم ايدرلركه بوكا

بناء مفخر عالم ﴿ صلى الله عليه وسلم ﴾ افندمز حضرتلرى قرآن كريمده { ذكراً رسولاً } تسميه بيورلمشدر { يتلو عليهم ايات الله مبينات } يعنى هرموجود هرماسوا حد ذاتنده اجسام كبى عدمدر ، نته‌كيم اجسام ظلمتدن عبارت اوله‌رق ، نورك اشراقيله ظهوراتمشدر ، كذلك حادثات جملةً ظلمت « و خلق الخلق فى ظلمة » حكمى حقلرنده مثبت اوله‌رق { ثم رش عليهم من نوره } نورك سرپلمه‌سى يعنى محادثاتى يوقدن وار ايدنك نور وجودى سريان ايتمسه بونلردن برظاهر عيان اوله‌میه‌جغندن وظهور انجق اثر نور اولديغندن « رش » يعنى سرپمك نوردن شرفيافتهٔ ظهوراولان شى قبض واستتار يولنده اوليه‌رق سرپمك صورتنده واقع اولان سريان نوردن ظهور ايتمشدر ، نته‌كم حديث شريفك تتمه‌سنده { ثم رش عليهم من نوره } تعبيريله سريان كيفيتى تعيين ايدلمشدر ، كيم كه بوسرپلشدن حصه‌داراولمش ايسه نشئه‌ياب انتعاش اولمش و كيم كه ظلمات طبعنده وقالب جسمانينك كولكه‌سى قراكلغنده قالديسه اوده { الى ظل ذى ثلاث شعب لاظليل ولا يغنى من اللهب } آيت كريمه‌سنده بيان بيوريلان جهته طوغرى كيتمشدر ، يعنى صورت پرستلكده قالمشدر ، جسمك بو شعبه‌لر معناسنده اولان ابعاد ثلاثه‌سى ، انسانك دنياسيدر { نعوذ بالله من الرداليه اوالسجن فيه } §

شمدى صورتنماى عيان اولان بوحادثات عالم ملك وشهادت هپ دنيادر و بطون اولان عالم غيب وملكوت دار اخرادر ، قول بعدالوفات اورايه كيدر وبطونه كيرر ، بوعالمده ايسه انسان ايچون اظهراشيا كندى جسميدر ، چونكه جسمانياتك كافه‌سندن كندوسنه يقيندر « ادنا » اقرب معناسنه‌دركه يقين ديمكدر ، دنيا دخى دنودن مشتق براسم اولوب قول ايچون پك يقين اولمسندن طولايى بواسم ايله تسميه قلنمشدر ، انسان ايچون هرحالده اقرب احوال دنيا واك اوزاغى اخرى اولمغله دار قصوى و اخرانك انكشافى بونك ايچون اولومدن صكره‌يه قالمشدر ، اولوقده { فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد } دينيله‌جكدركه ، اورتويى قالديردق ، ارتق كوزك كسكيندر كوررسين ، مآلنده‌در ، كندوسى‌ده { ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل صالحاً غيرالذى كنا نعمل } ديه‌جكدركه ، مآلى « ياربمز كوردك ايشتدك ، ياپديغيمزك غيريسى اولان اعمال صالحه‌يى ايفا ايتمك اوزره ارتق بزى تكراراعاده ايت» ديمكدر ، ايشته بوراده { لقد كنت فى غفلة من هذا فكشفنا عنك غطاءك } دينيلوركه « سن بوندن غفلتده ايدك ، ايشته اورتولرى قالديردق » مآلنده اولور ، چونكه سنك مشاهده ايتديكك حقيقت دنيويه سنك ظاهر احوالكدر و سكا اك زياده ظاهر اولان شى سكا عائد اولان لذات طبيعيه وشهوات حسيه‌در ، سنى حضرت ربوبيته سفردن منع ايدن بودر ، جانب قدس اعلادن سنى آليقويور ، بوندن طولايى دنيا مؤمن ايچون محبس و سجندر ، كافر ايچون ده جنتدر §

بوراده ايمان كتورانلر اينانمشلردركه واره‌جقلرى نعيم مقيم و مقام كريمدر ، بوراده‌كى هر مفارقت ايده‌جكندن اشرف واعلادر ، اما عقلى پرده‌لنمش اورتولمش ديمك اولان كافر ايسه ملاحظهٔ جمال قدس لاهوت اكبردن محجوب اولمق حسبيله آنلر ايچون دنيا جنتدر §

شوائيدن تجرد ايتمدكجه انسان ايچون بواطلاع ممكن اوله‌ماز ، مادامكه انسان ايله اجسام مظلمه اره‌سنده علاقه واردر ، انسانه كوريله‌میور §

محبسده بولنان ايچون نه‌لذت واردر ؟ كوكل ملاحظهٔ اجسام ايله مشغول ايكن تصرفات كشوفات نصل ؟ اولسون : جسم دنيادر ، ايمان دخى صفت قلب اولمق حسبيله مؤمن اودر ، ايشته « الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر » بوحقيقته انطباق ايتمشدر ، جسم انسانى محبس قلب نورانيدر ، نه زمان بونك علاقه‌سندن آزاده اولوب قورتيلور ايسه هر آفتدن اولوقت سلامتياب اولور وهرقورقديغندن نجات بولور ، آيت كريمه‌ده بيان بيورلديغى اوزره

{ خرج الى النـور من الظلمات } اولور ، يعنى ظلماتدن قورتيلوب نوره كيرمشدر { الا من اتى الله بقلب سليم } سرى دخى وارستهٔ ترقيم وتفهيمدر §

« وماكل جسم غيرسجن لاهله • وآخر آفات النفوس وفاتها »
« ولوعلم الانسان ماالموت ايقنت • نفوس الورى ان الممات حياتها »

يعنى اربابنه هرجسم محبسدن بشقه برشى دكلدر ، انسانك ده دنياده اك صـكره كى آفتى اولومدر ، انجق اولومك نه اولديغنى بيلمش اولسـيديلر نفوس بشريه ايچون ممات فى الحقيقه حيات اولديغنى بيلورلر ايدى §

بوقالب جسمانى اربابنه نه ظلمانيدر ، انواره نه‌قدر مانعدر ، بونكله قالان محصور و محدود در ، مساحه و مقدار ديوارلرى ارەسـنده قالمشدر ، طول وعرض وعمق ابعاد ثلاثه‌سى اوچ شعبه‌دركه مظلمدر ، حجابدر ، ناسوتيدر ، ارضيدر ، خاكيـدر ، ظلمانيـدركه ظلمت و انحصار و انحجاب مقتضاى طبيعيسيدر §

نصارا ـ نك تثليث ايله دوچار ضلالت اولملرى عالم اجسـامى تجاوز ايده‌ميـوب قاللرندن منبعثدر ، بونلره « رش » دينيلان نوردن قسمتياب اولانلرله نصيب ويرلمامشدر ، بناءً عليه ظاهر صور كنديلرينه مانع وحجاب اوله‌رق باطنى كوره‌مدكلرندن ظاهر پرست اولديلر ، اويله‌كه الوان واشكاله حصر نظر ايدرك انلرى ايضاح واظهار ايدن نورى كورەمامكده اولان اعمالر كبى بونلرده كورلنمشلردر §

{ كلا انهم عن ربهم يومئذ لمحجوبون ثم انهم لصالوا الجحيم ثم يقال لهم هذا الذى كنتم به تكذبون } آيت كريمه‌لرنده بيـان بيورلديغى اوزره ديدار الهيدن محجوب ومحروم اولملرينك سببى دنياده كى قصور نظردر ، { ومن كان فى هذه اعمى فهو فى الآخرة اعمى واضل سبيلاً } آيت كريمه‌سنجه دها زياده

ضلالتياب اولملرينك حكمتى ده ارتق هدايتك احتمالى قالماميسيدر ، چونكه دنياده هرنه قدر ضلالتده ايسه‌لرده هدايت ياب اولمق امكانى موجود ايدى ، اوته‌كى دنياده ايسه قسمتى هرنه ايسه كنديسـنه واصل اولمش { فمنهم شقى وسعيد } آيت كريمه‌سنده اولان اسملرك برىسيله تسميه اولنوب بتمشدر ، بونكده حقيقت اسمى شقاوت اولمش و زياده ونقصان جارى اوله‌ميه‌جغندن اسـتفاده ايچون چاره‌سى قالمامشدر ، بناءً عليه دها زياده ضلالتيابدر §

فى الاخرة اتصاف ايلديكى بو وصف ايله اك طار يرده واك فنا موقعـده بولنمغه مستحق اوله‌رق ارتق نار حسرت و خذلان روح معرفتـدن خالى اولان دروننده شـعله فشان اوله‌جقدر ، روح معرفتـدن محروم و لذت وفسحتسراى علم وعرفاندن بى نصيب اولمسى صورجسمانيهٔ مظلمه‌يه آليشوب قالمسـندن منبعث اولديغى ايچون ده التهاب نار حسرت وقتنده كنديسـنى اشبو شعبات جسمانيه كولكه‌لنديرر ، هرنه‌قدر بونكله سوزشـدن قورتولش يوق وظلنده كولكه‌لنمك دخى ثمره ويرمز ايسه‌ده فضاى وسيع علم و معرفته انطلاقدن شعبه‌لريله كندوسنى اولجه حصر ومنع ايتمش اوله‌جغى حيثيتله اوراده مستريح اولور يعنى آليشديغى حالى بولور §

{ فأنذرتكم ناراً تلظى لايصليها الا الاشـقى الذى كذب و تولى } آيت كريمه‌سنده مذكور اولان آتش بودر ، بوندن تحذير ايتمش وقورقودوب خبر ويرمشـدر ، تكذيب چونكه حجابسز اوله‌ماز ، تولى دخى غفلته منوطدر ، يوقسـه بونلر وراى حجاب حالنده اولمسـه‌لر كندى باطنلرندن ايمانه دعوت ايدن نداى حقى كوش ايدرلر ايدى و ايمانه كله‌رك { ربنا اننـا سمعنا مناديا ينادى للايمان ان آمنوا بربكم فامنا } دينلر كبى ايمان ايله متصف اولورلر ايدى ، بوندا هر مؤمنك قلبنده بر دوام اولوب زائل اولماز ، حقيقتنى تعقل ايتمش اولسـه‌لر كنديلرى دخى ايشيديرلر ايدى ، انجق جاهل اولدقلرى ايچون

بيله‌مديلر، بيله‌مدكلرى ايچونده انكار ايتديلر ، روز قيامتده ايشلر آچلدقده وآتش حسرت وندامتله جكرلر ياندقده اول صدر آراى احتشام ﴿ عليه الصلاة والسلام ﴾ ك درجهٔ حقيقيه‌سنى يعنى { لنريه من آياتنا انه هو السميع البصير } مظهريتى درجه‌سنى بيلورلر واولوقده ايشتمك ، كورمك، نصل اولديغنى وبونكله جسمانيدن اولان ايشتمكلك وكورمكلك واسطه‌لرندن نصل استغنا حاصل اولديغنى صورت تحقيقده اكلارلر و « قالوا لوكنا نسمع اونعقل ما كنا فى اصحاب السعير } ديرلر ، مظهريت مخصوصهٔ محمديه درجه‌سنى متضمن اولان { لنريه من آياتنا } آيت كريمه‌سنده جناب عزته اضافه ايله آياتك ارائه اولنمسى وسميع و بصير صفات شريفه سنك مفخر عالم افنديمزك صفاتندن بولنمسى ايله هم مشهودات فخر موجوداتك علويت و قدسيتى و همده استماع وابصار امرنده‌كى اتصاف عالئ رسالتپناهى كمالى بيان بيورلمش و اندن صكره { لوكنا نسمع } آيت كريمه‌سنده استماع و تعقل مرتبه‌سى بيان اولنه‌رق بونلرك اولمامسى جهنميلرك داخل آتشكدهٔ دوزخ اولمسنه سبب اولديغى كوسترلمشدركه هرايكى آيت كريمه‌ده اولان اجمال تفصيلات متقدمه‌نك برر زبده‌سى اولديغى نماياندر §

بونلر كورسيدك ، ايشيدر اولسيدك ؛ ديوب ايتدكلرى اعتذارقبول اولنماز وبالفرض بويله براعتذارده بولنسه‌لر عذر مقبول اوله‌ميوب اعذار واهيه‌دن عد اولنور ، چونكه دار دنياده تحذير وتبيين اجرا اولنمش وكنديلرينى دائرهٔ ظلماتدن فسحتسراى انواره چيقارمق اوزره رسول كوندرلمشيدى §

بتون انبياى كرام ﴿ على نبينا وعليهم اتم السلام ﴾ حضراتى كندى مرتبهٔ عليالرندن تنزل صورتيله جهال وكفارى مخاطب اتخاذ ايدوب اجراى تبليغات ايتمشلردر ، امت مرحومه‌يه دخى تخصيصاً ذات قدسيت آيات محمدى ﴿ عليه اكمل الصلاة والتسليم ﴾ ارسال بيوريلوب مناهيج ابرارى كوسترمش وطريق

اشرارزدن تحذير ايتمش و بواطن اسرارى ابراز بيورمشدركه { قدانزل الله اليكم ذكراً رسولاً يتلو عليكم آيات الله ليخرج الذين آمنوا وعملوا الصالحات من الظلمات الى النور } تقليد ، اباء ظلماتندن مبتدع معلملرك ضلالتلرندن چيقارمقدر ، چونكه اولوقت { انا وجدنا اباءنا على امة وانا على آثارهم مقتدون } يعنى بز « بابالريزى بو يولده كوردك ، بز دخى آردلرى صره كيده‌يورز » ديمشلر ايدى §

بناءً عليه { قل اولو جئتكم باهدى مماوجدتم ابائكم } سياق و نظام كلام اقتضاسنجه « سز بابالريكزى كوروب ارقه‌لرى صره كيده‌يورسكز ديديكز ! يا بن سزه بابالريكزك كورديككز يوللرندن دها طوغرى بر يول ارائه ايدن رسالتله كلسه‌مده » جوابنك اعطاسى فرمان بيورلمشدر §

بونلر بابالرينى نه‌نك اوزرنده بولديلر ؟ جسمانيات مظلمه‌دن اولان اصنامك عبادتندمى ؟ حيوانيتدن دخى عارى اولان كثيف بتلره طپنان قوم دكلمى ؟ §

برطاقمى ده حضرت مسيحك يديله اظهار ايديلان معجزاته نظر ايدرك كنديسنه ربوبت اسناد ايتمشلر وحركات واقعه‌سنده مسخر اولان ناسوتندن بشقه برشى ادراك ايده‌مامشلردر ، حالبوكه ناسوت روح القدس طرفندن باطنه القا اولنان وحى الهى اوزره حركته و الهامات ربانيه‌يه مسخر و مجبور ايدى ، انك يديله ظهور ايدن آثارهپ قدرت الهيه‌دندر ! كندوسندن مألوفات عاديه‌نك خارجنده اولان عجائب معجزات روحانيه و علل طبيعيه ايله ادراك اولنان تأثيرات خلافنده اوله‌رق خاصهٔ الهيه‌يه مخصوص اولان انفعالات كلمة الله ايله‌دركه كلمهٔ تامهٔ الهيه اودر ، { وتمت كلمة ربك صدقاً و عدلا } هرنه ظهور ايتمش ايسه بوكلمه ايله‌در ، حضرت مسيحه دخى كلمه ايله امدادات و روح قدس ايله تأييدات اجرا اولنمشدر ، { اذا يدتك بروح القدس } هم مسيح ، همده افعال مسيح مريم حضرتلرينه القا اولنان كلمهٔ الهيه‌در ، مسيحك كندوسى

كله وكله ايله وجوده كلمش وكلمه‌نك آثارى كندى يديله ظهور ايتمشدركه برشيئه « كن » ديرسه تكون ايدر ايدى ، چونكه اشيايه برقوت روحانيه اعطا ايدر ايدى . فقط ناسوتندن دكل روحك كندوسنى تأييدندن ومكوناته ويريلان امردن بوقوتى ويرر ايدى ، اوقوتك مساسى { فينفخ فيه فيكون طيراً بأذن الله } چونكه اصل سر اول ذوالجلالدندر ، « من الله والى الله و بالله ولله » بونك مبدائى { فاذاسويته ونفخت فيه من روحى } بلا واسطه اولان نفخ ابتدائيدر ، بونفخ نوع انسانينك اصلنى اعطا ايتمكدركه انسان كلى بودر ، { قوة قامت من وجوده ، وصدرت عن جنابه ، ، بما ظهرت عليه ، اثار ربوبيته ، و شواهد لاهوتيته ، فعلم بها كل المعلومات ، واظهر بها كل المبتدعات ، و تلك القوة التى ، نفخت فى آدم سارية ، فى ذريته جارية ، بالديمومية الى الابد ، فاذا سويته ونفخت فيه من روحى } ، آيت كريمه‌سنك وعبارۀ عربيه‌نك مألاً ترجمه‌سيدر ، آيت كريمه‌ده بيان بيوريلان « نفخ روح بلا واسطه اولان نفخ ابتدائيدركه يوقارووده بيان اولنمش ايدى ، بونفخدن حاصل اولان انسان كلى يعنى آدم (عليه السلام) وجود الهى ايله قائم اولمش بر قوتدركه كندوسنده روغا اولان سر خلافت وآثار ربوبيت وشواهد لاهوتيت ، جانب حقدن اجرا ايديلان نفخك اثرى بولنان قوتدن صدور ايتمشدر . بوقوتله آدم استفادۀ معلومات وابراز مبتدعات ايلمش ايدى . اشبو قوت ذريت آدمده مستمر و جارى والى الابد سارى اوله‌رق تصاريف محدثات وتغير اوقات ايله صناعات و مخترعاتدن و علوم و تأليفاتدن و جزؤيات وكليات مصنفاتدن هر نه ظهور ايدر ايسه انك اثريدر ، حضرت آدم (عليه السلام) بوقوتله ارض وسمايه كسب اطلاع ايتمش وكافۀ اشيايه واقف اولمشدر ، ذريت آدمده انتشارى وعلى الدوام استمرارى جهتيله حضرت انبيا (عليهم السلام) بوندن بيوك حصه و نصيبه نائل اولملرندن طولايى حكميات عجيبه وعلوم متنوعه ابراز ايلمشدر ، علوم و حكم انبيا علل

طبيعيه وفعل بالخاصه‌دن اولميوب مجرد اوقوتدندركه محض فوائد ازليه‌دندر ، هركس بوندن حصه ونصيبى مقدارنجه وسرپلان نوردن نائل اوله‌جغى حصه قدرنجه ابراز اثار ايدر ، بو برقسمت ازليه‌دركه استعداد نسبتنده نصيب اولمشدر { و من لم يجعل الله له نوراً فماله من نور } جانب قدس اعلادن كندوسنه رش نورايدلميان ايچون نوريوقدر ! بوقوت و رشدن بهره دار اولانلر نصيب وحصه‌لرينى استكمال ايلملرى مرتبۀ كماله تقرب ايتمه‌لرينه وابسته اوله‌رق هركسك‌ده لايق اوله‌جغى كماله ايرمسى دار آخرتده اوله‌جغندن اولوقت جمله‌سى مطلقاً كلمۀ « كن » ايله اجراى تكوين ايدركه { كن فيكون } قوتى كندوسنده روغا اولور §

عيسى — (عليه السلام) پيغمبر ايدى ووقتنه اضافتله كندى مقدارنجه بوندن حائز نصيب اوفراولانلردن ايدى ، ياپديغنى بالذات ياپميوب اذن الهى ايله ياپار ايدى ، چونكه نفخ كندوسنده دخى واقع اولمشدر ، نفخ الهى روح القدسدن واقع اوله‌رق نفخ عيسى ايسه كندوسنك مظهر تأييدى اولديغى روح القدس ايله اولور ايدى ، نه كندندن، نه عندندندر ، بونك ايچون افعالى ابداً اذن الهى‌يه متوقفدر ، چونكه روح ايله مؤيددر §

شو تفصيلاته كوره نصارا قدرت الهيه‌نك وراى ظهورنده اولان باطن حكمته اطلاع ايتمش اولسه‌لر نور امداد بونلره دخى اشراق ايدر ونسيم تأييداتك نفحاتنه مظهراولورلر و بونفحاتدن حواريون (عليه السلام) كبى حصه آلورلر ايدى { و لكن كره الله انبعاثهم فثبّطهم ، فبقوا صماً بكماً عميا و من يضلل الله فماله من هاد ؛ فلا تأس على القوم الفاسقين } §

يوقارووده « وجدنا آبائنا » تفصيلاتنده برقوم عبادت اصنامده وديكرقوم مسيحده ادعاى ربوبيت ايتمكده اولدقلرى بيان اولنمش ايدى و برقوم دخى « عزيرك » عبادتنده قالمشلر ايدى كه يهود دندرلر ، بونلردخى نصارانك

دوچار اولدقلری حجاب توعندن جهالتده بولنمشــلردر وجملهسی ظلمتدر §

یهوددن برقوم دها واردرکه گویا توحید ایدوب عزیره عبادت ایتامکده اولدقلری زعمنــده درلر ، بونلرموسی (علیه الســلام)ك نبوتنه تقلید وایشیدیش یولنده شهادت ایدرلر ؛ کندیلرندهکشف واستبصار یوقدروظلمات تقلیدایله حجابده قالمشلردر ، اقوال رجالی استماع ایله قالوب عین یقین ایله حقی مشاهده ایتامشلردر ، زیرا بونلرحقی مشاهده ایدوب بیلمش اولسهلرارباببی دخی بیلورلرایدی ، حق رجال ایله بیلنمز، رجال حق ایله بیلنور، ایمان ندر؟ نبوت ندر ؟ رسالت ندر ؟ بونلری بیلمیورلر ؛ بیلسهلرایدی ؛ حقیقت نبوتی بیلدکدن صکره موسایی بیلورلر ؛ یوقسه موسایی بیلدکدن صکره نبوتی بیلمکه قالقشمازلر ایدی ونبوت محمدیه (علیه افضل السلام والتحیه)یی انکارایتمزلر ایدی وحضرت محمدی دخی موسایی نصل کورمشلرایسه اویله کوررلرایدی ؛ چونکه حقی بیلوب صکره اهل حق کندیلرنجه معلوم اولمش اولورایدی §

بونلرایسه حضرت موسی حقنده استماع ایتدکلری خبرلرله قالوب اظهار ایتدیکی معجزات وعندالطلب کوستردیکی خوارق کندولرنجه ثابت اولملق حسبیله صورت جسمیهٔ معجزات کندیلرینه حجاب اولهرق حضرت موساده براقتدار ذاتی اثری اولدیغنهذهاب ایدرك بیلمدیلرکه قدرت ازلیهسی آثار خارقهکارانهسنی موسی حضرتلری یدیله ابراز واظهارایدن حضرت (محمد علیهالسلام) یدیله ابرازایتمش اولاندر ورب متعال بردر ؛ دینده بردر ، وانبیای کرام (علیهم السلام) امر نبوتده بربرندن فرقسزدر ، هپ بردر وخلقی دعوتلری دخی یکانه بردعوتدر وقدرت الهیه آثاری بونلرك یدیله ظهور وصحت دعوتلرینه اشارت ایلمشدر ؛ مع التخدی هرکیمك یدیله آثار خارقهٔ قدرت ظهور ایدر ایسه صاحب وقت وزمان اولان اودر ؛ نبیامتدر ، پیغمبردر ، جمله ادعالرنده حقلیــدر ؛ بونلرده کافهٔ انبیا (علی نبینا و علیهم افضل التحایا) حضراتی

یکساندرلر ؛ معانی وحقایق جهتنده اختلاف وفرقلری یوقدر ، انجق هیکل وصورت شخصیهده یکدیکره بکزه مامشدر §

نته کیم قرآن کریمده - { شرع لکم من الدین ماوصی به نوحاً والذی اوحینا الیك وما وصینا به ابراهیم وموسی وعیسی ان اقیموا الدین ولاتتفرقوا فیه کبر علی المشرکین ماتدعوهم الیه الله یجتبی الیه من یشآء ویهدی الیه من ینیب } بیورلمشدرکه دیندن سزه کوستریلان یول نوح (علیهالسلام)ه توصیه اولنان وسکا وحی ایدیلوب ابراهیم وموسی وعیسی (علیهم السلام) ه توصیه ایدیلاندرکه تفرقه ساز اولمیهرق احکام دینیهیی اجرا ایدك ؛ حقه ایتدیککز دعوتی مشرکلر استعظام ایدوب کندیلرینه کران کلیورســهده حق تعالی ایستدیکنی برکزیده ایدر وانابت ایدنلری مظهر هدایت ایلر §

بین الانبیا (علی نبینا وعلیهم من الله تعالی اکمل التحایا) فرق البته یوقدر ، جناب عزیز ومقتدر بردر ؛ هیاکل متباینه واشباح متفرقه یدیله قدرت ازلیهسنی کوسترمشدر ؛ کندوسی وحدت ذاتیه صاحبیدر ؛ واحد فی ذاته متحیز دکلدر ؛ قابل انقسام دکلدر؛ برشیدهحلول وبرشیله اتحاد ایتمز ؛ انجق افعال الٓهیه وقدرت ازلیهسیله بعض قوللرینه تجلی بیورمشدر ؛ تحصیل رضای الٓهیسی ایچون یوللر تخصیص ورهبرلر تعیین ایلیوب هر رهبر ایچون دخی ادعاسنی مؤید اولمق اوزره برآیتی دلیل اولهرق احسان واعطا ایلمش وهر یوله بر قپو یاپمشدر وقپولره پرده وضع ایتمشدرکه { وما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا اومن وراء حجاب } یوللرك نهایتنده دخول الی الله قپولرینك اوزرندهکی حجاب ارقهسندن ویاخود وحی صورتندن بشــقه برحالده بشر ایله لاقردی ایتمز ؛ بویوللرده حدود معینه ومرکوز علامتلر واردرکه اندن ایلروسنه انجق اذن الٓهی ایله عبور ایدیلور ؛ کیم که مظهر مأذونیت اولوب بونلردن ایلرویه نجه بیلورایسه قپواچیلهرق ایچرویه آلنور؛ فقط ایچرویه النمقدن اولشرح صدر وقوعبولمسی

مقرردر؛ بو «شرحی» مفخر عالم (صلی الله علیه وسلم) افندیمزدن صورمشلر «هو نور یقذفه الله فی القلب» بیورمش علامت حصولنی دخی صورمشلر؛ «التجافی عن دار الغرور، والانابة الی دار الخلود، والاستعداد للموت قبل حلول الموت». بیورمشلردرکه شرح بر نوردر، جانب حقدن قلبه القا اولنور؛ بوکا مظهر اولانلر دار دنیادن تباعد ایدرلر ودار آخرته انابتده بولنورلر واولوم ایچون حاضرلقده بولنورلر §

شرح نورانی ایله کوکللرك قپولری آچیلور؛ رحمت الهیه‌سی دخی برباب ربانیدر، دیلدیکی کوکللره آچیلور، { ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها } آیت جلیله‌سی بوکا اشارت ایده‌یور §

خصائص رسالت مقدسهٔ محمدیه

محمدده برباب رحمتدر (صلی الله علیه وعلی آله وسلم) { وما ارسلناك الا رحمة للعالمین } کوك قپولری رحمتکه یاغمووردر، بورحمتله آچلدیغی کبی رحمةً للعالمین حضرتلرینه دخی باب وحی الهی آچیلمشدر؛ ارباب تقوی بوقپودن کیررلر؛ اثار قدرتدن بویله برصاحب ظهوراوزرنده هرنه‌که ظهور ایدرایسه برحجاب یعنی پرده‌در، ارقه‌سنه طوغری یعنی پرده‌نك ایچروسنده‌کی اسراره وارە بیلانلر عالم ملکوت کندیلرینه انکشاف ایدرك اصحاب کشف اولورلر میدان قدس اعلاده بونلر نزهتکاه اتخاذ ایدرلر؛ { اولئك هم الوارثون الذین یرثون الفردوس هم فیها خالدون } آیت کریمه وجلیله‌سنده ورثه بونلردر، دارفردوس اعلا کندولرینه میراثدر، اوراده مخلد ومؤبد اولورلر؛ بیورلمشدر §

چراغ شعشعه‌پاش بزم وجود حضرت محمد محمود (علیه اکمل السلام) افندیمز بو میراث ایچون خلقی دعوت بیورمش وبشقه‌لرینك ایراث ایتمدکلری عجائب اسرار الهیه ایله دعوته کلمشدر؛ ذات رسالتپناه (علیه صلوات الله)

افندیمز معانیٔ غریبه ولغت فصیحه واستعارات صحیحهٔ شریفه وتمثیلات مطابقه واشارات موافقه ورموز غامضه وکشوفات واضحه واحکام کامله وسیاسات شامله وآداب جامعه واخلاق طاهره ایله کلمشدر §

ارباب بصیرتدن اولانلر صورت مقدسهٔ محمدیه‌نك جمال باطننه نظر ایدوب کمال وقارایله الاء جسمانیه اوزرنده اولان انوارینك انبساطنی وهیبت وسکینت وتبسم وبشارتلرینی کوررلر ومشاهده ایلدکلری نعوت باطنه وظاهرهٔ محمدیه‌یی دخی اظهار ایده‌نك قدرتیله چشم شهوده آلورلر؛ بوصورتله مظهر چشم شهود اولوب حال ظاهرله قالمیه‌رق بونی اظهار ایدندن محجوب اولمزلر؛ چونکه نبی اکرم (صلی الله علیه وسلم) افندیمز صورت و معناده تحت تولی الهیده اولدیغنی بیلورلر وحرکات وسکناتده کندیسندن برشی صادر اولمیوب هیسی وجود بخشادن اوله‌رق کندوسی محویت وجودده { وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رما } مظهریتنده‌در؛ ایشته بونك تولیسنك تجلیسیله قائم اولدیغندن بوخطابه مظهر اولمش ویاپدیغی فعلدن دخی تبریت بولمشدر ! §

بونلر هیچ ناسوت متحرکك تأثیراتنه برشی اسناد اولنمسون ویاخود جسم مقدر ومصوردن ظن ایدلمسون وکندی تصرفاتندن اولدیغنه ذهابه محل قالمسون ایچوندر؛ حقیقت بین اولوب وجود محمدیده جاری اولان تصرفات جهتنه عطف نظر ایدنلر اظهار ایدن حقیقت ایله محل ظهوری بیله‌رك هرشیئی محلنده وضع ایدرلر وحق صریح واضح اولور ونائل اولدیغی هدایت جناب حقدن اولمش وبشردن کلمامش اولمسیله بادی اغترار اولان تقلیددن کریبان اعتقادی انتزاع وبسر قدره‌ده اطلاع ایدرلر §

{ قل اولوجئتکم باهدی مما وجدتم علیه اباءکم } آیت کریمه‌سنده عیانی ازامیه‌رق خبر ایله اکتفا وتماثیل آثار ظاهره‌یه اعتنا ایدن یابالریکزدن دها هدایتکارانه یولده بولنسه‌م دخی اتباع ایتمزمیسکز ؟ یولنده دعوت ایتمك

حكمت و موعظهٔ حسنه صورتيله سنى بولنديغك حالدن حقك عرفاننه نقل ايلمكدر ؛ حق بيلنور ايسه اربابى دخى بيلنور و اولحالده كرفتار تقليد اولان بچاره هدايت الهيه‌يه مظهر اولميوب هواسنه ، جهلنه ، تابع اولديغى ده اكلاشيلور §

هدايت ربانيه حقايق امورى سكا كشف ايدن هدايتدر ؛ لوحهٔ سنيه‌يه قلم عقل آنى يازار { كتب فى قلوبهم الايمان وايدهم بروح منه } كيم كه روح ايله تأييد اولنور ايسه تأييد فرمانى بيلور ؛ حضرت عيسى (عليه السلام) روح قدس ايله تأييد اولنمش وحضرت محمد (عليه الصلاة والسلام) . قرآن كريم روح اوله‌رق نازل اولمش اولديغنى بيلوب ذائقه ياب اولان مؤيدلردندر و كتب الهيه نك كافه‌سنه ايمان كتورمشدر ؛ قرآن كريمده بونلرك حقنده { والذين يؤمنون بما انزل اليك وما انزل من قبلك وبالاخرة هم يوقنون ، اولئك على هدىً من ربهم واولئك هم المفلحون } وارد اولمشدر §

هدايت جانب حقدن احسان واعطا بيوريلان هدايتدر ؛ بوندن بشقه‌سى آرتق هواى نفسانيه‌يه اتباعدن عبارتدر ؛ نته‌كيم قرآن كريمده { ولئن اتبعت اهوائهم من بعد ماجاءك من العلم } اى علم لدنى وكشف الهى { انك اذاً لمن الظالمين } يعنى « نفسلرينى كشفك مرتبهٔ علياسندن هواى نفسانى‌يه تابع اولانلرك موافقتلرى كبى برمرتبهٔ سفلايه اينديرمش وظلم ايتمش اولانلردن اولورسن ؛ انلركه چركاب طبيعتله ملوث اولان رأيلرينك قراكلقلرنده وحسياتك حجاب ظلماتنده‌درلر { من كثر سواد قوم فهو منهم وحشر معهم } برفرقه‌يه قارشمش اولان كمسنه اوفرقه‌دن معدود وبرابر محشوراولور وكشفدن صكره حجاب اولمازده نه‌اولور ؟ { فاعرض عمن تولى عن ذكرنا ولم يرد الا الحياة الدنيا ذلك مبلغهم من العلم } تذكيرات واخطاراتمزدن روكردان اولانلردن سن اعراض ايت ؛ غايت علم انلرده بودر ؛ بشقه‌سنى بيله‌مزلر » مآلنده در §

بيلمشكدر كه شو حيات موقتهٔ دنيويه حيات ابديهٔ اخرويه‌يه چاليشمقدن

انسانى اشغال ايدوب آليقور وحيات حقيقيهٔ اخرويه‌يه دسترس اولمق ايچون لازم كلان استعدادى تهيئه ايتميوب اندن وازكچمش اولانلر صكره اورايه رحلت وبورادن مفارقت ايتدكلرى كبى ياپدقلرينه پشيمان اولورلر ايسه ده فائده كوره‌ميوب سوزان ودوچارنيران اولورلر { فيقول ياليتنى قدمت لحياتى فيومئذ لايعذب عذابه احد ولايوثق وثاقه احد } آيت كريمه‌سى مفاد جليلنجه « كاشكه شوحيات ابديه‌م ايچون تهيئهٔ استعداد ايده ايدم » ديرايسه‌ده قيد و بندن، عذابدن ، قورتاره‌جق يوقدر و دار آخرت محل حيات ابديه اولديغنى بيله‌جكدر §

ايشته « دار الحيوان » اولديغنى بيلسيدى « مظهر حيات ابديه اوله‌جق ايدى ؛ نته‌كيم بونى عالم اولنلر او مظهريت ايله شرفياب اوله‌جقلردر وبونك ايچون آيت كريمه‌نك آخرنده { لوكانو يعلمون } بيورلمشدر « تقدير كلام اكر بيلمش اوليديلر كندى حقلرنده دخى دارالحيوان اولورايدى؛ انجق جهالتلرى كنديلرينه حجاب اولمش و ظلمات صورجسمانيه‌يه صوقمشدر ، ابعاد ثلاثه‌ده محصوراولان محبس جسمانيده بونلر حبس اولنمش بولندقلرندن ينه اوراده دوچار عذاب اوله‌جقلردر §

﴿ حشراسجاد ﴾

{ فلابد من حشرها } البته واردر ، روز محشر وحشر اجساد مقرردر وشارعك ذكر ايتديكى حشراجساد اودر ، ايمان كتورمكه موفق اولانلرجه ارواح اجسامه اعاده اولنوب حشر اولنه‌جقدر ، بونك قبـول و تصديقنده اولانلرايچون ابتدأ جائزاولان شيئك اعاده‌سى مستحيل اوله‌ماز ، مشهوردركه اعاده اختراعدن قولايدر { قل يحيها الذى انشاءها اول مرة } قرآن شريفده بيان بيورلمشدر ، معرفت حقدن و ملائكه و كتب منزله و رسل مرسله ويوم آخرت معرفتدن منع ايدن حجاب اتباع هواى نفسانى و استيلاى شيطانيدر ،

بونلرك غوايتيله دوچار ضلالات اولان مظهر غضب اولەرق آتش دوزخندە مخلداً یانارلر { ومن یکفر بالله وملائکته وکتبه ورسله والیوم الآخر فقد ضل ضلالاً بعیداً ، اولئك الذین لعنهم الله فاصمهم واعمى ابصارهم ، افلا یتدبرون القرآن ام على قلوب اقفالها ، فاصبحوا صماً بکماً عمیاً فهم لا یعقلون } §

مقام جلیل قرآن

جناب — بیچونه وملائکهٔ کرامنه وکتب منزلهٔ آلهیه یه وپیغمبرانه ایمان کتورمیانلر هدایتدن چوق اوزاق ضلالتدەدرلر ، انلری جناب مولا دوچار لعنت ایدوب کور ، صاغیر ، ایتمشدر که حقی کوروب ایشتمیورلر ، تدبر معانیٔ قرآنیه ایتمیورلر ؟ یورکلرینك کلیدلری اوزرندە میدر ؟ کور ، دیلسز ، صاغیر ، صپاحلایوب برشی بیلمیورلر ! نەردن فهم ایدەجکلر ؟ حقیقت قرآنه واقف اولمیوب کیفیت نزولی وانزال قرآن ایتدیران جناب جلیلی واوزرینه نازل اولان محبوب خدایی دخی بیلمزلر ، حضرت قرآن ایسه بردریای بیکراندر ، سواحلندە عود وعنبر مالامالدر ، هرکوزل قوقولی شیلر وبتون معدنلر جزیرەلرینه القا اولنمشدر ، ظهری وار ، بطنی وار ، حدی وار ، مطلعی دە واردر ؛ فهم قرآن ایچون بودرت شی ارکاندر ، قرآن کریمك ظهری ظاهر آیات کریمه دیمکدر ، روح امینك قرآنی کتوردیکی حال اودر ، باطن قرآن دخی تأویلات معانیٔ آیاتدر ، نته کیم حدیث شریف نبویدە { اللهم فقهه فی الدین وعلمه التأویل } بیورلمشدر ، حد قرآن دخی تشبیه وتعطیلك اره‌سندە اولان حد معیندر که نه تشبیه طرفنه ، نه تعطیل جهتنه تجاوز ایتمیه‌جك نقطه‌در ، قرآن کریمك مطلعی دخی صورت الهام وفطانت روحانیه ایله حقایق قرآنیه یه ارباب کشفك کسب اطلاع ایلدکلری مطلعدر §

قرآن کریمك معانیٔ قدسیه‌سنی مشاهده وحقایق جلیله‌سنه اطلاع برکشف

ومشاهده‌درکه قلب سلیم اصحابی اولان مسلمانلره مخصوصدر ، { قال اسلمت لرب العالمین ، ان فی ذلك لذکرى لمن کان له قلب والقى السمع وهو شهید }

قرآن شریفك تفهمی درت مرتبه اوزرینه‌در ، برنجی مرتبه‌سی تنزیلدر ؛ حضرت فخر عالم (صلى الله علیه وسلم) افندیمز نصل اخذ وتلقی بیورمشلر ایسه بلا تحریف ولا تبدیل اولان مرتبه‌در ، ایکنجی مرتبه‌سی تأویلدر ، تأویل تنزیل اوزرینه مؤسسدر ، قرآن شریف تبدیل وتحریف اولنمدیغی حالده تأویله اساسدر ، تأویلده تنزیله مطابقت شرطدرکه تعطیله مؤدی اولمسون ؛ مفخر عالم (صلى الله علیه وسلم) طرفندن نصل ؟ بیان بیورلمش وسنت سنیه نبویه‌ده نه کونه وارد اولمش ؟ ایسه اکا موافق اولان طریقدن آیرلماز ، اوچنجی مرتبه‌سی حدکه مانع وجامع اولان مرتبهٔ وسطادر ؛ ظاهر تنزیل وباطن تأویلی جامع وتعطیل وتشبیهدن مانعدر ، دردنجی مرتبه‌سی اطلاعدر ؛ زمرهٔ اتقیایه مخصوص برنور مبین ایله اسرار قرآنه اطلاعدرکه تعلیم جناب رب قدیم ایله حاصل اولور ، نته کیم آیت کریمه‌ده { یاایها الذین آمنوا اتقوا الله وآمنوا برسوله یؤتکم کفلین من رحمته ویجعل لکم نوراً تمشون به واتقوا الله ویعلمکم الله } هم نوره همده صورت تعلیمه اشارت بیورلمشدر §

علم وهبی

معلوم اولسون که جناب مولا مخلوقاته تعلیم فهم ایلدر ، یعنی ویلدکلرینه قوهٔ فهمیه اعطا واحسان ایلر ، رسول محترم (صلى الله علیه وسلم) افندیمز حضرتلری دخی حکم وحکمت قرآنی تعلیم ایدوب کندوسی معالم فهمه مطلع اولدیغندن اطلاع مقامنه‌ده خلقی ارشاد ایلر ، بین الرب والعباد واسطه اودر ، آیت کریمهٔ { کما ارسلنا فیکم رسولاً منکم یتلو علیکم آیاتنا ویزکیکم ویعلمکم الکتاب والحکمة ویعلمکم مالم تکونوا تعلمون } وساطتله اجرا بیوریلان تعلیم وتفهیم پیغمبری کیفیاتنی ناطقدر ، فقط جناب رسالتپناه افندیمز بالتاصیل اولمیەرق

بالواسطه هدایت ایدیجی اولمغله { انك لتهدی الی صراط مستقیم } ایله کندوسنه
خطاب بیورلمش وحق تعالی ایسه هادی یعنی هدایت بخشای مخلوقات اولمغله { انك
لاتهدی من احببت ولکن الله یهدی من یشاء } آیت جلیله‌سنده بیان حقیقت
اولنمشدر ، امر هدایتده اولدیغی کبی امر تعلیمده دخی ذات رسالتپناهی
دلالةً وجناب باری اصالةً معلم اوله‌رق قرآن کریمده { ویعلمکم مالم تکونوا
تعلمون ، علم الانسان مالم یعلم ، وعلمناه من لدنّا علما ، خلق الانسان علمه
البیان } آیات کریمه‌سی بیان حقایق ایلمشدرکه بونده علم الٓهی ایله خلق آره‌سنده
اولان فرق علم الٓهینك صفات ازلیهٔ سبحانیه‌دن اولوب مخلوق اولمامسنه
وشوقدرکه قلم عقل ایله الواح سنیهٔ ارباب تقوایه یازلمسنه اشارت ایدلمشدر؛
{ بل هو آیات بینات فی صدور الذین اوتوا العلم } اشبو قلم عقل علم ازلیدن استمداد
ایدر ، وحضرت محمد (علیه السلام) ه القا اولنان قران دخی اودر ، اگرچه
جبریل (علیه السلام) ك تعلیمیله حاصل اولمشدر ، چونکه تعلیم جبریل تعلیم
الٓهی دیمکدر ، تعلیم پیغمبری دخی حضرت جبریلك تعلیمی دیمك اولمسیله
اودخی تعلیم الٓهی دیمك اولور ، انجق ملائکهٔ کرام بلا واسطه جناب حقدن
تلقی ایدوب حق انلره تعلیم ایلدیکندن انبیای کرام (علیهم السلام) ایله
جناب حقك آره‌سنده کی واسطه ملکلر اولوب انبیای کرام (علیهم السلام)
دخی ملکلر ایله بزم آره‌مزده واسطه اولمشلردر ، ینه هپسنك معلمی جناب
اجل واعلادر ، وجمله‌یه هدایت ایدیجی اودر ، و بیان ایدن دخی اودر ،
واقعا پیغمبران ذیشان دخی اصحاب بیان اولوب فقط هدایتده نصلسنه بونده
دخی خلقه تعریف ایتمك اوزره مأمور اوله‌رق جناب حقك امر بیوردقلرینی
تبلیغ ایدرلر وحکملرینده ظاهر اوزرینه‌در ، جناب مولا ایسه باطنه‌ده حاکمدر؛
قرآن کریمده { لتبین للناس مانزل الیهم } تبیین رسالتپناهی { یرید الله لیبین لکم
ویهدیکم سنن الذین من قبلکم } بیان جناب الهیدر ، الحاصل اثبات احکام
ایچون نه حالده اولور ایسه اولسون ، جناب پیغمبر ذیشانه اضافه اولنان برشی

بوقدرکه باطننده اثبات توحید اولنمسون ، تاکه صدورت اظهارك حقیقته
باقه‌دن حضرت محمد (علیه السلام) ده ظاهر اولان شی ایله کیمسه طوروب
قالمسون ، و ظاهر جناب محمدیده جریانی مطلقا جناب مبدی طرفندن اولدیغی
بیلنسون ، گرك ایراد وگرك اصدار حالنده هر حالده مرجع امور جناب حق
اولدیغندن بو توحید هر امرده جاریدر ، { وانك لتلقی القرآن من لدن حکیم
علیم } آیت کریمه‌سنك مدلول جلیلی اوزره قرآنی القا ایدن حضرت محمد
(علیه اکمل الصلوات) افندیمز دکلدر ، و امر القا کندیسنك دکلدر ، انجق
کندیسی القایه محلدر ، { وما کنت ترجو ان یلقی الیك الکتاب الا رحمة من ربك }
بونی مؤیددر ،

بیلنسیدم کتاب ندر؟ یازمقدن مشتقدر . شوقدرکه بالاشتقاق کتابت ایله
متصف اولمشدر انجق بو اتصاف قابلیت ومحل اعتباریله واقع اولوب یوقسه
باقیدر ، زائل دکلدر ، دینه‌مز چونکه کتابت کتاب ایچون صفت اوله‌میوب کاتبك
صفتیدر ، وفعلاً کتابتله حاصل اولمشدر ، یوقسه کتابدن حاصل اولمامشدر . بونك
ایچون کتابه عائد اولمیوب کاتبه عائددرکه صفت کاتب اوله‌رق صفت کتاب اولمز
ایشته قلب تابناك جناب مظهر لولاك اودر . کاتب قرطاسده نصل یازار ایسه
حق تعالی حضرتلری دخی کتاب قلب جناب محمدیده قران شریفی اویله یازمشدر .
واقعا مشهوداتیه گوره لوحه اوزرینه یازی یازمق معلومات وعمله توقف ایده‌یور .
قرآن ایسه قلب پاك مظهر خطاب وما ارسلناك حضرتلرنده جبریل امین
واسطه‌سیله یازلمش اولدیغندن بو حالده جبریل دخی قلمدن عبارت اولیور . فقط
یازیلان شی قدیم وکلام ازلیدر . قلب محمد (علیه اتم التسلیم) نصل مخلوقاتدن ایسه
جبریل ده مخلوقدر ، دیمك اولورکه کاتب‌ده اوزرنده کتابت ایدیلان قلب‌ده برر
لوح وقلم کبی مخلوقاتدن اولمسیله برابر حقك یازدیغی شی قدیمدر « فالقرآن اذا
قدیم » نتیجه‌سی حاصل اولیور البته قرآن قدیمدر ، کلام باریدر ، علم باریدر . فقط
انتقال وحلول معناسنه اولمیه‌رق بلکه حفظ وعلم صورتنده اولمق اوزره قلوب
عباده یازلمسی استعداد اولنه‌مز . بوندن طولاییدرکه امر محافظه‌سی جانب جناب

اجل واعلادن اجرا بيوريلور { انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون } قلم قدرتی جناب قادر يراتدقده «ياز» فرمانی صادر اولمشدر، قلم نه يازه‌يم؟ دير يراتدقلرمده بيلديكمی ياز ارادەسی صـدور ايدرك مخلوقاتده علم الهی معلوماتی يازمش اولدی، ايمان دخی يازلمشدر. { كتب فی قلوبهم الايمان بل هو آيات بينات فی صدور الذين اوتوا العلم } آيات كريمه‌سی بوكا دليلدر. بو كتابتك كيفيتی روح سينه‌ده نصل مرتسم اولديغنی صورمه. بونك ايچون جانب ملكوت قپولرندن بر بيوك قپويی اچمق اقتضا ايدر. كتابت معلوم‌مدركه قلم، مركب، قرطاس، برده يازمق ياخود قدرته اراده علم بونلرله اولور، وكاتب دخی ايستر بوايسه علوم مكاشفه‌دندر بونی تكلمك نهايت مراتب عالیهٔ اوليا وبدايت مراتب مقدسهٔ انبيا خاصه‌لرندندر ؛

پيغمبريمز افندمز (صلى الله عليه وسلم) ايلك مظهر اولدقلری كشوفات جليله سر قلم ايدی. حضرت جبريل امينی صورت ملكيه‌سی اوزره كوروب { اقرأ } تبليغاتنی اجرا ايلديكی وقتده ايدی حديث شريفده [قال اقرأ قلت ما انا بقارئ] معلوم‌مدركه هر خصوصده واقع اولان ايلك كشف پيغمبری كتابت، قلم، تعليم، وبرده خلق انسان اولوب خزينهٔ اسرار ومجمع علومده بونلردر مابعد ايچون بونلر اصلدر حديث شريفده [قال اقرأ وقلت ما انا بقارئ] بيوردقدن صكره قال { اقرأ باسم ربك الذی خلق الانسان من علق } اقرأ { وربك الاكرم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم } ؛

(للمترجم)

كتب شريفهٔ تفاسيرده بو آيات شريفه‌نك تفسيری مندرج اولوب دخی قرآنده ايلك اول نازل اولان آيت كريمه { اقرأ } سورهٔ شريفه‌سندن بو آيتلر اولديغی دخی مذكوردر ؛

انجق بوراده بو روايت كتابت وقلم قضيه‌سی اولمق ويوقاروده قلب پاك پيغمبرده يازيلان شی ايچون حضرت جبريل قلم اولديغی ذكر اولنمش بولنمق

جهتله { علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم } بوكا كوره تفسير اولمق لازم كلور حديث شريفك خلاصهٔ ترجمه‌سی‌ده «اوقو ديدی اوقومق بيلم ديدكدن صكره يارادان ياريننك اسميله اوقوكه انسانی بر سلوكدن ياراتمشدر اوقو ربك اكرمدركه قلم ايله تعليم ايدوب انسانه بيلمديكی علومی اوكرتمشدر» مآلنده‌در ؛

انتهى

مزايای كلامه واقف ارباب بصيرتدن ايسه‌ك بو طاغنيق سوزلر ايچنده مغاير دلالت ايده‌جك شی بولورسين زيرا اشارتدن خالی دكلدر. نه چاره‌كه تصريح اوله‌مز چونكه بويله بر دريای بيكرانه طالمق مخاطره‌ليدر، وبويله قپولر اچمق هر وقت جائز دكلدر. قالدی‌كه خلقك الفت ايلمديكی مسالك اسراردن بحث ايله برابر افهام مرام متعسردر. مظهر توفيق اولميان بو دريالرده باته‌جقلری شبهه‌سزدركه اولقدر درينددر { والله يتولى الصالحين } بيلمش اولديغك كبی هدايت انجق اللهدن اولمغله بشقه قپوده طوروب دريوزه وطلب ايتمه { ان علينا للهدى وان لنا للاخرة والاولى } زمرهٔ اهل حجاب وغفلتدن ايسه‌ك يعنی ظلمات جسمانيه‌ده قالمش وعادات ايله باغلانمش وتقليد آباء ايله بر طاقم نور يقينه نائل اولميان معلملرك سوزلرينه تابع اولمش ايسه‌ك كاغددن بشقه يازه‌جق قرطاس وقامشدن اوزكه يونته‌جق قلم وات ويسكردن بشقه صورتله ال وجسم مصوردن بشقه كاتب آكلايه‌مزسين اوحالده بزم اشارت ايتديكمز شيلردن بر معلومات استحصالی طمعنده اولمه زيرا اربابی دكلسين، ظلمت اجسامك غلبه‌سی التنده قالانلردنسين، بونلر جسمدن وجسمك توابعندن بشقه شی بيله‌مزلر. ابعاد ثلاثه‌سی اولان جسمك كولكه‌سی التنده قاله‌رق كافهٔ معلوماتی محسوساته حصر ايتمشكدر . كم ومقدار التنه كيرميان وتقدير ومساحه ايدلميان بر عالم واسع واردركه مشهوداتك فوقنده‌در، جسمانيات اكا بر ظل حكمنده‌در. اماسن انكارده‌سين حالبوكه او بر عالم شريفدركه امر وقدر اندن تنزل ايدر ؛

ای صور ظاهره‌يه الدانمش اولان غافل يازقدرسكا ! اويان! جناب حقدن

قورقمليسين، سنك توجه ايتديكك واكا طوغرى كتديكك اهل ظاهر بيله تشبيه وتجسيم عذاب اليمندن قورقه‌رق يڭه لطف واحسان خدايه التجا ايدرلر. بوحالده سندن اعتقادات صوريلور ايسه نصل قورتارلر؟ نصل مانع عذاب اولورلر؟ چونكه بوحالله ملكوت جناب سبحانى تعطيل ايتمش وجناب قادرمطلقك قدرت ازليه‌سنه عجز اسناد ائلش وحكمتدن جاهل اولوب آيات آلهيه‌يى تعقل ايتمه شويله طورسون استهزا ايتمشكدر. غيبه ايمان كتورمدكدن بشقه علمك ايرشمديكى شيئى انكار ايدرك حقايق اشيايى سنك علم ناقصنه توفيق وخيال فاسدينه تطبيق ايده‌يورسين نته‌كيم قرآن كريمده ﴿ بل كذبوا بما لم يحيطوا بعلمه ولم يأتهم تأويله كذلك كذب الذين من قبلهم ﴾ خبر ويرلمشدر ۞

سن حالا اجسام ايله انجابده وابداع اجسام ايدندن غفلتده‌سين. نته‌كيم اجسامى مشاهده ايتدكده بوندن زائد بروجود بولنديغنى انكاره قالقشمشلر واردر. اجسامه سبب ظهور اولان زائدشى يوقدر ديوب اشكال والوان واجسام دخى نور ايله ظاهر اولديغنى انكار ايتديلر. چونكه نورك علمنى بيلميورلر واجسام وار ايكن كورنماسى شدت ظهوروندن اولديغنه عقل ايرديره‌ميورلر ۞

بيچاره شونى بيلكه انلرده صكره بونورك تعريفنه مجبور اوله‌جقلردر. نور نوقت كه پيشكاه بصردن زائل اولورده ظلمت چوكر ايسه اشكال والوانك كورنمديكنى كوروب اكله‌دقلرى كبى اظهار ايدن ايله اظهار ايديلانلرك بشقه بشقه اولديغنى تكذيب ايده‌ميه‌جكلر وجحد وانكاره مجاللرى قالميه‌جقدر، سنده اويله اوله‌جقسين ۞

﴿ اثبات ارواح ﴾

روح خصوصنده نه‌ديرسين؟ جسمك عينيميدر؟ يوقسه جسمى تدبير ايدن زائد

برشيميدر؟ ظن ايتمم كه جسمدن بشقه اولديغنى وجسمى تدبير ايلديكنى انكار ايده بيله‌سين «وغير الجسم لايكون جسماً» ۞

اكر دير ايسه‌ك كه روح برجسم لطيفدركه محل استقرارى اجسامك باطنيدر اوحالده تداخل اجسامى ادعا ايتمش وحلولى‌ده قبول ائلش اولورسين وروح ايله جسمك اره‌سنده‌كى فرقدن حاصل اولان فائده‌يى ابطال ايدوب حديث شريف نبويده وارد اولان خبر صحيحى‌ده تكذيب ايتمش بولنورسين چونكه [ان الله خلق الارواح قبل الاجسام بالفى عام] حديث صحيحدر. يعنى حق تعالى ارواحى اجسامدن ايكى بيك سنه اول يراتمشدر. شمدى روح ده جسم اولورسه بو حديث شريفدن نه استفاده اولنور؟ بلكه سنك ديديكك حديث شريفك معناسنى مستحيلاتدن ايدر وحضرت مخبر صادقك قولنده ناقضى موجب اولور چونكه اوحالده حق تعالى اجسامى يراتدقدن ايكى بيك سنه اول يراتمشدر معناسى ويرلمك لازم كلور كه «الشئ الذى يخلق خلقه لايعقل» يعنى اشبو عباره معقول اوله‌مز وحديث شريفه اجسامى ينه اجسامدن ايكى بيك سنه اول معناسى ويريله‌مز بونى كيم تصور ايدر؟ وديرايسه فساد عقلندن وسوزينك خبطندندر. حديث شريف ايچون معنايى مفيد اولمسى لابدر. ومقتضاى عقله موافق برفائده‌سى اوله‌جقدر ۞

حديث شريفدن حاصل اولان فائده ارواحك بشقه اجسامك بشقه اولمسيدر. بوحالده جناب شارعك شهادت عليه‌سيله روحك جسم اولماديغى ثابت اولمش اولور ۞

جسم دخى ايكيدن يوقارى جواهردن تركب ايدن شى اولور ايسه اوحالده روحه جوهر دينيله‌مز، جوهر دكلدر ۞

جسم دكل جوهرده دكلسه عرض دخى اوله‌مز. چونكه اعراض انجق

جواهر واجسام ایله قائمدر. بوصورتده جسم وجوهر وعرض دينلمك باطل اولديني تحقق ايتمش اولديني ايچون تركيب، تماس، مجاورت، اتصال، انفصال بونك كبي طبيعت جواهر واجسامدن اولان كيفيات دخی روح حقنده مستحيل اولور. اگرچه اجسام ایله اتصالی وبعدالموت انفصالی صورتی ایراد اولنور ایسه بردرجه‌یه قدر صحيح اولور ایسه‌ده بو اتصال وانفصال روحه لایق بروجه اوزره اولمق لازم كلور تدبير صورتیله اتصال ایدوب نوقتكه الات بدنيه موتك طريانيله استعمالدن قالور ایسه او حالده انفصال ایدر ديمك مناسبدر. يوقاروده ديلديكی اوزره روح جوهر وجسم وعرضدن مبرا اولور ایسه بونلرك جميع صفاتندن دخی مبرا اولمسی عقلاً ضروريدر، او حالده يوقاری، آشاغی، اوك، ارقه، صاغ، صول كبی جهات وظرفيت وسكون وحركتی وظهور وكمون ومساحه ومقدار وكيف واين كبی هپ اوصاف جسمانياتدن مبرا اوله‌جقدر. بونك ايچون لاجل التفهيم روح حقنده هرنه بيان اولنمش ایسه آكلاتمق ايچون ایراد اولنمش اوله‌جغنه مبنی تأويل وتصريف اولنمسی لازمدر ۞

ايشته الدانمش اولديغك جهتله ملزم اولدك. بوندن صكره اجسام مشهوده‌ده زائد برشی بولنديغنی انكار ایده‌مامليسين. بونكله برابر ينه كورلك ایدوب مكابره ایدر وانكارده قالور ايسه‌ك واستكبار واستنكاف ایله اصرار وكنديكی اضرار ايدر ايسه‌ك آرتق سنك ايچون معذرت قبول اولنه‌مز، چونكه ادعا ايتديكك ايچون سندك قالمامش وسكا هر وجهله خبر ويرلمشدر. قورقيلوركه اهل جهنمدن اوله‌سين ۞

انجق بونكله برابر روحك نوری ظاهر جسمدن صيريلوب چكلديكی وتنوير وتدبيره موت مانع اولديغی وقتده تكذيب ايتديكك شيئك تأويلی سكا ظاهر اوله‌جقدر. اولوقت اهل غفلتك تقليدنده وجاهللره اتباعده ايتديكك اصرار يارامیه‌رق تسليم ایده‌مديكك شيئی كوره‌جك وامثالك وجهله سنده قرآن كريمك خبر ويرديكی اوزره {هل ينظرون الا تاويله يوم يأتی تاويله يقول

الذين نسوه من قبل لقد جاءت رسل ربنا بالحق فهل لنا من شفعاء فيشفعوا لنا اونرد فنعمل غير الذی كنا نعمل} ديه‌جكسين ۞

خسرانه اوغرامش اولميه‌سين ديه سنك ايچون نه‌قدر قورقيورم نه‌چاره‌كه غفلتدن اويانديغك وقتده متنبه اوله‌جقسين [الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا] خلق اويقوده‌در اولوملرنده اويانورلر اولوقتده تأويل رؤيا سكا ظاهر اوله‌جقدركه حال ظاهرينی التزام ايتديكك شيئك احسن صورتله تأويلی اجرا ایدیله‌جك وصايمديغك شيلری كوره‌جكسينكه ذاهب اولديغك شيلری اوراده بوله‌میه‌جقسين {وبدا لهم من الله مالم يكونوا يحتسبون} يعنی حساب ایده‌مدكلری شيلری حق تعالی كندولرينه كوستره‌جكدر ۞

«ستبدی لك الايام ما كنت جاهلا ۞ ويأتيك بالاخبار من لم تزود»

يعنی بيله‌مديكك شيلری سكا مرور ايام ايلروده كوسترر، صور شمديغك آدملر سكا خبرلری كتورر، لسان موت سكا اولوقت {لقد كنت فی غفلة من هذا فبصرك اليوم حديد} آيتنی اوقويه‌جقدر. شمدی بيطرف طورمق ايستديكك حقيقتی سكرات موت سكا كوستره‌جكدر ۞

نفخ صور وظهور قيامت

{ونفخ فی الصور} روز قيامتده نفخ صور واقع اوله‌جقدر. صور بوينوز شكلنده بر مخلوقدركه نه‌قدر نفوس بشريه وار ايسه جمله‌سنك حياسيجه دليكلری واردر، ايچنه اوفريلوب عوالم عموماً غشی اوله‌جق يعنی صورك ايچنده دليكی اولانلرك دها اولجه غشی كورمامش اولانلری چيقان سسدن بايلوب دوشه‌جكدر. اوفليان اسرافيل عليه السلامدر روح برصف وملائكۀ كرام دخی برصف طوره‌جقلردر، بلوتلر ايچنده امر الهی وملائكه‌ده كله‌جكدر. بونلرك

هپسنك اسراری سکا اولکون منکشف اوله‌جق، وتأویلی صورتی کورینوب معلومك اوله‌جقدر ۞

بوانکشاف تأویل چونکه سکا وعد اولنمشدر، سکرات موتدن اولجه‌سنك امثالنه انکشافی جائز اوله‌میه‌جقندن بی‌طرف طورمق ایستدیکك ایشته بودر سکا دینیله‌جکدر ۞

خلقك غشی اولوب دوشمسی ایچون صورده نفخ واقع اوله‌جنی‌کبی برده جانلانوب طورمه‌لری ایچون دخی اوفلانه‌جکدرکه نه ایستدیکنی طوروب انتظار ایده‌جکلردر ۞

ایشته اوکون هپ جمع وحشر اولنه‌جقدر. اجزای مخلوقات بر یره جمع اولنوب نشئهٔ اخری وعد الهی موجبنجه وقوعبوله‌جقدر. هپسی ابوالبشر حضرت آدم (علیه‌السلام) صورت وشکلنده جمع اولنوب حشر اولنورلر، یعنی اولاد بابا وانانك یانده اجتماع ایدرلر { خلقکم من نفس واحدة وخلق منها زوجها }

﴿ خلق انسان کلی حضرت آدم ﴾

آدم و حوا — عالم انسانی ایچون براصل کلیدر، پدرومادردرلر { وبث منها رجالا کثیراً ونسا } یعنی بونلردن ارکك دیشی چوق اولاد وجوده کتورمشدر. انس قسمی آدم وحوایه منتسب اولدقلرندن آنلرك یانده مجتمع اوله‌جقدر. جناب حقك یدقدرتیله خورینی یوغوردینی ونفخ روح ایتدیکی { فسجد الملائکة کلهم اجمعون } صف صف ملائکه‌یی قارشوسنده طوروب سجده ایتدیردیکی آدمدر. امر آلهیسندن عبارت اولان روحی کندیسنه نفخ والقا بیورمسندن طولایی مظهر تکریم « نفخ » آدم حضرتلرینك وجودینی احداث ایتمکدر، آدم روح ایله برابر احداث اولنمامشدر، بونکله برابر اللهدن غیری قدیم یوقدر ۞

﴿ صفات قدیمهٔ آلهیه ﴾

جناب مولا — قدیمدر، وقدمده یالکزدر، صفاتنه‌ده قدیم دیم، چونکه نه غیریسیدرایریجه قدیم دیه‌یم. نه‌ده عین ذاتدرکه بی‌نسبت ذات یالکز صفاتی بیان ایلیه‌یم غیریسی عینی دکلسه‌ده صفاتیدر بوندن اول بوکا کوره سوزمز کچمشیدی ۞

﴿ کیفیت محشر ﴾

اول کونده صفلر طوره‌جقدر، ملائکه ایله روح صف تشکیل ایده‌جکلر، آتش آلاوندن یرادلمش اولان دخی برصف اوله‌جقدر. بونلرك خارجنده اوله‌رق شیطانلر دخی صف طوروب ایچلرنده (عزازیل) بولنه‌جقدر که حضرت آدمه دشمنلق وضدیت ایدن ابلیس بودر، قسم شیطانینك اکبیوکلریدر. بوعزازیل شیطانلر ایچنده حضرت آدم (علیه‌السلام) ك انسان ایچنده‌کی مقامنده‌در ۞

وقتاکه آدم (علیه السلام) پدر بشر اولدقده صلبندن ارکك دیشی اولاد ظهور ایتدکجه عزازیل دخی قرین اولمق ایچون براولاد یتشدیرر. بوحالده اصلاً شیاطین حضرت آدمك اولادی عددنجه‌در. وتولدلری ایسه اعمال عبادی یازان ملائکهٔ کرام عددنجه‌در. ملائکه اعمال کراماً کاتبیندرلرکه بری صاغ بری صول فرشته‌سیدر، بونك اوته‌سی اوزوندر، سکا تأویلی کوستریله‌جکی کون انکشاف ایدوب کوررسین ۞

او کونه قدر غفلتده قالانك وای باشنه ! وتیقظ وانتباه ایدوب شمدیدن آییلانلره صد آفریندر ! بوانتباه موت ایله حاصل اوله‌جقدرکه نفوس بشریه

صور جسمانيه ايله اشتغالدن فراغت ايدوب حق‌تعالى طرفنه توجه ايده‌جكى وقت اول‌وقتدر . « هو » طرفنه توجهدركه نردن اولور ايسه‌اوراده وجه‌الله آيت كريمه‌ده { وذلك خير للذين يرون وجه‌الله واولئك‌هم‌المفلحون } وجه‌الله ايچون چاليشمق موجب فلاحدر، يوقسه اولاد وجهنه چالشمق دكلدر ؛ ديمكدر

هركيم كه جناب حقدن يوز چويروب ماسوا ايله اشتغال ايدر ايسه وجه ماسوايه نظر ايتمش اوله‌جقدركه {ظلمات بعضها فوق بعض} جهته‌در حقدن يوز چويرديكى ايچون اول‌كوندن چهره‌سى دونوب چارپيلور. اكر يوز چويريشى برلمح بصر مدتنجه دوام ايدر ايسه كوزلرى آلاكبى اولور، ودها زياده زمان سوردر ايسه شاشيلق حالنه كيرر، واكر برالتفات حكمنده اولور ايسه چكه‌سى چارپيلمشبجه‌سنه‌ودها زياده ايسه‌ارتق ارقه‌يه طوغرى قرارايدرجه‌سنه چهره‌سى دونر، دفتر اعمالنى ارقه‌سندن اله‌جق بومقوله‌در. بونلردركه جناب حقى دنياده فراموش ايدوب آخرتده دخى حق‌تعالى انلرى اونودلمشلر كبى معامله‌يه‌مظهر ايده‌جكدر، وكندولرى نفسلرينى اونوتمش اوله‌جقلردر ؛

﴿ موتو قبل ان تموتو ﴾

هركيم كه كندى نفسندن اعراض ايدرك جناب حقه توجيه وجه قصد ايدر ايسه ايشته انده اولومك معناسى حاصل اولمش ديمكدر . چونكه موت صور محسوسه‌يه التفات ايتامكدر، وعالم ملكوتى نصب عين اتمكدر ؛

صراط الهى اوزره كيتمك، عهده وفا ايتمك، مولايه انابت، واعتراف ربوبيت ، واخلاق ذميمه‌دن تخلى ، واخلاق ممدوحه ايله تحلى، اولنوب اجراى وظيفهٔ عبوديتدر ؛

كيم كه بوصفتلرله اتصاف ايدرايسه جناب حقه اناتى محتاب اوله‌رق حق كندوسندن راضى وكندوسى حقدن راضى اولور : { ياايتها النفس المطمئنه ارجعى الى ربك راضية مرضيه } كيم‌كه بو دنياده ايكن بويله انابت ورجوع الى‌الله اجرا ايدر ايسه اوته‌كى دنيايه كيتمسى البته حسن رضايه مقارن اوله‌رق اكراه‌صورتنده اولماز ؛

﴿ اولوم ايكيدر ﴾

بريسى طبيعيدركه نفس حياتيه جسم انسانيه تعشق جهتله كرها نزع ايديلوب چيقارلمقدر . لاجرم چنكللرله چكيلوب چيقارلمسى ، وبو صورتله جسم انسانيدن علاقه‌واتصالنك كسلمسى‌لازم كلور . ديكرى دخى‌موت‌اراديدر، نفس بشرى سكناى جسمانيى ترك ايدوب علاقه ومحبتنده تنزه ووجه الهيده استغراق واحوال واوقاتى مصالح دار آخرت ايله اشغال اتمكدر . بو ارادى اولومه مظهر اولانلر اندن‌صكره‌اولمزلر.شويله‌كه اولومدن قورقمق معلومدركه تالممزدندر، تألم دخى‌محبوبات‌دنيويه‌نك نسبتنده‌در وعذاب ممات علاقهٔ شهواتك كثرت وقلتنه كوره‌در وغالب اولان عشق لذائذ ايله استحصال مطالب دنيويه واوطار عاجله‌يه انعطاف ومداومت نسبتنده آلام موت تزايد وتضاعف ايلر، بونلرك هپسندن صرف نظر اولنه‌رق امور آخرت ايله اكتفا اولنور ايسه الام موته باعث بر شى قالميه‌جغندن بالطبع تألمدن اثر قالميه‌رق تألمده اولماز ايسه قورقو دخى زائل اوله‌رق قورقونك فقدانى امنيت وامنيت ايسه كامرانى وبشارت اوله‌جقدركه قول مولاسنك ملاقاتنه جان اته‌جق { الا ان اولياءالله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون } ومولاسنك ملاقاتنه جان اتان قولك ملاقاتنى مولا سوه‌جكدر ؛

بوكونه ذوات اوراده نه‌بوله‌جقلرينى بوراده ايكن كشف ايدوب مشاهده ايده‌جكلر وكيم‌كه بومشاهده‌يه مظهر اولور ايسه شهيد اوله‌جقدر ؛

شهیدك اولیه‌جکی ونفسی ایله مجاهده ایده ایده خظوظات دنیویه‌دن واز کچیرر ایسه کفار ایله قتال ایچون ایدیلان مجاهده‌دن حاصل اولان شهادت مرتبه‌سندن دها بیوك رتبه‌ده بولنه‌جغی { رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر } حکمندن مستفاددر حالبوکه جهاد کفار خصوصنده بیوك بر حظ دخی واردر . چونکه نیت خالصه‌یی تصحیح ایده‌بیلانلر بك آزدر ، چاره‌سز ظنده قالوب یقیناً نائل شهادت اوله‌جغنی کسدیره‌مز ، حالبوکه جهاد نفسی ایله بو مرتبه‌لره واصل اولانلر واصل مرتبه عین الیقین اولمشلردر ؟

موت ارادی ثواب ومکافات وموت طبیعی عقوبت ومجازات اولوب موت ارادی‌یه مظهر اولانلر موت طبیعیدن اول انتباه ایتمش دیمکدر . اویقودن اویانیجه کوریلان رؤیانك تأویلنه حاجت قالمیوب کوره‌جکدر . رؤیا ایسه اجزای نبوتك قرق التیسندن برجزؤ اولدیغنه وبونك کورمسی [لوکشف الغطاما ازددت یقیناً] شعله‌سندن مقتبس برنور بولندیغنه کوره اماتهٔ نفوس ایله حقدن طلب یقین واحیای قلوب ایله استحصال استحقاق فردوس برین ایدیکز ؟

دعاء شریف

بسم الله الرحمن الرحیم

اللهم اجعلنا ممن رکبت علی جوارحهم من المراقبة غلاظ القیود، واقمت علی سرائرهم من المشاهدة دقائق الشهود، فهجم علیهم انس الرقیب مع القیام والقعود، فنکسوا رؤوسهم مع الخجل وجباههم للسجود، وفرشوا لفرط ذلهم علی بابك نواعم الخدود، فاعطیتهم برحمتك غایة المقصود، صل علی محمد وعلی آل محمد وسلم، (اللهم) ارزقنا طول الصحبة، ودوام الخدمة، وحفظ الحرمة، ولزوم المراقبة، وانس الطاعة، وحلاوة المناجاة، ولذة المغفرة، وصدق الجنان

وحقیقة التوکل، وصفاء الود، ووفاء العهد، واعتقاد الوصل، وتجنب الزلل، وبلوغ الامل، وحسن الخاتمة بصالح العمل، صل علی محمد خیر البشر وسلم، (اللهم) یامن اجری محبته فی مجاری الدم من المشتاقین، وقهر سطوات الشك بالیقین، اثبتنا اللهم فی دیوان الصدیقین، واسلك بنا مسلك اولی العزم من المرسلین، حتی نصلح بواطننا من لطائف المؤانسة، ونفوز بالغنائم من تحف المجالسة، والبسنا اللهم جلباب الورع الجسیم، واعذنا من البدع والضلال الالیم، فقد سألناك بصدق الحاجة والاعتذار، والاقلاع عن الخطایا بالاستغفار، امرتنا اللهم بالسؤال ففاجأتك قلوبنا بالافتقار، وجنبنا اللهم الاصرار من فنون اسرار، حتی تسلك بنا سبل اولی العزم من الاخیار، وصل علی محمد وعلی آل محمد الاطهار، وسلم، (اللهم) یا من حمل اولیاءه علی النجب السباق، ورفعهم باجنحة الزفیر والاشتیاق، واجلسهم علی بساط الرهبة وحسن الاخلاق، واهل لمهم سحب الآماق، وشعشع انوار شموس المعرفة فی قلوبهم کبرق الشمس عند الاشراق، وکشف عن عیونهم حنادس الظلم، واجلسهم بین یدیه بتفرید القلوب واتصال العزم، والطمأنینة وسمو الهمم، صل علی محمد وعلی آل محمد سید سادات البشر وسلم. (اللهم) أرخص علینا مایقربنا الیك، وأغل علینا مایباعدنا عنك، وأغننا بالافتقار الیك، ولا تفقرنا بالاستغناء عنك، بکرمك أخلص اعمالنا، وبارادتك اجعلنا نتوکل علیك، وبمعونتك اجعلنا نستعین بك. (اللهم) بجاه اهل الجاه، وبمحل اصحاب المحل، وبحرمة اصحاب الحرمة، وبمن قلت فی حقه { الم نشرح لك صدرك } اشرح اللهم صدورنا بالهدایة والایمان، کما شرحت صدره، ویسر امورنا کما یسرت امره، یسرلنا من طاعتك طریقا سهله، ولا تؤاخذنا علی العزة والغفلة، استعملنا فی ایام المهلة بما یقربنا الیك ویرضیك منا، صل علی محمد وعلی آل محمد وصحبه وسلم، (اللهم (اطلق السنتنا بذکرك، وقید قلوبنا عما سواك، وروح ارواحنا بنسیم قربك، واملاء اسرارنا بمحبتك، واطو ضمائرنا بنیة الخیر للعباد، وألف انفسنا بعملك، واملاء صدورنا بتعظیمك، وحیز کلیتنا الی جنابك، وحسن اسرارنا معك، واجعلنا ممن یأخذ ماصفا ویدع الکدر، ویعرف قدر العافیة

ويشكر عليها، ويرضى بك كفيلا لتكون له وكيلا، ووفقنا لتعظيم عظمتك، وارزقنا لذة النظر الى وجهك الكريم، تباركت وتعاليت ياذا الجلال والاكرام، يا لااله الاانت سبحانك، لااله الاانت وحدك لاشريك لك، وان محمدا عبدك ورسولك، (اللهم) انى اسألك باحدية ذاتك، ووحدانية اسمائك، وفردانية صفاتك، ان تؤتينا سطوة من جلالك، وبسطة من جمالك، ونشطة من كمالك، حتى يتسع فيك وجودنا، وبجتمع عليك سهودنا، ونطلع على شواهدنا فى مشهودنا، اطلع اللهم فى ليل كوننا شمس معرفتك، ونور افق عيننا ببيان حكمتك وزين سماء زينتنا بنجوم محبتك، واستهلك افعالنا فى فعلك، واستغرق تقصيرنا فى طولك، وستمحض فى ارادتك، واجعلنا اللهم لك عبيدا فى عى مقام قائمين بعبوديتك، متفرغين لالوهيتك، مشغولين بربوبيتك، لانخشى فيك ملاما، ولاندع عليك غراما، ارضنا اللهم بماترضى، والطف بنا فيما ينزل من القضاء، واجعلنا لما ينزل من الرحمة من سمائك ارضا، وأفتنا فى محبتك كلا وبعضا، صحح اللهم فيك مرامنا، ولاتجعل فى غيرك اهتمامنا، وأذهب من الشر ماخلفنا وأمامنا، نسألك اللهم بمكنون هذه السرائر، يامن ليس الاهو يخطر فى الضمائر، صل على سيد السادات، ومراد ارادات، حبيبك المكرم، ونبيك المعظم، محمد النبي الامى، والرسول العربى، وعلى آله وصحبه وسلم، (اللهم) انى اسألك بالالف المعطوف، وبالنقطة التى هى مبتدأ الحروف، بباء البهاء التأليف، بتاء التاء، بجيم الجلالة، بحاء الحيوة، بخاء الخوف، بدال الدلالة، بذال الذكر، براء الربوبية، بزاى الزلفى، بسين السنا، بشين الشكر، بصاد الصفا، بضاد الضمير، بطاء الطاعة بظاء الظلمة، بعين العناية، بغين الغنا، بفاء الوفا، بقاف القدرة، بكاف الكفاية بلام اللطف، بميم الامر، بنون النهى، بهاء الالوهية، بواو الولا، بياء اليقين، بالف لام لااله الاانت وحدك لاشريك لك، وان محمدا عبدك ورسولك، الفاشى فى الخلق حمدك، الباسط بالجود يدك لاتضاد فى حكمك، ولا تنازع فى سلطانك وملكك وامرك، تملك من الانام ماتشاء، ولايملكون منك الاماتريد اللهم انى اسألك واتوجه اليك بجاه نبيك محمد صلى الله عليه وسلم، واسألك

اللهم باسمائك الحسنى، وباسمك العظيم الاعظم، الذى دعوتك به ان تصلى على النبى الامى محمد صلى الله عليه وسلم، وعلى آله واصحابه الطيبين الطاهرين، وعلى جميع الانبياء والمرسلين، والاولياء والصالحين، والحمدلله رب العالمين

م

قال الامام العارف ابو عبد اه احمد ابن شيخ الاسلام محمد العاقولى الواسطى

عن لسان المؤلف

ان الذين تسلقوا شأو العلا　　وبوهدة الدعوى العريضة ماتوا
برهاننا قامت بحجته على　　نقصانهم فمتى ادعوا قل هاتوا

وقال شيخ الاسلام السيد سراج الدين الرفاعى المخزومى

برهان سيدنا الرفاعى انجلت　　آياته فكأنها فرقان
هى بين فتيان الحمى برهانه　　الفلن كل فتى له برهان

ترجمهٔ حال حضرت پیر دستگیر

احمد الرفاعی

وقال شيخ الاسلام السيد سراج الدين الرفاعى المخزومى

ان الرفاعى جدير بان　　ينسج بالالماس برهانه
آياته اعجز عن وركها　　فى ساحة العرفان اقرانه

كذا

ان هذا البرهان آيات قدس　　قام منها على المعالى الدليل
افرغت من فيوض احمد فى احمد　　روح امينها جبريل

بسم الله الرحمن الرحيم

اشبوکتاب — معارفنصابك مطالعه‌سیله تنویر دیدهٔ عرفان ایدن اهل ایمان کتابك مؤلف جلیلی، وماء الحیات مندرجاتنك منابع سلسبیلی حقنده اجمالاً اولسون، استحصال معلومات ارزوسنده اوله‌جقلری طبیعی اولمغله ترجمهٔ حال بی‌مثال جناب مؤلفدن برنبذه‌نك ذیل کتاب اتخاذی استصواب قلنمشدر .

﴿ والله الموفق ﴾

صاحب تألیف شریف پیشوای اقطاب کزین، وامامهٔ سجهٔ عارفین سلطنت پیرای اقلیم ولایت، وعلم افراز غوثیت، پیر دستکیر صاحب الحسبین والنسبین، سلیل الحسنین الاحسنین، مولانا السید الشیخ ﴿ احمد الکبیر الرفاعی ﴾ رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك مناقب جلیلهٔ غوثیتپناهیلری حقنده اعظم واکابر علما وصلحانك اثرخامهٔ عرفانلری اولان تألیفات متعدده‌نك هپسنده غوث اعظم مشار الیه صبت سحائب الرضوان علیه حضرتلرینك اعظم مناقب علیه واجل آثار مظهریت سنیه‌لری حج شریفه عزیمت بیوردقلری بشیوز اللی التی سنهٔ هجریهٔ قمریه‌سنده روضهٔ مطهره مفخر رسالت ﴿ علیه الصلاة والسلام ﴾ پیشگاهنده طوره‌رق اجرای واجبات تعظیمیهٔ زیارت ایلدکلری صره‌ده غلبهٔ عشق وشوق ایله :

« فی حالة البعد روحی کنت ارسلها • تقبل الارض عنی وهی نائبتی »
« وهذه نوبة الاشباح قد حضرت • فامدد یمینك کی تحظی بها شفتی »

قطعه‌سنی انشاد ایله برابر قبر منور حضرت پیغمبردن ید بیضای جناب

محمدی بروجه استدعا تنویر چشم شهود حضار وتلثیم وتقبیلی ایله امام مشار الیه حضرتلرینی واصل غایت مراتب فیض و افتخار ایتمسی قضیه‌سی اولدیغنه وبویله بر کرامت معجزه‌نمانك اولوقته‌قدر مرور ایتمش اولان اعوام تاریخ هجرتده واندن صکره‌کی زمانلرده اغواث کرام واقطاب عظامدن برفرده نصیب اولمدیغنه اتفاق اولنمشدر ۞

غوث مشار الیه سادات کرامك سر آمدانندن اولدقلری متواتر وجمله بلاد واقطارده مشهور اولدقدن بشقه مؤلفات انساب شریفه‌ده دخی مسطور وجد اعظمی سید الانبیا ﴿ علیه افضل التحایا ﴾ افندمز طرفندن دخی تأیید بیورلمش ایدوکی نیجه مؤلفاتده محرر ومذکوردر شویله‌که امام مشار الیه رضوان الله علیه یوقاروده ذکر اولندیغی اوزره بشیوز اللی التی تاریخنده حج شریفه عزیمت ایدوب حجرهٔ طاهرهٔ نبویه‌نك پیشگاهنده قیام و [الصلاة والسلام علیك یا جدی] عباره‌سیله اجرای واجبات احترام ائلمش اولمسی اوزرینه موجود اولان جم غفیر حجاج وزوار طرفندن استماع اولندیغی واوسنهٔ مبارکه‌نك حج قافله‌سنده بولنان یتمش بیك وبر روایتده طقسان بیك کشینك تواترله مسموعی اولمش اولدیغی اوزره [وعلیك السلام یا ولدی] جواب عنایت نصابیله مظهر خطاب اولمش ایدوکندن اولادیت ایچون بونك فوقنده شهادت واثبات مدعای نسبته بوندن قوی حجت اوله‌ماز . حتی بوخطاب معجزه‌کارانك شرف صدورینه مبنی اوله‌رق

« فی حالة البعد روحی کنت ارسلها • تقبل الارض عنی وهی نائبتی »
« وهذه نوبة الاشباح قد حضرت • فامدد یمینك کی تحظی بها شفتی »

انف الذکر قطعه‌سنی انشاد ائلمش و «مدید حضرت خاتم الانبیا محمد» علیه الصلاة والسلام کرامت بی‌معجزه نماسی مظهریتله معارج ترقیات ولایت کبراده واصل سرحد اقصا اولدیغی برجمهور عظیمك مشهود ومعلومی اولمشدر ۞

اشبو كرامت — جليله‌نك حين ظهورنده بولنان حجاج ذوى الابتهاج ارەسنده اكابر اوليای عظامدن الشيخ « حياة بن قيس الحرانی » رضی الله عنه بولنه‌رق امام رفاعی حضرتلرندن او كونده اكتسای خرقهٔ طريقت ايلديكی « سوادالعينين » كتابنده محرردر ؛

بوكرامت باهره‌نك شهرتياب اولمسی وبك چوق كتب مؤلفه‌ده ورسائل مخصوصه‌ده مع التعظيم موضوع بحث ايدلمش بولنمسی جهتله قابل انكار اوله‌میه‌رق اكابر علمادن ابن الحاج حضرتلرينك تأليفی اولان « ام البراهين » نام كتابده وأئمهٔ علم حديثدن « حافظ تقی الدين الواسطی » حضرتلرينك تأليفاتندن اولان « ترياق » نام كتابده بونی يازمشلر وحجاج ارەسنده « حضرت غوث كيلانی » قدس سره الربانی و« الشيخ الزعفرانی » و« الشيخ عدی بن مسافر » دخی حاضر بولندقلرينی بيان ايتمشلردر ؛

تأليفات محررەلرنده بو مكرمت معالی منقبتی ايراد ايدن جهابذهٔ علما وصناديد فضلا لايعد ولايحصی اولوب آنف الذكر ذواتدن بشقه « الامام العلام سلطان المحدثين ولی الله عزالدين احمد الفاروثی الواسطی « النفحة المسكيه » نام كتابنده و« امام بنام الشيخ عبدالكريم القزوينی الشافعی الرافعی « سواد العينين » تسميه ايلديكی تأليف مخصوصنده « واعزهٔ كرامدن الحافظ محمد بن قاسم الواسطی » البهجة الكبری ايله مسمی اولان تأليفنده « والشيخ الاجل ابوبكری العيدروس » نجم الساعی رسالەسنده والامام الكبير العطار حضرتلرينك تأليفاتندن « تذكره »ده مخصوصاً بونی موضوع بحث ايده‌رك ثبوت وتواترينی تصديق ايلدكلری كبی محدثين كرام وعلمای بنامدن « الامام التاوی حضرتلری « طباقات الكواكب الدريه » والامام جلال الدين سيوطی « الشرف المحتم » والعارف عبدالرحمن صفوری « نزهة المجالس » وعلامهٔ بزركوار السيد ابو القاسم

ابراهيم البر زنجی حضرتلری « اجابة الداعی » واشهر علما وافضل فضلا « امام خفاجی » شرح شفا » ده وامام بنام جناب قطب شعرانی « مناقب سادات » والعالم الصالح العابد الشيخ العانی « قاموس العاشقين » وعلامهٔ اجل محمد بن جسوس حضرتلری « الفوائد الجليله » وعالم نحرير صاحب نفس نفيس الشيخ محمد بنيس « لوامع انوار الكواكب الدريه » تسميه ايلدكلری مؤلفاتده دخی اشبو كرامت باهره وخارقهٔ فاخره‌نك صحتی وكمال شهرتنی اثبات وتميق اولنمشدر ؛

بونك ايچون ذوات مشار اليهم ايله سائر اصحاب علوم وعرفان حد تواتره رسيده اولان اشبو آيت معجزه غايتك انكاری (العياذ بالله) قلبده‌كی نفاقك اثری اوله‌جغنی وبو مثللولرك اشبو ختمه ايله مجازات كورملری قورقيله‌جق برشی اولديغنی كوسترمشلر ؛

مفخر عالم — وسيد ولد آدم (صلی الله عليه وسلم) افندمزك « حی فی قبره الشريف » اعتقادينه بر برهان جلی اولان اشبو خارقهٔ باهره فی الحقيقه موجب تزايد ايمان اوله‌جغندن وبروجه محرر بونجه ذوات محترمه ومعظمه طرفندن تصديق وبيان قلنديغندن بوكا اينانمق طبيعی دكلميدر ؛

ايشته بووجهله شهادت سنيهٔ نبويه ايله دخی جناب امامك سلك اللآل البيت مكرمده بردرهٔ بيضا وبر لؤلؤی شهوار بی بها اولديغی ثابتدر ؛

سلسلهٔ نسب شريفلری دخی امامنز پيرمز مولانا السيد الشيخ [احمد الكبير الرفاعی] رضی الله عنه، ابن السيد السلطان ابی الحسن « علی » دفين بغداد، « ابن السيد يحيی » نزيل البصره « المغربی » ابن السيد ثابت، ابن السيد حازم، ابن السيد احمد، ابن السيد علی، ابن السيد ابی المكارم رفاعه الحسن

المكى نزيل بادية اشبيلية المغرب، (اشبو رفاعه حضرتلرينك لقب عاليلرى رفاعى نسبت وشهرتنه باعث اولمشدر)، ابن السيد المهدى، ابن السيد محمد ابى القاسم، ابن السيد الحسن، ابن السيد الحسين الرضى، ابن السيد احمد الاكبر، ابن السيد موسى الثانى، ابن السيد الامام ابراهيم المرتضى، ابن الامام موسى الكاظم، ابن الامام جعفر الصادق، ابن الامام محمد الباقر، ابن الامام زين العابدين على، ابن الامام الشهيد المظلوم الحسين السبط، ابن اميرالمؤمنين، ويعسوب الموحدين وصهر النبى الامين رابع الخلفاء الراشدين سيد آل رسول زوج حضرت بتول جناب على المرتضى ﴿رضى الله تعالى عنه وعنهم اجمعين﴾ حضرت سيد شهدا دخى فاطمة الزهرا عليهما السلام حضرتلرندن تولد ايتمش . وجناب سيدة النسا بضعهٔ طاهرهٔ مفخر انبيا حضرت محمد المصطفى ﴿ عليه وعلى آله افضل الصلاة واتم التسليم ﴾ اولديغندن و [ذريتى فى صلب على] حديث شريفنك صحتى مسلماتدن بولنديغندن اولاد زهرا سلسلهٔ طاهرهٔ سيد الانبيا اولمشدر .

غوث اعظم — وقطب ربانىٔ اكرم جناب امام رفاعى عليه رضوان البارى بعض جدات محترمه‌لرى واسطه‌سيله امام حسن افندمزه وجناب صديق اكبره دخى متصل النسب اولور ووالده‌سى طرفندن دخى صحابهٔ كرام وانصار فخامدن خالد ابو ايوب الانصارى رضى الله تعالى عنه حضرتلرينه متصل النسب اولديغى متحققدر . « سواد العينين » نام كتابده وسائر كتب معتبره‌ده بوكا دائر اولان تحقيقات اقتضاسنجه حضرت امام رفاعينك جد امجدلرى السيد يحيى الرفاعى الحسينى اشبو سلاله‌نك عراق طرفلرينه عزيمت ايدن رجالنك برنجيسيدر. ولايت كبرا ايله شهرتياب اولدقدن صكره جناب ابى ايوب الانصارى رضى الله تعالى عنه سلاله‌سندن واكابر اوليادن جناب حسن النجارينك كريمهٔ محترمه‌لرى علماء ايله تزوج ايدوب اندن حضرت امام رفاعينك پدر كرامت كسترلرى « السيد على حضرتلرى » تولد ايتمش ايدى . مشار اليه بطايح طرفلرينى تشريف بيوردقلرنده دايىسى اجلهٔ اعزهٔ كرامدن « الشيخ منصور

صكره همشيره‌كزدن بر اركك مولود دنيايه كله‌جك ورفاعى اسميله شهرتياب اوله‌جقدر، رئيس انبيا اولديغم كبى اوده رئيس اوليادر، امر تربيتنك وقتى كلدكده الشيخ على الواسطى‌يه حواله ايت چونكه نزدمزده يك عزيزدر، صاقين غفلت ايتميه‌سين » ارادات عليهٔ جناب رسالتپناهى ايله شرفياب خطاب اولمسى اوزرينه امام رفاعى رضى عنه البارى مشار اليه على القارى حضرتلرينه وديعه ايدلمشدر ﮊ

جناب امامك دايىسى مشار اليه امام صمدانى وعارف يمدانى الشيخ منصور البطائحى الربانى حضرتلرى « كندم دخى برابر اوله‌رق بتون اصحابم ايله السيد احمد الرفاعى حضرتلرينى موازنه ايتديكمده جمله‌مزه رجحانى اكلادم » ديمشدر ﮊ

مادامكه امام وغوث انام حضرت رفاعى مراتب ترقياتده قطبيت كبرا وغوثيت عظمانك مافوقنه رهاياب ارتقا اولديغى مسلم اكابر فضلادر، و « الشيخ حماد الدباس البغدادى » كه قطب ربانى غوث كيلانى « حضرتلرينك مرشدى وشيخى ايكن جناب امامك دايىسى حضرت منصورك اصحابندن معدوديتى كتب صوفيه‌ده مذكوردر ، بو صورتده جمله اقطاب عظامه رجحان امام امور طبيعيه‌دن اوله‌رق بلكه‌ده مشار اليه الشيخ منصور اشبو موازنه‌يى جناب امامك اوائل حالنده اجرا بيورمشلردر ﮊ

سلالهٔ جليلهٔ رفاعيه — بحمده تعالى الى يومنا هذا متسلسل وآفاق عالمده شهرت عليه‌سى متجلجل اولوب حلب، شام، عراق، حجاز، وسائر اقطار عربيه ايله بلاد هنديه وبحر محيط جزائرنده بو ذريت مباركه‌دن برچوق ذكور واناث موجوددركه حلبده ايكى شعبه‌لرى اليوم سر سلسلهٔ مشايخ طريقدر : برنجيسى بالفعل پوست نشين ارشاد وكرامت شيخ اكرم ومرشد اعظم مولانا السيد حسن افندى الوادى ومخدوم كرامت موسومى مقتداى ارباب عرفان، ودقيقه‌دان اسرار فرقان، منبع علوم وهبيه، ووارث اخلاق محمديه ، استاذ

وشيخم «ابوالهدى» افندى حضرتلريدر . بوايكى فرقد فرق آراى اوجشؤن وعرفان ايله ايكنجى شعبه‌كه ينه اليوم حلبده شيخ المشايخ جهتنه وارث اولان الشيخ على افندى خيرالله قدس سره الاله حضرتلرينك مخدوم مكرميدر . بوايكى شعبهٔ رفاعيه مرقد پيراى زاويهٔ متكين، وغوثيت آراى مقام تمكين، سلطان الاغوات والعارفين، مولانا السيد احمد عزالدين الصياد، رضى‌عنه رب‌العباد، سلالهٔ طاهره‌سندندر ؞

عراق جهتنده بصره‌نك نقابت الاشراف قائمقاملغنى احراز ايتمش اولان سعيد افندى حضرتلرى حالا حمد اولسون حياتده و شرف نسبتلرى شرافت مقام وحرمتلريله متناسب بر حالده اولوب عراق قطعه‌سنك سائر جهتلرنده دخى سلالهٔ مباركه‌دن متعدد شعبه‌لر و سوريه طرفلرنده جندلى وحريرى وسبسبى شهرتلرى ايله معلوم ومشهور ذريتلر بولنه‌رق حتى نسبلرى‌هركسجه مسلم وجمله‌سى معتقد عالمدر ؞

الحاصل امام عالى مقام وغوث انام حضرت احمدالرفاعينك سلالهٔ طاهره. لرينك آل بيت نبوتدن اولدقلرينه عالم قناعت ايتمش ؞

«ترجمه»

صباحك يلديزى طوغدى ديناسه • يرى بسبللى دركه آسماندر
شهرت وتسليميتنى احراز ائلشدر ؞

استطراد — مسلمدركه انساب شريفه واحساب مباركه‌نك كزيده‌سى حسب دينى ايله آراسته اولان نسب نبويدر . امام وغوث انام جناب السيد احمدالرفاعى رضى‌الله‌تعالى عنه حضرتلرينك سنت سنيه‌يه اتباعى وسلسلهٔ نسب طاهر نبويه‌يه اتصالى ايسه‌بوبحه مؤلفاتده مذكور ومسطور اولوب آل‌بيت نبوتك درجات فضيلتلرى هر حالده سنت سنيه‌يه اتباع واقتدا واخلاق جليلهٔ محمديه ايله تخلق نسبتنده متفاوت اولديغنه وهركيم‌كه حركات وسكناتده متابعت

نبى هدا (عليه افضل التحايا) ايله اجراى تطبيقات اقتدائيه خصوصنده زياده موفق ومظهر اولور ايسه سلسلهٔ جليلهٔ نبويه‌ده حائز افضليت اوله‌جغى بديهياتدن بولنديغنه بناءً امام رفاعى عليه رضوان البارى حضرتلرينك حسب آراى نسبلرى اولان اخلاق واحوال اقتدائيه‌لرى هم فضيلتلرينى تأييد وهمده آل بيت نبوتك سادات جليله‌سندن اولديغنى تأكيد ايتمكله برابر كتب معتبرهٔ شرعيه‌ده متواتراً اثبات نسب مسئله‌سى اصحاب عدالتدن درت‌شاهدك شهادتيله ثابت اوله‌جغى بيان اولنمش وبعض علما بينه ايچون اون اون ايكى‌قرق اللى يتمشه قدر شاهد بولنمسى طرفنده اوليورلر ايسه‌ده اصل مقصد يالان اوزرينه اتفاقلرى عقلاً مستحيل اولمق قضيه‌سى اولوب تفاوت عدد بونك ايچون رهين اختلاف اولمشدر . بوندن بالبداهه معلوم اولوركه درت معتبر شاهد جمله‌سنجه‌ده بومطلبى تأمين ايده‌بيلوب قالدى‌كه بعض علماى كرام‌شهادتده امر مشهور ومسموعه استناد اولنوب يوخسه دلالت عقليه‌سنده اوله‌ميه‌جغى كبى آل بيت نبوتدن كرك تعدد شهود ايله‌اثبات نسب ايتمش اولان وكرك سلسلهٔ طاهره‌دن اولديغى مشهور ومتواتر اوله‌رق كندوسى‌ده اولاد عربدن ولا سيما اجناس عالم ايله اختلاط ايده‌مين قبائل وعشايردن بولنان ايچون كوكللرده اطمئنان حاصل اوله‌جغى افكارنده‌درلر . اكثر علماى متقدمين ومؤرخين بوكا متمايل وابن خلدون دخى قايل اولمشدر ؞

حتى بعضلرى علم انساب ايچون قبائل عرب اوته‌دنبرو هرقومدن زياده اهتمام ايدوب باديه‌نشين اولانلرك هپسى حفظ انساب ايلدكلرى جهتله بونلر جمله‌دن زياده ادعاى نسبتده سزاوار تصديق اوله‌جقلرى ادعاسنده اولوب فقط بونكله برابر عجمستان، هندستان، ماوراءالنهر، واناطولى ايله سائر طرفلرده متوطن ساداتك نسبتلرى محل انكار اوله‌ماز . چونكه اصحاب علم نسب تأليفات متعدده‌لرنده ساداتك سكناده‌كى امر تفرقه‌لرندن واسبابندن بحث اولنمش وهرطرفه كيدوب توطن ايلدكلرى يازلمشدر ؞

حتى سلالهٔ طاهره‌نك شعبه‌لری حقنده تفصيل معلومات ايديله‌رك بونلردن بك‌چوق ايصال وقطع نسب‌كبی تدقيقات‌نتايجی يازان وحقيقتلری تحری ايدن واردر. بوصره‌ده مشهور النسب اولان بعض شعبه‌لر وسلسله‌لر حقنده بوراده ايرادينه حاجت‌كوريله‌مين صورتلرله بيان انقطاع بيله ايدلمش ايسه‌ده هرحالده حكم‌شرعی اوزره‌شهرت وتواتره اعتبار اولنمق لازم كله‌جكندن، مثلا بريسی حقنده بونك فلان‌خاندانندن اولوب‌صحت نسبلری مشهور ومتواتردير برچوق آدملر طرفندن شــهادت اولندقدن صكره ارتق اوته‌سنی ارامق اقتضا ايتمز « يثبت النسب بمجردالدعوی مع‌الحيازه» قاعده‌سنه مذاهب اربعه‌ده اكثر فقها قائل اولمشلردر ؟

هله اجهوری ودها بشقه‌لری« الناس مصدقون فی‌انسابهم » قيد وشروط التنه المق ايستينلره قارشو بونك‌يالكز آبا واجدادی بللی اولميانلر ايچون‌جوازی طرفنده اولمشدرلر ؟

سماعاً نسب ايچون‌ايديلن شهادتده‌دخی‌ردانجق اصحاب عدالت‌ومعلوماتدن حد تواترده برجم غفيرك شهادتلرينه وابسته اولمسی وارده‌ده غرض ونفسانيت آثاری كورلمامسی‌لازمدر ديمشلردر. بی‌معرفت جاهللرك وبرطاقم‌حسدكارانك سوزلری هيچ اولوب بونلر طعن ايدرلر ايسه مجازاتلری لزومنی تصريح ايدن بولنمشدر ؟

امام شعرانی رضی‌الله عنه ايســه حســن ظن هرحالده لازمه‌دن اولمغله اشرافك صحت نسب‌ادعاسيچون‌حسن‌ظندن بشقه‌برشی لازم‌كلميه‌جكی رأينده‌در ؟

بعض علمــا وحكما طرفندن بعضاً نسب بر يرده معلوم ومشهور اولوب ديكر محلده بيلنه‌مز اولمسی مستبعد اولميه‌رق بوحالده انكار جائز اوله‌ميه‌جغی تصريح اولنمشدر ؟

مقدما ذكراولنديغی‌كبی بلادعربيه‌ده وبلكه قبائل‌بدويه ارەسنده نشأت‌ايدن سادات واشرافك صحت نسبلری‌ايچون وجدانك اطمئنانی دها زياده اولديغندن وبلاد اعاجمده بولنمش ويا‌خــود بلاد اعاجمــدن كلمش اولان ســادات كرامك تسلسللری حقنده ورود شبهه ممكن بولنديغندن لدفع الشبهه اشــبو ايضاحات شرعيه كوسترلمشدر ؟

تفصيلات مشروحه ايجابنجه غوث اعظم السيد احمد الرفاعی رضی عنه الباری افندمز رفيع الحسبين وسليل الحسنين الاحسنين اولديغی ومقام وراثت معنويهٔ نبويه‌ده بين الاولیا صاحب السبق والتقدم بولنديغی ارتق امور بديهيه ومسلمه‌دن اولمشدر ؟

علويت — ورفعت مقام ومزيت بحثه كلنور ايسه بربحر بيكرانده‌كه غايت وجدی اولميه‌رق الويرركه زمان حيات علويه‌لرندن الی يومنا هذا بونجه مدتلر ايچنده « ابوالعلمين » عنوان عاليسيله اختصاص بيورلمشلردر . چونكه آنف الذكر « سواد العين » نام كتابده «قدوة العارفين » ركن الدين بن‌بنهان شيبانيدن روايت اولنه‌رق قطب اعظم رفاعی‌يه « ابوالعلمين » دينلسنك حكمتی شووجهله بيان اولنمشدركه :

غوث اعظم زمان « احمد بن خلف البلخی الحسينی » رضی الله تعــالی‌عنه حضرتلرينك ارتحالنده لواء غوثيت عظمی جناب امام رفاعی ايچون ركــز اولنمش ايكن جناب امام عتبهٔ سينهٔ حضرت رسالتپناهی‌يه فرش جبين ضراعت ونياز ايدوب طلب عفو ايله انســلاخ ايتمش ايدوكه مبنی لواء غوثيت‌جليله « جناب شيخ ربانی غوث كيلانی » رضی‌الله تعالی عنه حضرتلريچــون نصب اولنمش ايدی ؟

جناب پير كيلانی اولوقتده اصح روايات اوزره سكسان بش ياشنده ايدی .

چونكه مسقط رأس غوثيتپناهيلری اولان بلدهٔ كيلاندن روبراه هجرت اولدقلرنده اون‌سكز وياخود يكرمی ياشنده اولوب تام يكرمی‌بش سنه باكمال تجريد صحرای عراقده امرار ايام بيورمش واندن‌صكره قرق‌سنه مدت ياتسو ابدستيله صباح نمازينی قيلمش وبو مدت ايچنده كاه بصره‌ده وكاه مقبره‌لرده امرار اوقات ايدوب احياناً بغداد خارجنده « سور العجمی » دينيلن سورك اوستنده كی حجره‌ده اقامت ايتمشدر . صكره خضر ﴿ عليه‌السلام ﴾ ايله ملاقات ايدرك وابوسعيد المخزومی‌نام عارف بالله طرفندن اكتسای خرقه‌ايده‌رك بغداده داخل اولمشدر ۞

بومدتلرده غوث مشار اليه علوم شرعيه‌نك تحصيلنده زياده اهتمام ايلد . يكندن بغداده كيرديكی اثناده اعلم علمادن ايدی . موهبهٔ الهيهٔ ازليه‌دن كنديسنه غوثيت كبرا توجيه بيورلدقده بردولت وصولته مظهر اولمشلردركه قليل الامثالدر . سن شريفلری طقسان‌بره واصل اولدقده غوثيتلرندن اوچ وديكر روايته كوره سكز سنه مرور ايتمش ايكن ارتحال دارالنعيم ايدوب بوكره دخی غوثيت جناب احمدالرفاعی‌يه انتقال وتوجه ايدرك حالبوكه بودفعه‌سنده‌ده كافی‌السابق استعفا وانسلاخ ايچون تضرعات اجراسنده بولنمش ايسه‌ده «فاستقم كما امرت» نداسيله قبوله مجبورايدلمش وبوصورتله ايكنجی دفعه علم افرازغوثيت عظمی اولمشدر. مدت غوثيت جليله‌لری اون‌التی سنه امتداد ايدرك وتحدث نعمت قبيلندن اوله‌رق لسان غوثيتپناهيلرندن ترقيات معنويه‌لرينه دائر قصائد بليغه وبرچوق حكميات بديعه صدور ايتمشدر انجق

« اطاعه سكره حتی تمكن من ° حال‌الصحاةوهذا اعظم‌الناس »
« اعطی المقام فلا تفنيه سكرته ° عن‌الجليس‌ولايلهومع‌الكاس »

حكمنجه مكانت ومتانت اجرا ايدوب اخوان واقران حقنده برشی تفوه بيورمدقدنبشقه درويشلرينه بيله تقدم ورجحانه دائر برسوز سويلمامشدر . تحكيم اشبو كتاب « البرهان » دخی بوكا برهاندر ۞

خرقهٔ طريقت — خصوصنده دخی جناب غوث اعظم السيد احمد الرفاعی رضی‌الله تعالی عنه سرفراز تقدم اوله‌رق اكتسا بيوردقلری خرقه‌نك بين الآل عديم‌الامثال‌اولديغی مسلم اكابر رجالدر . بونك ايچون الامام‌ابوبكر العدنی‌العيد دوبن‌حضرتلری جناب‌احمدالرفاعی حضرتلرينك‌كندی مريداننده ايمش عارف سرير آرای سلطنت ولايت اولمش ايكن حضرت رفاعی اولقدر بيوكدركه بونلر كندی يانده كورنمز ايديلر ديمشدر . فی‌الحقيقه حضرت پير رفاعی‌عليه رضوان الباری اتباع واحفاد واسباطندن واصل سلطنت ولايت ونائل مرتبهٔ عظمای غوثيت اولمش برچوق ذوات فخام اولوب « ابواسحق السيد ابراهيم‌الاعزب» وجناب احمد عزالدين الصياد رضی‌الله عنهما دخی‌صدر نشين ديوان غوثيت عظمی وپيشوای كزين‌قطبيت كبری اولانلردن ايديلر ۞

شرف عالئ — جناب امام رفاعی بوصورتله مكمل الاطراف‌ومحفوف الطاف اولديغنه بناءً خرقهٔ شريفه‌لرينی اكتسا ايله تبرك ايدنلر ايچنده اغوات عظام واكابر رجال بولنوب مذهب شافعيده واصل مرتبهٔ اجتهاد اولان عالم عامل امام‌قزوينی رافعی‌خرقهٔ شريفهٔ احمديه ايله‌كسب شرف ايلدكلری‌واغوات عظامدن حضرت « امام‌بدوی » رضی‌الله تعالی عنه وحضرت « امام‌شاذلی » رضی‌الله تعالی عنه‌وامام دسوقی رضی‌الله‌تعالی عنه بالواسطه خرقهٔ احمديه‌يی اكتسا بيوردقلری برچوق مؤلفاتده مذكوردر ۞

طبقات شعرانيده بيان اولنديغی اوزره « جناب امام بدوی » رضی‌الله‌تعالی عنه قطب مكرم « الشيخ البری » ومشار اليه دخی « قطب‌معظم » علی‌بن نعيم البغداديدن ومشار اليه دخی‌جناب امام رفاعيدن اكتسای خرقه‌ايلدكلری محرردر ۞

غوث اعظم امام شاذلی رضی‌الله‌تعالی عنه ايسه خرقهٔ رفاعيه‌يی اوچ يولدن

اخذ واكتسا بيوروب بريسى قطب معظم « عبدالسلام بن مشيش » حضرتلرى واسطه‌سيله قطب مكرم عبدالرحمن المدنى الزيات واودخى قطب ابى احمد جعفر بن سيد بولدالخزاعى حضرتلرندن اكتسا ايدوب مشار اليه القطب جعفر ايسه جناب امام رفاعيدن اخذ وتلبس ائلشدر . ديكرى ده مشار اليه عبدالرحمن الزيات والشيخ تقى الدين النهروندى واسطه‌سيله حضرت امام رفاعى‌يه اتصال ايدوب اوچنجيسى مشار اليه عبدالسلام بن مشيشك شيخى برى والشيخ على بن نعيم طريقندن متصلدر

غوث اعظم « جناب ابراهيم الدسوقى » رضى الله تعالى عنه دخى نجم الدين اصفهانى والحافظ عزالدين احمد الفاروثى الكازرونى وپدرلرى ابو اسحق الشيخ ابراهيم الفاروثى وجدلرى ابوالفرج الشيخ عمر الفاروثى واسطه‌لريله متسلسلاً اكتساى خرقهٔ احمديه بيوردقلرى كبى « امام دسوقى » رضى الله تعالى عنه حضرتلرى جناب شاذليدن بلاواسطه بوخرقهٔ شريفه‌يى اكتسا بيورمشدر. فى الحقيقه حضرت بدوى وجناب شاذلى وحضرت دسوقى قدست اسرارهم بشقه اجازتلرى واردر الحق تلثيم يد حضرت محمد عليه الصلاة والسلام خارقه‌سيله اختصاص آراى شرف اولان غوث اعظم جناب احمد الرفاعى رضى الله تعالى عنه اكتساى خرقه خصوصنده بومثللو اعظم اغواث كرامه باعث تبرك اولمسى ينه تقبيل يد جناب محمد بركاتندن اولمشدر كه اغواث عظامدن وفحول اعلامدن «الامام سراج الدين المخزومى الصيادى » رضى الله تعالى عنه كيم كه اكتساى خرقهٔ احمديه ايله اكتساب دستگاهٔ سعادت ايتمشدر روز جزاده دوچار خذلان اولمقدن باذن الهى امنيتياب اولديغنى اعتقاد ايدرم « ديمشدر

« خرق القوم كلها بركات ٭ ذات وصل عارعن الانقطاع »
« واجل الجميع وصلاً وفتحاً ٭ خرقة السيد الكبير الرفاعى »

شبهه يوق كه بركات جناب مفخر كائنات (عليه افضل التحيات) خرقهٔ مباركهٔ احمديه‌ده الى يومنا سارى ورجال طريقت رفاعيه‌ده آثار بركاتى ظاهردر

جناب امام رفاعى رضى الله تعالى عنه كندوسى خرقهٔ طريقتى مفخر عالم (صلى الله عليه وسلم) افندمزك اذن مخصوصلريله الشيخ على ابوالفضل الواسطيدن ودايسى باز اشهب ايله ملقب امام منصور بطائحيدن ايكى كره اكتسا ائلشدر. هر ايكيسنده سندلرى حضرت جنيد بغدادى رضى الله تعالى عنه واسطه‌سيله تسلسل وعتبهٔ علياى رساله توصل ايدر

خاتمهٔ مقال اولمق اوزره رهنورد مسافات قربيت وترقى كذار مقامات غوثيت غوث اعظم و پير محترم جناب احمد الرفاعى (رضى الله عنه) كرامات وخوارقندن وفور علم وكمال و رسوخ حالنه دال اولان بعض مرويات وثيقه‌نك بيانه ابتدار قلنور

« سواد العينين » مؤلفى امام رفاعئ كازرونى حضرتلرى منقولاتندندركه فقيه يكتا و پيرايهٔ بزم فضائل علما الشيخ الصالح يوسف ابوزكريا العسقلانى الحنبلى امام رفاعى (رضى الله تعالى عنه) حضرتلرينك زيارتنه ام عبيده‌يه كيدوب خانقاه عاليلرنده يوز بيكدن زياده درويش وزائر مسافره تصادف ايلديكى و بر پنجشنبه كونى كرسئ وعظه چيقوب علما و اكابر عراقدن برچوق ذوات استماع ايچون حاضر بولندقلرى حالده بونلردن برجمعيت كثيره آيريله‌رق علم تفسير وعلم حديث وعلم فقه وسائر علومدن آيرى آيرى اسئله ايرادينه قيام ايدوب جمله‌سنه جناب سامئ حضرت امامدن جوابلر اعطا اولنمش و يوز مسئله‌دن زياده ايراد قلنديغى حالده كنديلرنده ذره قدر اثر تغير مشاهده اولنمامشدر . بناءً عليه مومى اليه جناب امام زكريا كندم اياغه قالقه‌رق ونقدر علوم وارايسه هپسنى دخى صورسه‌كز جواب باصواب آله‌جقكزده شبهه قالمدى

دیدم، وسائللری صوصدیردم. حضرت امام ایسه ﴿ رضی الله تعالی عنه ﴾ تبسم بیوره‌رق « دعهم » براق ابو زکریا بنی غایب ایتمکسزین صورسونلر، « دنیا دار الزوالدر » بیورمش اولمسی اوزرینه حضار جوش وخروشه کلوب بش کشی او مجاسده تأثیر حالدن وفات ایتمش واوکونده حاضر بولنانلردن سکز بیك کشی دخی ارباب معاصیدن اولدقلری حالده توبه وانابه‌یه موفق اولمشلر ایدی. مجلس وعظ رسیدهٔ انجام وصلاة عصرك اداسی وظیفه‌سی دخی قرین ختام اولدقدن صکره حضاردن « ابن جراده الواسطی » قیام ایدرك

« یا ایها السند الندب الذی شهدت • له المآثر و الافعال بالشرف »
« خلقت جدك خیر الخلق بالخلق • العالی فانعم بذاك الجد والخلف »
« وانت معجزة یا ابن الرسول له • فافخر غدایا اخا العلیا لدی السلف »

قطعه‌سنی انشاد ایله عرض ستایش ایلدیكندن جناب امام رفاعی علیه رضوان الباری درحال بروجه ارتجال

« یانفس جدی وخل الکذب وانصرفی • عن الغرور وظن المخلص البالی »
« رآك احسن منه فاننی بثنا • علیك والله ادری منه بالحال »

قطعهٔ متواضعه‌سنی انشاد بیورمش اولدقلرندن ینه ابن جراده ابیات آتیه‌یی انشاد وایراد ایتمشدر

« نفس زکت وزکت فی الناس سیرتها • واعرضت عن صنوف القیل والقال »
« طابت بنفحة سر الکون والدها • ولقنت حاله العالی من الخال »
« لها من الله حفظ لا دفاع له • طهارة خصصت بالنص للآل »

بونك اوزرینه حضرت امام علیه رضوان الملك العلام ابن جراده وسائر حضاره دعا ایله ختم کلام بیورمشدر »

ینه مذکور کتابده مسطوردرکه الامام الحجه عمر بن حفص شهاب الدین سهرودی عمیسی ابو النجیب حضرتلرندن روایت ایدرك شیخی دریای علوم وعرفان محمد بن عبد البصری ﴿ رضی الله عنه ﴾ بیان بیورمشلردرکه « امام ربانی و غوث یمدانی جناب احمد الرفاعی حضرتلرینك زه‌رله قدر ارتقا ایلدیكنی بیلن اولیسوب انجق توجه ایلدیكی وجهت حقنده خبر آلنمشدر. وكندیسندن صکره کیمکه انك رتبه‌سنه ارتقا ادعاسنده اولور ایسه تکذیب اولنمق لازمدر. چونکه مشارالیه علایق بشریه وعوائق نفسانیه‌دن برصورتله انسلاخ بیورمشلردرکه تعریف وتوصیف مرتبه‌لرینی کچمشدر. عصرمزده شرقدن غربه‌قدر یریوزنده نقدر اولیای کرام وارایسه بیوك کوچك جمله‌سی کندیسندن استمداد ایدوب کندیسی دخی حجرهٔ سعادتدن استفاضه واستمداد ایدر. قیامته قدر موارد امداداتی غیر منقطع وذریتنده دخی هر حاسد ومنکره رغماً بوحال جاری ومتسلسلدر » یفعل الله ما یشا

برده سند المحدثین «عبد السمیع الهاشمی الواسطیدن روایتله بیان اولنمشدرکه جناب امام رفاعی بر « آیت الهیه » ایدی، معجزات محمدیه‌دن برمعجزه‌در، اسلافده دخی امثالی نادر الوجوددر، اخلافده ایسه مثالی نامعلومدر. طریقت علیه‌سی احکام کتاب وسنتدن عبارتدر، قولاً وفعلاً شریعت غرایه متابعت ایلر، وهربر طور وحاله غلبه ایدرایدی، اویله برامام عادل وعالمدرکه کورمش اوله ایدیکز سلف صالحك جمله‌سنی کورمش اولور ایدیکز ؟

« ولیس علی الله بمستنکر • ان یجمع العالم فی واحد »

« برکون مشارالیه حضرتلرینی کورمشیدم «ام‌عبیده» زوار ایله‌وکندوسی.

« حیرت فیك العقلا • یامن لعقلی عقلا »
« کتمت فیك حالتی • ففضحتی بین الملا »

بیتلرینی انشاد ایدرك کوزلری یاش ایله طولمش ایدی .

حج شریفده تقبیل ید مفخر کائنات ایله اکتساب شرف ومباهات ایلدیکنده برابر ایدم . بحمده تعالی رؤیت ید منورهٔ نبویه ایله کسب شرف ایدنلردن اولدم . غوث شریف جیلانی و جناب زعفرانی و شیخ عدی وعلی الهیتی هپ بو آیت عظما وموهبت کبرانك مشاهدهسیله شرفیاب اولمشلردر .

اصل عبرت آلنهجق بر شوراسیدرکه او کون پیشگاه روضهٔ مطهرهدن چکیلوب چیقدقده جناب امامباب حرم نبویدهایشکلره سریلهرك هپ چیقانلرك اوستنه باصوب کچمسنی اغلایه اغلایه ویالواره یالواره تکلیف ایتمیسدر خواص بشقه قپولردن چیقمغه مجبور اولهرق عوام ایسه اوزرینه باصوب کچدیلر . کندیسی دخی هم اغلار همده « اللهم زدنی تمکیناً » وایماناً ومعرفة بك وبنبیك صلیاللهعلیه وسلم دعاسنی اوقور ایدی » ماشاالله .

ینه کتاب مذکور مندرجاتندندرکه الشیخ مفرج بن نبهان برکون مجلس عالیٔ جناب پیر کیلانیده ایکن الشیخ علیالهیتی والشیخ علی بنادریس الیعقوبی دخی حاضر ایدیلر . بطایح طرفی اهالیسندن فصیح اللسان برادم کلهرك سلام ویردکدنصکره اوتورمش. حضرت امامجیلانی رضیالله تعالی عنه کندوسندن جناب احمدالرفاعی حالوصحتندن خبرصورمش اولدیغندن کمالطلاقت ایله ادارهٔ کلامومقصودی اعلامایتدکدنصکره جناب قطبجیلانیدنمنصور حلاج حقنده استفسار معلومات ایتمش اولمسیله « برعارف ایدی مرغ عقلی آشیان بدندنملاء اعلایه پرواز ایدوب صفوف ملائکهیی کچدکدن صکره آرادیغی نور«رأیتربی» مقصدینه اوراده دخی دسترس اولهمدیغندن یره هبوط ایتمش وحیرت اندر حیرته کرفتار اولهرق لسان مستانهسندن چیقان سوزلری اغیار استغرابایدوب حقه مظهرتی حقلی برصورتله پیچیده اولمشدر . « تفصیلاتیله حضرت امام جیلانیدن جواب آلدقده « مرد بطایحی » اختلف الشیخـان » یعنی شیخلرك ایکیسی اختلاف اوزره بولندیلر . زیرا مولانا احمدالرفاعی حلاج ایچون

کورهمم که عرفانی واردر، کورهمم که بادهٔ حقیقتدن ایچمشدر بلکه کورمامش بلکه بولنهمشدر، مکرکه قولاغنه برویزلدی کلهرك آلدیغی وهم ایله حالدنحاله دوشوب قالقمشدر . قربیتحقایله شرفیاب اولانلر هر یاقلاشدقچه قورقولری مزداد اولور قورقیانلره مکر الهیدن قورقیلور . حق اوزره اولسه ایدی « اناالحق » دیهمز ایدی ، وهماخطا ایتمشدر . توصیفاتی حضرت امامرفاعیدن نقلاً بیان ایتمش اولدیغندن حضاردن ابن وراق « احمدالرفاعی نهدیه بیلور؟ مادامکه جناب غوث جیلانی بویلهدیور» دیمسی وبطایحییه اظهار حدت ایتمسی اوزرینه حضرت پیرجیلانی ابنوراقی صوصدیروب «حضرت امام رفاعی اولیا اوزرینه برحجت آلهیهدر، وصاحب مائده اودر « بیورمسی وابن وراقك چکیلوب صوصمسیلهبرابر بیچارهیه نزلاصابتایتمشدر. جنابغوث شریفکیلانی اوقویوب اعادهٔ صحت ایتمسنه همت بیوردقدن صکره حضرت رفاعییه بوکونا موهبت ومظهریت إحسان ایدن مولا نه بیوکدر دیهرك :

« هذا الذی سبق القومالاولی واذا • رأیته قلت هذا آخرالناس »

بیتی قرائت بیورمشدر .

ینه مذکور کتابك روایاتندندرکه الشیخ الکبیر الهوزانییه مسجد اقصاده تصادف ایدرك جناب امام رفاعینك احوال ومقامندن استفسار ایتمسیاوزرینه « حضرت رفاعینك وجودنده هرسرمو برچشم جهان بین اولوب اطراف اربعهیی کورمکدهدر، بویله ذاتی نصورتله تعریف وتوصیف ایده بیلورم هپ اوقاتی ادب استغراق ایتمش، وجودینك هرعضوینه بروظیفهٔ دینیه تعیین ائلشدر، بتون حرکات وسکنات واطوار واحوالی کمالاتنه دلالت ایدر؛صادق، کاذب، مدعی، محقق جملهسی علو منزلتنه واقف اولورلر . بوکونکی کونده کافهٔ اولیا کندیسنه عیال وهربر مقامده وهربرحالده جملهنك شیخی اولدیغی مسلم رجالدر » دیمش و « ذلك فضلالله یؤتیه منیشاء » عبارهسیله ختم کلام ائلشدر .

ابوالفتح الواسطی حضرتلری بنده حاضر وبرابر ایدم دیه شویله حکایه ایلشدرکه « امام رفاعی علیه رضوان الباری برچوق درویشان واصحاب ایله برابر شطك کنارنده آرام وبالقدن احضار طعام ایدیلوب ایچیمزدن بریسی اصحاب تمکین اولان ذوات ایچون نشانه یوقیدر؟ صورمسی اوزرینه جناب امام شو تجره‌لر ایچنده قلان بالق پارچه‌لرینه باذن الهی دیریلوب قالقك کیدك دیدیکی حالده بالقلرك یوریوورمسی صاحب تمکین ایچون نشانه‌در دیردیمز او آنده نقدر پارچه‌لر وار ایسه هپ جانلانوب شطه اتلادقلرینی کوردم واقعا بوکرامت المجاز حضرت عیسی علیه السلامك کرامتنه همان مشابهدر نقط « ماجاز ان یکون معجزة لنبی جاز ان یکون کرامة لولی » قولی مفتی بهدر ۞

الشیخ العدل ابوموسی الحدادی دخی خطیب جمال الدیندن روایت ایدرك حکایه ایلشدرکه « حدادیه » قریه‌سنده طوغردیغی اولادی یشاماز برقادین وار ایدی برچوجغی یشار ایسه فقرای رفاعیه‌دن قریه‌یه کلنلرك خدمتنه براقه‌جغنی نذر ایتمش وحکمت خدا ایله برقانبور قز طوغوروب یورویه‌جکی صره طوباللغی و آز صکره صاچلری‌ده دوکیله‌رك کللکی کوبده‌کی قیزلره مدار تعییب واستهزا اولمش ایدی جناب امام رفاعی برکون قریه‌یی تشریف بیوره‌رق خلق اجرای تعظیمات استقبالیه ایله یوللره دوکیلدیکی کبی قزجغز دخی خلق ایله برابر چیقوب کذرکاه حضرت امامده بکله‌مش وتشریفلرنده ایاقلرینه قپانه‌رق بنم والده‌مك شیخی سن‌سین بنی شو استهزالردن قورتار دیه‌رك سوز وکداز ایله عرض نیاز ایلدیکندن جناب امامك رقتی جلب ایدوب اغلاتمش ایدی ۞

بناءً علیه دعا ایدرك وقزك ارقه وباشنی صوایه‌رق او آنده قانبورلقدن وطوباللقدن رهایاب اولدیغی کبی آز زمانده صاچلری دوزه‌لوب کللکدن‌ده قورتولمشدر ۞

بونك ایچوندرکه حضرت پیرکبیر وامام دستکیر علیه رضوان الملك القدیر افندمزه بین الناس « شیخ العریجا » دینیله‌رك بولقب شایع اولمشدر ۞

ارباب فضل وعرفاندن « ابوالمعالی بدرالعاقولی » روایتی اولمق اوزره بنه مذکور « سواد العینین » نام کتابده منقولدرکه « هیت » قریه‌سی اهالیسندن برکنهکار کنج توبه وانابت ایچون قطب ربانی حضرت سید عبدالقادر جیلانی‌یه مراجعت ایدر ۞

جناب پیر سطر پیشانیسنده شقاوت مسطور اولدیغنی بیان ایله طرد ایلر بیچاره فرط یأسندن بیخود اوله‌رق جناب امام رفاعی حضورینه قدر کیدر جناب امام کندیسنی قبول وتوبه واستغفار ایتدیره‌رك املنه موصول بیوردقدن صکره بیچاره اولجه کورمش اولدیغی معامله‌ٔ ردی حکایه ایلسی اوزرینه اوت بویله ایدی انجق بعدازین قورقمه برادر محتشممز جناب السید الشیخ عبدالقادر کیلانی‌یه کیت وبزدن سلام سویله بیوردقلرندن اوده تکرار حضرت پیرکیلانی رضی الله تعالی عنه حضورینه کیدوب بوکره مظهر التفات جناب پیر اولدقلرینی اولکی دفعه‌یی بیلنلر کورنجه تعجب ایتمشلردر ۞

بناءً علیه جناب جیلانی دخی تعجب ایده‌جك شی دکلدر جناب مولانك اویله برصاحب تمکین قولی واردرکه شقاوتی سعادتله تبدیل ایدر اوده السید احمدالکبیر الرفاعی حضرتلریدر بیورمشدر ۞

ومولانا احمد بن جلال حضرتلرینك تألیفی اولان جلاء الصداده وحضرت شیخ الاسلام سراج الدین المخزومی صحاح الاخبارده یازیبورلرکه حضرت امام رفاعی رضی عنه الباری علم فقه وعلم حدیث ایله تجوید قرآن شریفده نادر الاقران برعلامهٔ زماندر ۞

مشار اليه حضرتلرينك مؤلفاتى تزيين صحايف دوران ايتمشدر. بسملهٔ شريفه معانئ كريمه‌سنه دائر بركتاب وسورهٔ جليلهٔ قدرايچون دخى برتفسير شريف وعلم حديثده «روايه نام كتابى تأليف بيوروب اشبو برهان شريفدن بشقه «الطريق الى الله» حالة اهل الحقيقه «بهجه» علم تصوفده اولان مؤلفات جليله‌سندندر حكم ايتمنده بر رسالهٔ خارقه‌سى والتى يوز التمش ايكى حزب شريفى اولديغى مناقب جليله‌سنى حاوى اولان كتابلرده بيان اولنمشدر

مولانا عزالدين حضرتلرى وظائف اسميله تأليف ايلديكى كتاب شريفده جناب امامك حليهٔ شريفه‌لرينى بو وجهله تعريف و توصيف ايتمشدركه امام رفاعى (رضى الله تعالى عنه) اورته بويلى اسمرجه خفيف العارض وسيع الجبهه يوزى دكرمى حسن المبسم تكلم ايدرسه لذت خطابيله مستمعين نشئه‌ياب وسكوت ايدر ايسه هركسك كوزنده غايت مهاب اولور ايدى

حليهٔ باطن جناب امام حقنده شيخ يعقوب كراز حضرتلرى دخى خامه‌ران بيان اوله‌رق فوق الغايه متواضع ومشفق اولديغنى وحتى طول قادينلر ويتيم چوجقلر ايچون اودون طوپلايوب كتورديكنى وصوطاشيديغنى يازمشدر ياز قيش ايكى قات البسه كيديكى غير مشهود واوچ وياخود ايكى كونده بركره تناول طعام ايتديكى معلومدر ديمشدر

امام العلما وقدوة الصلحا حضرت فاروثى دخى «رئيس الاساتذه» الشيخ مكى الواسطى حضرتلرندن روايت ايدرك يازمشدركه امام رفاعى حضرتلرينك رباط سعادتلرنده مشار اليه الشيخ مكى بر كيجه بيتوتت ايدرك اجرا ايلديكى حركات وعباداته دقت ايتمش وياالكز شو بر كيجه‌ده خصائل جليلهٔ مصطفويه‌دن قرق قدر خصلت تطبيق ايدوب بوده عقلمك ايرديكى مقدار اوله‌رق يوغيسه هرحال هرحركتى محض سنت ايدوكنى بيان ايلديكنى تصريح اناشدر.

امام مشار اليه حضرتلرينك مقامات جليلهٔ ولايتده ترقيات عليه‌لرى بحثى فى الحقيقه مرتبهٔ عقلك فوقنده اوله‌رق الوير ركه خلاصهٔ اهل تحقيق وتدقيق امام رافعى قزوينى حضرتلرى سواد العينين نام كتابنده بيان وتميق ايلديكى اوزره امام ربانى غوث جيلانى حضرتلرندن ابو عبد الله محمد بن خضر الحسينى الموصلى جانبندن وقوعبولان استفسار اوزرينه «جناب رفاعى حد وتعريف اولنه‌مز، واصل اولديغى مقامات عاليه‌يى جناب مولادن بشقه كيمسه بيله‌مز اخلاق جليله‌سى كتاب وسنت ومشغوليتى بحث الوهيت اولمش وبو اوغورده هرشيدن كچمش اولديغى ايچون هرشيئه نائل اولمشدر جمله‌سيله تعريف اولديغى مسطوردر. بردفعه دها امام رفاعى حضرتلرينك حالى منتها وغايت احوال واخلاق شريفه‌سى حسرت بخشاى رجال بيوره‌رق توصيفندن اعتراف عجز بيورمشدر

بهجة الاسرار مؤلفى اكرچه قطب جليل جيلى حضرتلرندن بعض اقوال وشطحات صدورنى نقل وحكايه ايتمش ايسه‌ده اقوال مذكوره كرك اعاظم علماء وكرك اكابر صوفيه نزدنده مردودو حضرت غوث جيلانى حقنده افتراى محض اولديغى كتب كثيرهٔ مقبوله‌ده مسطوردر پير جيلانى حضرتلرى اجلهٔ متشرعيندن اولمق حسبيله اقوال مبسوطه‌نك عزو واسنادى هرحالده بهتان صريحدر

بو تقديرجه بهجة الاسرارك روايت ايلديكى يعنى غوث صمدانى السيد الجيلانى رضى الله عنهك قدمى هذه على رقبة كل ولى لله ديديكى بالفرض مقارن صحت اوله‌رق حضرت شيخدن صدورى تقدير اولنسه خلاف تمكين وبقيهٔ سكر اولمق لازمكلور. زيرا صاحب قدم تمكن اولانلرك بويله شيلر سويليه‌جكلرينى سالف الذكر ابن رجب الحنبلى ايله عارف بالله امام سهروردى وجناب محى الدين عربى وامام شعرانى وامام مناوى وحضرت امام ترمذى وشيخ الاسلام سراج الدين المخزومى وامام ربانى مؤلفات ورساله‌لرنده ذكر وبيان ايتمشلردر. بو جهتله

دنيله بيلوركه شيخ جيلى حضرتلرندن بدايت حاللرنده بعض شطحات صادر اولمش ايسه‌ده نهايت غوثيتپناهيلرى تمكين محضدر رضى الله عنه وعن اولياء الله اجمعين ۞

(تنبيه) اشبو «برهان» كتاب شريفنده مندرج اولان علوم قرآنيه‌نك نصل مدارك مقدسه‌دن اولديغى مطالعه وتدقيق ايدنلره معلوم اوله‌رق بونك ايچون نعت پيردستكيرده بوقصيده‌نك محتوياتى كتاب شريفده اولان تفصيلاتك برنبذهٔ اجماليه‌سى حكمنده ومطلعى ده علوم قرآنيه‌ده اولان مرتبهٔ كشف واطلاع جناب پيره مناسب مألده اولمسندن طولايى بالانتخاب بورايه تسطير قلنمشدر ۞

ايلدك اسرار اسمادن بتون رفع نقاب
رونمون اولدى سكا هر غامض ام الكتاب

رتبهٔ غوثيتك فوقنده اولدى رفعتك
منحصردر ذاتكه بو ارتقا بى ارتياب

صورت ومعناده غوث الواصلين اولمش ايكن
روزوشب قيلدك رضاى حقده ترك آب وخواب

آل بيت مجتبا سلكنده اى عالى كهر
ذاتكى جد جليلك ايلمشدر انتخاب

بوسببدندر ظهور دولتك تبشير ايدوب
عالم ارشاده تعيين ايلدى نائب مناب

الويرر تائيم يد كيفيتى برهان ايچون
ظاهر اولدى هركسه لثم ايتديكك بى احتجاب

شعلهٔ نور ظهورى روضه‌ده ايتدى سطوع
خيره‌دار اولدى دخى چشم شهود شيخ وشاب

مسجد پاك مدينه اولدى طور دولتك
لمعه پاش اولمش يد بيضا مثال آفتاب

بو تجلى كيمسه‌يه سبق ايتمدى اسلافده
اولمدى اخلافده بويله كرامت شعله تاب

مرحبا اى غوث يكتا منزلت عالى قدم
نور دست مصطفادن كفنه ويردك خضاب

مرحبا قطب معظم شيخ اقطاب جهان
داور ملك ولايت شاه عرفان انتساب

اسم پاككله تضرع ايليان هر اهل حال
شبهه‌سزدركه اجابتكاه حقده مستجاب

وارث سر جليل ساقئ كوثر اولوب
بزمكاه عالم ارشاده ويردك آب وتاب

ايلدك سقايى بر جرعيله شاداب وصول
دست جود قطره‌ريزك فيض وهمتده سحاب

جام لبريز شراب فيضكه دلتشنه‌در
كاسه كاسه نوش ايدنلر بزم وصلتده شراب

دركه ارشادينه كيرسونده معمور ايلسون
كيم كه اولمشسه جهانك محنتندن دلخراب

برسكا مخصوص اولوب ايكى علم اغوانده
سايه‌ك اولمزمى سنك ازاده‌كى بخش رثاب

سائل كشكول دركفدر بتون ارباب حال
سن‌سن اسرار ولايتده فقط صاحب نصاب

نه قبايى عالمك تضعيف اولنسه وسعتى
بحر فضلكده سنك بالجمله اولمز بر حباب

قنغى آيات وكراماتك حساب ايتسون قلم
جمله آثار كمالاتك كرامت انتساب

نور ايدر نارى جهانده عبد درويشك سنك
دفع ايدر تأثير زهرى بر مريدندن لعاب

قابل انكار اولورمى خارقات همتك
وصف وتعدادنده يازمشدر سلف برچوق كتاب

اهل دردى شير موتك پنجه‌سندن قورتاروب
دركهنده ايلدك آرسلانلرى دربان باب

كورمدك اقطاب واغواث جهانده برمثال
بك چوق اسرار ومناقبدن ايدوب رفع حجاب

بارك الله اى امام بى‌نظير اهل حق
صانك الله اى يكانه مرشد راه صواب

اسمان پيراى رفعتدر مقام همتك
ذاتكه نام رفاعى اولدى اسم مستطاب

رتبهٔ علويتك كشفنده عاجز اوليا
بونده ادراك بشر اولمقده وقف پيچ وتاب

رايت اجلالكه مركز دكلدر آسمان
پايهٔ جاهكدن ادنادر سپهرنه قباب

اقتفاى اثر اجدادكده سيرندن سنك
رتبهٔ علويتك فهم ايلسون اهل حجاب

مفخر اغواث عالمسك ايا صاحب كمال
زبدهٔ پيران دورانسك ايا عالى جناب

اوبله اوج آراى رفعتدر رفاعى نسبتك
جد پاكنده بودر معناى اسم بوتراب

حشره‌دك سارى دخى ذريتكده بو كمال
آل بيتك قلدى حق معمور تا يوم حساب

نسل پاكندن سنك صياد برشبل الاسد
پنجهٔ صيد وشكارنده غضنفرلر ذباب

لمعه‌پاش فيض اولان اولاد وهب احفادينك
ذره پرورلكده الحق هر برى برآفتاب

برچوق اقطاب كرام واولياى اهل حال
برچوق اغواث عظام ومرشدان بى‌حساب

دائم اولسون ايلسون يارب تسلسل هرزمان
حشره‌دك اخلافى ايتسون بزم دهرى فيضياب

عصرمزده حمد اوله نسل جليلكدر سنك
ايليان خلوتكه ارشاد خلقه فتح باب

منبعدر چونكه مشهوداتدن بو اعتقاد
هر نصل ايلرسه ذهن باطلان ايتسون ذهاب

جان ودلدن قدريا بودر كهن درويشى‌يم
ايلدم بالافتخار الحمد لله انتساب

ساحل دريايه بن كلدم‌ده اولدم جرعه خواه
يوقسه چشم اعتبارمده بتون عالم سراب

كرچه‌كيم دترر بهر ساعت كوكل رقاص وش
عفو حق اميدرايكن بركلوب خوف عقاب

وار اميدم عفو مولاده بنه هر حالله
حرمةً بو پيرعالى جاهه بن كورمم عذاب

ابررضوان خداسيراب قيلسون روضه‌سن
صولدقچه كشتزار عالمى فيض سحاب

بديهيدركه اشبو قصيده‌نك بورايه درجى مزيت شعريه ابرازى مقصدينه مبنى اولميوب شرف انتساب طريقت واجباتنك ايفاسى ايچوندر بناءً عليه اخوان طريقته يادركار اولمق اوزره قصيدهٔ آتيه دخى درج وعلاوه قلنمشدر .

فروزان شمع جمع اوليا غوث رفاعيدر
ضيا بخشاى بزم اهتدا غوث رفاعيدر

خوشا والانسب پير معظم غوث اعظم كيم
مسلسل نجل شاه كربلا غوث رفاعيدر

بتون اسرار وهر آثار آل بيته مظهردر
حقايق كستر آل عبا غوث رفاعيدر

ایکی کره اولان غوث جهان اول قطب یکتادر
متنا صاحب جاه ولوا غوث رفاعیدر

اکا الویردی عالمده ید بیضای تکریمات
ایدن لثم یمین مصطفا عوث رفاعیدر

طریقتله شریعت مجمعیدر بحر عرفانی
ایکی دریا ایچون برملتقا غوث رفاعیدر

کراماتی مقام خلت استعدادینی حائز
ایدن ناری رهین انطفا غوث رفاعیدر

مقام رفعتی غوثیتك فوقندهدر اما
ترقیده همان بی انتها غوث رفاعیدر

دم جان بخشی بی تأثیر ایدرسم افاعی‌یی
ویرن مسمومه درياق شفا غوث رفاعیدر

حقیقت حیدری قوتدر امداد طریقتده
تجلی یاب حال اوصیا غوث رفاعیدر

خوارقده نیجه آثاری وارهمرتبهٔ اعجاز
بشر شکلنده بر سر خدا غوث رفاعیدر

بالقلر ساحل احسانه جان آتدی دریادن
بولان شهرت سمکدن تا سماغوث رفاعیدر

اسد اول زادهٔ شیر خدایه انقیاد ایلر
بو رتبه عالمه فرمانروا غوت رفاعیدر

ذلال وصلت اسقا ایتدی سقایی ایدوب اروا
یم برجوش احسان وعطا غوث رفاعیدر

افاقتیاب اولور بردمده مأیوس الشفاخسته
نکاه ایتسه فقط عین دوا غوث رفاعیدر

جهانی یمن فیض وهمتی سرسبز ایدن یکسر
مسلم خضریی بررهنما غوث رفاعیدر

بنم بی کسلرك شیخی بیورمشدر حقیقتده
فقیره آستانی ملتجا غوث رفاعیدر

در اجلالنه کسب عبودیت ایدوب حمدا
بنم شیخم افندم قدریا غوث رفاعیدر

ایکی عالمده ایلر کامران درویش درکاهن
عطا فرمای ارباب خطا غوث رفاعیدر

کناهم چوق امیدم یوقدی اماباب جودنده
ویرن امیدی عالمده بکا غوث رفاعیدر

بنی ایصال ایدن درکاهنه دست انابتله
سلیل ونائب شیخ الهدی غوث رفاعیدر

مدد کارم قوام الدین اووالافرد بی همتا
همان عینیله پیر مقتدا غوث رفاعیدر

علوم وفیض وارشادنده مجلای وراثتدر
که ایتمش بو زمانده اجتلا غوث رفاعیدر

مددرسلك ایدن هردم بکاالطاف واحسانی
همیشه ایلیان همت اکا غوث رفاعبدر

اوله یاربنا رضوانه مستغرق دنیادکجه
فروران شمع جمع اولیا غوث رفاعیدر

(بودخی)

سن آل عبا سرینه مظهرسن افندم
خیرالخلف حضرت حیدرسن افندم

صاحب علم ملکت عرفان وولایت
غوثیت ایله عالمه سرورسن افندم

سلطان رفاعیسن و شیخ فقراسن
هر وجهله ممتاز وموقرسن افندم

اغواثه تفوقده بولنمزسکا امثال
سن سلسلهٔ آلده جوهرسن افندم

انواع كرامات ايله ممتاز ويكانه
بر پادشه مكرمت افسرسن افندم

الويردى سكا الم يد پاك محمد
سن طوغريسى بر مسعدت آخرسن افندم

افلاك هدايتده ايدوب مه كبى اشراق
انوار سيادتله منورسن افندم

سالكارنى واصل مقصد ايده يورسن
واصللره ده حضرته رهبرسن افندم

دركاه جليلك كبى يوق خانقه مأمن
تأمينى هر كسلرك ايسترسن افندم

قدرى قولكم دركه احسانه دوشدم
واردر املم كامرس ايلرسن افندم

فى الحقيقه نقدر نعوت شريفه يازلسه ايفاى وجيبه ايديله ميه جكى دركار اولديغندن بوقدرله اكتفامناسبدر پيرمشاراليه رضوان الله تعالى عليه حضرتلرينك بزم شهوده قدمنهاده اولدقلرى تاريخ يوقاروده بيان اولنمشيدى و آخرته ارتحاللرى دخى بشيوز يتمش سكز سنهٔ قمريهٔ هجريه سنده واقع اولديغندن مدت عمر سعادتلرى التمش التى سنه ديمكدركه حسابجه لفظهٔ جلال ايله مساويدر يوم ارتحالنده ام عبيده قريه سى بر روز محشر تشكيل ايتمش ودفن اولندقلرى تربهٔ شريفه بحمده تعالى الحالة هذه معمور اوله رق بهر سنه بيعدد زوار مخصوصاً زيارتلرينه عزيمت ايتمكده بولنمشدر ۞

رضى الله تعالى عنه وارضاه والحمد لله رب العالمين

سنه انتهى ۱۳۰۳

Sülaymaniye Kütüphanesi
Hacı Mahmud Ef.
3264
Eski Kayıt No